

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ
ПоезијаСРБ – Број 16.

Крушевац, јун 2021.

Издавач: Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, Крушевац
Портал: www.poezijasrb.com - www.poezija.rs – poezija.srb
Мејл: pesnik@poezija.rs

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ

Поезија СРБ

Број 16.

УМЕСТО УВОДА – Љубодраг Обрадовић

ДА СЕ ВИДИ

На ветру рубље лепрша,
мајка ти тајне казује.
Старији се помно слуша,
савест своју тада чујеш!

На видело исплива зло,
успомене кад пробудиш.
Биће ти све јасно! Ако
истину искрено жудиш.

Све се види на Видовдан!
Ко је вера, ко невера!
Ко је издајник, а ко роб.
Све се сазна на Видовдан!

Истина је лек кад се зна!
Зато је ту наш Видовдан,
да све што знаш, песмом одаш,
и у свет одлетиш слободан.

Љубодраг Обрадовић

Одлуке жирија међународног конкурса “ВИДОВДАН – ПоезијаСРБ 2021.”

Поштовани песници, драги читаоци,

Сваки часопис ПоезијаСРБ је посебан. Ми
заувек у Ваша срца уносимо лепоту поезије!
Свака песма коју у Часопису за поезију -
ПоезијаСРБ прочитате или је објавите,
оплемениће и челичити Ваше тело и душу!

Ево, и овај шеснаести број нашег часописа је
посебан! Посебан је, јер излази на Видовдан
и у њему објављујемо најбоље песме са сајта
www.poezija.rs посвећене Видовдану.

Ове године је жири у саставу: Љубодраг
Обрадовић; песник – председник, Светлана
Ђурђевић, песникиња – члан; Саша
Милетић, песник – члан; Драгојло Јовић,
песник – члан и Сандра Миладиновић,
песникиња – члан, донео следеће одлуке:

Одрасли песници:

1. место освојио је Мирослав Мића
Живановић из Крушевца за песму: ДАН
ПОСЛЕ;

2. место освојио је Мирослав Мирко
Стојадиновић из Макрешана за песму:
РАСПЕТО МИ КОСОВО;

3. место равноправно деле:

- Јован Бундало из Београда за песму:
ВИДОВДАН;
- Љиљана Тамбурић из Крушевца за
песму: ПОНОВО ЋЕ БОЖУРИ ЦВЕ-
ТАТИ и
- Дејан Петровић Кенац из Вучака за
песму: РЕЦИ МИ КНЕЖЕ ЛАЗАРЕ.

Млади песници:

1. место освојила је Јована Марковић,
Крушевачка гимназија за песму:
ВИДОВДАН

2. место равноправно деле:

- Невена Терзић из Руденице за песму:
ГДЕ и
- Алекса Јацић за песму: НА ВИДОВ-
ДАН

Похвалу ПоезијаСРБ за квалитет поезије добили су:

- Данијела Јевремовић;
- Слађана Бундало;
- Латинка Ђорђевић;
- Снежана Марко Мусинов;
- Невенка Алиспахић;
- Богдан Јевтић;
- Марина Адамовић;
- Јасмина Димитријевић и
- Душан Комазец

Остали учесници првог међународног
конкурса “ВИДОВДАН – ПоезијаСРБ 2021”
добиће захвалнице за учешће на конкурс.

Наравно, сви награђени ће добити, после
Видовдана, до краја јула 2021. године,
виртуелним путем (на свој мејл),
ДИПЛОМЕ, ПОХВАЛЕ и књиге у пдф-у из
издавачке продукције Удружења песника
Србије - ПоезијаСРБ.

Поштовани песници, ако Вам се часопис
допада и желите да Вашу поезију у њему
објавите, потребно је да знате да ауторски
хонорар за објављивање у часопису нисмо у
ситуацији да платимо! Ако сте са тим
сагласни, пошаљите нам свој рад.

Наш мејл је: pesnik@poezija.rs

Добродошли!

Мирослав Живановић, Крушевац

ДАН ПОСЛЕ

Јуче је ђаво засео
на престо Лазарев, Господе.
Продали смо душу,
поклекли, на колена пали.

Ако је ово понижење,
спасење које нудиш...
Ако смо толико мали,
нека је проклето име српско,
род и вера, Душанова молитва,
Кнежева клетва и вечера...
И Видовдан...

Пукни земљо, развалино.
Туђино без стаза и путоказа.
Нека ти се дроб зацрвени,
кад немаш образа, нека те избришу,
да знам да те нема,
да си ничија више, страна.

Изроди броје туђе,
као да немаш својих рана.
Утркују се да те обезчасте,
да стекну славу у твојим бедрима,
змије у недрима.

Плаву гробницу хоће да расточе,
Солунско гробље да преору,
да не сведоче шта си била,
а шта си данас,
без лица и граница.

Бути Лазарица, Сопоћани, Студеница,
јеца Грачаница, али без гласа,
да се не чује од стида.

Тражимо спаса под сатанским скутом,
на дан Светог Вида, мој Милане
Лазаре, Милоше, Милутине,
Стефане сине.

Моја суза гине,
у бездану ништавила
продате људске душе.

29.06.2001.

Јована Марковић, Љубава

ВИДОВДАН

Душа зору чека ко погубног дана,
где уз смрт су певали славуји са грана
где пали су божури, заштитници вере,
где чуван је завет током тамне ере,
где Богу, по суду, дати су животи
који крст су бранили на српској голготи.

Лазарица пева звуком старих звона
Безимену песму, без и једног тона,
да Небеско царство чека и постоји
и да нико не треба смрти да се боји,
да живеће Српство док год има зора
и преживет искушења кошмара и мора.

Да Бог све нас гледа, подједнако воли,
Свети кнез се Лазар за Србију моли,
док год божур цвета и славуји поје
народ ће и земља Света да постоје.
Док је Видовдана, док се небо плави
дан Косовског боја Српство ће да слави!

Јован Н. Бундало, Београд

ВИДОВДАН

Видовдан је српски понос. Давна битка, туга нова.
Видовдан је Лазарица и заклетва Лазарова.
Видовдан је свети завет, Видовдан је рана љута,
кад помислим на Видовдан, крене суза сваког пута.

Јер Видовдан није само, свето слово календара,
већ манастир разрушени, напуштена кућа стара.
И Косово поље равно и Косовка са кондиром
и продати виногради и свештеник са путиром.

Видовдан су и Кошаре, Видовдан је и Бранковић
и дечанска земља плодна, Видовдан је и Ранковић.
Видовдан је рудник Трепча и Љевишка из Призрена,
Видовдан је жута кућа, силована свака жена.

Видовдан је Газиместан и натовци и качаци,
Видовдан су гробља наша, поред реке мртви ђаци.
Распорени султан Мурат, Лазарова Оливера,
Видовдан је и забрана, срамни декрет пролетера.

Видовдан је и сећање, на патника с турског коца,
стари бунар што га копо, часни предак мога оца.
И манастир крај Бистрице, где столова свети Сава.
На Видовдан давног лета, Лазарова паде глава.

Не дозволте зато браћо, Грачаницу да нам руше,
не дозволте забраву, да прекрије светло душе.
Газиместан, Пећ, Гњилане, Подујево, Ђаковица,
Видовдан је и Витина, Вучтрн и Митровица.

Ни божури с бојног поља, неће моћи да увену,
док у нама живи завет: Догодине у Призрену!

Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац

КОСОВО И МЕТОХИЈА

Низ Косово поље звоне звона!
Уз Метохију, ко уз кичму, клизи језа.
Односе нам из срца спокој векова,
на прошлост пада челична реза.

На свест и савест пуштају дим,
тешку маглу да радост позобе.
И као да они немају ништа са тим,
историју нам из видокруга одводе.

И звоне звона! Успаване да разбуде!
Сви који пуштају нас низ воду,
своју клицу пропасти тиме буде
и свемир сенком зла боду!

И звоне звона! Буди се Европо!
Све свето у даљини данас вене!
Звоне звона! Неправда ко небо,
преплавила живот и успомене!

Низ Косово Поље бију дамари...
Уз Метохију, ко душом, клизи носталгија.
Кад се истрајно сања, сан се оствари!
Косово ће божурима опет да метохија!

© Љубодраг Обрадовић

Чујте песму: <https://www.poezija.rs/1-vidovdan-poezijasrb/kosovo-i-metohija/>

Мирослав Мирко Стојадиновић, Макрешане – Крушевац

РАСПЕТО МИ КОСОВО

Опет распињу Косово ми свето.
И опет некрста без крста да буде.
И не дам те некрсту да будеш турбе,
Но света рака проклети худе.

И нека буде гробна рака.
И нека буде тешка рана.
И нека буде крвавог мегдана.
За свету земљу, отетих дана.

И не дам те свето Дечане,
Да те угибљу дивље звери.
И не дам те очњаци курјака да те кољу.
И мораш остати у мојој вери.

У мојој вери веру да живим.
Да живим љубав мојега Бога.
Да живим крстом распетог Христа.
Да некрст ропће од бола свога.

Синцири, жице докле то траје?
Проклети окот недра ти пара.
Звоните звона, звоните силно.
Призовте нашег силнога цара.

Нек се Арханђел свети закрилати.
Нек цара силног високо узнесе.
Косово нек је Велбужд за мене.
Небом знамење крст мој узнесе.

Небо знамењем крстом да крсташи.
Над светом земљом да гони худи.
Што свете нам претке опет угибљу,
Крваве звери, то нису људи.

Стефану Светом растачу кости.
Смрдљивим воњом миро да се мири.
И бистру Бистрицу болом да утихну.
Лелек светом земљом само да се шири.

Не нећу дати и нећу стати,
Аждаја и ала да се закрилати.
На крсту распет молићу се Христу.
Небеским војником драже ми је стати.

И нећу бити разбојник што хули.
И нећу бити издајник ко Јуда.
Знамењем светим што ми се указа.
Господ ће дати, да светим крстом разгоним
худе.

У зобнице неће да нам мећу главе.
У сопственој крви свесни жртвовања,
Бранићемо цркве свога постојања.
Пехарити веру смрћу сладовања.

Да на трону вере нашег светог кнеза,
У одбрани светих заветних нам речи,
Троношимо опет на Косову Пољу.
Да то силни окот не може да спречи.

Крстоносни барјак да се завијори.
Из Бошкових руку да не стргну клети.
Завет што га дасмо прецима нам славним.
И да земно жиће небом нам узлети.

Озлобљеном земљом, крвљу угибљеном,
Божури црвени опет расцветани.
Црвенијим цветом крвљу заливени.
Новом крвљу никад више поштрапани.

Небеским ће сводом миро да се шири.
Мирисним босиљком освештаће воде.
Светом ће се водом крштавати пород.
Нова поколења христупутом ходе.

Душан Комазец

ЦРВЕНИ БОЖУРИ

Уздигнутог чела и погледа ледна
пристижу поносно на то поље бојно.
Знајућ' да их чека сила непрегледна
ка вечности крећу тихо, својевољно.

Остају за њима непрегледни путеи,
поља пуна класја, још мало па жетва.
Ка Косову хрле ти ратници љути
да их не би стигла Лазарева клетва.

Залепрша песма незнатих јунака
на коњима силним што к' судбини језде.
Би вечити сукоб светлости и мрака.
На плаветном небу заискриле звезде.

Одзвањају тужно песме Светосавске,
јер Косово прекри непрегледна тама.
Падају јунаци, падају и маске.
Србија поносна, пустошна и сама.

Док језивим миром почива равница
залепрша туга као лист на бури.
Крај палих јунака анђеоског лица
изничу из крви црвени божури.

Уздигнутог чела и погледа ледна
падосе поносно на том пољу бојном,
а њихова душа девојачки чедна
вазнесе се к' небу, том смрћу достојном.

Слађана Бундало, Крушевац

Песма у инат бесмислу

Немам ја ту моћ да плачем и јецам
ја сам од оних што ћутећи ходе
Понекад у сну истину осећам
пустим да ме туђе ране воде

Нисам ја од оних што олако плану
што са једном речи човека убију
Мене људски јади умеју да гану
да ме попут мајке рукама привију

Нисам ја од оних што очима једу
што у једном дану сто пута слажу
Умем да препознам и духовну беду
и да кажем отворено људима кад лажу

Ја сам од оних који отварају врата
Сунцу и светлу, заборављајући на таму
Ја имам способност ретку
умем да обрадујем себе саму

Разговарам са ретким птицама
дрвећем, цвећем
Разливам злато по неукротивим рекама
и поносим се тим умећем

Ја волим кад срећа обасја људе
и оплемени њихове животе
Не желим ником тужне тренутке
човек је биће невиђене лепоте

Небо је раскошно са безброј боја
топло уточиште за све птице
Свака од њих може бити твоја
само човек уме да промени лице

Мр Ратко Тодосијевић Баћо

ИЗ КОЛЕВКЕ НЕМАЊИЋА

Од Рашке су дошли веле,
 А куда ће? У Србију!
 Из Српске се земље селе!
 Зар Србија из Србије?
 Од кад је свет настао,
 Тога нигде било није.
 То здрав човек да разуме,
 Таман да је ум умова
 Да предвиди и омашку
 Нити хоће нити уме
 Замислити без Србина
 Рашку земљу Немањића.
 Чију судбу сад да проричемо
 Кад нам Дечане жицом омеђили.
 Не помажу књиге старославне,
 Давно смо их све изучили,
 Све узалуд кад их не памтимо.
 Нема браће истомишљеника.
 Његошев смо завет погазили
 Не чујемо ни кнежеву клетву
 Па нам кукољ угуши Божуре.
 Где границе сада поставити?
 Нека буду докле птице лете
 Нека дуга одреди границу
 Па ко прође иза те границе
 Нек се мења и ликом и умом.
 И за кога правимо границу?
 Ко то хоће омеђење ума
 И кавезе као за звериње
 И звери су ради до слободе
 Да се крећу док се не уморе.
 Шта ће дете ако за лептиром
 У игрању претрчи границу?
 Хоће ли нам то граница бити
 Осећање ума и јунаштва?
 Дал баш тада да закука мајка?
 Савили смо образ под опанке
 Част и име веру и порекло
 Остависмо за нама све
 Што је,
 И где да слети јато непознато
 Да предахне усред воде?
 А потом се опет вине
 Пут слободе.
 И брод нам се тада чини
 Као грумен отаџбине...
 Из колевке Немањића!

Драган Тодосијевић, Треботин

ВИДОВДАН

О сви Српски мученици свети,
 дал се нама и Бог сада свети,
 дал се нисмо довољно молили,
 или смо се од Бога одродили?

Кажите ми мученици моји,
 шта над главом свих нас Срба стоји,
 да ли смо се камењем на Бога бацали
 или су нам путеви од себе закрчени?

Патњи овој крај се не види,
 сад се и свој свога стиди.
 Хоћемо ли кренути ливадама цветним,
 или уским стазама трновитим?

О сви српски мученици свети,
 којим ћемо путем кренути?
 Историја да се не понавља,
 следимо пут Светосавља.

Грaдимир Карајовић

ЕЛЕГИЈА МОЈЕ МЛАДОСТИ

*Рајницима и њајницима,
 мојим друговима
 који оставише своје животе
 на Косову 1999. године.*

У смирају буктиња догорелог дана,
 мирују у црвено црној позлати,
 немирни и неуморни,
 ратник и песник,
 са пушком у руци.

Зацвилеше очњаци сумње,
 ћутања над напрслим орнаментима трајања.
 Капље умор у залеђеној ватри,
 као отворена уста изгладнеле кобре,
 крваво стакло, под војничким огртачем.

Огрнут копреном прохладне зоре,
 стремиће даље, самотни ратник...
 Са плавом птицом кроз звездане снове...
 Плачем над њима, уместо њихових мајки...

Све ће једном видети
 НА ВИДОВДАН!

Невена Терзић

ГДЕ?

Сањала сам косовског сина.
 Мирисао је на свежу крв.
 На грудима божур-увео и црн.
 Плакало је то око сећања,
 Нагриза га црв.
 А у зеници траг постојалих пролећа.
 Плакао је српски син
 Жалећи своје ране,
 Хладан и бео као млади крин,
 Шапутао је. Реч му слана, подбула.
 Нисам је разумела. Нисам је чула.
 Уста отвара. И јунак и утвара.
 Бежала сам од страшних речи,
 А он приши своје токе на моје груди.
 Нестајем у празној шупљини очној
 Где сећања вију ко кружнице,
 Око празног места где некад лежало је срце.
 Мрак... Издаја боли више од смрти.
 Издаја коље.
 Како да населим слике у вековни мрак;
 Којом бојом да насликам поље
 И ледене војнике?
 Све што имаш је сан.
 Дођи лик да ти обојим именом светаца
 У које се кунем,
 Љубећи им давно мртва лица,
 Дрвена, распознавана по псовкама.
 Човек убица.
 Сећање твоје давни је сан.
 Пљујем, псујем твоје идеале, бедне, мале. Издали
 смо Видовдан. Да.
 Из његовог мрака писну жамор векова:
 У мраку тумарајући,
 Човек заврши
 Мислећи о болу на своме туру.
 Палите свеће, децо слепа,
 Осветлите заборављену културу!
 Лажеш, кунеш се у Јединога.
 Славу славиш, псујеш бога.
 Само јога Србина спасава,
 Да побегне у мисао из које не излази
 Ко из ропства,
 Да заборави срамоту што кочи.
 Где дед главом плати, унук дрхтећи затвара очи
 И сања,
 А прошлост све мања и тања,
 Ко танана нит,
 Истањена ал постојана,
 За одвођење до лепших дана.
 Свака судбина
 Начињен је избор,
 Земља или тор
 Златорун, ал опет ован,
 Богом дан,
 Свом имену, оцу, земљи,
 Себи стран, Слави
 И тражи свој Видовдан.

Снежана Марко-Мусић

Огледало будућности

Успомена на историјску судбину
 што обележи један народ
 и умањи знатно његов пород
 за 28. јун се везује
 и тад велики српски празник бије
 да се живаљ ни пред ким не повије,
 у скуте зла нагло савије
 и ту сакрије од садашњице
 и давнина,
 времена која нису увек,
 и не беху стално фина
 па сећања кад навру
 Газиместан помену и Лазара
 којим се једно доба затвара,
 а памте Косовског боја страдања
 која, уз спомињања,
 прате увек нова надања,
 буде емоцију припадања,
 неодустајања, непропадања,
 ради огледала будућности
 без прекомерне патње и злости;
 у боље сутра, одлучним кораком
 треба храбро повести,
 ко зна колико
 далеко тај пут може одвести?
 Времплов браник историје чува
 савремена Видовдан песма
 кад из многих уста хорски загрува
 и снагу патриотизма
 изнова јачу дотура.

Јасмина Димитријевић, Загреб – Крушевац

ОЈ КОСОВО

Ој Косово наше равно,
још у теби лежи рана,
Ој Косово наше мило,
још од давног Видовдана.

Још по теби тече крвца
још на пољу божур цвате,
надлетају црне птице,
српска срца јоште пате.

Ој Косово гробље наше
гробље многих српских глава,
хероји су живот дали,
да још живи српска слава.

Малобројна војска пошла,
ал се Србин не предаје,
на Косову срце оста,
још Видовдан не престаје.

Ој Косово сузо наша,
будућност ти још зла слуги,
Ој Косово вечно српско
кржави су још ти пути.

Данијела Јевремовић

ПОЉЕ БОЖУРОВА

Ја, потомак Немањића,
Лазара и Обилића
не дам да ми некрст ломи крст!
Не дам своју Патријаршију,
Љевишку и Грачаницу,
свету земљу, жилу куцавицу,
родну груду, ћирилицу.
Не дам поље божурова
нико је из крви мојих прадедова!
Не дам орла, крила соколова,
ни звездано небо изнад Косова.
Не дам звона дечанска
ту је моја вера исконска,
не дам храст и орах,
стазу којом хода монах!
Не дирајте ми светиње
пусте аветиње
то је увек било моје
оку и души свето је!
И ова суза што кане
над иконом Богородице
стићи ће вас кад овоземаљско стане.
Ту, у цркви поносне Лазарице
молише се мајке за синове јединце,
исплакаше очи "косовке девојке"
док чекаше са Кошара момке.
Памти црква Лазарица
сва та вером обасјана лица,
кад се у њој причестила војска
Христова чета мученика.
Помози свети дане, Видовдане
да се њихова душа у висине вине,
да процвета поље божурова
на слободној, српској земљи Косова!

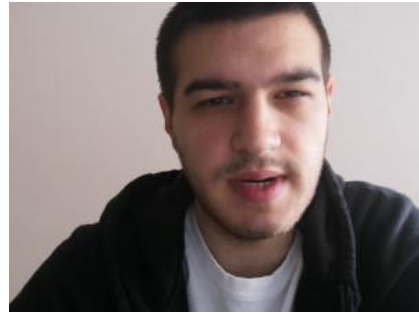
Гордана Векић

О ВИДОВДАНУ

Прича је једно,
дела су сасвим друго.
Како је само дошло до тога
да твоју причу о љубави
преселим у снове о нама?
Где сам то тражила оправдања за тебе?
Пред бежањем из брачне
у моју постељу,
пред најгорим о најбољем пријатељу,
пред сујетом која је и од мене
видела непријатеља.
Пред рекама алкохола
које теку твојим венама.
Како сам у твојим волим те
чула шапутања једне
чисте песничке душе?
Како сам пречула врисак амбиције
која је спремна да гази?
Где сам то нашла инспирацију
о теби и мени, о заједничком чеду
и уживању за заувек?
Причао си тако лепо
и тако нежно уздисао нас.
То ме је понело.
То ми је дало подлогу
да посејем твоје речи
и да гајим наш врт снова.
Можда једнога дана,
негде о ВИДОВДАНУ,
будемо уживали у плодовима лозе.
Можда једнога дана
и купимо тај казан
да печемо лозовачу.

Можда једном о ВИДОВДАНУ.

Сада, о ВИДОВДАНУ,
само желим да те преживим.

Алекса Јацић

НА ВИДОВДАН

Тамјан тихује.
Сенке под лучом.
Вани неко узвикује...
Число покида се мучно.

Зар не штују тескобе
Столећа тавних?
Ни гримизну реку, која гобе
Земље ове узводно слави?

Ни пост? Ни дан
Кад Србље прогледава?
Кад смелост изнова Газиместан,
Јерусалем Балкана, освештава?

'Место звона, цокула бат.
Угазише рухо на пропланку.
Угуши и лахора цват
Чизма на трави у изданку.

Авлија опкољена.
И Видовац на барут мирише.
Вест принципом натопљена...
Одјекну. Мајчински. Најтише.

Љиљана Тамбурић

ПОНОВО ЋЕ БОЖУРИ ЦВЕТАТИ

Рузмарини свили гране и божур не цвета
Под оловним небом, око српске цркве
Све је мање мирисних, црвених букета
Све чешће се чује небо кад јаукне.

И не знамо више који су по реду
Страдалнички дани што изнова боле
Не може ни отац оставити чеду
Без суза и патње наслеђено поље.

Газиместан живи живот дубоко под травом
Ту му срце куца пуно крви свете
Оклопници ту спавају међу сном и јавом
Покрила је црна земља њихове скелете.

У књигама староставним истина је записана
Јавља нам се са небеса кроз муње и звезде
У срца је наша српска од давнина уклесана
Та колевка, где још увек орлови се гнезде.

Украли су... Оградили... Косово нам поље
Ал Видовдан бокори се и у нама цвета
Освануће у Србији једном јутро боље
Нови Лазар кад се роди на очиглед света.

А за сада, рузмарини савили су гране
Ни божур не цвета под оловним небом
Неки нови Југовићи растераће вране
Што су дошле да се сладе нашим светим хлебом!

Невенка Алиспахић

ТИ ОСВАНУ ВИДОВДАНЕ

Свануо си Видовдане
свануо си ал' обасјан Сунцем ниси
ти освићеш и долазиш ал' ништа не доносиш
на све четири стране света гледаш
а шта видиш, кога просветљујеш
коме име светлом обасјаваш
а коме ли си тамо заклонио лице

Свануо си Видовдане
Ти освану ал' Сунцем не огреја
у гори се Сунашце сакрило
у гори крај потока бистра
од стида не излази нит' говори нит' ромори
светлом светле издајице
светлом светле браћа рода невернога
рода од крви проклета од божура уклета

Свануо си Видовдане
ал' вида нам не дајеш
коме свићеш коме се окрећеш
божур није изникао нит' је невен
цвет свој отворио
нит' је зором сунце огрејало
Мајци Земљи сузе да осуши
да се виде трагови без правде
да се скину ловори без части
па да Сунце из горе изађе
да се божур светлом окрепи
и кореном изникне у бокоре
у бокоре беле и црвене
Мајка цвету да се обрадује
сузе своје росом бистром да замени
росом бистром и истином чистом

Свануо си Видовдане
ал' невени не отворише цвета
скупили су лати као круну Лазереву
чекају из горе Сунашце да изађе
да изађе дело на видело
па да круну у цвет рашири
па по цвету кап истине проспе
да се никад више Мати не заплаче
да се Сунце у гори не сакрива
ни род рођени на брата да удара

Свануо си и опет ћеш осванути
бели данку у мрачном облаку
де кад сванеш ти Сунце поведи
нека слави Небо и Лазар се осмехне
нека божур миром замирише
нека почне неко боље сутра
баш овога Видовданског јутра.

Марина Адамовић, Ниш

ГАЗИМЕСТАН

Тога је дана
расцепани облак
крпио ране
громовима

Сунце га је разарало
без престанка
Облак је запомагао
пред његовом лепотом
љубећи му зраке
приносећи прах бисера

авај

Сунце је владар
надземног света
за трен је сан свиленог облака
расуо ко јесен
и мрвице очаја
падоше на модро лишће
таложеше се и постадоше
крваво тужно ушће

Тога дана
облака више није било

Гробље поста тресетна јава
а владар оде у други зенит
без
поздрава

Богдан Јевтић

СВЕТА ЛАЗАРИЦА

Пред здањем храма
у Крушевцу,
допиру Лазареве речи:
"Земаљско је
за малена царство,
а небеско увек и довека".

Кроз небеско плаветнило
Божји гласник се јавља,
света вера је победила,
Лазар и његова војска
постали су браћа анђела.

Видовдан је
позорница истине
да се достојанство
и храброст славе.
У храму свете Лазарице
чекам причешће.
С Богом у срцу
узрастам до висина
да спознам смисао
и суштину живљења.

Хармонија светиње се чује,
у души трепере струје,
опојни мирис тамјана
облаке растерује.
Лазарице, светлости света
спасоносна су
твоја причешћа,
штите крила Анђела
блаженство Православља.

Дејан Петровић Кенац, Крушевац

РЕЦИ МИ КНЕЖЕ ЛАЗАРЕ

Кажи ми сада свети Лазаре .
 Где живи мртва душа поробљена,
 Јел на Косову равном
 Где Божури цветају из корова
 Тамо где мајка без суза оплака синове.
 Где заклетва оста главом плаћена,
 Где сестра тражи брата, жена мужа
 Тамо где мртвима гаврани очи ваде
 И шакали кости по пољу носе.

Реци ми Кнеже где душа српска спава.
 Да ли си на своје скуте
 јунаке привио са Кошара,
 Те орлове младе
 Што живот један за другог дадоше
 Бранећи земљу, веру и цркве наше.
 Реци ми јел правда оста слепа
 код здравих
 Да ли се наш душман
 својим јунаштвом хвали.
 А клетва црвена ко Божур стиже
 И нема суза код Срба бистрих,
 Очи црвене крваре од бола
 Проклињу истином целата свога.

Реци ми брате по вери чистој
 Да ли си учио децу од рођења
 Да воле груду своје земље више од себе,
 Сваку стопу камен и трн што ниче.
 Учи их ако ниси да воле Бога и веру своју
 Чисту као изворска вода
 што рађа се из камена.
 Реци им да када дође време
 И земља поново почне
 да крвари за спасење
 Да умрети за њу је часно.

Латинка Ђорђевић, Крушевац -Цирих

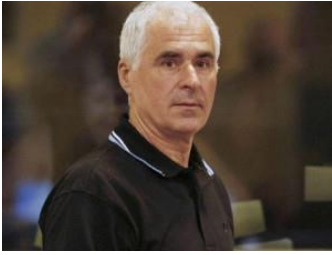
Ж И В О Т

Не бежи звездо
 са звезданог пута,
 само ме чувај у срцу,
 колико год олуја дошло,
 колико год била забринута.
 Немој ми завирити у душу,
 историја је
 склупчана у њој.

А веру,
 преносим на избоченим
 и оштрим хридинама
 са љубављу која
 превазилази
 језике анђела.
 Ах, нејасне
 мисли бистрим
 борбом у
 сутоне снене
 док садашњост шиба
 и тебе и мене.

Чистота, јединство
 долазе од наших дела,
 а витештво, херојство,
 отпор туђину,
 од срца чедна.

Све сцене овог пролећа,
 савићу испод скута Видовдана,
 да ме сећа Домовине,
 Косовског боја, Цара Лазара
 и великог патриотизма.

Стојан Жупљанин

“Тада ће на овим просторима заувјек наступити мир
Размотриће се и опростити заблуде и људски хир
И никада се од крви више неће правити вир
И заувјек ће се "математика извести", знаће се свих крајњи збир”!

КНИНУ

Да ли те ране боле граде што ти их нанесе "Олуја"
Шта данас по теби туђини раде, да ли природа к'о некад буја
Јеси ли видао ране своје, незаборавна љубави моја
Да ли се у теби пјесме поје, после великог, крвавог боја?!

Има ли у теби Србина данас, ил' све их прогна душманин љут
Дал' народ твој нађе спас, под Божји скри се скут
Над твојом тврђавом застава се вије, тамо гдје никад се није вила
Никада ту не бјеше шаховница, негдје се од страха скрила.

А били су те са свих страна, био те душманин клет
На теби безброј било је рана, и мирно је то гледао свијет
Горио си вољени граде, горио у ватри, "Олуји"
Шта све од тебе Книну не раде, а свијет шути, о томе не бруји.

Чувар си Републике Српске Крајине остао без обзира ко тобом данас влада
За Србе си створен, за њих си постао, ти си му узданица, нада
Јерусалим си за њих и Теби желе, доћи ти једног дана
Опет ће да се у Теби веселе, Срби расељени, са свих с т р а н а !!!

3. август 2011. године

ХТИО БИХ ДА ЗАБОРАВИМ, АЛИ НЕ МОГУ

Хтио бих да заборавим, али не могу
И стога се за опроштај молим Господу Богу
Хтио бих да заборавим, а заборав ме прогања, мори
Нека невидљива сила се са мношћом кроз заборав бори.

Муслимани и Хрвати на геноциду граде "своје" државе двије
На геноциду над Србима учињеном током Другог свјетског рата
И цијели свијет то зна, истину од себе крије
Јер тада није штедио "брат" свога "брата".

Злочин је почињен над Србима од ког се никада опоравити неће
Челичном метлом су пометени и побацани у бездане крашке јаме
Побили су их бестијално и никад неће имати среће
Они, који над потоцима недужне крви граде нове државе и "боље и срећније дане".

Неће и не могу се никада заборавити српска стратишта крваве боје
Јадовно, Корита, Пребиловци, Бихаћ, Крупа на Уни, Јасеновац, Градина, Градишка стара ...
На десетине хиљада мртвих на сваком мјесту се броје
И све то страشان осјећај код сваког Србина ствара.

Геноцид је учињен над српским народом и то се мора признати, рећи
Пред костима мучки побијених морају клекнути потомци целата
Да се никада више не понови геноцид страшнији, већи
Да никада више на овим просторима не бу де рата.

Требају клекнути и са сузама у очима звјереки побијене жртве за опроштај да моле
За опроштај за оне који су "знали шта раде"
Јер те жртвеће ће заувјек Србе да боле
И да се кости мученика из свих тих стратишта скупе, поваде.

Било је жртва, али немјерљивих, и на другој страни
Које је побила осветничка српска рука
И тим жртвама треба се поклонити и рату заувјек рећи "с т а н и"!
Иначе, Балкан ће увијек горети и на њему ће за све бити још страшних мука.

Тада ће на овим просторима заувјек наступити мир
Размотриће се и опростити заблуде и људски хир
И никада се од крви више неће правити вир
И заувјек ће се "математика извести", знаће се свих крајњи збир!

3. август 2011. године

ОПЕТ ЋЕ ПРОЦВЈЕТАТИ РАВНИ КОТАРИ

Више се не чују уз Равне Котаре
Ускочке пјесме добро нам знане
О Јанковић Стојану и Смиљинић Илији
Народу своме бијеху најмилији.

Тамо се пјесме не пјевају више
Српске, незнано куда оне се скрише
Јер Срба више тамо није
А много их бјеше недавно, прије.

Кроз вјекове сачуваше Крајину и Котаре
Сачуваше Крајину и Котаре Равне
Сада им тамо више нема трага
Отјера их "њихова лијепа" "мила" и "драга".

Отјераше их Хрвати сестринске вјере
Одмаздом страшном, одмаздом без мјере
Што до сад нико не памти такву
Која је блиска мрачноме паклу.

Петстотинахиљада за кратко вријеме
Протјераше Хрвати не знало им се за сјеме
Хтједоше да их униште у жару ватре
Да их нестане, да им се "сјеме" затре.

Опет ће процвјетати Равни Котари
Вратиће се хајдуци и ускоци стари
Опет ће Крајина српском се звати
Рађаће Србе, рађаће мати !!!

7. мај 2011. године

*Напомена: Песме Стојана Жуљанина
послао Сава Радивојевић из Врњачке Бање*

Сава Радивојевић, Врњачка Бања

ПРОМЕТЕЈ

Окован надом златних синцира
Дочувам песму што још не постоји
На сенку ми слеће гавран црни
И кљуца гласе – а гласи су моји

Зар смисао тражит у оном што врећа
Кад птица слети, она скупи крила
Светлост разума ко да умом гасне
Прометеју наде – у кљуну је сила

Вољено дете – ти дете у мени
Чудно је доба – сво у чежњи тоне
Слободом духа још извлачим крила
Ал' окова – синцири ми звоне

Самоме себи – како постати човек
Човечанства – и отац и син
Шта може заробити мисао пространију
Од бескраја! У љубав заглавити клин

Нејасне гласе из облака Тмуше
Тумачим погледом у звездана јата
Светлост разума да озари верне
И сачува живот вреднији од злата

Какав је грех пригрливши кам'
Слободи душе сачувати зрак
Привременом Истином провејава срам
Човече мали – не буд' вечно ђак

Верујем, осећам, да тај узлет крила
Што га имају просјаци и деца
Запалиће свету светлост у очима
И Неправду сломит, светом речју Свеца

06.11.2020.

Љубиша Бата Ђидић, Крушевац

У ПОХОДЕ ГАМЗИГРАДУ

1.
Пре него што сам га посетио
саздао сам све његове куле
сместивши их пажљиво у моју висину

поставио прекрасне розете
сместивши их пажљиво
у моје очи

исклесао музе, нимфе и грифоне
сместивши их пажљиво
у моје у груди

и гробље
у своје кости

и наравно
побио сам многе робове
и правио многе баханалије

као да ја не знам из овог времена
како се правила историја
из оног времена

И никако нисам хтео да одем
и слушама како ту исту причу
понавља онај брбљиви водич

Тог дана кад сам посетио Гамзиград
одустао сам
да одем у њега

2.

Да би знао да изађеш
мораш знати како си ушао
у ово место

Они те могу пустити
као Диониса с музама и грожђем
као легионара у војсци Галерија

ил као Сократовог ђака
ако си понео чашу отрова

Ал нико ти у све то
неће овамо веровати
боље да се вратиш

у своју камену опну
у камену постељицу

да танким пипцима каменог паука
предеш сву ову камену историју
у коју сви верују

Док ја не дођем да те пробудим
давно уловљен у твоју мрежу

3.

Творче ма који да си
не заборави како си ме оставио
на овом месту
које служи за препознавање
пре него што се у њега уђе

Ту где ће ме по природи ствари
на уласку у капију
прогутати један гуштер

Или где ће по природи ствари
кидисати римски орао на моју цигерицу
док сам данашњег Икара
скривао у блузи од цинса

Ту где ће ме по природи ствари
један роб упорно узиђивати
са нежном опном од мог облутка
у камено мноштво
да се у будућем фосилу никако не препознам

На овом месту које служи за препознавање
пре него што се у њега уђе

4.

ПОЕМА КАО (О)ПОРУКА ЉУБАВИ

Заборавио сам кад сам ушао
иако сам отуда отишао
а да нисам изашао

У Гамзиградском граду
препознаје се прах мојих стопа

и паучинасто време
нахватано између прстију

док стојим пред Капијом
која ме и даље гута као драга неман

и пред свима вари
у свом организму

Цару Галерију као водичу
необјашњиви су моји археолошки
остаји

и тражи да провери
да ли сам платио туристичку улазницу

5.

На великом пепелишту
неке славне
ватре

Они који су сачували по који угарак
сад су камене кости
у крзубом зиду

Под сваком плочицом мозаика
крију се давне душе
сјатећи ко живи свици

А траже од мене
кад уђох
да вратим пепео ватри

Да би се преко моје ломаче
осветљен видео Град
какав је био у пуном сјају

У богатом опусу песника Ђорђа Врањеша (1930 – 2004) који је поред других књижевних разумењности објавио и десетак збирки песама, нашла се и поема из 1966. године Опорука за мог сина. Као гимназијски професор књижевности по разним местима родне Босне Ђорђе Врањеш је у својој лирици дуговао оној завичајној искри која је истовремено носила све од егзистенцијалних тема у најуниверзалнијим значењима. То ће се посебно видети у овој поеми која носи у својој унутрашњој лектури оне танане вибрације јесењиновско–лоркијевског тона. Обраћање сину, којег тражи у људским беспућима, у нежним сновима, у егзистенцијалној стрепњи:

Чекао сам те
по парковима градова
кад падају жуте пахуљице
сваки опали листић
био је ријеч љубави
њежно упућене
теби у предходницу

Заправо је историјско обраћање оца према сину кроз унутрашњу катарзу у племену у којем живи, кроз унутрашњу љубав и спољашње страхоте, јер окружење уз сву занесеност љубављу носи тле туђинства:

између двају збегова
двију слобода
двају болова
двие љубави ...

Тако ће субјект сина поистоветити са трагичном судбином свог национа и његовом историјом. Првотном радосно кликтање животу, оном који је на свет дошао као ембрион, у каснијој исповести, у свету којим ће бити окружен, добиће горак укус разливен у елегичним стиховима поеме.

Песниково завичајно биће додириваће и Козару као судбоносни топоним и друге асоцијације које су одређивале у његовом песниковом бићу његово историјско биће, уз сву интиму свог унутрашњег универзума у којем је легла ова топла лирска исповест. Чак да није успела да одговори свим законитостима која би морала носити, она се искупила у законитостима срца.

Сежући у догађања која носе далековидост нових истина које ће се догађати у будућим временима, унутрашње песниково врело нас је само потврђивало у оном у чему ћемо бити наредни.

То чуло да се предвиди будућност макар и својом смрћу, побеђује животом као заоставштином за будућност.

Љубиша Бата Ђидић

2013.

**Андреја Ђ. Врањеш – Сремска
Митровица**

МАГИСТРАЛЕ

Кренимо путем гладних волења,
где се прожимају врлине,
оставимо трагове ветровима,
сачувајмо дубоке обзире
и најлепше навике.
Потражимо мекше дане,
где доброта радује,
светлост слуша као звук,
живот осмеху дивно пристаје,
где тамних истина нема.

31.08.2020. г.

ОНИ ШТО СУ ЗНАЛИ

Где су сада они што су знали
и време је нестало са њима,
Сунце се сакрило,
ићи се не види,
лутамо.
Вратите се због оних који вас чују,
вратите се због лепоте.

08.09.2011. г.

УКОЧЕНО ВРИЈЕМЕ

Нико се овоме не чуди више,
стида нема, гледа се, не види,
има ли свјетла у мраку врлина,
ког разбија туга о времена хриди?

Окрећем се без смијера, пута,
кренути, значи ли и стићи,
свуд око нас старо разрушено,
кад бих како мого себе заобићи.

У пјесмама кратки су видици,
све је млако на позорју душе,
волио бих бити онај из давнина,
у мени се океани суше.

ОСВРТ НА ПЈЕСМУ УКОЧЕНО ВРИЈЕМЕ

Пјесмом желим указати на однос, еклатантно видљив код дијела младих генерација према националној прошлости, колико савременој толико и оној старој. Срамотно је колико се није водило рачуна о значајно битном питању. Нико ту Србима није крив, сами смо деценијски имали индолентан, накарадан став према историјским светињама и догађајима, зачудио сам се како београдска омладина интервјуисана из незнања Јасеновац назива одмаралиштем на мору или када у родном селу Владике Рада ЊЕГУШИМА дјеца на питање ко је био Његош не знају одговор. Фрапирајуће, болно. Колико чујем уџбенике српске историје писали су традиционални непријатељи, ступидно и срамотно у исто вријеме. Међутим подизањем споменика Стефану Немањи кренули су дувати нови вјетрови, коначно је начињен преокрет, велики искорак у правцу освијешћења нације, повратка себи, вјештини опстанка која нас је красила и стављала у ред признатих народа. Традицији, писму, вјери, корјенима. Лијепо је бити грађанин свијета, али најприје треба припадати себи, својој кући, баштинити своје исконске вриједности, јер како вољети друге не вољети себе. Пјесмом и поручујем: „Да ли се видимо, да ли се стидимо“, какви смо то ми, куда овакви дезоријентисани можемо без самосвијести, меланхоличан због тешке стварности пјевам у мени се суше океани. Крајње је вријеме да схватимо заблуде којима смо кумовали док не буде касно, убрзано исправљајмо у ходу грешке које су прављене деценијама. Умјетност је у ери компјутеризације у савременим приликама неуверљива, више је шематска, углавном резервисана за друге теме. Може се много више, отвореније и чешће кроз умјетничко бити ближи прецима. Мислим да је намјера покренута, да ће ухватити замајац. Заобићи себе значи бити нескривено разочаран националном свијешћу, осјећањима појединаца и група не само када су млади у питању. Значајно је истаћи да код битних личности из корпуса српске интелигенције проблем националног и није сфера интересовања, када се понеки утркују себе приказати мондијалистима на штету властите националне свијести и савијести.

ВИНО ВЕРА У РЕЧИ

Река а није река,
без обала тече у боји,
ум истину открије кад се њиме
опије,
кумир што поезију поји.
Само је оно кад остари лепше,
Диониса веселог знало,
историја се у њему купа цела,
време је у њега стало.
У имену Православном место свето
има,
Свећа уз њега сећањем гори,
без њега вера је поље без цвета,
топлину нема као ледом збори.

ДО РАЈНИХ ТИШИНА

Пут патњи у времену мук,
измождених снага, а трпње у круг,
љубав Христова, још једини звук,
Светосавско племе враћа бола дуг.

Из тмина дубина,
усправи се вера до рајних тишина,
појави се радост плавога огњишта,
да осветли тајне неистина.

Осам векова грехова,
плакале су очи у глувоћи,
да исплачу туге и немоћи.

Да немасмо Христа христилишта,
гробови би наши били газилишта,
дела сјаја, пуста пепелишта,
не би знали, да смо били ишта.

ЖИТИЈЕ ЛАЗАРЕВО

Пут је његов њива бола,
блиставе су по њој посејане речи,
изниче слава која небом светли,
о витезу Кнезу, што нехте да клечи.

Дубоке бразде рода су ране,
вековим теку у времену сиву,
једном кад зло иза леђа зађе
и вечност се нађе у трајању криву.

Ко ће икад дати, оно што он даде,
а дао је светлост за најлепшу дугу,
када младо Сунце топлином засија,
Србљу јадном да отопи тугу.

О БОЖЕ ДА ЛИ ЗНАШ

Како написати песму,
кад речи нема,
како у сан ући,
с милион дилема ?

Како знати коме се надати,
како се небески скрити,
јављати се светлом,
а у тами бити ?

ИГУМАН

Из срца побожан,
радости росне,
проноси размишљање мудраца.
Види даље од неба,
радује се после времена,
близак у вери,
изгубио заборав.

МИЛЕСЕВСКЕ ДУБИНЕ

Очи Анђела белог,
лепоту светлошћу љубе,
туга избија из фресака рана,
питања многа, још више обмана.

Пролазе векови грехови,
кајања ни у помену,
како да престану болови,
кад се време не склања времену.

МАНАСТИР БЕШЕНОВО

У смирај наде васкрснуо,
лепотом вида тугу бремену,
кад се човек месту овом враћа,
поклања се времену.

ПЕТКОВИЦА ФРУШКОГОРСКА

Молитвом отворена тајна,
тишином покривена,
у очима век свој продужава.

ВЕЛИКА РЕМЕТА

Слободна у вери,
радосна векове одмара,
песмама слави,
у сновима гледа,
стиховима моли,
кад јој се прилази,
корацима воли.

НЕПРИЈАТЕЉИМА

Опрости им Никола Свети,
што и небо мрзе,
што су им јутра проклета клета,
што не знају одакле крећу, где стају,
где су им стране света.

Кад би научили волети,
да ли би због прошлости могли
сањати,
да л би могли иза себе стати,
да ли би се такви нови,
ипак могли препознати ?

НА АМВОНУ

Куда да побегне поглед,
у промрзлој ноћи,
утихнутих звона,
кад љубав опрашта себи,
на амвону младости.

АНАТОМИЈА БОЛА

Моји су преци власници добротe
били,
очима осветлили мрачне дубине,
душе им одлетеле у висине,
где живе истине.

Када су их падати терали,
падали су моћни, високи,
говорили језиком поноса,
људске чистоте,
нису бринули за своје,
већ за убица животе.

Нељуди им тела бацише,
у хадске поноре мрачне,
где светла нема,
где не расту траве,
једино светло су очји дечје
и невине људске главе.

Кости Безданки
и данас уздишу болом,
оне нису криве што су сведоци,
што мртве у нама живе,

Јаме су споменици ужаса,
та срамна људска школа,
исповедаонице туге,
анатомија бола.

ВИДОВДАН

Граду Крушевцу

Изнедрио путеве висине,
досањана вечност у времену кругу,
јунака дивних, подигнута главо,
једина славо која славиш тугу.

Видовдане наши су невиди,
у твојему виду угледали наду,
од када смо радост изгубили,
још нас оних нема, као да нас краду.

Термопилу српски, симболу вере,
граничнице докле, какви ћемо ићи
и кад смо без Сунца, северни ледени,
док имамо тебе, јужни ћемо стићи.

Од када нас има испод свода бола,
ми бијемо битке увек нових доба,
ореолски обасјаваш путеве наше,
да нам тмине туђе разум не помуте,
да нам туђи греси, име не заплаше.

ВЕРЕ ПАЛИСАДИ

Крали нам победе, све би да присвоје,
тамнили дела, великих прегнућа,
нису знали да гинемо гласни,
једнако нас болеле ноћи и сванућа.

Смрти се смејали, кад с невољом приђе,
из олтара светих, гледали у наду,
у мутна доба, живели смо јасни
и чували тајне, да их не покраду.

Док постоје палисади вере,
нећемо их дати, трагајућ пут неба,
пртити временом, радосни и тужни,
знати шта нећемо, а чега нам треба.

Живећ у врлини, стари наши знаше,
докле смо у вери, још ће нас и тећи,
из псалтира, песме оне наше,
никада се себе нећемо одрећи.

ФРУШКА ВЕЛИКА ТАЈНА

На крсту равнице, распета мајко,
светлости сионска, што истином болиш,
и када те руше и када те дижу,
у болу и срећи ти се смерна молиш.

Када нечовештво временом залута,
звонике танке обавију слутње,
у одбрану испрсиш оне ране старе,
да их боду опет, опет да крваре.

Вером просветљен игуман стари тишине слика,
опхрван тугом године броји,
са зидова свете иконе плачу,
цела Фрушка олтар, испод неба стоји.

ИСТОК

Колевко лепоте,
о теби очима мислим,
трагам временом,
теби се молим.

Обојен биткама старим,
мудрошћу миришеш,
временом храниш,
јутром се смешиш.

Вечност када ме загрли,
гледаћу умирен према теби,
завету предака мудраца,
како те волео не би.

МОЛИТВА

Онамо тамо,
где истина тишину љуби,
икона и пушка, додирују, воле,
којој се јадни клањају више,
кад се живот цео,
обадема моле.

МОНАХ

Срце му тишини куца,
од када се смеје, тишини се смеје,
његово је тишином начето,
комад неба и корица хлеба,
његова је најтиша потреба.

Драгослав Граочанкић,
Београд

ДОБРА ВЕСТ

Је л' замка?!
Шта јој следи?!

Је л' претходница непомена,
који боље заседне и заскочи
после милозвука?!

Је л' нада што се прометне
у безнађе,

Је л' срце што је као никад
заиграло,
а онда стало?!

Да ли је тако било
и са јеванђељем?!

Из циклуса НОРДИЈАНЕ*

ДОГАЂАЈ У ХЕЛСИНГОРУ

Пожелео сам је универзално
и неуредно,
не бих ли њену наклоност
задобио.
Мислите ли да је то
помогло?!

Колико се сећам,
мој труд није био
узалудан.

Свен Јиџланд (1843 - 1902.)

ДОКАЗ (1898.)

Само година рођења?
А где је она друга?!

Без ње је шуто,
не можете бити ни себи
потпуни.

Ако је нема, симетрија
је нарушена,
као да нисте ни постојали!

Бјерн Коло (1826 - 1898.)

*Завршни стихови ових
јесема су (иакође) фикција.

НЕБЉЕ

Да стремим небљу
или поднебљу.

Одгађам избор непрестано.
Би ли тако у бескрај
могло?!

Једном бејаш небоноша;
сећам се: не би издржао
свако.

Нико ми одлуку не пожурује
нити брани.
"... врабац у руци,
грлица на грани".

Љуби поднебље,
ал' хвали небље
(и кад није седмо).

Воља је моја,
ништа ми не прети...

Додуше, ни с врапцем
није лако.
Како ћу тек с грлицом
ако на мене
из оних уста слети?!

Могу ли претећи
у овој муци
к'о златни крст
на јабуци?!

МЕДНА СЕКИРА

Узми! Ваља се!
Мени више не треба.
Још јој је држаља
лепљива.

* * *

Немаш меда?!
Али, она је медна!
Доста је ово што је на њој
претекло.

Уосталом, она је важна.
Мед је гатка.
Некад помогне, додуше.
Али, све и да га нема,
она га није заборавила.

Нећеш ни ти!
Видећеш!

ИЗУВАЊЕ

Мртвачке ципеле дуго трају.
Не само зато
што се у њима не хода.

Оне се никад не изувају.
Нема на њима ознаке
о својствима:
степену отпорности на влагу,
начину одржавања,
нити помена о року и условима
за рекламацију.

Али, могућно је, макар
нехотице, победити
циљану вечност овог производа
и неписано правило о његовом
неизувању!

Ни онај коме су преварно
продали такве ципеле, њихов
сјај и величанствен изглед
(уз цену која би намамила
сваког купца - и уз жељу
да их дуго и у здрављу носи) -
неће морати
никад да их изува!

Чим коракне у њима
остаће без њих,
сви ће се њихови делови
разлетети до неба,
макар дан био сунчан и сув
и више него што треба!

Искуства живих и мртвих
постају тада заједничка
и потпуно подударна,
можда и спона између њих.

Је ли то сатисфакција за оне
којима су ове ципеле
првенствено намењене?!
Имају ли једни и други још
нечег заједничког?!

Разликује ли их само то што
једни могу
да покушају рекламацију?!

Мај 2017.

ОНИ

У очима им је одсјај
прозорских окана,
анђелчића од порцелана
и сингер шиваће машине.

Чекају пресуду будилника.
Празници су им
кад се не огласи
и кад могу бржно
да свој сан продубе.

Црна им таваница
прља дланове,
иако мисле да је не
дотичу.

Кроз сан и јаву
теку им мутне и кривудава
понорнице непрестано.
Не могу ни да их исправе.
Бар да пресахну!

2
Са зидова им се штедро
сливају јарке боје
окачених песничких слика
опкорачених реченица
и стилских фигура
које чекају место
на којем би добро пристајале.

Хартманови чворови
им се не развезују.

Истањени ћосави теписи
им не полећу.
Зрнца сребрне прашине
на њима чувају помно.

Њима се причешћују.

Београд, 25.3.2015.

РИДАЊЕ ПЕСНИКА КОМЕ СЕ ПЕСМА ЗАУСТАВИЛА

Ни макац!
Довде је некако ишло,
сада одједном - тајац.

Лако је кад иде, кад једну реч
сустиже друга, кад је од њих
несносна хука, кад неко други
пише, јавља, руку води
преко сваког јаза и бука.

Хајд' сад, кад је све стало
и онемоћало,
кад нема ниједне птице,
макар једнокриле,
а некмоли виле.

Шта сам и коме згрешио?!
Увек сам други образ окретао,
кога све нисам гађао хлебом!

Ниједног лепета, ниједног
шапата, ничије руке, ни прста,
нема оног који све то разврста.

Из ока не копни
воденични точак непомичан,
паучинасти млаз млива
и суро дно наћви
што га ништа не покрива.

Па и неки снег ноћни пао.
Нико на њему трагове
не оставља,
нико се из њега
не избавља!

Је л' ово све пролазно,
лечи ли се само од себе,
може ли излечени
да настави -
као да ништа
није било?!

Да ли је ичег било?!

Мај, 2017.

Премијера драме Антона Павловича Чехова УЈКА ВАЊА; Југословенско драмско позориште, Београд, 8. децембар 2018. Режија, адаптација и сценографија: Егон Савин.

Готово екстатички аплауз и друге сличне манифестације упућене овог пута бар једнако, чини се у овом случају, драмском тексту, колико и редитељској инвенцији - показале су да је Чеховљев УЈКА ВАЊА данас надрастао свој досадашњи проверени театарски значај.

Изгледа да је садашњем гледаоцу УЈКА ВАЊА, који већ 120 година опстаје на свим светским позорницама, постао најважнији драмски текст овог великог песника позоришне сцене.

Индикативна су споменута, данас измењена и појачана реаговања „западнобалканског“ гледаоца на ово добро знано дело светског драмског наслеђа. Она представљају не само значајан позоришни чин него и важан културолошки, социолошки, политички, етички и цивилизацијски догађај за овај део света. Али, пошто сличне реакције изазивају сва велика извођења ове драме – код „незападнобалканских“ гледалаца (дакле, и међу кумовима одреднице „западнобалкански“), могло би се рећи да и ти, најважнији делови света, листом данас дубински доброно измењени, показују да су им социјалне, политичке, етичке и емотивне прилике бремените западнобалканским синдромима, такође...

Требало је да прође 120 година да говор о овој драми и реакције на њу почињу да прерастају позоришне конотације, допуњујући их сферама разматрања у које аутор није никада могао ни помислити да ће му драма имати приступа. И западнобалкански и изванзападнобалкански обесхрабени, детронизирани, бесперспективни човек и грађанин одједном доживљава ликове и збивања на сцени као властити одраз, наслућује у овој представи могућност и нужност заснивања властите наде и вере у себе и друштво, неопходност успостављања свог дигнитетног личног, породичног и друштвеног статуса. Укључујући и повратак свог етичког језгра: загубљене емпатије – заточене у мрачним друштвеним лавиринтима који је спречавају да и закратко изрони било којим поводом, слабећи човеково самопоштовање и снагу осмишљавања борбе за промене.

Чудесни Чехов, драмски писац са, показује се дугом задршком, иако тмуран, невесео, ломан, одвећ благ и као лиричар, без икаквог наума да мужевно драмски проговори и пресече, са ликовима који се поражени и изопштени вуку по сцени – одједном у данашњем гледаоцу разгорева већ одраније наслућивано опредељење да све може бити другачије, да није све изгубљено, да и у лошим условима ваља функционисати (став Соње), да не само за човека него можда и за човечанство има спаса, а не једино за шуме „које се немилице секу“, што Астров стиже да запази.

Астровљева опаска није посве лична, успутна, нити безазлена; њу ће готово век касније учврстити интензивна свест човечанства о очувању природе. Предходиће јој опаске највећих светских мислилаца, тешко проходног Ернста Блоха, на пример, који усред своје филозофске ужарености стигне да социјалном ослобођењу човека одрекне „могућност успешности – ако она није неодвојиво везана за хуманизацију природе“. (Није ли човек, не треба ли он бити њен део, и потенцијални њен украс?!) Филозоф Блох и њему слични ће на то извандремски и драматично још много пута подсећати.

Гледалац је у најтавнијим слојевима овако постављеног Чеховљевог текста угледао наду, чак могућност обрта коју му изазивају баш овакви делови и ти (!) клаустрофобични, несрећно спојени и маргинализовани Чеховљеви имобилници с жаловим стрпљењем да се ујкавањски траје, плачидрузи, јадиковци, провинцијски животарници, који, међутим, чекајући заправо себе, у својим луцидно-реалистичним интервалима схватају да нису без потенцијала, да су чак „далеко узвишенији“ него што

сами мисле да јесу (Јелена). Они у таквим тренуцима схватају да упркос свему „треба живети“ – и лађају се започетог посла (Соња).

Бекетовско чекање ових (само)изоштених људи, који су то више из социјалних него из личних разлога, који чекају да се у њиховим животима нешто боље промени (личе заправо на вероватну ауторову помирениост са властитим искашљавањем крви) није одвећ систематично и конзистентно, како је у старијим читањима УЈКА ВАЊЕ изгледало?! Нити је њихова помирениост са властитим чемером таквог степена да паралише зачетке њихове и гледаоачеве наде да се чак до „узвишености“ може доћи!

Уосталом, зашто би мањина усрећених непрестано превладавала многобројније унесрећене?! Категорија и моћ већине је давнашња нада, теоријски, па у доброј мери и практички још у античко време инаугурисана предност, што у данашњем гледаоцу васкрсава идеју да актуелно друштво никад није било ближе преласку из вечне теорије у праксу, па гледалац у незавидном статусу ових (само)поражених људи проналази могућност обрта, не само њиховог него и свог живота. Можда стиже време у којем ће то бити могућно.

У Чеховљевој незбитијској драматургији, нарочито у УЈКА ВАЊИ, велелепно су испоштоване пропозиције да се обичне, готово тривијалне приче, неподстицајни и меланхолични миље, апатична стања и тужне судбине спрегну у светску причу и сценско дело чијем ће драматичном, усхићеном и разуђеном пријему, сада у промењеним светским условима, крај неће наслућивати све и да се човек и човечанство дохвати зелене гране!

Мимо своје воље данашњи, прексиноћни Чехов наводи гледаоца на бројне, на изглед ирационалне закључке, иако они нису у складу са укупном атмосфером дела. Вера Чеховљевог гледаоца је, међутим, постала јача од те ирационалности. Томе доприноси измењена перцепција уметничког дела модерног гледаоца, али треба имати на уму и идео редитељев.

Показује се да није узалуд приказивање УЈКА ВАЊЕ имало већ читав век своју уредну светску фреквенцу, и то готово напоредо са оним што је најбоље у Чеховљевом опусу.

Промењена и повећана маштовитост пријема уметничког дела доприноси да се тамо где се то најмање очекивало открива да човеку не сме бити допуштено да му једина чежња и светло, могу бити они туђи: срећа, успех, љубав, лепота, власт...

Велики словенски лиричар сцене показује да му је друштвена, али и филозофска моћ данас бар једнака оној великој уметничкој, давно признатој, али предуго затвореној у одвећ херметичне, естетске, и готово гандијевске категорије. Егон Савин је у свом редитељском приступу УЈКА ВАЊИ демонстрирао отмену једноставност, сведеност, прегледност, естетичност – и у односу према тексту и у свему оном што га у овој представи подупире. Чехов је тако осавремењен – изнутра, у својој драмској супстанци појачаној самим драмским аутором!

На пример, чувена, хваљена, чак узношена Чеховљева драмска пауза са ореолом високих позоришних и теоријских учинака замењена је овде модерним психолошким, ненападним, сценски домишљеним решењима чији је учинак чеховљевскији и за данашњег гледаоца природнији и асоцијативно згуснутији.

Изузетно је функционална и елегантна сценографија. Њена прочишћена ликовност све време је активна, пред очима је гледаоца и у свим дешавањима на сцени. Док не почне представа не можете погодити да ће бити стално у употреби као неодојиви, драгоцени, живи део представе, која се без њега не може замислити. Три отмена, висока прозорска окна, њихова крила и дрвене жалузине одмах почињу свој сценографски и редитељски плес, оживљавају целу представу, постају њени непрестани учесници, шире јој менталне видике: разазнајете, видите или подразумевате не само руску дачу, спахијски летњикован, мајур, природу, ваздух и леп дан него и душе Чеховљевих јунака.

Тумачи свих ликова овог УЈКА ВАЊЕ носе своје улоге тако да не добијате никакву идеју да ишта промените у њиховој, овог пута помереној интерпретацији. У њој предњаче: Ненад Јездић (као Астров), аутентичан и сугестиван без напора, нарочито у спонтаним и на изглед узгредним идеолошким отклонима од средине у којој је готово стални посетилац – као лекар...

Марија Вицковић (као Јелена) са узбудљивим активирањем (вежбањем) своје женскости, која сеже до стварања узбурканости, па самим тим и изношењем других својстава свог лика.

Милица Гојковић (као Софија), стамена и упорна, надасве уверљиви носилац, попут необзнањеног капетана брода у невољи, идеје и праксе дизања духа, стварног и потенцијалног отпора менталном малодушју – с обе стране рампе!

Упадљива глумачка али и општа уиграност и прецизност овог премијерног извођења УЈКА ВАЊЕ изазива утисак да присуствујете некој од јубиларних изведби ове инсценације!

Неколики хуморни тренови, које, ако добро пазите, можете регистровати у овом извођењу УЈКА ВАЊЕ, добро представљају Чеховљев хумор, али још више његов укупни драмски кредо, односно не одвећ високу радну температуру која му је довољна за драмско функционисање.

Тај хумор је више ствар људне друштвене комуникације, учтивости конверзације, доброг васпитања и пристојности него знак духовне апартности, обрта у сценској радњи и говору, подстицајне инвективности или ескападности.

По правој је мери Чеховљеве неосцилирајуће драматургије у којој би сваки већи сценски или говорни ексцес нарушио његову читаву тиху и крхку сценску грађевину и приземио њену апартност. (Један кратки, из ведре неба, изоловани и сценски трапави покушај убиства делује као да га није ни било, сам аутор му се занатски подсмева, градећи га намерно неуверљиво).

Модернији, аутентичнији и моћнији Чехов одавно није виђен на нашим сценама.
Београд, 14. јануар 2019. - Драгослав Граочанкић

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ

Оливера Миловановић – Пршић, Крушевац

Фотографије

Изводи из биографије

Оливера Миловановић – Пршић је рођена у Треботину 1972. године, а преминула је 30.01.2021. године у 49. години живота. Била је активни члан КУД-а Вук Карацић из Треботина, Жабара и Мале Врбнице у секцијама: фолклорној, драмској и литерално-рецитаторској. Била је одлична глумица, играч и рецитатор. Играла је у представама: Косовски бој, Камен за под главу, Путујуће позориште Шопаловић, Вашар у Тополи...

Говорила је многе моје песме... /Љубодраг Обрадовић/

Нека јој је Вечна слава и хвала!

Преслушајте три песме у казивању Оливере Миловановић – Пршић на линку:

<https://www.poezija.rs/olivera-milovanovic-prsic/omaz>

**Бранислав Бане Кљајић,
Крушевац**

Бранислав Бане Кљајић је рођен у Суботици код Александровца 22.09.1941. Преминуо у Крушевцу 23.12.2020. услед компликација проузрокованих инфекцијом корона вируса. По струци био је економиста и технолог. Радио је у Мерими Крушевац, Охису из Скопља, оснивач је и власник приватног предузећа Хемопродукт, Крушевац Д.О.О. и оснивач и власник туристичко-угоститељског објекта АС у Жабару. Помагао је и донирао многе културне, спортске, просветне, политичке, здравствене и социјалне установе и организације као и многе манифестације. Донирао је, помагао и чинио и многим приватним и физичким лицима којима је помоћ била потребна. Муж, отац два сина и деда три унука. Био је активни члан Социјалистичке партије Србије и члан Градског одбора СПС Крушевац.

Бранислав Бане Кљајић је био велики сарадник Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ. Са њим смо реализовали безброј песничких манифестација, ликовних колонија, чак и нашу културну манифестацију СТИХОЉУБЉЕ ПоезијаСРБ. [Погледајте како је то било](#) у његовом ресторану, где смо реализовали нашу последњу манифестацију СТИХОЉУБЉЕ ПоезијаСРБ 2019.

У наставку, прочитајте шта је у ресторану АС, 26. 6.2020. године, поводом прославе 30 година фирме ХЕМОПРОДУКТ Д.О.О. Крушевац, изјавио оснивач и власник фирме Бранислав Кљајић. "Са задовољством могу да кажем да је данашњи дан за фирму ХЕМОПРОДУКТ Крушевац, чији сам власник, велики дан и срећан дан. Велики дан јер славио јубилеј од 30 година постојања и рада. Фирма је настала у тешким временима распада Југославија и формирања низа држава, па и нама драге Србије. Тешко је било сачувати и учинити успешном фирму у то време. Зато је то и срећан дан за нашу фирму, јер смо успели да опстанемо у току тих 30 година пословања. Преживели смо распад једне изузетно јаке државе Југославије, преживели смо неправедне санкције према Србији, преживели смо ратне дане наметнуте НАТО бомбардовањем, а преживећемо и нову епидемију вируса COVID 19. Са својим потенцијалом знања, умећа и стручности, наставићемо развој, на срећу свих нас који у овој фирми радимо и од тог рада живимо.

Изузетно сам захвалан нашим драгим гостима који су данас са нама поделили у тридесетогодишњем јубилеју. Посебну захвалност пружам градоначелнику нашег града, председнику скупштине града Крушевца и председнику Српске напредне странке Крушевца. Све ово нам даје додатне мотиве да успемо у даљем развоју наше фирме. Пуно поздрава нашим пословним партнерима и свим радницима фирме".

Власник фирме ХЕМОПРОДУКТ Д.О.О. Крушевац
Бранислав Кљајић

ДРУГИ ПИШУ [TV PLUS](#) - ИН МЕМОРИАМ: БРАНИСЛАВ КЉАЈИЋ

Бранислав Кљајић је рођен у Суботици код Александровца 22.09.1941. Преминуо је у Крушевцу 23.12.2020. услед компликација проузрокованих инфекцијом корона вируса.

По струци је био економиста и технолог, дугогодишњи радник "Мериме" из Крушевца и "О-хиса" из Скопља. Оснивач је и власник приватног предузећа "Хемопродукт" Д.О.О. Крушевац, Жабаре, као и угоститељско - туристичког објекта "АС" који ради у саставу "Хемопrodukта".

Помагао је и донирао многе културне, спортске, просветне, политичке, здравствене и социјалне установе и организације као и многе манифестације.

Донирао је, помагао и чинио и многим приватним и физичким лицима којима је помоћ била потребна. Муж, отац два сина и деда три унука. Сахрана ће се обавити у уторак, 29.12.2020. године на Новом гробљу у Крушевцу.

СЛИКЕ СА МАНИФЕСТАЦИЈЕ СТИХОЉУБЉЕ – ПоезијаСРБ 2019.

Борисав Бора Благојевић, Ђуприја

БИОГРАФИЈА – Борисав Бора Благојевић, Ђуприја.

Рођен је 8. 5. 1954. године у Равној Реци, општина Деспотовац. Живи и ради у Ђуприји. Објављене збирке песама;

1. – У ПЛАМЕНУ 1977. год.
2. – ЈУЧЕ ДАНАС СУТРА 1978. год.
3. – ОДСЈАЈ ВАТРЕ 1989. год.
4. – У ЦВЕТУ НЕОБРАНИХ ЖЕЉА 1995. год.
5. – ИЗ ОЧИЈУ ИСКРА 1996. год.
6. – РЕЧ НА ВЕТРОМЕТНИ 1997. год.
7. – НАБОРАНО ЧЕЛО 1998. год.
8. – РАСКРШЋЕ НЕМИРА 1999. год.
9. – РИМЕ У БАШТИ ОД РЕЧИ 2005. год.
10. – ИДЕМ ДА СЕ ВРАТИМ 2006. год.
11. – ОЦВЕТАЛИ ПЕСМОВЕЗИ 2009. год.
12. – ТИ МЕНИ МОЖЕШ УВЕК 2010. год.
13. – КАКО СЕ ПИШУ УСНУЛЕ ПЕСМЕ 2012. год. (– друго издање 2013. год., – треће издање 2015. год., – четврто издање 2016. год., – пето издање 2018. год.)
14. – ЧАРОЛИЈА СРЦА – INCANTESIMI DEL CUORE збирка љубавне поезије објављена на италијанском језику 2016. год.
15. – ТАЈ ПОГЛЕД ТВОЈИХ ОЧИЈУ – QUELO SGUARDO DEI TUOI OCCHI збирка љубавних песама на српском и италијанском језику 2017. год.
16. – ДА СТИХОМ ЦРТАМ ТВОЈЕ ЛИЦЕ 2018. год.
17. – У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ – IN NEMD TRAGE ICH MOND збирка љубавне поезије на српском (ћирилица) и немачком језику 2019 год. (два издања).

Заступљен је у многобројним зборницима и антологијама поезије. Први је направио искорак у експериментисању формом (катрени) тако што прве стихове издваја и везује у посебан челни катрен /АУТОРСКА ГЛОСА/ – песма „ДВА СВЕТА“ објављена у зборнику „И ПЕСМА ЈЕ ЛЕК“ 1995. год. Песме су му преведене на италијански, шпански, словеначки, македонски, румунски, албански, арапски, бугарски, енглески, немачки језик ... Пише рецензије, есеје, књижевне осврте, уређује туђе књиге. Композитори пишу музику на његове стихове. Члан је Удружења књижевника Србије, редовни члан Матице Српске у Новом Саду, члан краљевског књижевног клуба „Карађорђевић“, почасни члан многих књижевних клубова у Србији. Председник је књижевног клуба „Душан Матић“ у Ђуприји.

МОЈА БРАЋА

Све што може да се прода
Продала су моја браћа
Ми ни свесни нисмо били
Ко купује и ко плаћа

Продали су окућницу
Шљивар изнад родне куће
И бачвану крај врбака
Плава јутра у свануће

Продали су без тапија
Све ђутуре и од ока
Све ливаде до јаруге
Бистру воду из потока

Њиву што нас хлебом храни
У закуп су јуче дали
Сад причају правдају се
Где је међа нису знали

А међа је све док може
Поглед птице да се вине
Продали су део неба
Белог орла у висине

И ђувике што међају
Од силника што нас бране
Лојзе што нас вином поји
Манастире разидане

И утробу земље ове
Где се нови камен рађа
Старо гробље поред пута
Продала су моја браћа

И све наше крвотоке
Што долазе из далека
Продали су све изворе
Све кладенце белих река

Православље славу веру
Колач што се даје сину
Продала су моја браћа
Тиху модру месечину

Продадоше браћа браћу
Расејаше кости њине
Ко да овде никад није
Било правде и истине

Продадоше цреп са куће
Кисну греде откривене
Труне душа у огњишту
Продали су део мене

ДРУГИ ПИШУ: [РАДИОТЕЛЕВИЗИЈА](#)
[ПОМОРАВЉЕ](#)

**ПРЕМИНУО ЂУПРИЈСКИ ПЕСНИК БОРА
БЛАГОЈЕВИЋ – 17.12.2020.**

Ђупријски песник Бора Благојевић преминуо је у 66. години живота. Иза њега су остале песме и сећање на тихог, ненаметљивог, скромног човека који је изнад свега волео стих, риму, чисту и искрену, као што је био и он сам. Бан Моравски, сигурни владар питоме равнице о којој је толико писао, отпловио је у легенду. Вечна му слава.

Бан Моравски - Боривоје Бора Видојковић

На обали трију река
седи чета мргодних јунака
Мала чета с оружјем у руци
Са оловком и белешком малом.

Седи чета чела намрштена
И ја међ њима забринут и тужан
Међу нама најбољег нема
Нема нама Моравскога Бана.

Војевао, ратовао, опијао се с нама
Увек први у јуришу сваком
Перо оштро убојито тачно
Женска срца погађало лако.

Остављао дивне стихове и риме
Да се памте и вечито живе
Увек први с оловком у руци
Борио се до последњег дашка.

Оста нама и Морави туга
Изгубисмо понајбољег друга
Збогом друже пријатељу стари
Чувамо те у срцима нашим.

Zvezdana Milosavljević

Пошаљите поруку

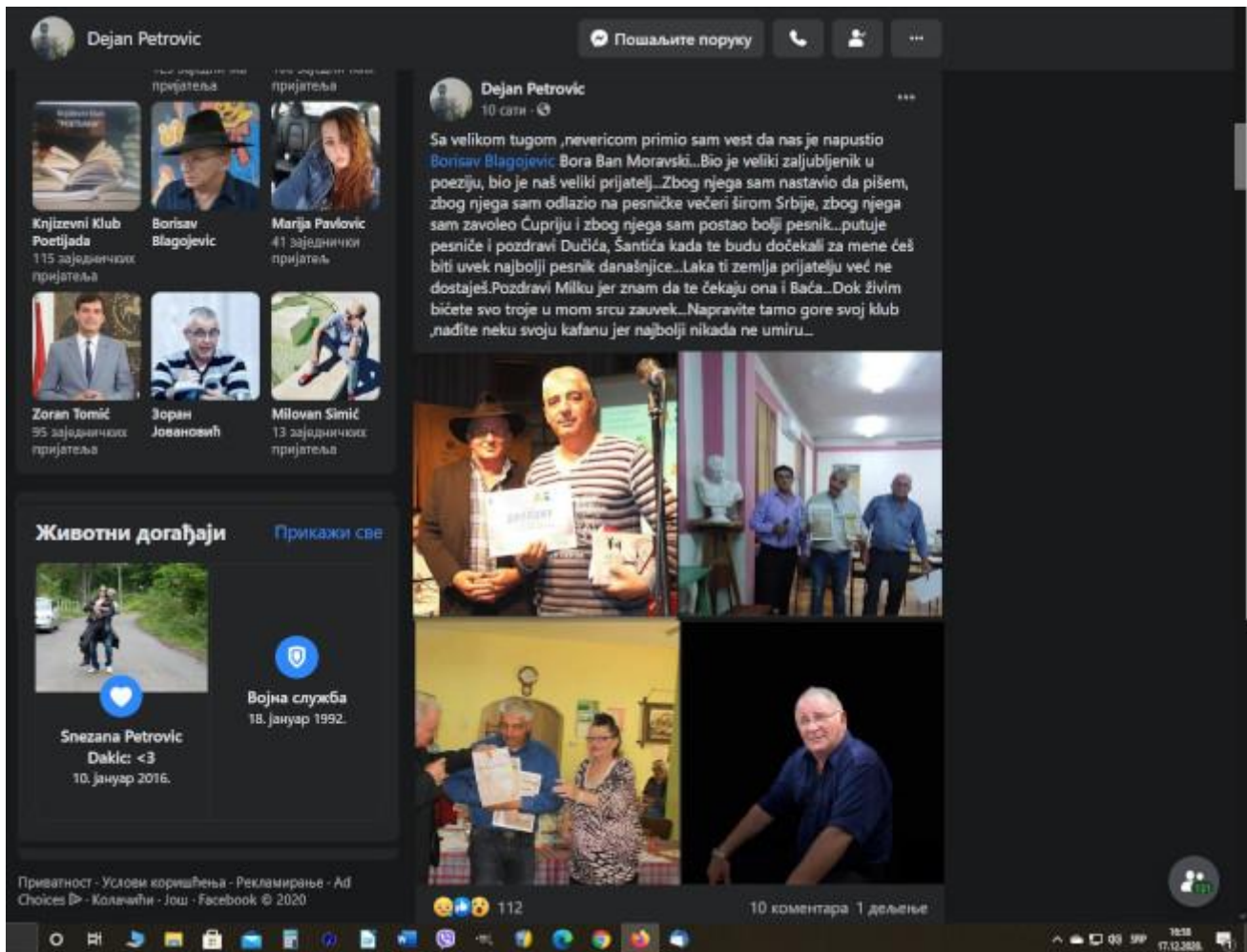
Zvezdana Milosavljević је са корисницима Borisav Blagojevic и Hranimir Hrane Milojkovic.

4 сати · 🌐

Борисав Бора Благојевић +++
За "Последње збогом" не беше још време... Рано је, још увек рано... Али... не бирамо ми, неко други нам кофер пакује, неко други карту резервише... Неко други ову драму режира... Рано, прерано...
Нека те анђели чувају +++

76

28 коментара

Кад оду песници – Горан Минић

КАД ОДУ ПЕСНИЦИ ТУГА ЈЕ НЕКАКО ВЕЋА. КАД ОДЛАЗИ ЧОВЕК – ТУГА ЈЕ НЕИЗРЕЦИВА, КАД ОДЕ ПРИЈАТЕЉ ОСТАЈЕМ БЕЗ БРЕЧИ. БАЋИ СЕ ПРИДРУЖИО БОРА, У ТАКО КРАТКОМ ВРЕМЕНСКОМ ИНТЕРВАЛУ. ИМАЛИ БАР НЕКЕ ПОЕТСКЕ ПРАВДЕ? САДА ЋЕ ЊИХ ДВОЈИЦА, ВРСНИХ МАЈСТОРА, СЛИКАТИ РАЈСКЕ ПРЕДЕЛИ И ПЕРОМ И КИЧИЦОМ, И ПИСАЋЕ ПЕСМЕ КОЈЕ ЋЕ НАС ЧЕКАТИ ГОРЕ НА НЕБЕСКОМ ПРЕСТОЛУ КАДА ИМ СЕ ПРИДРУЖИМО. ЗА НЕКА НОВА И ДРУГАЧИЈА ПЕСНИЧКА СУСРЕТАЊА.

НЕКА ВАМ ЈЕ ВЕЧНА СЛАВА, ДРАГИ НАШИ, УСПОМЕНУ НА ВАС ЧУВАЋЕМО ЗАУВЕК И САСВИМ СИГУРНО ДОК СМО У ОВОМ ЗЕМАЉЉСКОМ ЦАРСТВУ.

Горан Минић

Бора Благојевић је један од најбољих песника Србије... - Љубодраг Обрадовић

Борисав Бора Благојевића из Ђуприје је један од најбољих песника Србије. Бора је дуго година био председник КК Душан Матић из Ђуприје. Бора је био и изузетан сарадник Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу. Он је свакако песник који је више од свих песника био са нама, у нашим програмима и активностима. Нека му је вечна слава и хвала!

Љубодраг Обрадовић

Mr Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац

Аутобиографија

Mr Ратко Тодосијевић Баћо – пуковник, сликар, песник и велики заљубљеник у све врсте уметности и културних дешавања, од сликарских колонија до песничких сусретања. Рођен је 1945. године у селу Треботину, општина Крушевац. Пуковник је у пензији, војни обавештајац, дипломата, правник, политиколог, сликар, песник, новинар, публициста... Добитник је великог броја награда, повеља и других признања за допринос безбедности земље, војне науке и развоја културе и културних догађања. Сматрају га великим боемом, центлменом, шмекером...

САМИ

Звао сам те
Да ми у снове дођеш
У снове да
Их одсањамо а
Нису досањани.

Још колико
Јуче смо се винули
Изнад облака.

Зар смо
Све звезде већ
Скинули
Па и падалицу?

Звонило је јутро
На мом прагу
И одзвањало
Свитању дана.

Док се моје
Вртоглаве мисли роје
Ја слушам тишину.

Не криви ме
Што се не наоружах
Стрпљењем
Што не осетих
Шта доноси нови дан
Што дозволих
Да ми те из снова
Однесе нови дан.

А веровасмо
Да ће нам живот
И снови бити све...
Сами.

RTK KRUŠEVAC IN MEMORIAM: Ratko Todosijević Baća

Objavljeno уторак, 15. децембар 2020.

Juče je u Kruševcu iznenada preminuo penzionisani pukovnik, slikar i pesnik Ratko Todosijević Baća.

Todosijević je, pre 75 godina rođen je u kruševačkom selu Trebotin. Posle završene Vojne akademije u Zagrebu, čitav radni vek proveo je u Vojsci, gde je obavljao brojne komandne dužnosti.

Iz njegove profesionalne karijere, ostaće upamćeno da je polovinom 80-tih godina prošlog veka bio komandant kasarne u Paraćinu, baš u vreme prve velike tragedije u JNA, izazvane na međunacionalnoj netrpeljivosti, kada je jedan Albanac ubio 4 i ranio još 5 vojnika. Ratko Todosijević je čitav rat 1999. godine proveo u jedinici na Kosovu i Metohiji. Pored vojne karijere, poslednjih godina bio je i aktivan učesnik kulturnog života u ovom delu Srbije.

Bavio se slikarstvom i pisanjem poezije. Bio je predsednik Likovnog kluba „Dimitrije Simić“ i član Udruženja pesnika Srbije „Poezija SRB“.

Osim prijatelja i poznanika, za njim će najviše žaliti dve kćerke. Sahrana Ratka Todosijevića biće obavljena danas (15.12.2020.) u 12 časova na Novom groblju u Kruševcu.

A screenshot of a Facebook post. The profile is for Ratko Todosijević, a retired military officer and artist from Kruševac. The post is from Biljana Todosijević, his daughter, who expresses her grief and shares a collage of photos of her father. The text of the post is in Serbian and mentions his role as a colonel, painter, and poet. The post has 133 reactions and 178 comments.

На вест да је преминуо мр Ратко Тодосијевић Баћа

Dejan Petrović Kenac:

Sa velikom tugom i bolom saznao sam vest da nas je napustio naš prijatelj, veliki čovek, pesnik, slikar moj Misirac Ratko Todosijević Baća... Počivaj u miru prijatelju i nek ti anđeli otvore rajske kapije i prime te u svoje društvo... Uvek ćeš biti deo nas...

ДРУГИ ПИШУ: [Kurir.rs](https://www.kurir.rs)

Foto: Privatna Arhiva / Kruševac žali svog Baću/Srbija 15.12.2020. 14:55h

U KRUŠEVCU PREMINIO RATKO TODOSIJEVIĆ:

Mr Ratko Todosijević Bačo

- Pamtiće ga kao pukovnika, vojnog obaveštajca, pravnika, politikologa, slikara i pesnika.

Mr Ratko Todosijević je rođen 1945. godine u Trebotinu, kod Kruševca. Vojnu akademiju je završio u Zagrebu, a čitav radni vek proveo je u JNA i Vojsci SRJ, gde je obavljao brojne odgovorne dužnosti. Sredinoim samdesetih godina prošloga veka bio je komandant vojne kasarne u Paraćinu i to u vreme velike tragedije u JNA, kada je jedan Albanac ubio četiri i ranio pet vojnika JNA. Ratnu 1999. godinu proveo u vojnoj jedinici na Kosovu i Metohiji, kao aktivan učesnik i veteran. Ratko Todosijević je bio magistar političkih nauka, a trebalo je uskoro da brani i doktorat na FPN u Beogradu.

/foto: Privatna Arhiva/ Bio je svestrana ličnost – pukovnik u penziji, vojni obaveštajac, diplomata, pravnik, politikolog, slikar, pesnik, novinar, publicist... Dobitnik je velikog broja nagrada, povelja i drugih priznanja za doprinos bezbednosti zemlje, vojne nauke i razvoja kulture i kulturnih događanja u centralnoj Srbiji. Bio je predsednik Likovnog kluba "Dimitrije Simić i član Udruženja pesnika Srbije "PoezijaSrb" iz Kruševca i rado viđen gost na mnogobrojnim kulturnim manifestacijama u Srbiji. Ostavio je dve ćerke. Ratko Todosijević je umro juče, a sahranjen je danas na Novom groblju u Kruševcu.

Kurir.rs/ Živomir Milenković Foto: Privatna arhiva

IZJAVE SAUČEŠĆA

Čast mi je da sam poznavao ovakvog čoveka, veliku ljudsku dušu, patriotu i visokog oficira koji se od malog siročeta iz Trebotina vinuo u intelektualne visine. Njegove slike i pesme ostaće kao baština za buduća pokolenja. Počivaj u miru dragi druže, a nek ti velika ljudska duša putuje nebeskim prostranstvima i rajskim vrtovima. Ljubomorno ćemo čitati tvoje pesme i biti ponosni, mi koji smo te znali. A onda si u pesmi rekao:

"Još koliko
Juče smo se vinuli
Iznad oblaka"

Upravo pročitah tužnu vest o smrti našeg prijatelja i pesnika Baće. Prenesite moje iskreno saučešće porodici, ovo je zaista veliki gubitak za nas.... Zaista mi je žao....

Dragojlo Jović

Baća, jedan i neponovljiv. U jednom čoveku toliko razvijenih talenata.... Ostaje nam sada da se molimo Bogu za pokoj njegov, jer to je naša sveta obaveza. Kad bi mogao sada on šta da nam kaže ne bi nam govorio mnogo, upravo bi bilo to: Molite se za mene! Bog duši tvojoj da se smiluje, prijatelju naš, počivaj u miru! Porodici saučešće u bolu.

Jovana Marković

S poštovanjem, *Hadži Ivan, prota jasički*

Povodom iznenadne smrti Ratka Todosijevića Baće, u svoje i u ime poslenika Kulture Blagorodne Župe, upućujem izraze najiskrenijeg saučešća porodici i Udruženju pesnika Srbije – PoezijaSRB! Ostaće nam u trajnom sećanju njegova dobrota i mio lik. Hvala mu na druženju i velikom doprinosu Srpskoj kuluri!

Gvozden Djolić, Župa-AC!

Duboko me je potresla vest da je naš Baća otišao negde iza duge. Sa velikom tugom izjavljujem saučešće vašem Udruženju i tebi kao prijatelju našeg divnog Baće.

Zvezdana Milosavljević

ПИЈЕМ ЦРНО - мр. Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац

ПРОЂЕ ЖИВОТ

Предвечерје уморног живота,
сутон маглу на душу привија.
За ким вапи срце у грудима?
Не зна живот, а то не знам ни ја.

Прође живот, прође младост пушта,
с ветровима године ношене.
Сећања су почела да бледе
и наде су с тугом покошене.

Пусте речи у магли нестају.
Остадоше избледеле слике,
кад се петли огласе у зору,
плаветнило прекрије видике.

Усахле су године радости.
Празне стоје у кафани чаше.
Река среће ноћас је далеко,
успомене једино осташе.

Одштампана је прва књига мр Ратка Тодосијевића Баће "ПИЈЕМ ЦРНО". У њој ћете сазнати ко је био пуковник, сликар и песник мр Ратко Тодосијевић Баћо, сазнаћете како је писао поезију и видећете како је сликао. Издавач књиге је Удружење песника Србије ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу, чији је активни члан Баћо био. Иначе на годишњој скупштини удружења одлучено је једногласно да Годишњу награду ПоезијаСРБ за 2020. годину добије постхумно мр Ратко Тодосијевић Баћо за свој целокупан стваралачки рад у области поезије и сликарства и активан допринос раду Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ.

ПИЈЕМ ЦРНО

Прво
Сам те пио пијући
Затим сам те пио
Опијајући се
Сада пијем у својој
Тишини.

А та ми тишина
Доноси сећања
На опљачкану
Проћердану младост
Празне чаше
Кафанске вечери
Које зјапе у њима.

За кафанским столом
Коме је жижак одавно
Прозуко ногаре
Остају давно неповратне
Успомене.

Или ти ужади
Удављеника туђом
Невиношћу
Покривених – покривених
Туђим одласком
Чујем или ми се само
Чини како ми самоћа
Говори да одлазиш.

Не кривите ме
Што не могу и не желим
Да руку заборава
Прихватим.

Кафана, сто, чаша
Вина – чаша вина
Ти и Ја и крај.

Пијем црно.

Мр Ратко Тодосијевић Баћо – ПИЈЕМ ЦРНО - Све пролази, а уметност остаје, Љубодраг Обрадовић

Пред нама је прва књига мр Ратка Тодосијевића Баће, штампана силом прилика, постхумно... Али тако то бива кад *ПРОЂЕ ЖИВОТ*...

“Прође живот, прође младост пуста,
с ветровима године ношене.
Сећања су почела да бледе
и наде су с тугом покошене.
Пусте речи у магли нестају.
Остадоше избледеле слике,
кад се петли огласе у зору,
плаветнило прекрије видике.

Усахле су године радости.
Празне стоје у кафани чаше.
Река среће ноћас је далеко,
успомене једино осташе”.

/ПРОЂЕ ЖИВОТ - страна 117./

А живот увек прође, мада многи тога нису свесни, све до самога краја. Све мисле, неће се то њима десити!

А Баћо је и те како свестан пролазности, што доказује и ова песма. Јер кад све прође, “успомене једино осташе”, т.ј. остаје дело, које не бледи са протеклом времена... Напротив, са годинама које пролазе, добија на вредности, јер је и написана песма, а посебно насликана слика, раритет који се не може поновити...

Мој земљак Баћо је рођен у Треботину. У мојој кући (берберници мога оца) је одрастао, постао момак, слушајући приче одраслих о лепотама супротног пола и важности освајања. Те приче су га пратиле кроз живот и кад је отишао на високе војне школе, а и касније, кад је и сам одрастао и схватио да љубав осим уживања у блискости тренутка, доноси и опстанак људског рода. Баћо је поезију носио одувек у себи... Носио је и свој Треботин, шљивик свога деде.

“

У ШЉИВИКУ МОГА ДЕДЕ
ПРАДЕДОВА
ШЉИВА КРИВА
УВРНУТА У ЧВОРОВИМА
МАЛО ПРАВА
МАЛО КРИВА
У ШЉИВИКУ ДЕДЕ МОГА
ОДОЛЕВА ВЕТРОВИМА
РАДУЈЕ СЕ
ЦИКУ ЗОРЕ

А ЗА ДЕДОМ ЈОШ БОЛУЈЕ
ШТО ГА НЕМА ДА ЗАОРЕ
У ШЉИВИКУ ДЕДЕ МОГА
ПРАДЕДОВА ШЉИВА”...

/У ШЉИВИКУ - сѝрана 32./

Кажу познаваоци правописних правила да поезију не треба писати великим словима, јер се то тумачи као знак викања. Али Баћи је до те успомене на дедин шљивик у Треботину, који је засадио његов прадеда, толико стало, да је спреман и да виче да га сви јасно чују.

Мр Ратко Тодосијевић Баћо је као војник још у младости напустио свој Треботин, али његов дух и лепоте носио је са собом, било где да је ишао и никад га није заборавио. Није заборавио ни Треботинску реку, у којој се млад купао и скакао у Вир испод Војине и Александрине воденице, што се може и видети на слици коју је Баћо насликао, а ставили смо је на корице ове књиге...

“Чију судбу сад да проричемо
Кад нам Дечане жицом омеђили.
Не помажу књиге старославне,
Давно смо их све изучили,
Све узалуд кад их не памтимо.
Нема браће истомишљеника.

Његошев смо завет погазили
Не чујемо ни кнежеву клетву
Па нам кукољ угуши Божуре.
Где границе сада поставити”?

/ИЗ КОЛЕВКЕ НЕМАЊИЋА - сѝрана 83./

Поменуо сам и песму “ИЗ КОЛЕВКЕ НЕМАЊИЋА” у којој се јасно показује да је Ратко био велики родољуб, коме је његова земља увек била у срцу и да му је било претешко бреме догађаја на које није могао да утиче, колико је хтео...

И шта више писати о овој књизи? Шта више причати о громади, бојуму, песнику, сликару, какав је био мр Ратко Тодосијевић Баћо?

Можда ће нешто више рећи интервју који ми је Баћо дао за моју књигу *УКРОТИТИ ЕТАР...*

Свакако ћемо доста тога о Ратку сазнати у записима о њему и његовом делу, колега песника и сликара и пријатеља, који следе...

Али све о томе, ко је био и како је живео мр Ратко Тодосијевић Баћо, говориће нам његове песме и слике, које нам је оставио!

Љубодраг Обрадовић

Интервју са пуковником, сликаром и песником - Сликаство и поезија не мењају свет, али га чине лепшим – Љубодраг Обрадовић

Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац – слика на ФЕДРАРУ

- **Ратко, са тобом сам започео сарадњу у култури, још давне 1997. године, када је у оквиру ФЕДРАРА организована прва ЛИКОВНА ИЗЛОЖБА у нашој средини, а била је то изложба твојих слика. Како данас после 20 година постојања ФЕДРАРА гледаш на тај почетни ентузијазам и целокупни рад ЛИКОВНЕ КОЛОНИЈЕ ФЕДРАРО, чији си оснивач и дугогодишњи селектор практично био ти?**

Тачно је да смо крајем прошлог века почели сарадњу у култури, и то жељом културних прегаоца и посленика, организационог одбора ФЕДРАРО и твог лично, да ја са самосталном изложбом у оквиру СУПЕС-а будем део општег програма ФЕДРАРО. С обзиром да сам рођен у Треботину, ту сам стекао основно образовање, нацртао први цртеж, слику, предлог је једногласно прихваћен. Средина у којој сам рођен, моји школски другови су чули да се ја поред војног позива бавим и сликарством. Сви су са великим задовољством то прихватили, а задовољство је било обострано и за мене је то била прилика да се одужим завичају у коме сам одрастао, и који ми вечно остаје у души. На одбору смо основали и ликовну колонију ФЕДРАРО. На првој колонији је учествовало 7 уметника, сликара и вајара која је одржана 1998. године. Касније се број учесника мењао, не само бројчано него и у квалитету. Кроз досадашњих двадесет прошло је доста сликара аматера, академских сликара, вајара, карикатуриста, сликара наиве, разних професија професора ликовне културе, историчара уметности, радника, лекара, правника и других. На ликовним колонијама су учествовали сликари Расинског округа али и сликари из ширег окружења. Посебно бих истакао учешће завичајних сликара, добрих, талентованих младих што је и био један од циљева стварања ликовне колоније.

У једној проширеној реченици ти могу одговорити како данас гледам после двадесет година трајања ФЕДРАРА, СУПЕС-а и ликовне колоније. Био је то леп и трновит пут, добро утабан са пуно ентузијазма, рада, зноја, кога у наредном периоду, са још већим радом, жаром и новим садржајима треба асфалтирати, мало шале, али наставити у нове победе.

- **Откуд то да један пуковник почне да слика?**

Ја сам са сликарством почео да се бавим још као питомац, студент Војне академије 1966. године. До добијања чина пуковника имао сам 28 самосталних и преко 60 колективних изложби. Преко 100 ликовних колонија у земљи и међународних, студијских ликовних путовања, смотри, симпозијума, бијенала... Више од 18 значајних награда, признања, повеља. Једна од значајнијих новембарска награда за сликарство и допринос културном стваралаштву СР Југославије. Моје слике се налазе по градовима на свим континентима.

- **Био си на бројним колонијама. Која је то чаробна моћ која привлачи сликаре да заједно сликају и друже се?**

Тачно је да сам учествовао на великом броју ликовних колонија и ликовних саборовања у земљи и иностранству. Свака од њих има посебан доживљај, дух, обележје, згоде и незгоде, упознавање знаменитих места у коме су се одржавале, дружење, па и љубав.

Ух, куд поменућу љубав.

Знаш после целодневног рада, уследи вечера са дружењем, попије се по која више, кренем на ноћни-рано јутарњи одмор, промашим број собе, „извини колегинице“, „ништа, само затвори врата“. Кренем према вратима и таман да их затворим, нова команда „али са унутрашње

стране“?

- **Ти си једини сликар кога ја знам који најчешће поклања своје слике, док их остали продају. Како и зашто је дошло до таквог твог приступа у улажењу твојих слика у станове пријатеља?**

Слика као уметничко дело има вредност ако је у галеријама, музејима, значајним установама, код колекционара, приватним збиркама... Јер њихову вредност у тим културним објектима дају квалификовани људи, историчари уметности, кустоси, људи од струке. Друга вредност слике уметничког дела је она коју одређују сами аутори. Због економске моћи купаца цена није мерило вредности. Ја спадам међу скупље сликаре у нашој средини. Често купци желе слику, а не могу то да покрију ценом. Ја им испуним жељу и поклоњим им слику од срца. И сам сам у животу много пута осетио да оно што сам желео, нисам могао да остварим. Сада сам у могућности да то другима учиним и, ето, ја то радо чиним и чинићу у будуће.

- **И кључно питање за овај интервју, као познати и цењени сликар, одлучио си да пишеш поезију, зашто? Може ли се поезијом лакше него са сликама мењати свет?**

Сматрам да су то две области уметничког стваралаштва, које имају доста заједничког. И једна и друга користе моћ највећег уметника, природе. Добар песник, приповедач, романописац, својим казивањем и описивањем места догађања, ликова, ствара слику код читалаца, док сликари стварањем дела, рецимо пејзажа, исликавају поезију.

Сигуран сам у једно, да обе области уметничког стваралаштва, ако не мењају свет, сигурно га чине лепшим, а условно га и мењају. Бавио сам се и раније писањем поезије, али сам предност давао својој условно речено првој љубави, сликарству.

Интервју урадио:
Љубодраг Обрадовић, Треботин

„МОРАВСКО ЧОВЕЧАНСТВО“ ЈЕДНОГ БАЋЕ, ЉУБИША ЋИДИЋ

У књизи „ХИЛАНДАРСКА ЛОЗА“ која заправо представља моје дневничке записе о томе како је у Србији – по манастирима рашко-призренске и моравске школе – засађивана ова света биљка коју сам донео са Хиландара, нашао се и детаљ када сам 14. октобра 2017. био са Баћом.

Наиме, тамо смо нас двојица ишли „на крсну калемарску славу“ у виногорје Раце Пантелића, из села Селишта, јер смо њега као врсног калемара пронашли да ову лозу из хиландарских резница претвори у будуће калемове:

„На њољани, њод ведрим небом. Кљуџе и сџолови. Иће и џиће.

Изузеџан џулаш, изузеџној кулинарској умећа.

Са мнош је сликар Баћо Тодосијевић који зна да ме џроведе кроз моравске врбаке, џамо џде се заџраво и крије џо „моравско човечансџиво“.

Дошли на славу џуди из Русије, Украјине, Буџарске, Македоније... И званичници Еџархије, званичници оџиџине Трсџеник, и неки од нас... И мој џријатељ Баћо! ...“

Ако бих с неким другим дневничким записима на овај начин наставио, сигурно бих записао много детаља из дружења са овом дивним представником „моравског човечанства“.

Том дебељушкастом Баћи све је одговарало: доброта (која је избијала из његовог карактера), дружељубље (које је избијало из његовог боемства), радозналост (из његове тајне војне службе којој је тајно служио у свом родољубљу), али и креативност као природни дар (дакле, оно знанство) у којем је испољио раскошну природу свог виђења света: као талентован сликар и песник.

Кад је свраћао своје пријатеље у кафић „на црно вино“ да ли је тајно патио од неке недосегнуте љубави коју је имао у својој војној професији, недосегнуте љубави за неким другарством, за неком женом, за неком истином коју је скривао, а да можда, од тог вина више није желео ништа друго да види до свет „изван сваког зла“.

Могао бих неке друге дневничке записе забележити у више наврата. Када сам га позивао на Козник, 9. августа, на Светог Пателејмона на Ликовно-песничку колонију Баћа је у оба случаја предњачио, што нису могли његови чести сапутници Љуба Обрадовић и Мића Живановић, јер су били само песници.

Могао бих навести да сам га наговарао да као академски сликар једном отвори самосталну изложбу у Галерији Милића од Мачве.

Јесам ли му давао моје нове књиге. Јесам. Је ли је он мени давао слике. Јесте. Хуманитарни поклони за манастир Милентију, за једну основну школу у Поповићима крај Краљева... Једна „Ветрењача“ ми је посебно легла. Откуд том треботинском Санча Панси ти мотиви омиљених ветрењача?

Жупски ветрови једино миришу на вино. И то на рујно вино - можда је зато „волео црно“.

Тражећи вечно оног чији је

оџкуцај срца

једнак

оџкуцају срца мој

Све ми се чини да је са њим отишла личност које је имала неке лепе муке, а нама је оставио маску једног дивног чаробњака који је свима прирастао за срце.

Волео бих да га памтим по овој другој особини.

Човечанства је увек мање кад оде један човек, каже Џон Лок.
У Крушевцу је „моравског човечанства“ мање, уколико нас напушта неко какав беше Ратко Тодосијевић.
БАЂО!

Љубиша Бата Ђидић, Крушевац

Ратко Тодосијевић Баћо: "Пијем црно"
У трагању за добрим вјетром, Вељко Стамболија

Човјек у свом вијеку најтеже подноси празнину. Највећа празнина која му се може десити је самоћа. Самоћу попуњава круг породице, ужа и шира родбина, круг пријатеља, колеге на послу, креативни рад, активна дружења на мјестима гдје се окупљају људи (позориште, стадиони, кафане...). У тренутку када човјек, због животних околности, судбине, бива лишен неких од ових важних породичних и друштвених активности јавља се празнина која може произвести озбиљне последице. Смрт родитеља, брачног друга, касније одлазак дјеце и... породична кошница се испразнила. Ненадано човјек се нађе пред зјапеном празнином и болном самоћом. Празан стан или кућа, тишина, Мунков крик усамљености. Остају човјеку и друге друштвене активности, али оне не трају дуго јер након свих активности опет се човјек враћа у своју самоћу, тишину, празнину. Такви људи пролазе поред нас, понекад и сједе с нама и обично су добродушно распричани као да желе да надокнаде оно што су пропустили у тишини своје усамљености. Но тешко је надокнадити породичну блискост коју они очајнички траже у случајним или најављеним сусретима. Пажљивији посматрач ће код таквих људи у очима примјетити сјету, тугу и прикривену бол ма колико покушавали да их камуфлирају. На крају крајева, све су то технички разговори са познаницима, пријатељима... без дубљих емоција. Најдубљу емотивну испуњеност може понудити само породица.

Ратко Тодосијевић Баћо, по својој природи дружељубив и доброћудан човјек, није се задовољио само животним позивом професионалног војника, мада је и на том пољу градио успјешну војну каријеру, тражио је да себе искуша и на пољу умјетности. Открио је, а други су то и потврдили, да уз добро познавање оружја, оруђа, тактике и војне стратегије посједује и дар за сликарство. Вјероватно је палета боја била младалачка и школска љубав којих се он није одрицао ни под стегом војничког живота. Просто је било уживање гледати како Баћо с лакоћом савладава бијело сликарско платно у, скоро, свим сликарским техникама. Увијек је био добри дух ликовних колонија с ове и оне стране Дрине. Нема ниједног његовог пријатеља а да му Баћо великодушно није поклонил бар једну слику. Дјелио је свој дар и са другима, несебично их упућујући у тајне сликарских техника.

Сплетом животних околности Ратко Тодосијевић Баћо остаје без брачног друга, дјеца су отишла у потрази за својом *плавом звездом* и Баћо је, на неки начин остао сам. Наравно, човјек као Баћо никад није сам, али када се стиша дан, када се разићу многобројни пријатељи, Баћо се враћа у своју самотну тишину. Е, па ту самоћу и тишину нисте могли, до краја, пронаћи у сликама. Можда, у његовом честом сликарском мотиву, по којем је био препознатљив, усамљеној вјетрењачи. Та вјетрењача са својим раширеним крилима призивала је на дружење. Нажалост, једини јој је пријатељ и посјетилац нестални вјетар. Тако је Баћо у потрази за добрим вјетром ишао са колоније на колонију и тјерао од себе самоћу и тишину.

Ако сте помислили да је Баћо остао само на сликарству, онда га нисте добро познавали. Ликовне колоније често су пратиле и пјесничке манифестације, и обрнуто. Ослушкивао је овај мајстор киста и пјев својих пријатеља пјесника. Вјеројатно је он негдје поред кистова, тубица боје, шпахне, његово омиљено сликарско средство, терпентина... имао и свеску са стиховима. У почетку бојажљиво, вадио је он ту своју свјешчицу и читао стихове пријатељима. Касније, охрабрен од својих пријатеља пјесника, све чешће. Имао је и планове да штампа збирку тих својих пјесама, али их је одлагао због скромности. Било га је помало и страх од критичара којих је у Крушевцу поприличан број. Но било како било, пред нама се налази Баћина збирка пјесама, захваљујући његовом пријатељу и комшији Љуби Обрадовићу.

И, управо, у поезији Ратко Тодосијевић Баћо је отворио своју душу. Пажљиви читалац ће уочити да се у збирци најчешће спомињу ове ријечи: тишина, самоћа, *иреклано јудало*, жал за младошћу, снови, животна омеђеност, дозивање у сан вољене особе, кафана, празна чаша, пролазност, празнина и сасвим на крају слутећи стихови:

"Представа је завршена
Ово је њен крај."

Познавали смо све Баћине таленте, али да ли смо познавали Ратка Тодосијевића.
Вељко Стамболија, Крушевац

БАЂО – Велики бoем, песник, сликар..., Латинка Ђорђевић

Велики бoем, песник, сликар са срцем у ком љубоморно чува своје најмилије. Насмејан и увек расположен за добру шалу уз чашицу црног вина. Никада није остао дужан ни једној жени да је обасипа лепим комплиментом, онако центлменски. Мало је људи са тим манирима као што је песник Баћо. Збивања из свог живота живописно преноси на платно и стихове!

Латинка Ђорђевић, Цирих

РАТКО ТОДОСИЈЕВИЋ – ПИЈЕМ ЦРНО, Чекај ме и ја ћу сигурно доћи, само ме чекај дуго, Мирослав Мића Живановић

Пре нешто више од тридесетак година радио сам у предузећу „ШИК“, са седиштем и радним погонима у Паруновцу, или, како су га обично звали „Дрвени комбинат“, гиганту дрвопрерађивачке индустрије у великој Југославији.

У комшилuku преко пута налазила се заједничка амбуланта комбината и предузећа „Милоје Закић“ сада „Трајал“ и касарна „7. Јули“. Као по обичају имали смо добре односе и лепу сарадњу са војском преко старешина са којима смо се често и дружили у пригодним ситуацијама.

Знао се протокол, али сам често мимо протокола виђао једног релативно младог плавооког мајора како улази у круг комбината и иде негде, а не долази у управну зграду у којој је била моја канцеларија и служба народне одбране.

Обезбеђење, које је такође било моја брига (у мојој надлежности), га је већ добро знало и дозвољавало му да уђе без икаквог објашњења о разлогу посете.

Позвао сам начелника службе народне одбране, изложио му шта сам уочио и питао, да ли се можда не ради о припреми неких заједничких активности и да ли можда не прети нама ратна опасност, па се врше припреме за мобилизацију?!

Загонетно се смејући и рекао ми, директоре, не брините ништа, мајорове посете су најмирољубивије природе. Више он сарађује са лепшим делом колектива него са нама из народне одбране. Разумео сам добро и ако би се случајно срели само би се уљудно јавили један другом.

Нисмо се званично упознавали.

Ратко Тодосијевића сам упознао неку годину касније. Почео сам да певам по крушевачким кафанама и ресторанима, а он био чест гост. Волео је музику и увек у лепом друштву уживао, а нама као гост добро дошао. Ретки тренуци, да није галамио када почне песма. Тек много година касније увидео сам да је био наглув и схватио ту његову галаму.

Љубитељ лепе песме, кавалер, а његова омиљена песма је била „ко ти покида са грла ђердане“.

Негде око 1990. године ја сам отишао из комбината, а Ратко се негде изгубио. Нисам га видео годинама. После петнаестак година, први пут сам био на једној ликовно песничкој колонији и етно амбијенту Слободана Стојановића у Жабару, а у оквиру већ традиционалне културне манифестације „ФЕДРАРО“ Треботин – Жабаре. За сликарском палетом угледао сам старијег уметника дуге проређене косе и браде са сликарском капом. Покушао сам да се присетим одакле ми је познат. Устао је и загрлио ме, одушевљен што ме види, а и мени је у тренутку било јасно да је то мој стари друг и фан, Ратко. Дирљив сусрет два боема, два пријатеља у већ озбиљним годинама. Тада сам сазнао да има надимак „Баћо“, да је био у дипломатији наш војни аташе у Паризу, да је пензионисан у чину пуковника, на жалост да је остао удовац, да живи сам, да се дружи са Миром, која је такође сликар и да му је још увек омиљена песма „Ко ти покида са грла ђердане“.

На тој манифестацији ја сам први пут говорио своју поезију и ако сам ангажован да певам и озвучим амбијент како би се боље чули. То је ваљда инспирисало Баћу да остави кичицу и да се и сам ненадано прикључи већ најављеним песницима као песник, а иако је ту био као неко ко је организовао сликарску колонију. Били смо топло прихваћени од већ, међу собом познатих песника из Ђуприје, Параћина, Алексинца, Лесковца, Крушевца, Александровца, Ћићевца, Бруса... После ФЕДРАРА односно СУПЕСА у оквиру ФЕДРАРА, лепо смо се дружили и учествовали на многим песничким маратонима, а моја песма „Баш ништа није као прошле године“, и Баћина „У шљивику мога деде“ постале су као неки песнички бисери.

Био је одличан сликар и песник и лепо говорио своју поезију.

Са Љубом Обрадовићем, Председником и оснивачем Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ, са седиштем у Крушевцу и Светланом Ђурђевић – Ђурђом, чинили смо готово сталну екипу која је путовала и учествовала на многим песничким окупљањима.

Баћо и ја смо били приближних година, он нешто старији и приближно истих интересовања. На задовољство присутних другара песника и песникиња, имали смо скоро исту тему, ко је лепши? И ко се више допада женама.

Ја сам га провоцирао, а он би прихватао и расправа је почињала... Када два већ прилично матора и стара човека причају на ту тему, то обично буде смешно. Сви бисмо се смејали, свесни свега, а то нам се често понављало и увек исто и увек смешно.

Прелазили смо и на тему ко боље пише. Неко му је некада пренео како сам ја рекао да сам десет пута бољи песник од њега. Наравно такву будалаштину никад не бих изговорио и себи дозволио. Покушао сам да му објасним, али он то није хтео да чује, све док нисам рекао „како да се упоређујем са тобом кад ти и ниси песник. Ти си сликар“. Ујео сам га за срце, а све је било само шала. Ево сад, „Извини Баћо“.

После једне ликовне колоније, поклонио ми је своју слику. Био је шармантан и омиљен члан удружења, а сваке године обрадовао би добитника годишње награде за писање, неком својом сликом.

У последње време био је редован гост ресторана у оквиру Дома синдиката. Када је било лепо време, седео би у башти, тако да сам увек када дођем до центра града имао сигурно друштво и сигурно пиће. По некад му је долазила, као и обично старом намћору, жута минута. Откачио би по неког, данима га оговарао и понављао исту причу, а онда би се покајао и наставило би се по старом. Ако нисмо причали глупости о женама и хвалили свој шарм и раније подвиге, оговарали би одсутне другаре. И тако данима. Никада није било досадно и није било пакости.

Сви смо се међусобно поштовали и другарски волели, а по нека жустрија расправа ни око

чега је била добродошла да разбије монотонију свакидашњице.

Први пут нас је Баћо стварно изневерио, што нас је изненада без најаве и поздрава напустио. Остао је доследан себи, матори намћор и сада када му је све опроштено, осим овога што нас је ујео за срце и напустио, остала је велика туга и празнина.

Сада нам недостаје и жалимо.

Нека му је вечна слава и хвала.

Мирослав Мића Живановић, Крушевац

НЕДОСАЊАНИ СНОВИ, Саша Милетић

Крушевачка културна сцена па и шира остала је без Ратка Тодосијевића – Баће, активног члана Удружења песника Србије – ПОЕЗИЈА СРБ.

Велики губитак за све познаваоце и љубитеље Баћиног стваралачког рада, имајући у виду, колики је допринос дао да Удружење песника Србије – ПОЕЗИЈА СРБ, добије на квалитету и значају, и винe се у поетске висине.

Ратко Тодосијевић – Баћо оставио је неизбрисив траг његовог неисцрпног културног стваралаштва. Велики човек, визионар, донатор, са стилем и шармом, боем, сликар у души, поета у срцу, непресушне инспирације, поклоник уметности и зелене униформе. За свој рад добитник многобројних награда и признања. (Мада га је то најмање занимало).

Наши пријатељски сусрети остаће незаборавни. Са пуно хумора, анегдоти, мисли...

Уз по коју чашицу црног вина не би ли нам се пробудиле емоције и прорадила инспирација за будућа надахнута стваралачка остварења. Поред његових антологијских слика, препознатљивог стила и технике, велика Баћина страст била је и поезија. И као што је сам једном рекао: „Да, то су две области уметничког стваралаштва, који имају доста тога заједничког и једна и друга користе моћ највећег уметника – природе”.

Идеја да се ова књига поезије објави постхумно и угледа светлост дана под називом „Пијем црно”, наишла је на одобравање код свих чланова удружења ПОЕЗИЈЕ СРБ.

А и оних који то нису, јер је наш Баћа то и заслужио.

Његова слобода стихова, певање о животу, природи, о љубавним чарима, вину, тренуцима заноса и среће, вапаји душе, меланхоличност са помешаним осећањима, бројне метафоре, поређења, где често провејава носталгија за неким прошлим временима који се вратити неће.

Све ово набројано краси ову књигу љубавне поезије као предуслов да ће она доживети свој велики успех и да ће читаоце оставити без даха. Јер то су слике преточене у стихове.

Песник пева о Морави:

“Ти свемоћна јака и горда,
А ја пред тобом сићушан,
А не знаш ти како је беспомоћан бити,
Док у твојим таласима,
Моје успомене отичу,
Праћене месечевим ликом,
И нашом сликом.”

Јер, природа је за аутора све, а без романтике и сањарења није могао...

“Звао сам те да ми у снове дођеш
У снове да их одсањамо
А нису досањани...”

Често је песник Преверовски инспирисан где исконска љубав доминира, где свака песма крије своју тајну, а сваки стих прича је за себе, али увек са неизвесним крајем.

Јер, то је он био. Наш Баћо.

“Кафана, сто чаша,
Вина – чаша вина,
Ти и Ја и крај!
Пијем црно”.

Саша Милетић, Крушевац

БАЋО, Боривоје Бора Видојковић

Ко је имао ту срећу да је познавао Ратка Тодосијевића Баћу, тај је знао шта је то ЧОВЕК. Паметан, одмерен, учен. А знао је да и друге научи. Искрен друг и пријатељ, господин официр, пуковник, командант, магистар правних наука, а уз то и врстан сликар и песник истанчаног укуса и префињених манира. Волео је живот, своју породицу, своје потчињене, ратне другове, ценио своје претпостављене, а штитио слабе и нејаке. Одан својој домовини, поштен према својим друговима и пријатељима. А имао их је. Где год се кретао и где год је радио остављао је свој траг и сећање на њега. Једну трећину себе давао је породици, једну трећину послу, а једну трећину кафани. То сјајно треће место није давао никоме. Ту се невероватно добро сналазио и био истанчани перфекциониста са културом својственој само врхунском интелектуалцу. И никад сам. Око њега су се окупљали увек најбољи људи и одушевљавали се његовим шалама, досеткама, његовим манирима, његовом господском понашању у свакој прилици.

Ратко Тодосијевић Баћо није пио, он се сладио. Сладио се оним најбољим. Увек је добијао и

пио само оно најбоље, црно, које плени и опија својим шмеком, мирисом кога је само ОН осећао, лепотом, укусом, изгледом, сипано у чаши само за њега. Та чаша је била нешто посебно, уосталом као и вино. Све се то стапало са Баћом, као да је само за њега точено, као да је само за њега посебан мајстор вина угађао по најфинијим француским рецептима.

Говорио је да је само један човек био бољи познавалац вина од њега, а то је непревазиђени Тин Ујевић који је могао завезаних очију да препозна сва вина, из ког су виногорја, годину бербе, да одреди на коју страну сунца је виноград.

То своје познавање ситуација и прилика често је претакао у своје сликарско и песничко умеће. Дивили смо се његовој виспрености и истанчаном укусу, вештој десници која је остављала вансеријске песме и слике које одишу реалношћу, а начин на који их је он представљао на књижевним скуповима и сликарским колонијама, остављали су присутне без даха и увек су мамиле аплаузе. О Баћи и дружењу са њим могле би да се причају приче и анегдоте дуго и дуго, али нама остаје да се њега увек сећамо и да осећамо понос што смо били његови савременици и имали ту част да се с њим дружимо на песничким седељкама и за карираним кафанским столњаком који смо често гужвали и исправљали. Једноставно хвала великом кафанчеросу и вансеријском човеку.

Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац

РАТКО ТОДОСИЈЕВИЋ – БАЋО: ПИЈЕМ ЦРНО, Драгојло Јовић

Није лако латити се оловке и папира и писати или анализирати дела оних који више нису међу нама. Бар телесно су нас напустили, а нама остаје да верујемо да њихове душе путују неким другим, можда лепшим димензијама.

Они који иза себе оставе дела, из било које области, они остају вечно уписани, њихова дела ће се читати или гледати, а свеукупно из таквог стваралаштва много и научити. Такви људи су нам дар од Бога, јер ће им се име помињати по ономе што су оставили за будуће нараштаје.

Остаје само велика жал што смо сви некако за живота шкрти на речима и емоцијама, па једни другима не кажемо колико нам много вреде и значе, већ после њиховог одласка изражавамо ту људску потребу да другима кажемо колико нам је тај неко значео, био узор, колико је био племенит и да нас је задужио. Са таквом констатацијом и горчином у мислима, замерајући свима нама што смо такви, почињем ову причу о поезији драгог друга и пријатеља Ратка Тодосијевића – Баће.

Познавао сам га онолико колико је он то дозвољавао, али сам из његових песама и слика много тога схватио. Схватио сам колико је била широка и велика његова моравска душа и колико га је Бог даровао да израсте у интелектуалну громаду, доброг песника и сликара. Остаће ми само нејасно да ли је био бољи сликар или песник. И у једној и у другој области оставио нам је високо подигнуту лествицу и на томе му бескрајно хвала.

Код Ратка се сликарски и поетски дар међусобно прожимају. Поезија је сликовита и јасна, са строгим пропорцијама у којој се огледа беспрекорност израза и форме.

Поезија му је интелектуална и дубока.

Интелектуалност је стекао што даром за књигу, а највише упорним радом и школовањем до магистра. Смрт га је отргла од одбране доктората. Поезија му је дубока као и његова Морава којој се увек враћао и која му је била у мислима ма где се налазио. О њој је певао и сневао. Из његове поезије провејавају ветрови сете и туге, а песимизам је више интелектуалан него патетичан. Мучила га је више пролазност него сама смрт. Мучило га је старење и пропадање, ружноћа, гашење чула и постепено нестајање и заборав.

Песмом **ОДЛАЗАК** песник својим стиховима управо изражава своју горчину отуђења и брзој пролазности животних чари:

„Не треба ми сажаљење лажно,
Нити Ваше, нити било чије“....

А потом каже:

„Ех, да је живот сат на зиду,
Који куца успомене из младости,
А казаљке, брате,
У времена кад исписивасмо,
Урезујући у кору дрвета,
Срца, стрелице, имена....
Није болело урезивање,
Болело је зарастање“.

Кроз овакав изражај, песник исказује своју разапетост између његовог поимања живота у којем љубав превасходи свему и времена садашњег када боле ране доживљеног и не доживљеног. У

овим стиховима се види његова унутрашња драма.

У сличном сопственом грчу песник је оставио и песму **ТЕЛЕФОНСКИ ИМЕНИК** у којој са горчином у грудима бележи своја осећања према бившим пријатељима, који се у сивилу овог доба погубише а њихови бројеви телефона један по један нестајаше. На крају му је у нотесу остао само један непрецртани број телефона. Дуго га је мучило чији је то број. Био је ту само још број његовог телефона.

Песник је са три године живота остао без мајке и та не доживљена мајчина љубав и рука недостајали су му читавог живота. Он је то и сликом и стихом изражавао као рану која никада није зацелила. У песми **О МЕНИ**, песник је стиховима дочарао сву дубину своје патње коју није имао са ким да подели већ је ту исту патњу „поверио“ својим песмама.

И шапат је крик у тамној ноћи
Док године тужне дане броје
Вреле сузе на очи навиру
А са мношћу су само песме моје.

Живот тече као плаха река
Урезујући ожиљке и боре
Мој животе, не питај ме ништа
Ноћас песме о мени говоре.

Рођен крај Мораве и одрастајући уз њу, песник је живот и пролазност гледао као отицање низ речне вирове и таласе, па сликовито описује снагу вечите реке у односу на пролазност живота:

„Ти свемоћна
Јака и горда
А ја пред тобом сићушан“.

А потом јој завиди што има вечни живот и трајање па следи стих:

А не знаш ти,
Како је беспомоћан бити,
Док у твојим таласима,
Моје успомене отичу,
Праћене месечевим ликом
И нашом сликом“.

А да је песник на живот, кога доживљава као сивило, сутон и маглу, да при томе не може ништа да промени, јер је сувише кратак и недостижан, гледао са мирноћом и апатијом, бележи и његова песма

ПРОЂЕ ЖИВОТ

„Предвечерје уморног живота,
Сутон маглу на душу привија.
Усахле су године радости,
Празне стоје у кафани чаше.

Песник и у свом очају због пролазности живота чува душевну мирноћу, чува поноситу резигнацију пред оним што је неизбежно.

У песми **У ИМЕ КОРОНЕ**, коју сам пронашао као последњу у Баћиним рукописима остао сам затечен садржином те песме.

***Да ли је ову песму аутор написао у тренутку предосећања да се ближи крај, за мене ће остати енигма. На листу папира, где је песма записана, нема датума, тако да је тешко знати да ли је ово његова последња изречена поезија и песма за крај.**

Сада је тишина и мир, на моравској обали и даље ће се чути цвркулт птица, а неки други људи прелазе са једне на другу страну реке, преносећи успомене. А онда је дошао крај и вечна тишина. Остале су песме и слике да сведоче о најтананијим осећањима душе једног од најбољих моравских синова који је у очима и кроз своју сету стављао на папир или платно своја сећања, осећања и неку дечју тугу. До краја.

Тишина.

Драгојло Јовић, Крушевац

ОДЛАЗАК - Ратко Тодосијевић Баћо, Светлана Ђурђевић

Никада нисам радо писала приказе збирки песама или појединих песама својих пријатеља песника. Зато што нисам књижевни критичар. Зато што нисам студирала књижевност. Зато што, једноставно, не умем да критикујем песме. Умем да их читам, слушавам, уживам у њима, да ме дотакну или оставе равнодушноу.

Мада сам радила и то. Јер, тешко ми је да пријатељима кажем НЕ. Али, то је више био, новинарски речено, осврт на дружење и уживање у песмама. Бар се наддам да су то тако схватили и прихватили.

Најтеже ми је да пишем приказе мени драгих људи који су нас недавно напустили, а много их је однела ова пошаст која хара целом планетом за кратко време.

Како да пишем о Баћиној поезији, песмама у којима сам бескрајно уживала док их је говорио, на само себи својствен начин, а да у то не унесем његове слике, његову ведрину и позитивност, разговоре у колима на путу до одређене дестинације који су се неретко претварали у жучну расправу, (а он се увек старао да на пут не идемо „пешке“, онако право, домаћински, као што се према свима нама опходио), његово истинско уживање у мојим песмама са неретким цитирањем одређених стихова којих се ја присећам, до испијања чаше црног у Дому синдиката или КЦК-у...

Не могу.

Не желим.

Јер ми баш фали.

Јер, одлазак је дефинитиван, Баћо мој, и не може га ублажити ништа, можда мало утешити стихови Твоје песме:

„Шапни ми, молим те, сад,
која пречица води,
корак мој до скривеног
откуцаја срца,
који је једнак откуцају срца мог.
ОДЛАЗАК.“

Светлана Ђурђевић Ђурђа

БЕСЕДА С БАЋОМ, Мирослав Мирко Стојадиновић

„Нема више ништа,
да би сам себи
могао поклањати
сем винограда
вином заливеним.

...

Чврсто стиснуто семе,
у руци и мом длану.
са мном живи и спава.“
Нема, нема више ништа.“

Овим Баћиним стиховима бих почео беседу са Ратком Тодосијевићем. Наравно ја не пишем рецензију његових песама, има ко ће то да уради боље од мене. Писаћу беседу са Баћом у првом лицу као наш дијалог. Да се мало нашалим, са Баћом је тешко водити дијалог.

Ја сам то наше ћутање доживео као сусрет два матора јарца на брвну. Ево Баћо ја сам мало млађи па ћу да се повучем са брвна и да започнем нашу причу. После твог одласка догађале су се ствари које су почеле да мењају људе и навике.

Причали смо о томе. Сећаш се питао си ме шта ја мислим о тој корони. Говорио сам да је ово трећи светски рат и да се не догађа случајно. Баћо постајемо зомбији.

Ево и ја за мало утекох испред лопате, или бар мислим да јесам.

Причали смо о свему што би ти рекао у библиотеци код Ивана. Нажалост сада тамо нема ни-кога.

Учу из Коњуха, Вељка, Вељу и све друге нисам видео ко зна када. Повремено са Биочанином попијем кафу и ракију. Повремено се чујем са Сашом и Мићом. Љуба не излази из Треботина, што би ја и ти рекли у поверењу „утроје се“, али он то и сам каже. И даље је врло активан. Ево приредио ти је и књигу. Пише ти рецензију. Колико знам пишу и Сале, Мића, Јовић... Вероватно сви који су те познавали хоће нешто да кажу о свом Баћи.

Свима недостајеш, али како је време можда нама старијима почнеш да припремаш одбор за дочек. Овамо ни ракија није више слатка ко некад.

Поздравља те Селац, како си ми говорио кад касним у библиотеку.

Мирослав Мирко Стојадиновић

РАТКО ТОДОСИЈЕВИЋ - ВИЗИОНАР, Милан Марковић Лака

Мр Ратко Тодосијевић је рођен 1945. године у Треботину, код Крушевца. Војну академију је завршио у Загребу, а читав радни век провео је у ЈНА и Војсци СРЈ, где је обављао бројне одговорне дужности. Службовао је у гарнизну Сурдулица на дужности обавештајца, а касније прелази у гарнизон Параћин, где је био командант гарнизона Параћина.

Ти си,
ти си недосањани сан...
Ти си пешчани сат,
који куца само за тебе и мене.

Осамдесетих година прошлога века био је командант војне касарне у Параћину и то у време велике трагедије у ЈНА, када је један Албанац убио четири и ранио пет војника ЈНА. Ратну 1999. годину провео у војној јединици на Косову и Метохији, као активан старешина на дужности команданта логистике у 7. пешадијској бригади. Ратко Тодосијевић је био магистар политичких наука, а требало је ускоро да брани и докторат на ФПН у Београду.

Између сутра и јуче
И шта нам сва искуства значе
Када тумарајући
У самоћи и тишини
Тражимо спас
Питама вазда себе
Да ли је човек тако мали
Да у чаши вина
За срећу и тугу
Тражи спас.

Био је свестрана личност – пуковник у пензији, војни обавештајац, дипломата, правник, политиколог, сликар, песник, новинар, публицист... Добитник је великог броја награда, повеља и других признања за допринос безбедности земље, војне науке и развоја културе и културних догађања у централној Србији. Био је председник Ликовног клуба "Димитрије Симић и члан Удружења песника Србије "ПоезијаСРБ" из Крушевца и радо виђен гост на многобројним културним манифестацијама у Србији. Оставио је две ћерке.

ПИЈЕМ ЦРНО

Прво
Сам те пио пијући
Затим сам те пио
Опијајући се
Сада пијем у својој
Тишини.

Прође живот, прође младост пуста,
с ветровима године ношене.
Сећања су почела да бледе
и наде су с тугом покошене.

Сликарством почео је да се бави још као питомац, студент Војне академије 1966. године. До добијања чина пуковника имао је 28 самосталних и преко 60 колективних изложби. Преко 100 ликовних колонија у земљи и иностранству, студијских ликовних путовања, смотри, симпозијума... Примео је више од 18 значајних награда, признања, повеља. Једна од значајнијих, новембарска награда за сликарство и допринос културном стваралаштву СР Југославије. Његове слике се налазе по градовима на свим континентима.

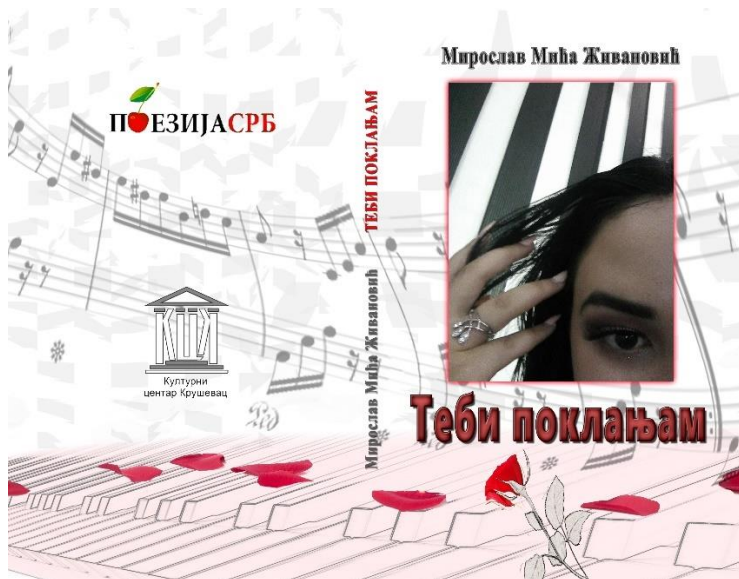
Живот и рад за време НАТО бомбардовања је био тежак, али са еланом и високим моралом у јединици није било задатка које Ратко и његови сарадници нису извршили на време и у потпуности квалитетно.

Слика: Милан Марковић Лака - уручује своју књигу " 55. Гранични батаљон -Призрен" - свом другу - колеги и пријатељу Ратку Тодосијевићу- 2020. године испред Дома Синдиката у Крушевцу.

Ратко Тодосијевић је био велики човек у свом времену, човек који је зрачио знањем из више области које су га красиле и као старешину, сликара, писца, политиколога, правника итд. Био је срећан када је поклањао своје слике у своме граду - људима из свог града, где је провео скоро читав свој живот, где се види велики број његових слика и велики број песама које је створио за време свога живота. Иза овакве биографије и занимљиве животне приче, сигурно је владао текстом и дикцијом и приликом рецитовања својих песама увек је побуђивао емоције у људима који су га слушали.

У Крушевцу, 27. 3.2021. године, Милан Марковић Лака

ТЕБИ ПОКЛАЊАМ – Мирослав Мића Живановић, Крушевац

ТЕБИ ПОКЛАЊАМ

Нису ово песме за књижевно вече
да им слово држе језички чистунци
ту бисерну росу што из душе тече
не дам да замуће надобудни глумци.

Нека ми опросте сви велики зналци
ја не пишем песме због њиховог суда
схватиће ме боље улични пијанци
што од себе беже не знајући куда.

Моја рима проста и поруке јасне
могу и без речи критике и хвале
теби ја поклањам ове сате касне
за нас двоје ноћас две звезде су пале.

И није ми важно ко ће за њих знати
далеко од циља да песник постанем
све песме ћу своје само теби дати
нек непознат вечно за друге останем.

Јер ја нисам песник великога кова
ког ће да преводне на језике разне
важно ми је само да их ти разумеш
па нећу да слушам све те фразе празне.

И нећу их никад говорити ником,
јер оне и нису за књижевно вече,
хоћу да их теби шапућем у тами
за нас двоје ноћас вино нек потече.

ДОК ПРОЛАЗИШ ГРАДОМ

Као и сви други, дивим ти се крадом,
заборављам поглед негде на твом телу,
можда и не слутиш док пролазиш градом,
дечацима ледиш крв тек узаврелу.

Све некако стане, заћути у трену,
а погледи неми у стопу те прате,
прошапуће неко види ону жену,
кад одмакнеш лаже да од некуд зна те.

А ако застанеш, окренеш се мало,
свако главу доле ко да нешто тражи,
од погледа твога занеме јунаци,
настане тишина ко на мртвој стражи.

И тако данима увек иста слика,
а ја бих да могу да измислим нешто,
да измамим осмех са воштаног лица,
што као у сефу крије душу вешто.

Ма признајем јеси ко богиња збиља,
али и у теби женско срце бије,
пала је и Спарта, Троја, Рим, Бастиља,
нетакнуто ништа још остало није.

Но Амор и ја смо већ дуго у свађи,
најбоље сам стреле потрошио давно,
нека на те куле јуришају млађи,
и без тог трофеја осећам се славно.

Е, ово већ личи на познату причу,
о киселом грожђу и лукавом лисцу,
за мене је касно, одустајем часно,
а твоја лепота нек опрости писцу.

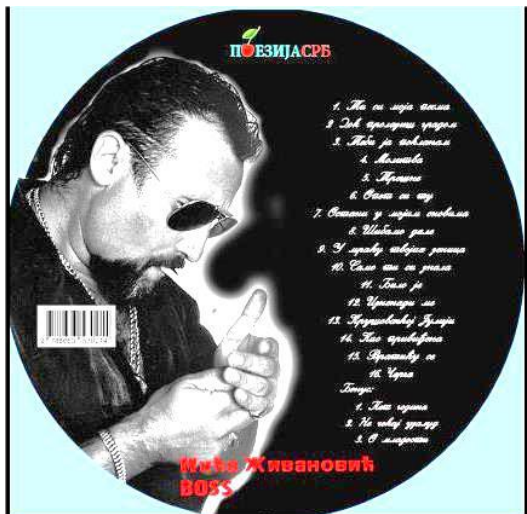
АКО СИ ЈОШ САМА

Ако једном прођу ови луди дани,
и пожелим срећу да нађем за себе,
еј, љубави моја из младости давне,
ако си још сама потражићу тебе.

Не реци ми туго да сам стигао касно,
године су прошле пуста жеља оста,
осмехни се само и не питај ништа,
дочекај ме макар као драгог госта.

А ако ти сузе у очима видим,
кад седнемо поред старога камина,
помислићу, Боже, остала је иста,
моја чежња давна и љубав једина.

Грлићу те нежно и питаћеш тада,
због чега ти нисам бар послао писмо,
кад ти будем реко део свога јада,
рећи ћеш, *иа ми се расијали нисмо.*

О аутору

Мирослав Мића Живановић је рођен почетком друге половине последњег столећа другог миленијума у поморавском селу Бошњану, код Варварина. По образовању дипл. правник. Бавио се врло озбиљно музиком. Свирао више инструмената и певао. Радио искључиво у струци и то од референта у предузећу, до Градског правобраниоца града Крушевца. Политиком се није бавио, а из куће понео левичарско васпитање од оца, коме је једино веровао.

Снимио један ЦД са песмама које је сам написао и уз помоћ другара из музичког миљеа, компоновао. У Крушевцу живи од 1985. године.

Објавио је две књиге песама и то: У мраку твојих зеница 2012. и Дан после 2016. Ова збирка представља измењено издање једне и друге књиге. Допуњено једним бројем сатиричних и дечијих песама.

Члан је Удружења песника Србије ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу, од његовог оснивања.

О песнику, Љубиша Бата Ћидић

Мића Живановић је становник овог града који се не мора посебношћу примећивати, нити примећивањем разликовати чак ни кад испољава ону посебност свог раскошног певачког дара, омиљен и издвајан у славу свог баршунастог баритона са златним наносима крхке промуклине.

Наравно, уколико неко није ипак учео ту различитост, и ако она не долази ни од достојанства правничке професије ни од интелектуалне проицљивости његовог карактера „јавност“ његове природе, којој се могао додати и боем и луталица, већ испољена у једном таленту, тајно ће танчати његов укус и брусити однос пре-ма „јавној“ речи оствареној у мелодици гласних жица.

Заправо се у томе показало још једно лице Миће Живановића, истинско или све истинитије колико је и сам почео да открива његову тајновитост.

Лице песника?

А свет којим је требало да исказе ту различитост, ту посебност, нудио се временом које живимо споља и животом којим доживљавамо унутра као време у себи.

Мирослав Мића Живановић

Нешто као биографија коју нуди савремена историја и биографија коју нуди историја личног живота. Мића је већ имао један првенац превасходно љубавних мотива (У мраку твојих зеница 2013.) мада их има и у овој збирци која је сасвим другачије интонирана.

Ово песништво у својој специфичној форми има потребу да исказе своје родољубље, своје личне немире, своје љубавне интимае, своја пријатељства.

Тренутак на који реагује носи сву актуелност дневне проблематике чак и политичке паролe као да је песник дневни хроничар, као да је тек изашао са какве демонстрације са трга где је исказао национално осећање бунта, пркоса и отпора. Наравно, од лаке паролe ће га спасавати узвишено осећање бола, концепт историјског смештен у доње слојеве уметничке истине. Тамо где се она најмоћније осећа.

Песник гори од жеље да у својој песничкој исповедаоници стоји пред судијом, а да је праведан, пред традицијом, а да није девалвирала пред будушношћу, а да је досегљива.

Кад дође до љубави најсигурније се осећа мада је у њој најнесрећенији, али ту је ипак некако свој на своме. Сачувао је нешто од своје господствености чак и кад је љути псовач, расрђени бунтовник, гневни исповедник.

Иако је „у професионалној деформацији“ (јавни правобранилац) могао бити оптерећен природом посла Мића Живановић је испред свог штоства и штаства истурио оптерећеност својом душом која је побеђује својим поразом, али вечношћу духа.

Има ова поезија и баладичких тонова „Моја суза гине, у бездану ништавила продате људске душе или да судбину поделим са псима боље с њима него с нељудима“. Али ретких и убитачних, како је испољавао оголели вршак својих високих тонова. У овим тоновима има племенитих кантауторских одјека које су носила његова браћа по музици Арсен Дедић, Ђорђе Балашевић, Бајага.

Можда је могао ту „епску певљивост“ да скраћује да поштеди мисао макар да се јасно угнездала у идеју, мада истини за вољу није развлачио тесто песме мимо онога што је већ било деја ву.

Поетички рам у којим се налази његова форма, метрички и ритмички виртуозно усаглашавана, успешно чува композицију песме, чак и онда када имате утисак њене сувишности. У љубавним песмама песник није на „јавној сцени“ већ у својој интими, њихова исповедност не припада ни једној другој историји до историји срца. Наравно, оне су различите само због тематике, као и неке од „описаних“ песама.

Бунтовник, тихи романтик, боем, заљубљеник.

Љубиша Бата Ђидић

СВА ТА ПОЕЗИЈА ИЛИ ДАН ПОСЛЕ, Небојша Лапчевић

Мирослав Живановић, Дан после (Поезија СРБ, 2016.)

Још у својим првим песничким збиркама „У мраку твојих зеница“ (2012.) и „Само ти си знала“ (2016.), а посебно зрелом ново уобличеном збирком песама „Дан после“ Мирослав Живановић је своје стваралачке манифестације супротстављао музичком уметнику о томе сведочи (аудио и видео ДВД, 2016.). Узимам стих Катула „Преко толико узбурканих мора“ за илустрацију уметничких искушења. Међутим, тешко је ометати природне склоности. Из тога изводим закључак о духовној одважности и смелости песника.

Живановићеву књигу песама, рецензент Љубиша Ђидић препознаје кроз поливалентне делатничке способности, тај, романтик, бунтовник, боем, заљубљеник, има право на катарзично стање.“

Шта нам је још потребно? „Јер ако ти звезде нису наклоњене, ништа ти неће вредети и ако имаш ум нечувених размера“, каже Јувенал, ипак, мислим да је поред тога потребан и дар да човек проникне у себе самог, да послужи сам себи за писање“ у унутрашњем откривању.

По Живановићу „Моја суза гине, у бездану продате људске душе или да судбину поделим са псима, боље с њима него с нељудима“. Стваралац тежи да овлада песничким изразом, милозвучно, баладично, додуше, више следећи свој инстинкт него литерарне формуле и домете, преко истих болова које је боловао сваки човек на ужареној планети коју може сагорети једна једина бомба, онај који болује страхоте савременог света, онај који носи заставу слободе, који истиче социјална и егзистенцијална питања. А посебно исказујући бригу за завичај, своју „родину“ и у пуном смислу то претаче у ову збирку.

То потврђује Дан после збирка песама јесте збирка ауторових континуитета на истрајавању и инсистирању на истини и правди. Мића Живановић, професионално као правник (јавни право-бранилац) гради каријеру. По струци и правном заступству учествује у историјским тренуцима по Књижевни клуб „Багдала“ и њено битисање, и у правном разрешењу статуса власништва „куће“ ове еснафске удруге. Историја се не може променити, овај пут због будућности.

Данас је та Крушевачка „кућа културе“ у својини КК „Багдала“. „Ноћу сањам јоргован пред кућом, како ми је дивно процветао, не дам ником цвеће да ми кида, за њега бих сто живота дао“ носталгично пева Живановић, вазда на страни завичајној, што потврђује претходну тезу.

На поетском плану песник се и даље држи изабраних и формалних одлика: пре свега везаног стиха, онеобичавања и разноврсја, оних тема које прати сликовна атмосфера. И, покретна тачка гледишта као инсистирање на звуковно-мелодијској форми исказа. Помињем стихове песама: Избеглој браћи по матери, „Опет си ту, Пролећна етида, Жал. Такви стихови као да су настали нехајно, случајним открићем. Као да су дело отргнуто из ауторовог сна или праслике.

Гласнији, храбрији ток стихова Миро-слава Живановића открива људске напетости које покрећу самосвест удеса савременог човека, често у протестима и памфлетима на трговима против „глобалне немани“ А други ми историју пишу“, каже песник. Отуда има и смелијих асоцијативних спона, које по каткад лирику чине више у тајновитим порукама или огољеним ситуацијама, али у томе и јесте страст у откривању, чистом читању Живановићевог речника.

Књига песама Мирослава Миће Живановића није по мери поезије мирне савести, већ поезија садашњице, уметничке дрскости слободе симболике, колоплета речи, сажетка који претпоставља дијалог. Свакако треба подржати његово даље тражење, допуњавање и песничко узрастање. Надаље ће он певати своје стихове уоквирене нотама, у просторима које највише испуњавају музички тонови... Овде и сада је аутор, апокалиптично надахнут, по позиву „седам труба“ из књиге Откровења што доводи до страшних слутњи

и пророчких значењских новина. Сва та поезија или дан после!? Али само као последња опомена да следи судњи библијски дан.

Сваки дијалог са његовом поезијом мора поћи од ових чињеница и у њима наћи ослонац за права питања, пре но за праве одговоре.

Небојша Лапчевић

ЕПСКА ШИРИНА СВАКОДНЕВНОСТИ, Милош Ристић

Када сам први пут видео Мићу Живановића запитао сам се: Ко је овај човек који је толико сигуран у своје стихове?! Када сам видео и чуо како не воли критичаре још мање ми је био симпатичан. Када сам чуо како рецитује стихове и како напамет зна скоро све своје песме јавио ми се Тесла.

Упала се лампица. Када сам чуо тај глас, глас који звучи, продоран и гласан, разбуђујућ и јасан схватих да тај глас није бучан тек онако да би се доказао да би се показао јачим већ да из њега зрачи не глас који је сигуран у своју песму већ у искуство које иза ње стоји којим је прожета са којим је у садејству и потпуној симбиози. Можда је оно што ме је на први поглед одбијало било и то што он пева на начин старих песника. Како су се низала месечна песничка окупљања у фоајеу и на првом спрату крушевачког позоришта склапали су у један мозаик различити утисци и аспекти поезије и стваралаштва, овог боема, правника, шансоњера и романтика, песника, женскарша и патриоте.

У једном тренутку су ми јасноћа и упечатљивост његових стихова престали да бивају одбојни и помислих: „Боже, па из уста овог човека као да излазе мисли и искуства, ставови и доживљаји, самог народа преточени у песме!?”

Схватих: „Мића је народни песник. Он је народни гуслар, неки модерни, савремени лирски гуслар, у коме су згомилани векови и претходно време, који кроз песме сагледава развој српске јединке и човека.” И би ми јасна она тугаљивост у његовим песмама и жал за прошлим временом, разочарење и бес према садашњости наспрам неких прошлих, бољих, нормалнијих деценија. И начина на који се живело. Начина живота који је био и природан и природнији. Стила живота који је био природан. Такав је и стил његове поезије. Природан и истинит до сржи саживљен. Мића Живановић свакодневни и обични живот сагледава у једној епској ширини. До најситнијег детаља - његове промене и развоја из патријархалне етике у глобалистичку душу савременца од младости и негдашње радости живота, рада и дружења, прела и посела до окупне и хладне, безличне и парадне садашњости, блата у коме се ваљамо.

Насупрот томе, и у складу са тим, његове песме о љубавима, младости, женама и женским атрибутима, жељама и страстима, препуне су животних сокова, хиперболичне до еуреке, екстатичне, споменари и срећна памћења света у којем је остао и део душе лирског наратора. Укупне моје утиске у светлу Мићиних казивања и једномесечних наступа на окупљањима удружења Поезија СРБ пишем без његовог знања и дозволе. Разлог томе је управо његов став према критици и књижевним критичарима. Међутим, он се ту ништа не пита. Иако Мића не цени критичаре, њихово постојање је нужно као и постојање молера, зидара, мајстора, водоинсталатера, поштарара. О књижевницима и књижевним делима се пише већ 3000 година. Још су Аристотел и Платон то чинили.

Неки су критику чинили чак и у својим делима, као, на пример, Аристофан, у комедији „Жабе”, још у то време. Сам Аристотел је написао дело „О песничкој уметности”. Мићин однос према стварности може се поделити у два тока. Један је онај како се живи а други онај како се некад живело. Овај други, о коме је већ било речи, сублимира лепоту оног времена а самим тим и однос према овом. То, оно време, ЕХ КАКО ЈЕ НЕКАД БИЛО, ЕХ КАКО СЕ НЕКАД ЖИВЕЛО, да парафразирам стихове Миће Живановића, представља динамику и животност која је нестала. Настало је неко друго време, дошло је ниоткуда и на то време песник не пристаје, и радо би га заменио, дао ни за шта, што Живановић и чини у песми МЕЊАО БИХ СВОЈ ЖИВОТ:

Мењао бих свој живот за pseћи
Није важно порекло ни раса
Без корена и познате лозе
Да слободно лајем из свег гласа

Овај аспект поезије Миће Живановића како се сад живи најбоље је представљен његовом песмом ДАН ПОСЛЕ писаном дан након Видовдана 2001. године и изручења председника Србије, Слободана Милошевића анτισрпском Хашком трибуналу од стране неких који себе називају Србима само у случајевима кад се то мора рећи испљунути из уста препуних себе англицизама и неотранзиционе логике. Ради се о јакој и емоционално набијеној патриотској песми какву одавно нисам чуо ни прочитао још од Дучића и Ракића изузимајући Бећковића.

ДАН ПОСЛЕ представља Мићу Живановића као жестоког песника продорнога стила мужевног гласа у извођењу поборника неких других времена и идеја негатора савремене логике тржишног родољубља управо онаквим какав он заиста јесте. У времену помодарства и тетовирања свести ова би се песма сигурно требала наћи на нечијим грудима или плећкама, бар као подсећање на то ко смо били и ко треба да будемо. Песма може без проблема стајати и на нечијем гробу, каквој установи од јавног значаја или споменику. Песма ДАН ПОСЛЕ има више жанровских аспеката: родољубиви, побожни, историјски, рефлексивни, тужбалицу, клетву, транзицију, европејство, глобализам, лиричност, православље, словенску митологију, српство, очинство и бунт...

ДАН ПОСЛЕ 29. 06. 2001.

Јуче је ђаво
засео на престо Лазарев
Господе, продали смо душу
поклекли, на колена пали.
Ако је ово понижење
спасање које нудиш

ако смо толико мали
нека је проклето име српско,
род и вера
Душанова молитва
Кнежева клетва и вечера и Видовдан

Дипл. фил. Српске књижевности и језика, Милош Ристић

ПТИЦА КОЈА НЕПРЕСТАНО ЛЕТИ - Латинка Ђорђевић, Крушевац - Цирих

МОЈА УЛИЦА

Понекад прођем поред кућа у којима смо давно живели. Још увек стоје, оронуле, остариле као и ми. Ех, а били смо у њима срећни, млади. Куће пуне жагора деце, песме, али и кукњаве.

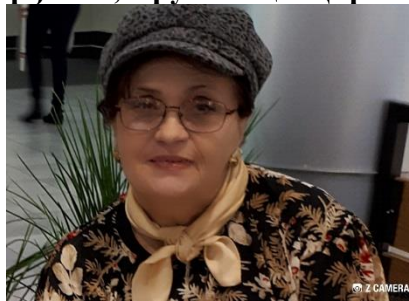
Навиру сећања поред једног камена. На њему сам седела у време уличног такмичења. Исти, као да ми се смеши и очекује да се спустим и седнем на њега. Сећам се тог дана, опебло сунце, деца по прашњавој улици, боса, расуте знојаве косе, лица пуних бубуљица, шарених панталоница и упола издуване беле лопте. Тога дана, на том уличном такмичењу у Козарачкој улици на врелом сунцу и у игри између четири ватре, родила се прва и једина симпатија, а касније једина љубав заувек.

Девојчице су биле ватреније и готово увек побеђивале. У групи дечака био је и Милош. Смеђокос, са плавим очима као море, тихе нарави, сав саткан умилношћу. И када је могао да нас лоптом погоди, није хтео. Задржао би лопту у рукама, застао и све нас у те модроплаве очи потопао.

Огласи се звоно на бициклу. Једна тршава девојчица пројури поред мене. Сад нема суве земљане прашине, тако да је као вихор само пролетела и отишла иза кривине. Вратих се у садашњост. Поглед одлута на места где су некада биле куће наших комшија. Велики број кућа више не постоји. Уместо њих никле су неке нове зграде и у њима непознати људи.

Моја рана љубав из те некада прашњаве улице, са двориштима окруженим дрвеним тарабама, постала је као букет разнобојног цвећа. Сваким даном све миришљавија, све већа. Најважније у животу било је тада, па и данас, изабрати право место за права осећања. Нема више тараба, ни крадом протегнутих руку за један стручак комшијског лука. Нема више ни комшије Стеве који је једва чекао да лопта упадне у његово цвеће, па да комшика Вера још од врата почне да виче и занове. Ни тужибаба Љиља није више ту да нас све после игре код родитеља за свашта тужи, очекујући похвалу и награду. Звали смо је Тужибаба Јеца. Нема више јурке жмурке, срца не куцају двеста на сат, не зноје се дланови, окице не свеле у мраку, радујући се сваком продуженом тренутку игре, молећи Бога да родитељи не позову и да се игра не прекине.

Све је нестало, отпловило као лабуд низ реку без повратка. Чудно је неко време дошло, без боје, без печата, обрисана су као гумицом сва дешавања.

Латинка Ђорђевић је, ма колико окружена животом и људима око себе, креатор свог виђења у том свету. Песникиња Латинка Ђорђевић је свеобухватно, проткано и веома утемељено исписала своје трајање. Нуклеус свега су речи из којих је све потекло. Све је то оживела својим делима;

• „Козарачка 39“, збирка љубавне поезије, издата 2006. године,

• „У сенци варошких капија“, збирка љубавне поезије, издата 2008. године,

• „Непрећутана сећања“, збирка поезије, издата 2009. године,

• „Verewigt im herzen“ - „Написано у срцу“, издата 2010. године (заједничка књига),

• „Шапуће љубав“, збирка љубавне поезије, издата 2011. године,

• Двојезична књига, енглески - српски „In the shadow of the town gates“, збирка љубавне поезије, издата 2014. године,

• „Пусти ме да сањам“, збирка љубавне поезије, издата 2015. године,

• „Јесен“, збирка поезије, издата 2016. године,

• „Цветови старога пања“, збирка љубавне поезије, издата 2019. године,

• „Птица која непрестано лети“, приче, издата 2021. године.

Поезија Латинке Ђорђевић заступљена је у бројним зборницима у Швајцарској и Србији. Била је секретар Удружења српских писаца у Швајцарској, а данас је председник Литерарног клуба „Десанка Максимовић“ Цирих.

Члан је Удружења књижевника Србије, Удружења песника Србије - Поезија СРБ и тренутно активно ради на реализацији програма овог Удружења као члан управног одбора. Члан је и других, бројних књижевних клубова: Књижевног клуба „Велимир Рајић“, Књижевног клуба „Мика Антић“ и др.

Иза себе има многобројна остварења за децу. Ту је и велики број песама, бајки као и незаборавне позоришне представе у Цириху. Сама их је писала, режирала, била њихов сценариста и кореограф.

Носилац је бројних награда и захвалница за свој рад. Донатор је многих акција и главни актер за помоћ на свим пољима.

Ова њена нова књига прича „Птица која непрестано лети“ језгровитим исказом и емотивном згуснутошћу, представља специфично уметничко обликовање, које не робује правилима и ритму приче, али својом приповедачком пуноћом и наративним током нуди концентрисање на садржину као главни елемент писања.

Непрестани лет чаробне птице живота - Александра Стојаковић

Као спој рационалног и ирационалног, стваралаштво се од искона јавља у виду човекове жеље да надвлада непознато и дубље проникне у тајне живота. Он превазилази границе и остварује се као духовно биће, градећи свет помиренних супротности, свет интегралног контекста и хармоничних међуодноса. Уметност прати еволуцију стваралачких интенција, тако да савремена књижевност дозвољава искорак у нове облике, теме, мотиве, али једнако држи континуитет традиционалним приступима у поигравању са стварним животом, његовим менама, осцилацијама и трајањем. Духовне, емоционалне, фантазијске и језичке категорије остварују се као богатство различитости у свом заједничком изходишту. То изходиште је уметничко дело које оплемењује, дело које има специфичну садржину и одређење, дело слободно као птица која непрестано лети.

Књига кратких прича Латинке Ђорђевић Птица која непрестано лети у метафорички надахнутом наслову нуди размишљање о животу, његовом трајању, пролазности, али и сликовитости и шареноликости света, које живот сублимише својом свеукупношћу. Стваралац је слободан као птица, а његово дело вечно као лет који се не умара и не посустаје од настанка света па до данас. Живот одређен као емпиријска стварност у делу Латинке Ђорђевић бива преведен у уметничку стварност, тако да материјалне и духовне реалије бивају обликоване фикцијом у дело чија крила добијају још јачи замаха. Снага тог замаха лежи у перципираној стварности списатељице, понуђеној реалности која је виђена, доживљена и у извесној мери субјективизирана. Свет кратких прича ове књиге је домишљен, што постаје дистинктивни фактор у поимању реалног и аутентичног приказа живота, а који читаоци могу имати током рецептивног процеса. Може се лако утврдити да је емпиријска стварност у случају Латинке Ђорђевић постала искуствена грађа, она материја која се разгранавља под дејством уметничког обликовања, супстанца која се раствара под утицајем богате поетике ове списатељице. Та *diferntia specifica* причама у збирци пружа вероватност и уверљивост као нову антиципацију стварности, блиску читаоцима, а истовремено недељиву од ауторке.

Збирка прича Птица која непрестано лети јавља се као још једна истина о животу, која неоспорно нуди сведочанство о људима и њиховим судбинама. Она пружа емотивна, морална и спознајна задовољства кроз обогаћивање свести, света и осећања, дубоко понирући у душу и савест, све до могућег личног препознавања. Савременост као део читаоачеве стварности ову књигу чини актуелном, али њен непретенциозни приступ историјским и друштвеним збивањима и хронолошким одређењима чини је отвореном и универзалном. Повременом поетски надахнутом и есејизираним нарацијом свет ове збирке показује се прихватљивим, блиским и реалним, а слике појединачних судбина кроз употребу личних релација у приповедању остварују се као већ познате и виђене, али емотивно и доживљајно продубљене, тако да приче везују читаоца као ново и архетипски предосећано искуство.

Као свеобухватни предмет уметничке обраде у збирци прича Птица која непрестано лети јавља се људска судбина, чија кохезиона функција и држи приче у јединству, иако свака прича има своју тему. Као оса смисаоне конструкције постаје видљиво осећање припадности специфичном људском трајању, сатканом у јединству супротности. Као такво, ово дело има наглашене естетске, етичке и гносеолошке вредности. Теме појединих прича нису илустративног карактера, већ дубоко улазе у рељефност догађаја и доживљаја, испричаних кроз низ посебно истакнутих мотива. Тај мотивски комплекс обухватиће друштвене односе, личне трагедије, гротескне спознање, али и храбро корачање ка циљу, какав и колико год далек он био. Тематика коју тананом духовном нити кроз приче води Латинка Ђорђевић у процесу рецепције остварује сазнајни, мисаони и естетски учинак својом занимљивошћу и пријемчивошћу. Теме и мотиви ових прича једнако су актуелни и универзални, што показује њихова истовремена кореспонденција са стварношћу, али и блискост са свим временима и поднебљима.

У причама Латинке Ђорђевић конкретни и апстрактни мотиви су складно уклопљени, тако да постају елементи фабуле, али и елементи описа. Они уводе у време и простор, провоцирају расположења, делују индикативно на развој радње, рефлектују емоционални однос. Поједине слике живота, друштвених појава, личних преокупација понекад се јављају као узгредне, али и симболички врло јаке. Одатле произилази и целисходност композиције, како на спољашњем, тако и на унутрашњем плану. На спољашњем плану може се констатовати квантитативна неуједначеност прича, али свакако и квалитативна мера коју својом структуром све приче постижу. Приче су углавном једноставних радњи, догађаја који произилазе из личних искустава заснованих на спознавању живота и трагању за срећом. Кроз приче о стварним људима ауторка уводи посредност као творачки агенс, јер временске интерполације у приповедању имају комбинован хронолошки и ретроспекцијски карактер. Експозитивне секвенце прича често су дескриптивног карактера (у причи На острву Ђерба чак постаје употпуњен путопис), али се могу развити и у драматизоване експозиције у смислу одређења радње и ликова. Конфликти из којих настаје заплет у причама су чешће унутрашњи но спољашњи, а пре свега прате човекове сукобе са самим собом, сукобе одређених људских, али и друштвено установљених начела, емотивне

интроспекције и менталне борбе са свешћу и савешћу. У тим борбама долази до климакса и понекад преокрета који остаје у духу жеља, идеја и мисли јунака, а који јако делује на наративну свест кроз коначно разрешење.

Кроз уметничку организацију радње ових прича Латинка Ђорђевић примењује подједнако темпорални, проблемски и асоцијативни вид компоновања. Њени ликови су ситуирани у времену које не распознају као своје, већ су представљени као уметнички документи у неумитном прогицању. Они се окупљају око проблема који расветљавају и покушавају да реше са своје тачке гледишта, притом појачавајући праћење психолошког тока. Оживљава се прошлост, лamentsира се положај у садашњости, али и машта о будућности. Приповедање је најчешће у првом лицу (ich-form), како би се остварио утисак личне исповести, али и често у трећем (er-form) које би требало да унесе објективност, али се претвара у доживљени говор. Описи су у највећој мери субјективни, проживљени, са богатим обухватањем људи, природе, предмета, амбијента, простора, времена, средине, стања и појава. Одатле богатство тактилних и олафактивних детаља, уз већ подразумеване визуелне и аудитивне.

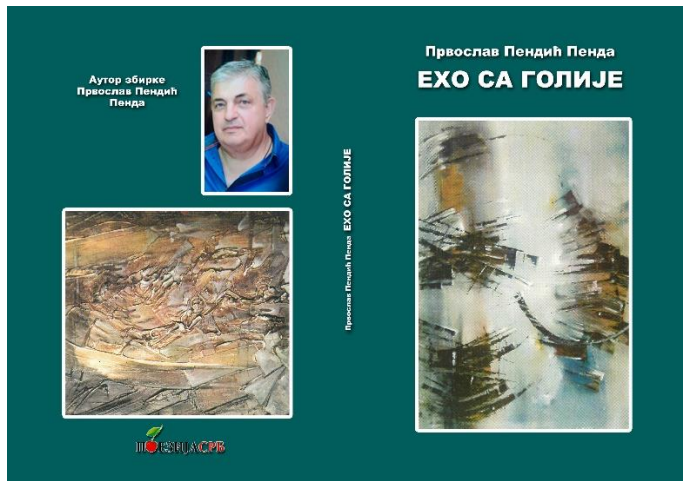
У делу Латинке Ђорђевић ликови се јављају као појединачне уметничке творевине, које су носиоци збивања, погледа и схватања. Ликови у причама имају своју атономност, али су и део општег дискурса и као такви постају илустрација општих, универзалних идеја. Кроз деловање ликова у средини којој припадају остварује се спрега спољашњих и унутрашњих портрета, чиме се долази до сложене индиректне карактеризације. Да би се у потпуности остварили, они се крећу кроз време и простор, који постају права мера егзистенције. Приказујући истовремено сегменте физичког, социјалног и духовног простора, ауторка одговара на задатак уметничке композиције фиктивног времена кроз јединственост и целовитост приказаних ликова, како би се људска природа приказала у свом реалном и вероватном облику.

Збирка Птица која непрестано лети отвара бројна егзистенцијална питања кроз личне исповести јунака, који се на животним чвориштима двоуме између борбе и предавања судбинској стихији. Они нису јунаци слабе воље, већ људи спутани сопственим погледом на свет, али и истргнути из очекиваног садржаја свакодневице. Многи од њих су породично и каријерно остварени, али људи чија прошлост остаје да у срцу куца јаче но садашњост. Тај мотив разгранатости живота који је у корену наливен соковима слободе, неспутаности и правде, добиће јако метафоричко испуњење кроз сечу грана које живот значе, али и веру да се гране ипак једнога дана могу обновити зеленим изданцима љубави, нежности, поверења, разумевања. И у најтежим околностима живот ће надвладати оним упорним витализмом, који се ствара кроз изговарање речи никада речених, шум поветарца кроз лишће, једну обрисану сузу, листање породичног албума, кофер за небеса, или срећу у прабини борбе за материјални опстанак. Ликови смештени у окружење дијаспоре не губе осећај светлости родног краја, што их води ка новим победама. Емотивна црта карактера тих људи посебно је наглашена као она линија која спаја обале присуства и одсуства у сопственим жељама и хтењима.

Поетика Латинке Ђорђевић овом збирком осветљава се као наративна, тј. приповедна, али се у њој препознаје и поетски дух, нарочито на крајевима прича. Латинка Ђорђевић у заносу дескриптивних и есејистичких сегмената не пропушта да заокружи причу осећањем или рефлексijом о општим принципима живота и света. Иако понекад такав приступ указује на поетску прозу, ово дело је јединство жанрова уклопило у нежан, лични исказ, који се јавља као реминисценција свега онога што је одлика постојања у корпусу веома богате метафизичко - емоционалне структуре.

Птица која непрестано лети појављује се на књижевном небу савремене прозе као ода обичном човеку, људској судбини и корацима који је одређују. Латинка Ђорђевић као да своје ауторство заветује свету који својом материјалном прогресивношћу не сме и не може уништити хумани поредак, који ће бити искра човека у човеку, пламен љубави у трагању за сопственом душом и у свету безличном, хладном ватра живототворног односа према срећи која је често не приметно мала, али довољна да вечном топлотом дарује смисао постојању. Зато верујем да ће Птица која непрестано лети свој лет уткати у незаборав који уметност нуди, али пре свега да ће њена крила бити снажна и слободна да у срцима читалаца пробуде човекољубље, радост живота и искреност бивства, који су немерљива вредност ван времена и простора. Нека приче које ће кроз мисао Латинке Ђорђевић ова птица испричати буду део осмеха за сунце које се рађа. Пожелимо јој спокојан и надахнут лет!

Александра Стојаковић,
дипломирани филолог за српску
и компаративну књижевност

ЕХО СА ГОЛИЈЕ – Првослав Пендић Пенда, Крушевац

ГРУДВО ЗЕМЉЕ ЗАВИЧАЈНЕ

Грудва земље
Грудву снега попи,
Каљава и црна
Бели снег отопи.

Земља греје и опстаје.
Бранимо је да нас храни,
А снег хлади и нестаје,
Ал' од жеђи он нас брани.

Завичајна грудво земље,
Прљушо посна и проста,
Да ми те је у шаку понети,
Као грудву снега,
било би ми доста.

Но свако од нас,
Што по свету лута,
Да шаку земље
Са собом понесе,
Остало те не би
Ни стопе тамо
Где треба да будеш
И где вредиш само.
Ко би рађао песнике,
Грлио камен и зелене клеке,
Хранио децу и птиће нејаке,
Да у свет пођу и у небо полете?

Рађала си људе, даровала свету,
Да свет песмом буде
И да све ти узму,
ништа не понуде.

Осврт аутора

На изложби слика Слободана Стојановића у КЦ Градац из Рашке 2000. године упознао сам песника Душана Карановића из Рашке. Том приликом ми је песник поклонио збирку песама „Вечита жеђ“ и у посвети написао да је у мом гласу чуо ехо са Голије.

Прочитавши ову реченицу знао сам да ће ми прва збирка бити насловљена „Ехо са Голије“.

ПОКРАДЕНИ ДАНИ

Мири се дан и ноћ.
Од Голије студен пири.
Модре се брда над долином
И све се смири.

Са Ђурђевиx ступова,
Одсјај са крова пркоси.
Оде нам дан,
А ноћ – шта нам носи?

Ал' неке слутње у нама вре.

Чује се клепет нових катанаца,
Што никада не чусмо пре.
Каква је корист од ланаца,
Када је остављено све.

Дан и ноћ се мири.
И ми би да се смиримо.
Ал' кроз срце студен пири
И грудима зебњу шири.

Нађе се неко па користи ноћ
Да нам штету прави,
Тад опет једино добије моћ,
А сутра дан кад сване,
Грли се са нама
И краде нам дане.

Аутор: Реч, две о себи

Рођен сам у смету снега, у завејаним колима са волујском запрегом на пртеној сламарици у месту Микчићу, уз темеље дежевске саборне цркве, у Дежеви, где се роди и Растко Немањић. Беше то прве вечери српске нове године на обрезању Господњем, 14. јануара 1955. године. Ту удахнух први гутљај светог ваздуха, који Растко издахну по рођењу и посвети га. Мој издисај се претвори у крик, разлеже се долином допревши до снежних врхова планине Голије, па пошто их помилова, студен са снежних врхова понесе и врати као ехо. Тај крик беше знак мојим родитељима да крену долином дежевске реке, па низ реку Рашку, Ибром ка Западној Морави. Пратећи тај ехо трочлана породица стиже до Расине и ту се, у Лазаревом граду заустави. Насели се уз скуте цркве Лазарице, у Старој чаршији. Тако ме од Немањића донеше у имањиће. Веру и душу оставих у Немањиће, а срце, снагу и памет понех са собом. Ту на калдрми и порти учио сам школу живота. Половину живота живео сам са ове стране Расине, а другу половину живим преко Расине у Великом Головоду. Радни век потрошио сам тргујући углавном намештајем, уз пут сликајући и пишући.

Сада сам пензионер и пензионерске дане уживам са супругом уз сликање и писање. Хвала мајци и оцу што ме уз Божију помоћ и духа Светог Саве донеше на свет, нахранише и наножеше. Ти обични људи ми дароваше све необично: да цртам, да сликам, да пишем – живот да миришем. Хвала и крсној слави, Светом Јовану, која ме седми дан по рођењу запоји капљом вина и омами мирисом тамјана уз топли колач и сјај славске воштанице. Хвала и мојим спасиоцима, снажним голијским воловима, који ме исчупаше из снежног смета на пртину са које ме понесе ехо са Голије и који ме још увек носи.

Из еха са Голије чујем песме, записујем их да изађу из мрака на светло. У збирци су песме сабране у три теме. Свака од тема има свој наслов и редослед. Поређане су обрнутим редом. Од недавних ка раније написаним. Збирка почиње темом која садржи недавно написане песме, иако оне говоре о давним временима, о нашим коренима и страдањима. Руковођен носталгијом, са жалом за завичајем, а кроз историју везану за ово поднебље, стварам прву тему: ТРАГ У КАМЕНУ, која ни у кога другог прст не упире, до у мене самог. У другој теми сабране су песме написане мало раније. Ова тема је насловљена: ПОД БЕЛОМ КОШУЉОМ и у њој су, како сам наслов каже, песме које се под кошуљом рађају и недре. У трећој теми су сабране моје ране песме из школских клупа проткане песмама са клупа из паркова и ко зна којих још места. Зато је и насловљена: КЛУПА 1972. када сам и написао прве песме.

"Док пишем видим слику
Кад сликам чујем песму"

Првослав Пендић Пенда

Ехо са Голије одјекује у срцу аутора - Љубодраг Обрадовић

Обичај је да се у свакој поетској књизи, објави и биографија аутора књиге и то је одувек тако.

Да читалац зна ко је написао књигу!

Али у поетској књизи *ЕХО СА ГОЛИЈЕ*, одмах на почетку, је аутобиографија аутора књиге под називом *Реч, две о себи*, која је много више од саме биографије. Она је и сама прва песма у књизи и кад је читалац прочита, биће му заиста јасно, каква га поезија очекује до краја књиге.

Наиме и све остале песме задржавају надахнуће, које лебди у срцу и души аутора, кад се сети Голије, задржавају тај Ехо са Голије, који га прати још од рођења: "Ту удахнух први гутљај светог ваздуха, који Растко издахну по рођењу и посвети га. Мој издисај се претвори у крик, разлеже се долином допревши до снежних врхова планине Голије, па пошто их помилова, студен са снежних врхова понесе и врати као ехо". /*Реч, две о себи* - страна 5./

Читајући књигу даље видео сам да су све песме (има их укупно 62.) подељене у три циклуса: *ТРАГ У КАМЕНУ*; *ПОД БЕЛОМ КОШУЉОМ* и *КЛУПА 1972*.

У првом циклусу *ТРАГ У КАМЕНУ* објављено је 10. песама. То су завичајне песме и као да су наставак аутобиографије песника са почетка књиге.

Издвојио бих песму, која отвара ову књигу, *ДОЛИНА КАМЕНИХ СВЕДОКА*. У њој је садржан сав бол и жал због напуштања родног прага. Боли и сазнање да су ти предели, са одласком људи, ту рођених, осуђени на постепено изумирање.

Са светих брегова
Још се звона чују.
Низ долину
Тамјан замирише.

Све мање, све тише.
/ДОЛИНА КАМЕНИХ СВЕДОКА - страна 11/.

Али разум доноси и утеху у виду спознаје да су трагови живота у завичају, дубоки, да су у камену уклесани... А зна се камен најдуже траје и чува манастире за нека будућа поколења.

Ако их буде?

Сада су само свети
Брегови наши,
Док су камене светиње
На њима.
Још тај камен свети,
Нашом руком клесан,
Као сведок стрепи
Да се не појаве освајачи неки.
/ДОЛИНА КАМЕНИХ СВЕДОКА - страна 11/.

У другом циклусу поетски названом ПОД БЕЛОМ КОШУЉОМ је објављено 19. песама, које су, по мени, мисаоне песме. У њима се аутор пита и даје одговоре о животу који живи, о поезији, сликарству...

Између неба и земље
Остаје нам само црта,
Црна и хладна.
Он је кида и парча
Комад по комад.
Свемоћним оком сликара
Увећава
И баца на платно.
Чупа из таме светло,
Из тишине крик,
Из студени огањ
Из посрнулог победника.
Он је у ствари
Пророк – победник

/ПРОРОК – ПОБЕДНИК – страна 41./

У овом циклусу издвојио сам песму ПРОРОК – ПОБЕДНИК, у којој нам аутор, који је у ствари и сликар и песник, на пластичан начин дочарава судбину човечанства и неминовности које долазе /Између неба и земље - Остаје нам само црта, - Црна и хладна/. Дакле између живота и смрти, само је танка линија, Рубикон који се мора прећи, кад те тад! Али ту је сликарска кичица, да заувек са поетском имагинацијом (као и поезија уосталом) све забележи заувек – како се аутор нада. А стваралац у свом делу треба да буде и пророк, да прочита своју и судбину света и тада ће он бити „Пророк – победник“.

Трећи циклус КЛУПА 1972. садржи 33. песме и он је најбројнији. У њему су љубавне песме написане у младости и чуване у свескама и споменарима.

Аутор о тим песмама каже: "У трећој теми су сабране моје ране песме из школских клупа, прочитане песмама са клупа из паркова и ко зна којих још места. Зато је и насловљена: КЛУПА 1972 када сам и написао прве песме".

"Док пишем видим слику
Кад сликам чујем песму"

И са овим стихом бих закључио овај мој приказ књиге ЕХО СА ГОЛИЈЕ и сажео моје утиске о књизи и аутору у топлу препоруку: Прочитајте књигу и знаћете да је овај приказ књиге прекратак да би описао сва сазнања, мудрости, лепоте и визије које књига доноси. За такве претензије потребне су обимније студије и анализе.

Ја мислим да је довољно да прочитате књигу и имаћете своје властити доживљај и тако надоградити своје животно искуство.

Дакле, пред нама је прва поетска књига Првослава Пендића Пенде, препуна одличних песама, у којима, читајући их, можете видети и слике, које је сликар у песнику желео да видите.

Љубодраг Обрадовић

Предговор аутора

Ова збирка песама „Олујни плес“ је мој песнички првенац. Она је плод инспирације са песничких сусретања, Удружења песника Србије – Поезија СРБ, као и емотивни набој и потреба да опишем део свог детињства, породицу, родно Здравине и љубавни живот. Дугујем искрену захвалност рецензенту, лектору, издавачу, штампарији, као и свима који су допринели да ова збирка угледа светлост дана.

ОЛУЈНИ ПЛЕС – Милосав Ђукић Ђука, Крушевац

СЕЛО МОЈЕ

Босоноги дечак, препланулог лица,
на каљавом путуи ливади росној,
у грму и гнезду
упијао душу сунца и месеца.

Напио се воде,
са извора твоје,
у души те носим
као нешто своје,
а сад смо све даље,
родно село моје.

Село моје, некад из детињства
село моје, живота ми пола,
село моје, какво ли ћеш бити
кад ми срце препукне од бола.

Сва та туга твоја
туга је и моја
и зато у мени
гори жеља јака
да чувам аманет
од својих предака.

НА КЛАДЕНЦУ

На воду си пошла
заносна и млада,
твоји ти рекоше
од туд да пожуриш.

Кад на извор дође
задихана и врелих образа,
поглед твој се сrete
с његовим очима.

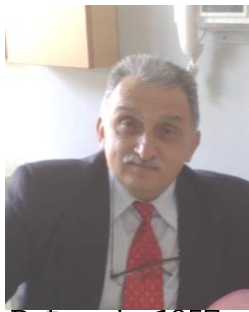
Момак леп и млад,
узе ти тестије,
па стаде воду у њих да лије,
тихо и стидљиво онда теби рече
хоће да те проси већ идуће вече.

Уздрхта ти срце на те нежне речи,
шта ће отац рећи, може то да спречи.

Твоја жеља јака, ко сведок љубави
на кладенцу оста, тестије остави.

С поносом се сећам,
беба твоја мала
хвала ти за живот који си ми дала.

Биографија о аутору - Милосав Ђукић Ђука

Рођен је 1957. године у селу Здравину код Крушевца. На раду у „Трауал Корпорацији“ провео је 33 године. Дипломирани економиста и сада ради у ЈКП „Градска топлана“ у Крушевцу. Уметност уопште је његова велика љубав: музика, сликарство, књижевност. Организовао је до сада 8 ликовних колонија у родном Здравину, као и више песничких сусретања под називом „На Ђукином кладенцу“. Живи у Крушевцу, ожењен супругом Аницом, отац сина Ивана и ћерке Иване, деда три прелепе унуке Милице, Магдалене и Дуње. Нада се скором одласку у пензију.

Кратки приказ књиге Милосава Ђукића Ђуке “ОЛУЈНИ ПЛЕС” - ОЛУЈЕ НАС ШИБАЈУ, СУДБИНА НОСИ – Љубодраг Обрадовић

Олујни ветар повија
столетна стабла пред кишу,
а гране без музике и нота
лагано се њишу.

Шта је живот човека? Многи филозофи (Платон, Аристотел, Сенека, Кант, Ниче, Маркс и многи, многи други) су написали томове књига бавећи се суштинама постојања и живота човека, а да коначни одговори нису дати.

Читајући књигу ОЛУЈНИ ПЛЕС ја сам закључио да Милосав Ђукић Ђука није ни имао намеру да у својој првој поетској књизи даје филозофске одговоре на те вечне дилеме, али је својом поезијом и својим животом дао одговор из свог угла: Живот је само “сан и сен” који прође за трен!

И на свој закључак, кроз лепе животне стихове, ненаметљиво усмерио читаоца и оставио му могућност да у то поверује или да и сам пише поезију и друге уверава у супротно.

Како књига носи наслов ОЛУЈНИ ПЛЕС, ја сам зато и овај мој кратки приказ Ђукине књиге отпочео стиховима песме по којој је књига и добила назив.

Напросто, допали су ми се контрадикторни стихови: /Олујни ветар повија столетна стабла пред кишу, а гране без музике и нота лагано се њишу/. Јер, потпомогнут овом хиперболом, ја сам зачас схватио да је наш живот такав у ствари. Да око нас дувају олује и бију громови, а ми корачамо кроз живот спокојно и играмо своју животну игру без сценарија, на крилима судбине која нас носи... У овој књизи су све песме, на оригиналан начин, подељене у три одељка по својој садржини и то: Завичајне песме, Љубавно врлеће и Олујни плес.

У првом одељку су песме о завичају и животу аутора, из којих пажљиви читалац може написати његову биографију. Ја ћу издвојити прву песму из ове књиге, као илустрацију, како је аутор лепршаво, темељито и надасве пластично дочарао своје рођење, тј. свој долазак на овај свет. /Неког је родила мајка, неког отац, неког баба и деда, а мене су родили сви од реда. Родили с муком, да пркосим, да ходам ногама босим, шљиве да берем, траву да косим, да волим живот и њим се поносим./ /СВИ СУ МЕ РОДИЛИ – *стирана 7.*/

Шта ту додати, све је речено у две реченице, у неколико прекрасних стихова... И тако редом, у свих 18 завичајних песама, малтене читав живот аутора описан је на једноставан, а опет величанствен начин, који код читаоца мора изазвати емоцију.

У другом, најбројнијем одељку (36 песама), поетично названим Љубавно врлеће су песме љубавне... Лепе, снене, препуне чежње за топлином загрљаја, за раскошним недрима, врелим бедрима, за љубављу која врлуда својим кривудамавм путима, док не нађе пут до срца и ту заувек остане... Чак и кад у стварности престане и нестане са другим! Заувек! Али снове нам нико, никад не може одузети и наша љубав је наша и само наша, заувек!

/Где је оно време, у времену ми кукурузи жути, слатко грожђе зри. Задрхти ми рука кад слике погледам, нећу успомене у бездан да предам. Слике са сабора, сви смо срећни били, испод старе липе где смо се љубили. Шкрипа шинских кола где су бела стада, твоја блуза бела као бела рада. Навиру сећања, успомене буде, чујем ти кораке, твоје вреле усне моје усне љубе./ /САЊАМ – *стирана 46.*/

Трећи одељак Олујни плес, последњи у књизи, садржи мисаоне или рефлексивне песме (6 песама). У њима је Милосав Ђукић Ђука дао свој одговор на питање са почетка ове рецензије.

И тако старост полако
куца на врата моја,
а та врата сутра ће бити твоја.

Суштина је, бар за сада, да у животу сваког човека дође дан, када мора неумитно да се попне на своје “Брдо код Крања” и буде ближе вечном спокоју.

/Брдо код „Крања“ – *стирана 69.*/

А кад све прође, остаће поезија, јер поезија је вечна. Зна то и Милосав Ђукић Ђука, аутор ове поетске књиге, коју ја топло препоручујем читаоцу...

После читања ове поезије бићете богатији за једно животно искуство занесењака заљубљеног у све лепоте овог света. Почев од лепих предела Здравина, до прелепих девојака из његовог окружења... Почев од лепота сликарства, музике, све до вечних лепота поезије.

Љубодраг Обрадовић

ДА НИЈЕ ТЕБЕ - Лидија Бајкић, Град Сталаћ

Лидија Бајкић је рођена је 22.04.1982. године у Крушевцу. Средњу медицинску школу завршила је у Крушевцу, а Високу медицинску школу струковних студија завршила је у Ђуприји. Ради у Дому здравља у Ћићевцу. Живи у Град Сталаћу. Ово је њена прва збирка поезије. Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу имало је ту част да објави прву књигу поезије Лидије Бајкић под називом “ДА НИЈЕ ТЕБЕ”. Књига је сад пред Вама, лепо дизајнирана и упакована и имаће своју судбину. Знам да ће пре свега квалитет Лидијине поезије освојити Ваша срца и допрети до Вас.

ДА НИЈЕ ТЕБЕ

Да није тебе и Сунце би другачије сјало
Сви би жалили ту судбину клету
Шта је љубав не би се знало
Не би било ничега на овоме свету.

Да није тебе не би било смеха
Не би било ни дивног пролећног дана
На све стране би само било греха
А на души би се отворила рана.

Да тебе нема не би било среће
Ни осмеха што ти лице краси
Ни љубави не би било веће
Било би само туге која се не гаси.

Да тебе нема не би било мрака
Као у неком царству владала би туга
Не би било ни најлепшег Сунчевог зрака
Не би ни све боје имала дуга.

Да тебе нема и свет би изгубио сврху
Не би било океана, река, планина и мора
Ни један брод не би имао сигурну луку
Не би никада свитала најлепша зора.

И ништа без тебе не би имало смисла
И мој живот би лагано почео да вене
Ни моја љубав не би била иста
Да тебе нема не би било ни мене.

ЧИТАЋЕ СЕ МОЈЕ ПЕСМЕ

Читаће се моје песме
Када туга срцем влада
Оно што срце рећи не сме
Док се буди свака нада.

Када мислиш да нема лека
Док уморан љубав тражиш
Можда те и тада срећа чека
Да љубављу т угу блажиш.

Можда мислиш да је туга
Као плаво немирно море
Да ти је попут друга
Док ти на лицу урезује боре.

Питаћеш се зашто си усамљена?
Што те нико сад не воли?
Зашто љубави нигде нема?
Што ме душа сада боли?

Ал' и тебе нег де неко чека
Да ти љубав своју пружи
Драга, лепа срећа нека
Тад се с' песмом опет дружи.

А љубав ће брзо стићи
Док те срце нешто пита
И срећа ће тада прићи
Нек' се и тад песма чита.

ДА НИЈЕ ТЕБЕ, НЕ БИ БИЛО НИ МЕНЕ

Пред нама је песнички првенац ауторке Лидије Бајкић саткан од љубавних песама. На самом почетку своје песничке књиге, ауторка износи својеврсну типологију љубави. Као прави зналац који је дуго промишљао и проо-сећао љубав, она суздржано, лирски тактично и одмерено распреда своју песничку нит, попут Аријадне супротстављајући се својим срцем свету који, гођен суровом и голим егзи-стенционалноћу, полако отупљује за сва осе-ћања. Оно што ову ауторку приближава дру-гим песницима јесте тема о којој пева, али је начин певања управо оно што је од других разликује. Лиризмом Десанке Максимовић и нежношћу Весне Парун, она читаоце призива на песничко саучешће.

ШАПНИ МИ НАЈЛЕПШЕ ЉУБАВНЕ РЕЧИ

Шапни ми најлепше љубавне речи
Шапни ми нежно, искрено и тихо
Обећај ми да нико неће стати
на пут нашој срећи
Шапни ми нежно, да не чује нико.

Реци ми душо ил' моје драго
У срцу моме само си ти
Чувај ме као највеће благо
Јер тебе не може нико да замени.

Шапни ми најлепше љубавне речи
Потеклих право из срца твога
Реци ми да уживаш у нашој срећи
И да ме чуваш као зеницу ока свога.

Реци ми оно што ниси рекао ником
И да ме волиш до самог неба
Искажи љубав најлепшим стихом
Реци ми да сам само ја што твоме срцу треба.

Мотиви којима кореспондира у песмама ве-чити су и показују широко читалачко иску-ство, бар кад је светска поезија у питању. Сре-ћемо Орфеја, Еуридику, птицу Сириин, Кер-бера и многе друге; чежња, патња, загонетни погледи, самоћа:

„И док у овој летњој ноћи самујем
Док звездама причам као да су сестре моје
И тад негде на небу шапат чујем
Да љубав носи име твоје“

Ауторка је саживљена са светом који је окру-жује и на тај начин самоћу не доживљава као усамљеност.

Љубав према завичају и завичајцима најбоље је изражена у песмама Моравски шапат и Где је Марија." Са друге стране, приметан је поет-ски развојни пут који тематски или формално пулсира између Јована Јовановића Змаја (Љу-биш ли ме), до многих савремених песника код којих је видљиво нагињање ка хедонизму.

Међутим, на помен хедонистичког, читалац би помислио да је реч о таштини, но тога овде нимало нема; ауторка је чист и заклет и altruиста (у чему се додирују њено професионално звање и поетско опредељење).

Збирка је подељена на циклусе: Љубав вековима траје, Да није тебе, Душе део, Снохватице, Трагом љубави. Сви су окупљени око централног мотива – љубави.

„Љубав је најузвишеније осећање“, започиње песникиња; На почетку стварања свога песничког света, ауторка у улози његовог створитеља ваја прапочетак:

„Бројни серафими у најлепшем светлу
Летеше тада небеским сводом,
Људи проклињаху патњу клету,
И прижељкиваху љубав са Богом“

И би љубав. Попут Васка Попе, песникиња поистовећује вољено биће са смислом живота:

„Да није тебе, не би било смеха,
Не би било ни дивног пролећног дана//
Да тебе нема не би било среће
Ни осмеха што ти лице краси“

Човек је увек тежио ка срећи. Но, често није знао да је већ срећан; срећа се не тражи, њу треба увидети.

„Срећу чине мале ствари: птица која птића храни,
човек који жури кући, ратник који земљу брани,
један поглед издалека, нежан осмех на људима,
када жена драгог чека, срећно срце у грудима“.

Велико је сакривено у малом. Ауторка то сасвим добро зна. Ненадмашиве по осећањима су многе песме из ове збирке а међу њима незаобилазне Поклонићу ти песму, Ти си мој свет, Не умам да те испричам...

Као и многи пре ње, ауторка тражи одгонетку на вечиту загонетку звану ЉУБАВ. Али оно што је разликује од других јесте умиљан тон, спокојан, трпељив и стрпљив. Нема ту таштине, нема набуситог и себичног узимала – давала релацији онај који воли – онај који је вољен. Љубав је давање. Без обзира да ли је узвраћена или не, љубав ЈЕСТЕ само ако се даје:

„Да ли је љубав када ти песму пишем?
Кад те нађем у сваком стиху?
Или кад само за тебе дишем?“
Љубав се не тражи. Она нас налази.
Само привилеговани могу наићи на њу.\
Изабране ће пронаћи љубав.

Сигурна у победу поетскога ткања, на крају песничкога првенца песникиња нам поручује: „Читаће се моје песме“. Када понестане наде овоме свету, песма ће спасити свет! Оно што наша срца не смеју рећи – песма ће. Песма је место за бег, песма је време за спокој.

„Када мислиш да нема лека, док уморан љубав тражиш
Можда те и тада срећа чека, да љубављу тугу блажиш“.

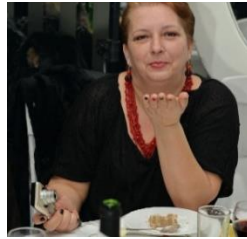
Зато, драги читаоци, потражите лек од свега што боли у књизи песника који уме да воли.

Живели!

На Никољдан, 2020.г.
Љиљана Павловић Ђирић,
проф. српскога језика

ИЗ ДУШЕ – Лидија Бјелица, Крушевац

Заљубљеник у поезију, **Лидија Бјелица**, рођена 1974. године у Крушевцу, од мајке Слободанке и оца Миломира Шљивића.. Похађала ОШ „ Јован Поповић“ у којој и ради. Завршила ПМФ у Приштини, одсек за географију. Мајка троје дивне деце, који подржавају њено писање, смире се на тренутно утишавање док песме куљају, бодре и воле. Збирке издаје на молбу својих колега и пријатеља који желе њену писану реч овековечену на папиру, срећену и спаковану по њеном нахођењу. Члан је Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

ЗВЕЗДЕ

Подигни руку
Додирни звезде.

Јел видиш како Месец везе,
Златним словима
По небу ведром,
Језа ме прође целим телом.

За заљубљене он сад пише,
Поруке неме,
Да не уздише онај што сам је
Ове ноћи,
Јер вољена особа неће доћи.

Ми нисмо сами
Имамо нас,
У нама налазимо
Љубавни спас.

Подигни руку,
Додирни звезде,
Упали још неку – већу срећу,
целу бих ноћ да их гледам,
загрљају твом да се предам

ПРОШЛО ВРЕМЕ

Недостају ми стари
Нанини чепари,
Што пелцера су пуни
Па се њима хвали.

Није било неко
За изложбу цвеће,
Ал одавало је пуно
Љубави и среће!

Имало се мало,
Трошило још мање,
Гледало се своје
И туђе имање.

Свако ти помогне
Кад помоћ ти треба,
Дужност ти је да даш
Само комад леба.

Орила се песма
Копача, косача,
Није их надјачала
Ни песма берача.

Увече кад дођу
Уморни из њиве,
Жене одмах крену
Чепаре да смире.

Па док сатом крене
Босока мирис,
Помешан с мушкатлама
Вине се у вис.

Нигде нема журбе,
Морања, ни сата,
Ал се завршавало
До првога мрака.

Зато ми недостаје
То прошло време,
Викендом тамо
Ранч одведе мене!

О КЊИЗИ ИЗ ДУШЕ Лидије Бјелице Шљивић

Чика Шпанац Жика

У својој првој збирци песама То сам ја Лидија Бјелица Шљивић показује нам носталгична сећања, љубав према оцу који је рано преминуо, али је његова љубав остала у породици, а посебно унукама и унуку. Ова љубав нарочито се исказује сликама са „ранча“, где су генерације Шљивића биваковале. Тај ранч није опустео као многи други; напротив, он живи и сваком посетом све је живљи и роднији.

***У својој другој Збирци песама Из душе, песникиња шири интересовања, описе догађаја, личности, места збивања, љубав, путовања...

Опет централно место заузима носталгична обострана љубав ње и породице према покојном оцу, Миломиру:

Проткан си кроз сваку нит
Наших живота.
Једино што смо успели,
То је да научимо
да живимо без тебе!

Уз њега, нашла је своје место у вечности њена и њихова нана, што јасно говори у првом циклусу збирке:

Недостају ми стари
Нанини чепари,
Што пелцера су пуни
Па се њима хвали.

Ова збирка саткана је од седам поглавља или делова, чији називи јасно говоре о садржају: Носталгија, Еко, Мало о љубави, Природа, Они, Свашта нешто и Путовања.

Све песме писане су препознатљивим стилем Лидије Бјелице Шљивић: лакоћа читања и поимања, мелодичност, све је просто речено, али веома упечатљиво, народним језиком, без фраза и заврзлама које ретко ко разуме. Речи теку из душе, као завичајна река, бистро, тихо; повремено таласаста, али река коју можеш прегазити без опасности.

Морам напоменути да у њеном писању влада оптимизам, веселост, вера у добро, људе, а посебно у колеге и породицу.

Колеге су за песникињу сапутници у образовању деце, у дружењима, па чак залази и у њихову интиму, именује, описује позоришне представе глумаца колектива школе. Као наставник географије, неизбежне су песме, па чак и едукација кроз њих, кроз поетске описе годишњих доба и њихових неизбежности. Екологија кроз Лидијине песме поприма свеобухватни карактер живљења и понашања колега предавача, деце и родитеља. Свет би без љубави тешко опстао, па се песникиња на ненаметљив начин окреће дечијим љубавима, симпатијама, очувању традиције, љубави у породици, што својим примером и доказује:

Ми нисмо сами,
Имамо нас,
У нама налазимо
Љубавни спас.

Дајем себи слободу да поткрепим љубав породице и потребу њеног очувања кроз један стих Добрице Ерића: нема лепше заставе од дечијих пелена.

Посебна је драж задржати се на поглављу Они. Песникиња помиње све своје, а њени су цели свет, колеге, друштво, пријатељи, њихови пријатељи, породица, деца, супруг, где се одмах запажа љубав према њима, поверење у њих, па чак и песма о покојном Балашевићу у самом трену његовог упокојења, и песма о онима који су у срцу урезани вечним постојањем – отац и нана.

Свашта нешто великим делом говори, а тако и почиње, о осећањима, сновима, непреспаваним ноћима на самом ранчу у Глободеру, раду, стварању, па чак и о великом бауку – вирусу корона...

Ту су деца, колеге, велики број предмета из наставе којима треба овладати и који нису баук, и многе приче из свакодневнице на које и не обраћамо пажњу, а у Лидијиним стиховима изгледају поетично, занимљиво. Још би она ту стиховала, али пометњу направи Њутнова јабука, падом на главу.

Завршетак збирке говори о путовањима, екскурзијама, које и поред велике обавезе и одговорности воле деца и сви наставници. Читајући збирку песама Из душе песникиње Лидије Бјелице Шљивић, осетићете да је то заиста тако – из душе.

Чика Шпанац

Лидија је песник душе,
песник љубави и туге,
песник тренутка и вечности.
Опчињена лепотом живота,
она пише сећањем,
али несебично даје себе
садашњем тренутку.

Једноставан језик,
риме кратке, лаке,
разнолике теме из живота.
Док читамо њене песме
милује нас и доброта и лепота.

Она је вредна, она је верна
ћерка, супруга, мама, професорка смерна.
Драгоценна осећања, ткају ћилим од сећања
и на нану и на тату, пријатеље којих нема.

И на славља, рођендане, куће старе и јаблане.
С нама дели успомене драге –
путовања, екскурзије и несташне ћаке.

Празници, свадбе, веселја,
тишине и туговања – Лидији су инспирација
да прикаже живот и опише
и најтананија осећања.
Забавља нас професорка
ликовима из живота,
па помиње поименце
Моцу, Ољу, Јасну, Гагу...,
јер они јој дају срећу и животну снагу.

Воли и природу, поклања јој риме,
Од жутог лета, па до хладне зиме.
Промрзли прсти, љубавна писма,
небеске кафане,
драги густе брци...
и сазнање да нисмо сами, док имамо себе.

Предмети у школи, озбиљне теме,
мале шале, дечје муке...
Лидија их све описује лако,
врло брзо – као штих из прве руке.
Шарени ћилим, простирку меку,
исткала нам је Лидија пишући и о ЕКУ.
Промене климе, дрво и цвет,
поносни Јастребац и рециклажа,
њен су еко свет.

Породицу чува, љубав несебично дели,
децу своју мази, пријатеље пригрљује,
будућности се весели.

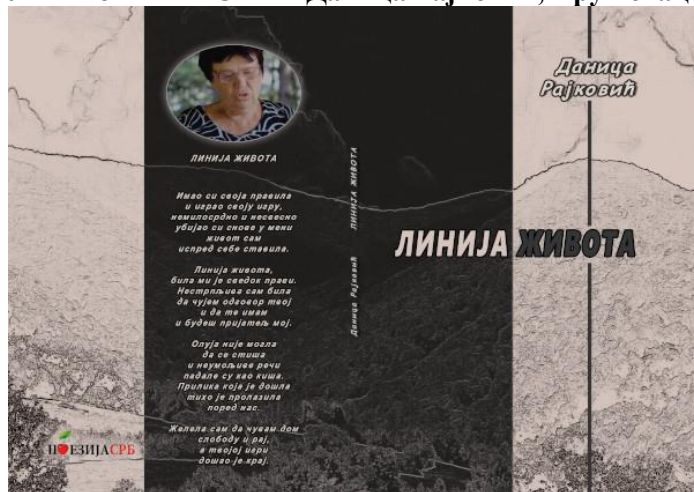
Лепе риме нама пише,
сваке године све више и више.
Умножава лепе речи,
увек ту је да нас њима лечи.
Гледа у звезде, смеје се, плаче.

Из душе своје, право до наше,
шаље нам песме да их читамо,
разумемо и пригрлимо што јаче.

Да оживе, разиграју,
да дуго плове и још дуже трају.

Сања Младеновић

Лидијина поезија је свакодневица малог човека преведена у стихове. Важни тренуци једног обичног живота, моменти у којима душа уздрхти, забележени су на овим страницама. То су тренуци у којима ћерка непреболно тугује за преминулим оцем, у којима наставница проговара деци о лепоти природе и родног краја, тренуци у којима се слави пријатељство, породица, животна радост... Из Лидијине поезије избија она непосредност и ведрина као и из њене душе, без дотеривања, вештачког улепшавања и фолирања. Чиста и искрена емоција, једноставан речник, без савршено тачне метрике и претенциозног стила – баш онако како је саздан и човек, и свет.

Даница Рајковић је рођена у селу Рлица, у подножју планине Јастребац. Ту је провела срећно детињство окружена љубављу својих родитеља и раскошном природом. Живот ју је учио да се бори и следи добре примере. До сада је објавила 13 књига. Добитник је годишње награде за 2016. годину, коју додељује Удружење песника Србије – Поезија СРБ са седиштем у Крушевцу. Специјалну награду за квалитет поезије добила је на песничком маратону КЦК 2018. године. А круна међу наградама је свакако и награда *КЊИГА ГОДИНЕ* за њену књигу “СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ” коју је добила од свог Удружења песника Србије – Поезија СРБ са седиштем у Крушевцу.

ЛИНИЈА ЖИВОТА

Имао си своја правила
и играо своју игру...
Немилосрдно и несвесно
убијао си снове у мени...

Живот сам
испред себе ставила.

Линија живота,
била ми је сведок прави.
Нестрпљива сам била
да чујем одговор твој
и да те имам
и будеш пријатељ мој.

Олуја није могла
да се стиша
и неумољиве речи
падале су као киша.
Прилика која је дошла
тихо је пролазила
пored нас.

Желела сам
да чувам дом
слободу и рај,
а твојој игри
дошао је крај.

ЖИВЕЛА ЈЕ СА НАДОМ

Са високог дрвета
слетела је птица мала,
лежала је у трави,
на глави јој је била рана.

Сломила је своја крила
и није могла да полети.
Превила сам јој тешку рану,
велику бол морала је да осети.

Ставила сам је у кавез,
све до излечења,
живела је са надом,
то је била жеља њена.

Пролазили су тешки дани,
птица је изгледала све боље,
желела је да напусти кавез
и стане на ноге своје.

Даница наставља свој ход, линијом живота – Љубодраг Обрадовић

Даница наставља свој ход, линијом живота, коју је сама трасирала. И стиже до своје тринаесте књиге ЛИНИЈА ЖИВОТА.

Иза ње су дванаест написаних књига, а испред нов стваралачки рад у области књижевног стваралаштва, нове песме, приче, романи...

Тим радом се Даница истрајно бори против старости и заборавља, и сва збивања, дешавања и успомене, које су се годинама скупљале у њој, у непрекидном низу претаче у књиге, које несебично поклања читаоцима. И тако своју бол и своју срећу дели са читаоцима и тако своју линију живота води у узлет...

Обичај је да се у рецензијама, пише о делу, свеукупно и појединим деловима у њему. У овом случају о песмама... Ја ћу овога пута остати при том обичају, покушавајући да одгонетнем прву песму у књизи, (која је у ствари роман у минијатури), по којој је књига и добила назив. Покушаћу и Вама да препричам тај роман о животу који Даница прича у овој књизи. Али, да Вам одмах појасним – Ви ћете, кад прочитате књигу, склопити можда неку другу причу, зависно од угла гледања и перцепције коју остварите... Али то је добро! То је та башта коју је Даница саткала од својих маштања и допустила да у њој истражујемо и склапамо свије виђење њеног стваралаштва.

У овој књизи Даница Рајковић објављује 108 песама. Дакле ЛИНИЈА ЖИВОТА. /Страна 5./

Имао си своја правила
и играо своју игру...
Немилосрдно и несвесно
убијао си снове у мени...Живот сам
испред себе ставила!

Увек постоје правила у животу, која сви скицирају за себе и настоје да их се слепо држе, не водећи рачуна, да ли та правила некога у окружењу повређују. Али сви који заједно коегзистирају, који су у емотивној, љубавној или пак животној вези, у једном тренутку морају донети кључну одлуку: Којим путем даље?

И Даница је донела одлуку. Живот је испред себе ставила!

Олуја није могла
да се стиша
и неумољиве речи
падале су као киша.
Прилика која је дошла
тихо је пролазила
поред нас.

У животу је то тако. Свако мисли да је његова идеја о суживоту најбоља! А није тако. Сви принципи се морају погазити, да би се прилике, које се с времена на време у животу указују, сачувале, да не би само прошле поред нас. Моја омиљена реченица, коју често користим, је: Много је у животу путева којима нисмо пошли. Сличне мисли врзмале су се и Даници у глави и она је пресекала:

Желела сам да чувам дом
слободу и рај,
а твојој игри
дошао је крај.

Јер неким путем се мора наставити. Сваки крај је у ствари почетак. А добро је ако смо тај пут лично одабрали, као што је и Даница на крају песме одабрала.

У песми ШАРЕНА КИША /Страна 46./ Даница наставља свој роман, бекством у снове. Јер, у сновима је могуће све!

Седели смо на обали мора
и посматрали лађе како плове.

Високи таласи
запљускивали су обале
остављајући за собом
разнобојне шкољке.

Живот са њим изгледао је као магија.

Скретала сам поглед у страну,
да потраје сан и сачува љубав праву.

У његовом погледу
сијала су огледала два,
сами на обали, он и ја.

Свако биће, које у животу неког напусти, или
буде остављено, увек зна да „било је и лепих
дана“, зато су снови спас и сећање на те дане.
А кад човек на својој „линији живота“ сакупи
године и животно искуство, зна се сећање на
лепоту преживљеног, мора чувати по сваку
цену, па макар и ћутањем.

Ћутање је моје оружје
које верно чувам.
Имала сам страх
да проговорим
и не покварим лепоту
од које сам губила дах.

И да. Увек, док живи, човек ће се учити на сво-
јим грешкама и свом животу додавати своје
искуство. Јер увек га копкају, они други пу-
теви и стазе којима није пошао. У песми БЕ-
ЖАЛА САМ /Страна 49./ Даница преиспитује
своје одлуке:

Не може се сакрити
рана која боли,
за ким срце трепери
и чежња непрестано зове,
човека кога воли.

Многе ствари су ме повредиле,
туговала сам, радовала сам се и плашила
који пут да изаберем,
а да не растужим себе.

И то је то, нажалост. Мора се одабрати само је-
дан пут.

А да ли је прави?

Срце ће увек покушавати да направи анализе
и схвати да је тако морало бити.

Као да смо бежали
једно од другог,
трчала сам по мраку
као да ми је семафор
отварао пут
на сваком кораку.

Срце и разум
били су на истој страни,
чувала сам свој понос
и изабрала пут прави.

Последња песма у овој књизи је песма СА КИ-
ШОМ У ОЧИМА /Страна 118./ и у њој се крије
порука ове књиге.

Излазила сам жива
из рушевина
скрхана изнутра.
Сви одласци су били исти
и на истом месту
и данас и сутра.
И променила сам живот.
Сад с кишом у очима,
погнуте главе,
чекам светла јутра.

А порука је и компликована и једноставна.

Било колико да у животу има крхотина и пи-
тања, на крају све постаје јасно, мора се
напред, са вером у љубав и светла јутра.

Са вером у линију живота!

ДАМАРИ ТИШИНЕ - Љиљана Тамбурић, Крушевац

ДАМАРИ ТИШИНЕ

Дамари тишине кроз жиле ми бију,
Срце ми пуцкета к'о да је од стакла,
Не подносим добро ову аритмију,
Свака реч ме написана
Поново дотакла.

Дамари тишине буде ме уз буку,
Расањују и, одлучно,
Воде ме за руку.

Разапета душа на граници јаве,
Између буђења и нестварних снова,
Притискају речи, почињу да даве,
и настане тада једна песма нова!

СТИХОВИМА ДАЋУ КРИЛА ДА ЛЕТЕ, Љубодраг Обрадовић

Шта је то песма? Да ли се песма сања? Да ли се песма живи? Да ли је песма живот? Може ли песма бити роман? И још хиљаду питања прочитаћете у првој поетској књизи Љиљане Тамбурић "ДАМАРИ ТИШИНЕ"! И добићете одговоре на свако од њих.

Да Вам, одмах на почетку, одгонетнем мој тајни рецепт за писање приказа. Ја, дакле, прочитам пажљиво поетску књигу, одаберем најчешће од три до највише пет, по мени најбољих песама, онда сагледам шта је песник хтео да каже књигом и то је то! Приказ је урађен! Овога пута то није било тако! Морам Вам признати да овако комплетно добру, чак одличну поетску књигу одавно нисам прочитао. Зато је и мој одабир песама које ћу цитирати овога пута био свестранији и обимнији. Одабрао сам 19. песама, скоро трећину књиге. А о одбраним песама нећу додати ни реч, ништа моје. Песникиња је све рекла! Могу Вам само препоручити да из песама које сам цитирао у наставку, све цитате прочитате као једну песму, јер се могу и тако читати... Можда ћете тако и Ви полетети на крилима поезије.

Стиховима даћу
крила да лете
Као птице златорепе.
Да слећу на прозоре,
Да шарају слике
И пределе далеке...

/СТИХОМ ОСЛИКАНО – Страна 5./

Јер данас ћу себе извести у провод
Са намером једном помало бесрамном
Са хајином овом у боји малине
Да заведем године да заплешу са мном!

/НАМЕРА – Страна 7./

Ухватићу овај дан
За јутро...

Ухватићу овај дан
За подне...

.....

Ако ми побегне
Трчаћу
И ноге ћу полумити
Ако треба
Само да га ухватим.

.....

Упрегнућу га у јарам
И бичеваћу га...
И ораћемо по небу бразде
Док не попадамо
Од умора...
И заспимо...
Несвесни узалудне јурњава!
А ујутру...

/УХВАТИЋУ ДАН – Страна 11./

Носи нас златна река
Кроз живот ка ушћу своме
Неко плива и пева
А неко све дубље тоне.
/ЗЛАТНА РЕКА – Страна 13./

И некад мислиш да радост
Можда прекратко траје
Као да наједном тело
Облију летње кише
Но ипак вечност туге
За трен блаженства дајеш
И задњим дахом живота
Преклињеш
За
Секунд више...
/СЕКУНДА ДУЖЕ – Страна 17./

Не долазе године да нам кичму ломе
А дани и сати што се с нама вуку
Хоће да нам шапну да све пролазно је
Трче кроз са нама, држе нас за руку.
/ГОДИНЕ СУ САМО БРОЈ – Страна 21./

Испред тебе и мене
Безброј путева дугих
И многи од њих јасно
Ка звездама нас воде.
/БУДУЋНОСТ – Страна 25./

Тренутак један слабости наше
Враћа у нама слике старе
А срце жељно успомена
Почне да листа споменаре.
/ТРЕНУТАК СЕТЕ – Страна 27./

Усред ове пустахије дивља ружа цвета
Поручује да још овде дах живота траје
За све оне што сад живе негде на крај света,
Позив да се врате кући по лептиру шаље!
/ТУГА – Страна 49./

Косово... Барјаци...
Крстови... Знамења...
И пуна равница
Грובהа.
На њима српска
Имена и слова
И пуно небо
Јаука
И бола.
/КОСОВО – Страна 55./

Поново,
Сељачка се моја
Млада
И сунца жељна душа
Распевала.
Поново ћу трком
У њиве благоносне
Да жањем
Жито зрело!
/СЕЉАНЧИЦА – Страна 58./

Не веруј ништа док песму читаш
Можда те обмана тамо чека
Песник ти своје снове казује
Римује и уклапа сећања далека.
/НЕ ВЕРУЈ – Страна 64./

Човек је само зрно...
Шећера... соли... ил' песка,
Нестане врло брзо
Са ветром или са водом...
/ЧОВЕК ЈЕ САМО ЗРНО – Страна 71./

Јутрошња ми реч застаде у грлу,
А хтела је на папир, у песму да уђе.
Гура отуд, гуши, с језиком се дави
Још сусрела нисам речи од ње луђе.
/НЕИЗРЕЧЕНА – Страна 79./

Никада себе не тражи у огледалу,
Јер тамо себе нећеш пронаћи,
Ту можеш глумити особу страну,
Равнодушну, плачљиву ил' насмејану,
Ал' нећеш видети душа шта крије,
Јер то у огледалу видљиво није!
/ЛАЖЊИВО ОГЛЕДАЛО – Страна 82./

Љубав је дуга
Коју заједно
После кише гледамо,
Кафа коју заједно
Ујутру пијемо,
Пут који заједно планирамо
И питање – да ли си добро –
Кад у очима тугу видимо.
/ЉУБАВ – Страна 89./

Умрећу од туге ако схватим
Да у овој песми
Нећеш се препознати...
И знати, добро знати
Да увек само тебе ћу звати
– моја љубави –
/МОЈОЈ ЉУБАВИ – Страна 95./

Разапета душа на граници јаве,
Између буђења и нестварних снова,
Притискају речи, почињу да даве,
и настане тада једна песма нова!
/ДАМАРИ ТИШИНЕ – Страна 115./

Ја сам, да појасним, одувек мислио да о књижевном делу, било које врсте, па било то дело и поетска књига, најбоље говори само дело. А да критичари, писци приказа и сви који о књизи пишу субјективне критике, настојећи да буду мудри и одговорни шта је “писац хтео да каже”, у ствари само кваре читаоцу доживљај да сам проникне у танане и изнијансиране поруке коју му песник шаље. Да је то тако, прихвата и сама песникиња, јер каже:

Ја кад напишем песму
То није моја песма...
Већ твоја
Јер управо је читаш
И можеш да јој судиш

А да мене
Не питаш!
/МОЈА ПЕСМА – Страна 32./

У овој књизи су све песме одличне, па сам при одабиру песама био у великој дилеми, коју и колико песама да одаберем за овај приказ књиге. Мој избор песама које ћу посебно поменути, иако сам их одабрао баш доста, је опет непотпун. Јер и све остале песме у књизи, које нисам одабрао за приказ, су одличне и остаће оштећене на неки начин.

Искупити се могу само, у складу са мојим омиљеним геслом да о књижевном делу, било које врсте најбоље говори само дело, ако Вам топло препоручим да пажљиво прочитате све песме. Јер свака је песма посебна и имаће свој сопствени живот, иако ће са свим осталим песмама чинити јединствену целину.

У књизи су песме по тематици и форми различите. Има ту елегична, описних, родољубивих, љубавних, рефлексивних песама... А заједничка нит која их све повезује је сам живот, односно чиста љубав која му превасходи. Стихови су ту само да читаоцу дају шансу да допре у саму бит постојања, опстанка и развоја живота. И да у њему подстакну оно најбоље, што песма може у људском бићу покренути.

Зато прочитајте целу књигу, сваку песму. И читајте је полако. Јер свака песма је у ствари роман, који је у Љиљани сазревао данима, а онда стао у прекрасне стихове и мудрости, по форми кратке (што је данас тренд), али упечатљиве и са јасним порукама.

Љубодраг Обрадовић

БИОГРАФИЈА – Љиљана Тамбурић

Рођена 30. 6.1959. године у Крушевцу, где и данас живи. Завршила средњу економску школу у Крушевцу, а цео радни век провела у Дому здравља Здравственог центра у истом граду. Мајка двеју кћери и бака троје унучади.

Поезију пише од ране младости, а на Радничким сусретима Србије 1984. године освојила је друго место. Песме су јој објављиване у Гласнику Медицинског центра. У последње време интензивно пише и учествује на песничким конкурсима, углавном у региону. Песме су јој објављене у зборницима КК „Соколово перо“ из Сокобање, у зборнику са конкурса „Ђирилица – огледало српске душе“ у Великом Поповцу, зборнику „Песничко посело“ и зборнику „Песничка јесен крај Мораве“. Песме су јој углавном добијале похвале, као што је то био случај и на манифестацији „Љубав и вино“ у Крушевцу 2020. и 2021. године. Учествује на виртуелним промоцијама Удружења песника Србије, ПоезијаСРБ. Однедавно је члан Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ у Крушевцу.

Gospođa Ela

Gospođa Ela
ona je htjela
osamstotina kinder jaja
u danu, da stavi u hranu.

Djeca pitaju
gospođu Elu,
da li sva kinder jaja
mogu da stanu
u jednu zdjelu.

Gospođa Ela
kao domaćica prava,
spremno odgovara:
"Djeco! osamstotina kinder jaja,
zdrava je dečja hrana,
i sva mogu da stanu
u jednu veliku, veliku zdjelu.

Djeca pitaju – dalje
gospođu Elu,
tko izradjuje kinder jaja,
a ona spremno odgovara:
Djeco!

Kod nas u gradu
svi znaju za čokoladu,
i kinder jaja iz "Europroma"
koje djelatnici slažu.

Za jednu Slobodanku iz Donje Dubrave

Dok stojiš i čutiš, te spretno obavlaš,
posao svoj,
hiljadu misli, rodi se u tebi,
oluja se sprema,
tek nagoveštaj, što plodi se.

Dostojanstveno držanje,
tvoja je vrlina,
kao da tačno, znaš šta želiš i hoćeš,
a crna kosa, oči i puti,
jasno kazuju kakva je to žena.
Sve najlepše misli dat će ti život buran,
a ko voli, veruje i strada,
u večnu će pesmu stati-
kao i vera i ljubav, patnja i nada.

Malo je reči koje mogu izdržati
pogled jedne Slobodanke,
devojke neobične lepote
kao sa Pirineja
a na našu veliku sreću –
iz nje izvire radost života.

I zato Slobodanko naša,
ostavi se kinder jaja i kontrole,
i dalje koračaj uspravno i smerno,
put Zagreba našeg,
a strašna oluja koja se sprema,
tek nagoveštaj je pravog
i burnog života.

Beleške o autoru

Vitomir Ristić, profesor, rođen je 1939. godine, naknadno upisani podaci u domu. Rano detinjstvo je proveo po dečijim domovima sa ratnom siročad u Vojvodini -Temerin, Stari Lec, Vršac, Novi Bečej, Kikinda, Zrenjanin, i u internatu Beočinu gde je završio zanat. Odatle je upućen na rad na Kosovo i Metohiju. Nastavio je školovanje u Zagrebu u Tehnički školski centar i po završetku upućen na dužnost u garnizon Varaždin, odakle je nakon 15 meseci upućen na dužnost u misiji mira – PLAVI ŠLEMOVI na Sinaj-Egipat. Od 1961.g. raspoređen na dužnost u Tehničkom vojnom školskom centru Zagreb, gde je obavljao različite dužnosti komandira i pomoćnika u nastavi mototehnike. U tom periodu položio je za čin potporučnika. U međuvremenu završio je fakultet industrijske pedagogije i Pedagoški fakultet. Od 1970.g. predaje vrlo složen nastavni predmet Materijalno finansijsko vaipitanje do kraja 1991.g., a 1992.g. postaje penzioner.

Inače voleo je školu i nastavničko zvanje, a pitomce, učenike, studente i slušaoce kurseva – naravno trajno. Pored toga, pokazivao se izrazito sposobnim u obavljanju različitih radnih zadataka, a potrebe u pedagoškom pristupu svakom predmetu, kao i svim zaposlenicima Centra.

Vitomir Ristić, profesor,
Zagreb, 2021.godina

Biografija – Ristić Vitomira

Ratno stanje drugog svetskog rata u dosadašnjem životu nikada nije saznao za svoje poreklo kao i za roditelje. Odrastao po dečijim domovima za ratnu siročad u Vojvodini, Novi Sad, Temerin, Zrenjanin, Kikinda, Vršac, Stari Lec, Novi Bečej i internat u Beočinu i to od 1941.g. do 15.juna 1955.godine. U dečijem domu je dobio osnovne podatke o sebi, koje ga prati kroz život. Za vreme letovanja naša domaća – pitomaca u Valjevskom kraju prihvaćen od porodice-familije Jokić 15.06.1947.godine iz sela Divci i Valjevska Loznica, kod kojih je uglavnom provodio letnje i zimske školske praznike, gde je obavljao i različite seoske poslove. Izuzetno je zahvalan i sa puno poštovanja i ljubavi i dan danas se čuje i posećuje. Svi ga smatraju svojim bratom i članom familije – ujak, teča, čiča, deda. Osnovno obrazovanje sticao je pri dečijim domovima, a u Beočinu završio industrijsku školu, nakon čega je određeno da radi na Kosovu i Metohiji do 15.07.1957.godine. Te godine odlazi na školovanje u Zagreb u vojnu školu koju uspešno završava 21.jula 1959. godine, nakon čega odlazi na dužnost u garnizon Varaždin, gde nakon jedne i po godine odlazi u Misiju mirovnu – plavi šlemovi.

Po povratku iz mirovne misije od 01.09.1961.g. raspoređen na dužnost u Tehničko školskom centru JNA u Zagrebu, gde obavlja radne zadatke gde su mu početne dužnosti – pomoćnik nastave mototehnike, a kasnije postaje komandir pitomačkih nastavnih grupa – nekoliko generacija. U međuvremenu stiče srednje obrazovanje i završavam Fakultet industrijske pedagogije- Pedagoški fakultet, te uspešno polaže ispit za čin potporučnika, a kasnije i za majora tehničke službe. Od 1970.godine predaje nastavni predmet – Materijalno finansijsko poslovanje do 1990.godine. Pored nastavničke dužnosti obavlja dužnost sekretara i člana ispitne komisije za čin do septembra 1991.godine. Status vojnog penzionera ostvaruje 15.01.1991.godine.

U radnom režimu izrazito je voleo školu i nastavničko zvanje a pitomce, učenike, studente i slušaoce neizmerno trajno. Pored toga, pokazivao se izrazito sposobnim u obavljanju različitih radnih zadataka a posebno pedagoškom pristupu svakom pojedincu kao i svim zaposlenim u TŠC JNA – Zagreb.

Recenzija knjige "AMATERSKA POEZIJA IZ SRCA I DUŠE", Jasmina Dimitrijević

Ostala sam zatečena i impresionirana biografijom Risfić Vitomira. Pre nego sam pročitala pesme, htela sam kroz biografiju prvo da upoznam gospodina koj ih je pisao. Ostala sam u ubeđenju da je pogrešna činjenica da su vojna lica ljudi tvrdokorni bez srca. Neke njegove pesme to negiraju. Gospodin Vitomir je predratna generacija. Ratno siročće koje je detinjstvo provelo u dečijim domovima širom Vojvodine. Polaze ispit za potporučnika, a kasnije i za majora. Ponosio se nastavničkim zvanjem, a bio je omiljen među svojim pitomcima. Veoma sposoban čovek u obavljanju svojih zadataka, već dugi niz godina po malo piše. Uvek je žalio što nije upoznao roditelje, ali na njegovu sreću prihvatila ga je porodica sa kojom je i danas u dobrim odnosima. Život ga vodi do Zagreba gde završava srednju školu, a zatim i fakultet. Neke njegove pesme napisane su još početkom devedesetih godina i čekale da se pretoče u zbirku. Čitajući ih, primetila sam da je pesnik inspiraciju za svoje pesme nalazio u svakodnevnom životu. Najveći broj pesama posvećen je njegovom Cresu, Romani i rođenju sinova. Poslednje napisane pesme posvećene su unucima. Veliki broj pesama posvećuje ženama koje je upoznao. Svaka od tih pesama nosi ime neke žene i govori o utisku kakav je ta žena ostavila na pesnika. Sam naziv zbirke Amaterska poezija iz srca i duše, govori nam da je to pesniku prva napisana zbirka. Godinama prikupljanje pesme, posvećene osobama i predelima koji su imali učešće u njegovom životu. Možda je na taj način želeo da ih spasi od zaborava. Kao što i sam kaže da je ovo amaterska poezija iz srca i duše, dok se čitaju njegove pesme vidi se i oseti sve to. Oseti se, da je u svaki, možda neki nevesti stih, utkana duša i srce.

Njegovi stihovi nam slikaju i dočaravaju pesme na poseban način. Čitajući pesmu vidimo oslikano ono što pesnik želi da nam predstavi. Jutro na Cresu najlepše Mirupe zora vazduh i more a sunčeva svetlost nad uvalom razliva se dok su ulice još puste. Sami uvodni stihovi o Cresu govore namo tome koliko to mesto ima veliki značaj za pesnika. Pesma je pisana još 1995. godine. Pesnik na još možda ne izgrađen stil pisanja, uvodi čitaoca u priču o Cresu. Na veoma slikovit način opisuje i samo ostrvo i njegove žitelje. Njihiv mukotrpan rad i njihov jedan dan na Cresu. U svakom stihu oseti se da je uneta duša i velika ljubav. Pesma Staza živita posvećena je njegovoj ljubavi Romani. Sa puno metafora pupe o ljubavi dvoje mladih koji čekaju dan venčanja. – Ti ćeš mi doći iz plavog prostora Kao moj vetar razvigor Da iz mene otpuhneš uporate misli i uspomene, jer i one su kao jesenje lišće a mi se i tada razumemo bez reči.

Pesme Goran u septembru i pesma za Kristijana nam na naj emotivniji način pokazuju da i vojnici imaju nezno srce. Na jedan razneženi načini obraćanje u pesmi vidi se koliko je velika ljubav oca prema sinovima. Sa ponosom piše o njima i o vili Eti u kojoj su oni odrasli. – Za uspomenu Kristijane, pesma osta ova za koju teško nađoh slova kako god želje bile lepe. U tom ludnom užurbanom svetu i životne mreže drugačije se pletu i zato pamti ove reči.

Jasmina Dimitrijević,
Zagreb, 2021. godina iz Kruševca

KNJIGU JE PRIREDIO Milan Marković – Laka

ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА – Јасмина Димитријевић & Даница Димитријевић-Петровић

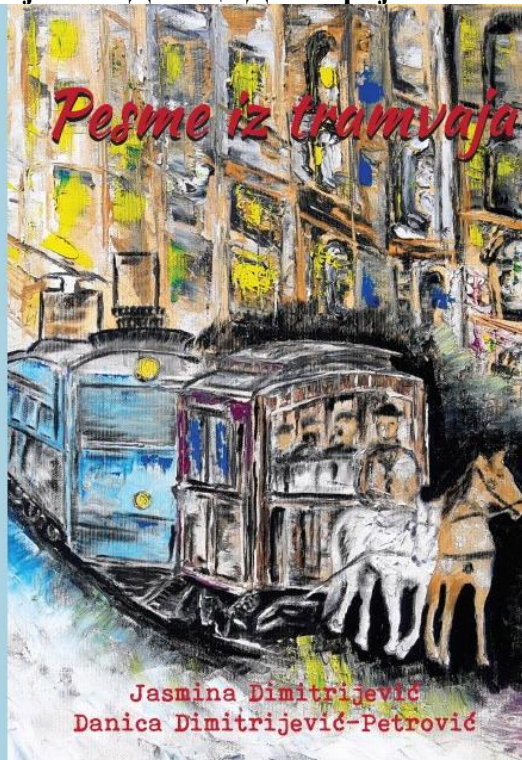

Jasmina Dimitrijević rodjena 1971. Godine u Kruševcu. Živi i radi u Zagrebu. Supruga i majka dvoje dece i u neprebolu za trećim, odnosno za sinom, koji joj je pri porođaju ukraden od zlih ljudi a u nadi da će ga jednom pronaći. Jasmina je do

skoro pisala samo povremeno, što bi se reklo „za svoju dušu“. Njen dar za pisanjem je primećen i prepoznat u Udruženju pesnika poezija SRB iz Kruševca pa evo ona je tu svoju nadarenost uokvirila u zbirku svojih prvih pesama koja je pred nama.

Danica Dimitrijević-Petrović rodjena u Kruševcu 1992. godine, divna supruga i majka troje još divnije dece. Za Danicu se može reći da je heroína ovoga vremena. Brižna kako prema svojoj deci tako i prema velikom broju dece iz siromašnih porodica i prema tim porodicama. Humanitarna grupa čiji je osnivač a od ove godine i humanitarno udruženje „Mi pomažemo priključite se i vi“ se stara da svi koji su na životnim marginama ne budu zaboravljeni. Danica je tu da ih okriši omoforom ljubavi i blagostanja.

ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА ЗАЈЕДНО

Сви по некада добијемо инспирацију.
Дође време када нам се пише.
Тако се и рађају све наше песме.
Неке мало боље, неке мало више.

Свима се по некад јави клик у глави.
Кад добије жељу да почне да ствара.
Па и ако песма није тако добра.
То не треба никада да те разочара.

Свака песма има свога читаоца.
Једноме се једна свиђа, другом нека друга.
Омиљена песма некеме је лоша.
Немој да те зато обузима туга.

Моје песме настају у првом трамвају.
Тад добијем жељу да најлепше пишем.
Нека одмах засија у светлости дана.
Неке се не роде јер их одмах бришем.

У трамвају путници док по мало дремају.
Мени се у глави идеје родиле.
Оловку у руке па све брже пишем.
Песме из трамваја тако су настале.

© Јасмина Димитријевић

Са нама кроз дане
Са нама кроз ноћи
Делимо осмех људима
Јер једном ће и то проћи.

Кроз тугу и смех
Сузе и срећу
Не остављамо нашу
Породицу највећу.

Јер сви смо ми људи
Води нас срце јунака
А имамо породице
Које се боје мрака.

Уместо светла
Свећа тиња
У загрљају свом
Мама држи ћерку и сина.

Не брините децо
Постоје добри људи
Све док су уз нас
Наша нада се не губи.

С љубављу и вером
Молим све вас
Помозимо овим људима
Јер они верују у нас.

© Даница Димитријевић-Петровић

Трамвај жеља поетске душе или ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА – Љубодраг Обрадовић

Како настају песме? Омиљено питање свих новинара, кад узимају интервју од песника, било да је познат, било да је тек заборачио на сањани пут славе, је: Кад пишете песме? Које је доба дана или ноћи, најбоље за Вас? И на ком месту пишете најбоље песме? А ево из прве поетске књиге Јасмине Димитријевић, сазнали смо да су за њу велике гужве, тј нека фрка, цајтнот, права инспирација... И да она најбоље пише песме у трамвају, када сви други путници желе да се још мало одморе, било да путују на посао, било да журе са посла, у свој топли дом, у своју слободу! Да је то сасвим оригиналан приступ писању поезије, јасно нам је већ кад прочитамо наслов прве поетске књиге Јасмине Димитријевић, која је пред нама: "ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА".

"Моје песме настају у првом трамвају.
Тад добијем жељу да најлепше пишем."

Веома је важно у процесу разумевања песме, аутора и самог дела песника, да се зна контекст настанка песме, а и сама биографија аутора. Све то је можда битно да би се разумела поезија која је пред нама. А с друге стране, поезија која је пред нама причаће и причу о самом аутору и надопуниће биографију коју је он, сам о себи написао. Дакле, и поезија и аутобиографија су, имајући у виду да их пише иста особа, помешане, тако да заједно чине целину, нераскидиву за укупан утисак о књизи.

Јасмину Димитријевић сам упознао недавно, у лето 2019. године у Клубу КЦК у Крушевцу. Представила ми се као један од оснивача хуманитарне организације „Чарапанско срце“ која има за циљ помоћ болесној и хендикепираној деци...

Предложила ми је сарадњу на том плану. Ни слутио нисам тада да у Јасмини чучи притајени песник. То сам сазнао 20. августа 2019. године у прелепој башти Ех Ponto Gastro bara (Страхињева 6, Крушевац), када је Хуманитарно удружење „Чарапанско срце“ у сарадњи са Удружењем песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу, организовало хуманитарно песничко-музичко вече. Била су то традиционална ПЕСНИЧКА СУСРЕТАЊА ПоезијаСРБ на којима су се чланови Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ и њихови гости срили са болесном и хендикепираном децом и путрудили се да им својом поезијом поезијом и књигама улепшају тренутак.

Тада сам први пут, у току поетске вечери, схватио да је Јасмина песничка душа, већ из начина како је водила ово хуманитарно-поетско вече и изговорила моју песму ДОБРО ЈЕ БИТИ ДОБАР...

А сад је испред мене њена прва књиге "ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА" и одмах да кажем, књига је одлична, иако је прва. Неки кажу, први се кучићи у воду бацају, али Јасмина нас је уверила да то није тако.

Ја сам то схватио пратећи Јасминин књижевни рад на сајту www.poezija.rs. Читајући њену песму НИЈЕ УВЕК СВЕ ТАКО ЦРНО, ја сам одмах закључио да је пред нама врстан и свестран писац, пун енергије и ентузијазма, који не зна за назад, док не реализује свој циљ.

НИЈЕ УВЕК СВЕ ТАКО ЦРНО

Седим, испијам кафу.
Душа црна попут ње.
Слушам насмејане људе,
а мене ништа де насмеје!

.....

Није увек све тако црно,
после кише Сунце изађе!
Љубав често заболи,
али, некада се и права пронађе!

Читајући је, закључио сам, да је то суштина наших живота. Закључио сам и да је Јасмина песникиња за коју се може рећи да има штофа, да је оригинална и да једноставним стиховима описује суштинске ствари. А то могу само добри и талентовани писци.

И поменућу песму САМОХРАНИ ТАТА, дубоко емотивну песму, која нам може измамити и покоју сузу...

Сретох га једног дана.
Девојчицу држаше за руку.
На лицу му блажени осмех,
Као да не зна за бол и за муку.

Не знам шта ми привуче поглед,
Девојчица или њен тата.
Он нежно девојчицу у наручје узе.
Она га загрли рукама око врата.

.....

И видећете до краја песме, судбина није увек благонаклона, она се понекад (као у песми) сурово проигра са породицом и растави срећни пар заувек, а терет или срећу одгајање детета препусти оцу.

Још ме не пита где јој је мама.
Кад одрасте рећи ћу јој тада,
Да је мама с анђелима и да је гледа.
Носићемо руже на гробу на крају града.

Тек сад му у очима видех тугу.
Схватих да му је тужан осмех на лицу.
Тешким кораком одлази улицом,
Држећи за руку малу девојчицу.

У књизи има 35 песама, разноврсних по припадности, од рефлексивних до љубавних, родољубивих, социјалних...

Заједничко за све песме је, (осим да их је написала Јасмина) да су све песме из живота који се дешава ту око нас, који се дешава и писцу и читаоцу и да баш све имају неку поенту, неку поуку, због које их вреди прочитати. А имају и лепршавост и лежерност и дубину и лепоту, због којих Вам ја топло препоручујем да књигу прочитате, и схватићете да сте у трамвају жеља који Вас вози у срећну будућност... Бар док читате књигу!

Љубодраг Обрадовић

РЕЧ О ПЕСМАМА Данице Димитријевић Петровић – Мирослав Стојадиновић

Моја реч о писању Данице Димитријевић Петровић неће да буде неки критички осврт јер ја нисам књижевни критичар. Ово је осврт старијег колеге песника који има част и задовољство да да свој виђење на њено писање. Да бих могао да стекнем прави утисак морао сам да завири у њену душу. Е тако бих почео.

Даница у ствари не пише. Њене песме су живе. Оне имају тај живи биографски и аутобиографски карактер. Рекао бих да су све у првом лицу јер излазе из њене душе и уливају се у душе скромних, немоћних, напаћених, рањених, остављених, заборављених који су на маргинама живота са једне стране и са друге топлих, племених, богобрижних душа које се проналазе са душом наше песникиње а онда заједно чине најбогоугодније дело да „волимо једни друге“.

Песникиња без неких великих стилских фигура, рекао бих без великог песничког израза, говори срцем и душом као лично доживљење. Она се радује сваким добром које се учини људима и нарочито деци, која знају само за немам, (немам хлеба, немам шта да оденем, немам, немам). Људима и деци која немају ништа материјалног али зато имају душу, имају срце, имају љубав, једном речју имају све богобитно што је свима нама, сваком човеку потребно.

У Даничином писању се из песме у песму примећује сигурност у изразу што нас наводи да ће у будућности да нам дарује предивне емотивне песме, којима ћемо да се надахњујемо и оплемењујемо наше душе по угледу на њу. Даница нас стално подсећа и опомиње да на свету нисмо сами, да смо ту једни за друге, да пружамо и да ухватимо пружену руку. Та пружена рука се провлачи кроз већину њених песама..

„Не плачи, пружи руку.
Чврсто ћу те држати и дати срце своје.“
У песми „Јер имате нас“ или у песми „Пружена рука“,
„Ниси сиромашан јер имаш моју руку“

Кроз песму „Магични дан“ Дана нас води метафорички упозоравајући нас да права срећа није потпуна ако не усрећујемо и друге.

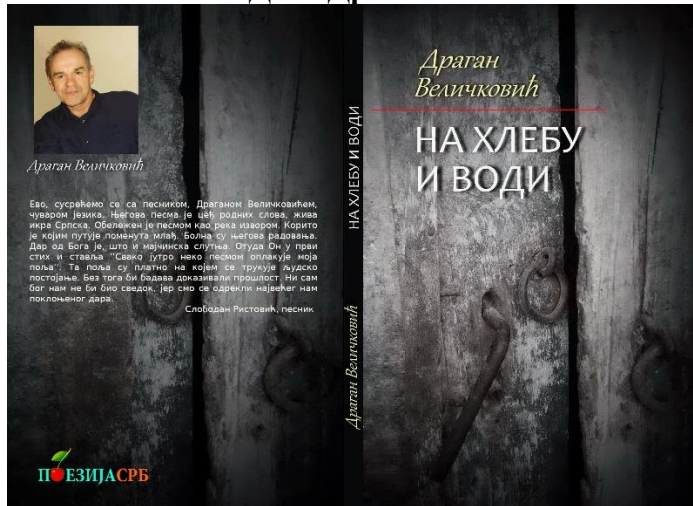
„И тог магичног дана када нам је до нечије среће стало.“

Песникиња бодри, храбри и преживљава сваку муку, сваки проблем и невољу болесних, сиромашних и одбачених, што се нарочито огледа у њеној „Хероини“, „Причи о доброј вили“, „Жени у тами“ или „Сине“. Даница је на почетку свог песничког израза али и ово што је написала довољно је да у нама пробуди оно најљудскије. Живот није потпун ако га живимо само себе ради, ако у свој живот не унесемо и део душе за друге, како нам она каже „треба да куца за друге“ који су ту поред нас и који чекају да ухвате нашу пружену руку.

Хвала ти Данице што нас на то подсећаш а ми са нестрпљењем очекујемо твоје душевне, душебрижне и благодатне песме.

Мирослав Стојадиновић

„ДОМ НИЈЕ ТАМО ГДЕ ЖИВИШ. ДОМ ЈЕ ТАМО ГДЕ СИ ПОЈЕО ПРВУ КОРИЦУ ХЛЕБА.“

НЕКО ПЕВА

Сваког јутра неко песмом оплакује
 Моја поља
 По неке на јаук личе, неке буду
 Болни крик
 Да ли је то провиђење
 Клетва или Божја воља
 Да угасим босом ногом, пламен
 Жар и жртвеник

Од те песме низ образе, врелог сунца
 Липте капи
 Кад ливада пукне гола загрцнем се
 Туга зјапи
 Слогови и бразде дрежде
 У откосе себе стављам
 Уста горка, не говорим вранама се
 Само јављам

Ехо вришти и одзвања, негде
 У подножју брега
 Арије ме грудоболне нађу саме
 После свега
 Дах трепери, врелина ме
 До костију разбаштини
 Гледам с ветром, плеше трава
 Ја тихујем у тишини
 Да ли неко можда данас, пева
 Оду мојој срећи
 И да хоћу од те песме нукуд
 Не могу утећи
 Од лепета лакокрилих, бежим
 Док не будем спутан
 Подари ми Боже разум
 Да са песмом не
 Одлутам

Драган Величковић песник, сликар и кантаутор, рођен је 10. септембра 1963. године у Великој Сејаници код Грделице. По занимању је ликовни техничар дизајна. Пише од ране младости, песме објављује у књижевним часописима и разним интернет порталима. Своје прве песме објављује већ 1983. у листу „Наша реч“, Лесковац и у југословенском часопису за културу „Младост“ 1984. Касније објављује у часопису за културу „Неказано“, Бар, Часопис за књижевност „Суштина поетике“, Часопис за културу „Сизиф“ итд. На више конкурса и такмичења бива награђиван за своје стваралаштво: УСУД „Поезија 016“, Лесковац (2019) – прво место, Међународни конкурс КК „Миодраг Петровић“, Баточина, (2020) – друго место, Песнички конкурс „Слапови Вучјанке“, Вучје, (2020) – треће место, Фестивал писане речи на дијалекту „Преображењско појање“, Ниш, (2020) – треће место. Узима учешће у заједничким збиркама поезије: Шта све стане у једну љубав – КК Дервен, Грделица (2005), Ете такој – Поезија на дијалекту, Врање (2019), У срцу југа – Поезија 016, Лесковац (2019). Члан је КК „Дервен“, Грделица; УСУД „Поезија 016“, Лесковац; Удружења писаца „Чегар“, Ниш. Живи и ствара у Великој Сејаници.

ДВА БЕЛУТКА

Каква соба, чет'ри кутка, један осмех, два фењера
 Она, ја и два белутка, због урока и малера

У оку јој жута значка, свеже убраног маслачка
 Од сатена познат шум, у грудима дум, дам, дум

Ћутим, пушим, она спава, у крилу ми њена глава
 О, како ми бордо звезде, у погледу језде

После ми на уво шапне, као чесма када капне
 Својевољно у свом гету, пригрли ме ко штафету

У сну нисмо, можда јесмо, лево, лево, е сад десно
 Не признаје празан ход, на колена, зид и под

Још ми каже, држ' се такта или стављам те ад
 акта

И не дај се, јутро зри, кипи чај и ври

Као лимун исцеђени, моји страхови и њени
 Сви у једној шољи чаја, очас беху потопљени

Може ли то ветре јаче, нек ме отму ветрењаче
 Све до врага, познат шум, у грудима дум, блам,
 дум.

ПУСТА БОЉКА

Призренско – шимочки дијалект
(јужноморавски говор)

Еј, мучена моја душо, век ни прође у немање
трпи, штеди, ће поминеш, остаремо од чекање
Све ће јутре буде боље, це заради, ће се стекне
на крај дође пуста бољка, па од зајтре буде њекње

Изде ме, зацрни ме, разболе се у зло време
спотураш се са бисадзи, сејеш, вроне ваде семе
Запустело к'о ноћ тавно, темељ трава опколила
у нашу се малу кућу нека беда уселила

На груди ми туга легла као магла на орање
кво ти вреде с'д ливаде и слогови и путање
Детелина све полегла пригрнула и тополе
пусте ноге издадоше, нит' на горе, нит' на доле

Цабе њиве, зрело класје и плугови и дрљаче
шће ти сено и отава и напукле рамењаче
Ете ти ги сливе ранке, обруч, буре и казан
старо лојзе ти пред очи, ноћ дубока, неће с'н

Еј, сиромо, рано моја, године ни прегазеше
крупне слuze к'о градушка образи ми намокрише
Шће ми живот, ако твоје ступке по авлију нема
пивни воду, одмори се, суђеница јоште дрема

Еј, мучена моја душо, век ни прође у немање
трпи, штеди, ће поминеш, остаремо од чекање
Све ће јутре буде боље, ће заради, ће се стекне
на крај дође пуста бољка, па од зајтре буде њекње

ЧУВАР ЈЕЗИКА – Слободан Ристовић

Шака речи о песмарици НА ХЛЕБУ И ВОДИ,
Драгана Величковића.

Језик, то је памтљива смоница свакога народа.
Његова крштеница, белег у небу и међ' љу-
дима. Када умре једна реч, сав је тај народ не
може ожалити. Језик је створио народ, а на на-
роду је да га чува, ради самога себе и свог
опстанка. Ако је себичност и у чему оправ-
дана и пожељна, онда је у чувању поменутог.
Реч је највећа космичка грађевина, коју је Бог
дао човеку. А, тај човек је песник. Он не чува
било коју реч, већ оне од зрневља жита, соли,
пчелињих и мајчиних суза. Свака је реч уми-
вена зебњом. Због ње је Христос разапет. Без
тога, ни нас не би било. Остали би мутаво
нерођени.

Ево, сусрећемо се са песником, Драганом Ве-
личковићем, чуваром језика. Његова песма је
цеђ родних слова, жива икра Српска. Обеле-
жен је песмом као река извором. Корито је ко-
јим путује поменута млађ. Болна су његова
радовања. Дар од Бога је, што и мајчинска
слутња. Отуда Он у први стих и ставља "Свако
јутро неко песмом оплакује моја поља". Та
поља су платно на којем се трукује људско
постојање. Без тога би бадава доказивали про-
шлост. Ни сам бог нам не би био сведок, јер
смо се одрекли највећег нам поклоњеног
дара.

Драганова нова песмарица НА ХЛЕБУ И
ВОДИ, наводи на помисао монашког пона-
шања. А, и шта је песник до монах пред собом.
Да то није, како би истрпео и поднео све оно,
што о песнику мисле да јесте. Нема већих и
важнијих песника од оних, који су живи крај-
путаши у језику, смерни по свему и у свему,
а велики у поднебесју којим су се наткрили, да
би склонили свој језик и народ у њему. То је
његов посао, завет, заклетва у крвним алкама,
раушкама, ћерпичу, прошћу, кикама,
чесници, шљиви, смрти и васкрсу. Ово је доба,
које су ухватили у гвожђа, у процеп неуких и
оједених. Језик се нашао на коцу. Да му није
Драгана и њему близних, вроне би му очи ис-
кљувале, а лисице иснурале језик. Остао би
без уста. Реч је уста разрезала, да би изгово-
рила: бог, леб, кум, син, виноград, корито. Ко
би нас љубио без уста, да није било речи. Како
би мајке носиле устима млађ деце, да немају
уста. Због тога је Величковић, онај, пред којим
се треба поклонити, скинути капа, и даривати
му јабука. Има и његова поезија напуклих
црепљика. И прозора коју оједа жижак, али то
има свака књига. Нема здраве јабуке, ако у
њој нема црва.

Замислите се док будете ову песмарицу чи-
тали. Није моје да јој на видело износим ране.
Моје је, да на њих ставим боквицу. То и чи-
ним, ако сте приметили...

Слободан Ристовић,
Јесен са свих страна, 2020. Година

ТВОЈЕ БЕЛЕ РУЖЕ

Процветала су беле руже
испод твог прозора.
Волео си их,
говорио си да када умреш
да ти беле руже доносимо.
Као да си имао предсказање.
Донела ти сестра данас,
окитила твоју слику.
Срце се стегло,
љубим камени осмех,
црно око, неме усне,
моја душа као камен.
Гледам данас руже испод прозора.
Процветаће ускоро и нема их.
Боже, свему дође крај.
Нема брата, нема имена сестре.
Једино остаје назив
Бојанова соба.
Слика испред куће још стоји,
крај ње свеже цвеће,
твоје беле руже.
Празан прозор
и никада више музике.
Како језива тишина
и предивни цветови ружа.

ВАГА ЖИВОТА

У сваком злу постоји
нека поука, нешто добро,
тада падну све маске.
Покажу се права лица.
Види се душа и снага.
Види се величина и сјај,
види се човек.
Е, то је оно што нама
недостаје, многим и превише.
Изненадиш се, чудиш,
не можеш веровати,
колико те неко може
разочарати, или пак усрећити.
Једино верујеш да Бог
уреди тај склад и једнакост.
Одузме ти на једној страни ваге,
али ти на другој много више подари.
То је ваљда нека судбина
нас обичних грешника.
Сакупиш три прста,
крстом се крстиш,
помолиш и кренеш даље
новом стазом живота.
Нема времена за чекање,
за тугу и кајање.
Живот је кратак, живимо га.

ГЛУМАЦ

Убио си један весели поглед,
једну страст тела,
једну ватру која је горела
осмех на уснама.
Убио си жељу за животом,
љубав, веру и наду.
Убио си једну девојчицу
у телу зреле жене.
Убио си један сан и машту,
песму о љубави.
Душа је више није певала.
Убио си својим лажима
све што је свето.
Мртва живим.
Постала сам глумац живота.
И тако до неког краја ове драме,
можда до почетка
нове комедије.
Убио си све.
Само глумац
на позорници остаје.

Мимица Стефановић Костић - Уместо биографије

Журимо и хитамо, ни сами не знамо зашто?
Некада застанемо и тад се запитамо. Хтели бисмо да урадимо много тога, да имамо, створимо и на крају све то заувек оставимо.

Остану лепе успомене, неке ситнице можда које се више памте и по којима се неки нас сете или тек тада схвате какви смо били. Живот као река протече, неког прерано однесе, неко пак остаје да се бори и плива, све је то Божија воља. А ми живимо онолико дуго колико се нас сећају. Нека зато и ситнице и мале ствари чине нас срећним, а ми тиме будемо велики у души и по томе се сећају нас, са осмехом и песмом на уснама. То је и моја једина жеља. Тако нека ме памте будућа поколења. Даће Бог, казала је песникиња Мимица Стефановић Костић и подарила читаоцима у песничком низу сачињеном од претходних збирки Олтар Живота, Стазама боема, Пркосим ветровима, Траг испод дуге, још један бисер, збирку лирских песама Мојем непреболу Бојану, збирку песникињиних исповести, туговања, Жудње за но вим животним радостима, у вечитој борби туге и среће увек исплива нада.

РЕЦЕНЗИЈА – Ана Х. Јовић, професор књижевности

ОД ПЕСМЕ ДО БОЛА

Мимица Стефановић Костић не верује сама себи кад каже да неће боловати више. Иако то често помисли, кад напише нову песму, њена се бол наново ствара. Истисне јаук из груди и изађе међу људе. Њен јаук добије облик човека који је прерано отишао у незаборав. Понада се она да ће га дозвати, да ће се он окренути, проговорити у њеној песми бар. Бог јој услишава молитве да наново пише нове стихове, да у њима своје туге открије сама себи. Вера је држи да сву своју љубав преточи у магију речи. Нада јој се учини, када стави тачку на последњи стих, да ће оживети сви њени снови, људи, утваре, сновиђења и зебње. Тражи снагу да задужи, а вољу да појача. Бол је велика, али уз душу пуну љубави живи живот као сан. У том сну љубав дарује свима који нису ту крај ње, који јој недостају. Непребол је њена тајна туга, стиховима обележена у овој књизи. Све оно недоживљено, недосађано, што се никад неће десити. Све за чиме жуди да оживи Мимица ставља у стихове своје и у плаве зоре буди један нови сан. Тај сан живи у њој паралелно са свакодневним животом. Она у том сну чува своју тугу, недостатак, непребол свој.

Некад јој бол толико прекрије душу да у стиховима угуши сваки очај и поново се роди, из смрти своје туге шапутаће анђелима своје тајне, разгрнуће звезде на небу, дозиваће Бога да јој услиши молитве. Сјај на небу, пламен свећа и крст Спаситеља јој обасјава пут. Сама је, али није усамљена, осмисли у стиховима лик који јој недостаје и оживи га, проговара са њим, открије му све своје боли. Небеско царство јој се укаже и звук звона са цркве понесе њене туге у небо. Песници само чују говор тишине и знају значење тих речи. Уз беле руже, молитву непребол ће живети увек кроз стихове и даће јој нову снагу да пати и живи.

„Гледам
данас руже испод прозора.
Процветаће ускоро и нема их.
Боже, свему дође крај.”

Твоје беле руже/ сџрана 12./

Ана Х. Јовић, професор књижевности

ОД РАДОСТИ ДО ПЕСМЕ

Само за трен песникиња Мимица Стефановић Костић осветли нови стих, од најфинијег кристала, од раскрвављеног срца, док у оку јој светлуца суза. Радо-сна девојчица жали за прохујалим временима. Вине се у дворац љубави и преде ћилим, разноврсним нитима га тка. Разнобојно цвеће својим мирисима опојно

дару-је снагу стиховима, а нова јутра им дају свежину. Не боле је сва нежна и топла даривања, ни узалудан осмех, ни поклоњено поверење, боли је кајање. Свесна је да сат откуцава и да нема повратка. Она не жели да се сакрива у забораву. Напротив, она тежи вечном и бесконачном. Ту оживи лептириће заноса, усхићења, радости и среће. Ту види праву вредност живота у незабораву. А незаборав се крије у стиховима.

„И зато, само ћути,
тишина ми тако прија.
Пусти песму нека је
тишина пева.”

Говор тишине /сџрана 99./

Ослушкује пажљиво своје срце, своје чежње, своје наде и дарује им незаборав у записаном трагу. То је њен дар, а и поклон унуцима, деци, породици, пријатељима. Песма птица и говор цвећа, дескриптивне чаролије дају нову слику њеног родног краја, оданост родној груди, кори хлеба, свецима, обичајима, избија из стихова посвећених завичају. Песникиња често сакупи три прста и помоли се Богу за ново јутро. А тај нови дан буде често кишом окупан због свих разочарења, снегом затрпан због свих искушења. А опет се промоле вера, нада и љубав и сунце гране те сперу кишу, отопе снег. Пролазност времена не може јој одузети јаку снагу и наклоњеност љубави. Долива нове капи и снагу животу својом снажном, пожртвованом љубављу.

Сања о нежности и топлини, о силној страсти, жели да се осети снажном кроз силну љубав коју пружа као вољена жена. Она жуди да снагу своје страсти доживи до краја и да воли у сваком трену живота. У једном трену бити жена која воли, то је њено остварење и сан.

„Плови на меканим облацима
док те милује по телу и косе мрси
нежни летњи поветарац.
Сањај и буди се са својим сновима,
уз нежност и топлину коју осећаш.”

Први корак /сџрана 120./

Песникиња симболично плете ћилиме од стихова, уткајући метафоре, нижући персонификације у ње-га. Нада се да ће јој на мозаику успомена сваки нови корак бити осветљен и топао и да на том путу неће бити сама. Бежи од самоће, од немира, од лоших успомена и нада се новој, осунчаној будућности, бар у својим стиховима. Остали су трагови на лицу, бразде на рукама, боли у души али је сачувана једна младост у срцу, проживљена и она непроживљена која се у стиховима живи.

Та радознала девојчица чува радост у меканом и ведром буђењу новог јутра уз снагу своје страсти из које се рађају нове жеље и нови радосни дани окупани љубављу. Песникиња пали фењер од својих надања и сања да ће јој тај фењер осветлити нове кораке на стазама живота.

„Ако смо ткачи са душом
пуном љубави и искрености
наш ћилим ће зрачити
као и ми сами
позитивном енергијом
коју несегично дајемо другима.
Она тиме бива све већа
у нама расте,
све више зрачи и
чини наш срећним.
Хвала Богу.”

Тајне ћилима живоћа /сџрана 76./

Ана Х. Јовић, професор књижевности

Борђе Петковић, Параћин - ПРИНОВЕ У МОЈОЈ БИБЛИОТЕЦИ ЈУБИЛАРНЕ 2020.

I Уводна напомена.-

У годинама сам кад се прилагођавам актуелним духовним јуришницима, како бих још који стваралачки тренутак искористио да оставим живо присуство свога духа на папиру („црно на бело“). Истина, осећам да већ полако цедим „суву дреновину“. Зато још увек не пропуштам све ређе понуђене прилике, па нећу ни ову Небојше Ђокића, да напишем приказ збирке песама *Мирису раја* Ане Митић Стошић, младе поетесе из Врања. Он је имао у виду прошлгодишњу успешну сарадњу, када ме је замолио да прикажем песнички зборник са конкурса војвођанских Буњеваца и Хрвата са линије Суботица – Сурчин. А Сурчин нам је „слаба“ тачка по основу пријатељске сарадње својновачког Удружења за културу *Логос* и сурчинске Хрватске читаонице. Та сарадња је подстакнута чињеницом, да је у Сурчину живео крајем 19. и првој половини 20. века Јован Петровић Ковач, најславнији српски устаник родом из Својнова (учесник Кочине крајине, Карађорђевог устанка, а и кнезу Милошу је био при руци). Идуће године ће бити три деценије од како су му Својновци у центру села поставили спомен-бисту, то би идуће године вредело на пригодан начин обележити. Ана се, на позив Својноваца, посредством Ђокића, нашла 24. октобра 2020. у Својнову, када је импровизацијама књижевне и ликовне колоније, уз присуство људи из редакције зборника „Јухорске зоре“, обележен леп јубилеј – четврт века Културолошког пројекта „Јухорско око“, чије је с(р)едиште у манастиру Светог Николе изнад Својнова. Добили смо јубиларне захвалнице од *Логоса* као организатора, а ја још и неколико књига од учесника. Ана је овде први пут, неки су од почетка, неки су се временом укључивали, али све нас је зближавао стваралачки дух, без обзира да ли смо га изражавали пером, кичицом или истраживањем и научно-публицистичком презентацијом прошлости, не само овога краја, наравно. Ето, укратко, зашто сам без речи прихватио обавезу у вези са Анином књигом. Када сам почео да се духовно окрећем *Мирису раја*, схватио сам да чиним неправду другим публикацијама које су у моју библиотеку пристигле током ове јубиларне 2020. године. Нашао сам у њима значајну духовну, чак и емотивну, везу која призива да се све те књиге, или бар њихов карактеристичан део, јавности представи, како приказом Анине књиге не бих повредио остале своје дародавце. Одабрао сам за приказ оне публикације које се сврставају у два низа књига из моје библиотеке, према којима се различито понашам. Све, истина, у принципу прочитам, чим ми се за то укаже прилика, то је дуг према поклонадавцу. Публикације из првог низа (оне у којима су и моји прилози или сам на други начин у њима присутан) задржавам код себе. Оне из другог низа (са посветом или бар потписом - аутографом аутора) предајем оформљеном фонду Библиотеке „Др Вићентије Ракић“. Остале, по читању, препуштам другима кроз поклоне и награде које додељујем. Оне са историографском садржином задржавам да су ми при руци, пошто се на том плану још увек оглашавам, истина све ређе.

II **Кратак преглед принова у мојој библиотеци из 2020.**- Дакле, овом приликом ћу дати кратак преглед књижних принова из вишеструко јубиларне 2020. године, како оних са мојим духовним присуством (ауторски примерци), тако и оних са аутографом аутора, с тим што полазим од првог (четвртог) броја *Јухорске зоре*¹. Радни

¹ Мени је било драго када се, после једног броја који се у Својнову појавио са дотадашњим кључним речима *Катија Поморавља* у називу, тројка огласила као *Јухораки запис*, јер лепо кореспондира са *Јухорским оком*. Утолико пре, што је и назив којим се именује српско свето дрво из паганских времена, и данас и од хришћана поштовано, о чијој некадашњој сечи је писао покојни Никодије Спасић, један од иницијатора и дугогодишњег координатора КП *Јухорско око* и о томе је објавио књигу *Сеча записа*. *Запис*, сем лепе везе са *Темнићским натписом*, у чврстој је вези са *Темнићским зборником*, што асоцијативно и садржајно, преко *Петрушког саборника*, води до текућег а јубиларног *Саборника*. Тек што сам кренуо о томе да размишљам и да о томе негде оставим траг, а појавила се четворка, на чијим корицама је задржан *Јухорски запис* (као назив едиције) а за зборник са научних скупова успостављена *Јухорска зора*. Ни *ока* ни *записа* нема без *зоре*, без дана, без сунца, без светлости. А она нам стиже са истока, а не само Својново, већ и подјухорски део Темнића је на његовој источној страни. Не могу да одолим а да не изразим захвалност за ту радост. Узета је, дакле, веома популарна српска реч, о чему сведоче десетине женских и мушких имена, да их не набрајам. Узимана је и за називе гласила и институција, поменимо најславније: „Многе културно-просветне установе, листови и часописи носили су име *Зора*. *Зора* је био лист за забаву и књижевност који је излазио у Мостару од 1896. до 1901. године, а уредници су му били Алекса Шантић, Светозар Ђоровић, Јован Дучић и Атанасије Шола. *Зора Далматинска* је био лист за књижевност који је излазио у Задру од 1844. до 1849. године. Уређивао га је Анте Кузманић, а у њему је објављивао песме и Петар Прерадовић. Лист је био југословенски оријентисан. Под именом *Зора* у Бечу је 1863. године било основано удружење српске академске омладине које је радило све до почетка Првог светског рата.“ (Трифун Павловић, *Зора као лично име*, Расковник, 49/1987. Београд, 137) Један примерак летка ове бечке *Зоре* из 1908. године с позивом академској омладини да за време распуста отварају сеоске библиотеке ради просвећивања народа, пронашао сам у заоставштини учитеља Чедомира Д. Јовановића из Бачине и публиковао сам га. Верујем да је имао утицаја на Драгића М. Јоксимовића и поменутог Чедомира при оснивању Темнићске библиотеке и читаонице у Бачини, чију смо стогодишњицу свечано обележили прошле године у Варварину. Ове године сам по примерак међуратног децјег листа *Зорица* из исте

(недовршени) примерак сам добио на научном скупу с краја прошле 2019. године у Својнову. Коначну (непромењену) верзију сам добио почетком 2021. године. Приказ ћу започети и завршити поменути публикацијама, а међу њима биће поређане, како је која придолазила у моје руке а читалац ће се са мном може али не мора сложити да су се лепо пронашле, да својим низом и мене афирмишу као ствараоца и библиофила.

II.1. Публикације са мојим прилозима (ауторски примерци).

- У овој ниски се налазе публикације чији сам вишегодишњи сарадник као публициста – историограф завичаја (Параћин и околина) или су у настајању (прве), али и са литерарним прилозима или рецензијама. Овде их је 10 приказааних.

II. 1.1. (*Јухорске зоре*, тематски зборник, Едиција *Јухорски запис*, уредници проф. др Голуб Јашовић, проф. др Предраг Драгојевић, проф. др Глигор Самарџић, др Иван Беџић, др Александра Фестиков, Историјски архив Крушевац, Друштво за културу и уметност Логос, Својново, 2020.)

Није ово прва публикација са истоврсном садржином на темнићском духовном простору. Небојша Ђокић при промоцији у Својнову 24. октобра јавно нагласи да је четврти зборник по реду. Њих у суштини повезује његов стваралачки историографски и организациони потенцијал, локалпатриотски подстакнут (коренима је из Јасике), без обзира ко их је формално потписивао и потписује са титулама и функцијама. Историјски архив Крушевац је институција која је својом званичном издавачком позицијом покрила сва четири броја. Уз први се појављује и Скупштина општине Варварин, пошто се у значајном делу садржај односио на славну Варваринску битку са Турцима 1810. године. По основу финансирања, као што се и уз остала три броја налази својновачки *Логос*. Други зборник је изашао под насловом *Капија Поморавља у духовној историји српског народа* (2017), трећи као *Јухорски запис* (2018), а четврти, најновији, под насловом *Јухорске зоре*, како је напред већ речено. Текстови су у овом зборнику подељени у три тематске целине: *Јухор, Историја и Јухорски запис*.

Прва целина садржи три прилога. Прва три текста дају прегледну основу за даља истраживања јухорског и подјухорског материјалног и духовног простора, два су и коауторска. Дејан Радисављевић и Александра Фестиков у свом *Прилогу проучавању Јухора и Подјухорја – историјско географско рекогносцирање*, прегледно излажу оно што су из литературе сазнали, а у оствареном теренском истраживању 2019. запазили на у археологији и историографији углавном регистрованим локалитетима са културно-историјске вертикале овога краја, како из праисторије и античког времена, тако и српског средњег века (*Момчилов град* изнад Поточца, *Градиште* код Пајковца, *Јеринин град* у Секуричу – Беочићу, манастир Св. Јована у Орашју и др.), често запуштених. Указано је да треба наставити са истраживањима, пошто је на овом географском терену и духовном простору до сада било само случајних налаза и узгредних истраживања. Колико знам, Момчилов град се везује за Византију.

Небојша Ђокић, Слађана Митровић и Марија Савић су у свом прилогу *Цркве и манастири јужног Јухора*, детаљно и прегледно изложили досадашња сазнања о православним светињама Јужног Подјухорја, са историографског аспекта, остављајући за наредни прилог своја сазнања у вези са архитектуром, фреско и иконописаним садржајима и сличним питањима. Својој пажњу су, дакле, стваралачки усмерили на светиње у Својнову, Орашју, Пајковцу, Поточцу, Бачини, Беочићу, Ивковачком Прњавру и др. Текст је илустрован бројним фотографијама, првенствено са теренског истраживања. Знатижељни читалац са нестрпљењем може очекивати њихов прилог на најављену тему.

Пролегомена за проучавање књижевне-уметничке топографије источног Подјухорја (С/И Темнића), наслов је којим је Ђорђе Петковић скренуо пажњу на потребу и дао основу за даља истраживања књижевног и уметничког живота на овом духовном простору. При томе се углавном ослањао на досадашње публикације Топлице Симића, као и на сопствена сазнања.

Док је први одељак био тематски окренут Јухору и Подјухорју, одговарајући програмском опредељењу самог зборника, дотле је други, уједно и најбогатији и најобимнији одељак, под општим насловом *Историја*, омогућио читаоцу да се упозна са прошлошћу других српских крајева и историографских тема са њихове вертикале. Рачуна се да ће се тиме привући аутори, који су и сами знатижељници, писати и о овом а не само о свом крају. Од 12 аутора добијено је исто толико текстова са различитим историографским темама, прегледно сложеним по времену и темама о којима пишу. По том редоследу ће и овде бити поменути: Рада М. Милићевић, *Истраживања касноантичког наслеђа у Полимљу с посебним освртом на локалитет Коловрат*; Лазар Д. Аксентијевић, *Неколико примера оријенталних култова са подручја Горње Мезије*; Небојша Ђокић, *Методије (Марковић), Прилог проучавању епископија...²*; Дејан Радисављевић, *Остаци утврђења на локалитету Градац у Риђевштици код Трстеника*; Иван Беџић, *Обласна банка АД Параћин*; Славољуб Бојић, *Прослава и обележавање Дана ослобођења Крушевца после Другог светског рата*; Александар М. Гајић, *Две немачке у две Европе: 1961.*; Славомир Војиновић, *Обнавља се средњевековни манастир Светог Георгија у Лештанима*; Katica Naglić, *Vožićni običaji Hrvata u Srijemu, Surčinu i Novim Vapovcima*; Мирослав Поповић, *Канонизација светих у Римокатоличкој цркви – кратак осврт*; Оливера Думић, *Поморавље под османском влашћу*. Желим да поменем, ради неког потенцијалног истраживача, који би проверио у Лештанима, да ли је тамо а не у Орашју, сахрањен кнез Јевта Стано(ј)евић Касавић, после страдања, када га је због учешћа у Хаџи-Продановој буни 1814. године кнез Милош предао Турцима. О томе сам негде прочитао али нисам успео ближе да се обавестим и то публикујем.

Трећи одељак (*Темнићски натпис*) ослања се на први (*Јухор*), с тим што, под уредништвом Голуба Јашовића, има озбиљније амбиције од до сада представљеног. Ту су два прилога у вези са Српским језиком као научном облашћу којом се професионално успешно бави. Први је из његовог пера, *Ситнице језикословне у књизи песама Имитације Обрежанина Топлице Симића*. У питању је реферат који је представљен на Округлом столу *Топлица Симић – живот и дело*, који је пре пар година одржан у Обрежу на Књижевној манифестацији Топличин шешир,

заоставштине дао школи и читаоници у Бачини. **Накнадна опаска:** Организатор је нови тематски зборник назвао *Јухорска чтенија Звезде над Јухором*, за који је фактички овај прилог припреман и за који је узет само одломак (приказ књиге Ане Митић Стошић).

² У питању су две епископије из римског периода, немам слова да их запишем у оригиналу.

коме сам имао част да председавам, с тим што зборник са скупа није објављен. Иначе, манифестација се одржава једном годишње у Обрежу или Варварину. Марија В. Запутил приказала је објављену студију Јашовићеву (*Ономастика реке Косанице*) под насловом *Ризница ономастике куршумлијског краја*. Ту су и прикази Александра М. Гајића и Ђорђа Петковића, као и накнадно убачени текст (Лазар Д. Аксентијевић, *Леусинијум – римско насеље код Билеће*) изван за овај одељак одређене области (књижевност и језик). Гајић је приказао *Кратку историју Француске Роџера Прајса* а Петковић песнички зборник *Lipi snovi – Lira naiva 2019*.

II.1.2. (*Митолошки зборник*, 42, приређивач Живојин Андрејић, Центар за митолошке студије, Рача)

Зборник садржи прилоге са научног скупа *Академик Драгутин Анастасијевић* који је планиран да се одржи 15. децембра 2019. али из техничких разлог није одржан. Зборник је урађен и поштом достављен у јануару. Овде је прилика да кажемо нешто о једној лепој пракси коју је увео и континуирано остварује Центар за митолошке студије. Тема научног скупа се утврди раније, достави потенцијалним учесницима, и они су у обавези да до остављеног рока доставе своје прилога. Потом се, по објављивању зборника, окупе и образложе своје прилоге. Ствар мало одудара од класичног приступа али је за организатора веома практична а за ауторе подстицајна. Радови у овом зборнику приређивач је сврстао у две целине, у првој су прилози који дотичу живот и рад Академика Анастасијевића, зачетника Византологије код нас (*Подарје*) а у другој су прилози писани њему у част, уз покушај да се нађе духовна или формална веза са њим (*Почаст*).

У првом одељку су три оригинална научна рада, уз *Прегледну библиографију академика Драгутина Анастасијевића*. Маја М. Аћимовић и Зоран А. Ранковић даровали су нам прилог *Библиотека Драгутина Анастасијевића на Православном богословском фљакултету*. „После животописа оставиоца, издвојене су мање познате чињенице о овом фонду који има изузетан значај за националну културу и који је у многоме потпомогао развој византолошких студија у Срба.“ Миодраг В. Стојановић, уредник овог Зборника, размотрио је *Анастасијевићев превод Викеласове новеле Лука Ларас (СКЗ 1913)*. „Поред лепе књижевности, у збиркама стихова и превода, Викеласов многострани дух бавио се и грчком националном науком; нарочито је заслужан за историју Византије као претеча потоњем научном нараштају византолога из кога је стасао и наш Анастасијевић, судећи по енциклопедијском речнику *Византија и Византинци*, који је настао према његовим одредницама у Станојевићевој енциклопедији.“ Милорад П. Радусиновић разматрао је у свом прилогу *Расправу Драгутина Анастасијевића о „Западној Бугарској“*

Други одељак је садржанији и троструко обимнији. У њему је изложено 12 прилога: 1. Радмило Д. Петровић, *Три случаја коришћења инвокације 'Ab incarnatione' у XI и XII веку у Хрватској и Србији*; 2. Живојин Р. Андрејић, *Размишљање и претпоставке о Светом Петру Коришком Новом на основу натписа на кивоту, из 1870. године, манастира Црна Река*; 3. Душан С. Рашковић, *Археолшка налазишта раног византијског периода Централне Србије*; 4. Драган С. Јацановић, *Средњевековна ритуална посуда из Дубравице*; 5. Милош Р. Миловановић и Александар Имширагић, *Спаљивање Светог Саве Српског (Прилог методологији историјског датовања)*; 6. Љубиша Б. Васиљевић, *Археолошки налази повезани са Готима из крушевачког краја*; 7. Небојша Д. Ђокић, *Прилог проучавању фортификацијских система у средњевековној Србији*; 8. Живојин Р. Андрејић, *Новооткривени средњевековни и млађи натписи и записи из Шумадије*; 9. Душко Б. Грбовић, *Јагодина и Средње Поморавље у периоду 1425-1439. године*; 10. Ђорђе С. Петковић, *Поводом једног затуреног огледа о епици и традицији о паду Сталаћа из пера др Тихомира Ђорђевића*; 11. Марија М. Савић и Небојша Д. Ђокић, *Двор Данила III у Јелакцу на Копаонику*; 12. Мирјана М. Јаковљевић, *Теодор Метохит као извор за историју Срба*.

II.1.3. (*Живот и књижевно дело Мирка Бањевића*, Међународни научни скуп, одржан 25.05.2019. године у Параћину, уредник др Предраг Јашовић, проф., Културни центар Параћин, КК „Мирко Бањевић“, Школа за васпитаче струковних студија, Алексинац, 2019.)

Мирко Бањевић (1905-1968), српски (црногорски) песник, две школске године пред Други светски рат (1939-1941) провео је у Параћину, где је у Самоуправној нижој гимназији предавао Српски језик и књижевност. Параћински књижевни клуб од свог оснивања (1973.) носи његово име, а једна од три награде које се додељују на традиционалном Светосавском песничком маратону у Параћину насловљена је као *Poeta primus „Мирко Бањевић“*.

Научни скуп је организован, као стожерни сегмент, шире књижевне манифестације *Петрушки сабор - Мирку Бањевићу у походе*, чијим је почетком 2018. меморијално обележено 50 година од Бањевићеве трагичне смрти, а завршена песничком манифестацијом на Грзи, 2019. уз учешће песника из двадесетак градова Србије. Добио је међународни карактер захваљујући учешћу две научне раднице – универзитетске професорке из Црне Горе (Никшић, Цетиње) и прилогом црногорског академика – књижевника Жарка Ђуровића (*Омаж Мирку Бањевићу*), преминулог између научног скупа и изласка зборника из штампе, иначе великог Мирковог пријатеља и једног од најбољих познавалаца његове поезије. Овај текст је изговорен у Параћину, када је наш Клуб 2005. обележио стогодишњицу Бањевићевог рођења и био објављен у нашем *Саборнику* који је пратио и прати рад Књижевне колоније у Својнову.

Уз поменути прилог с краја и пригодне уводне речи Уредника с почетка, у Зборнику је 12 нових научних, стручних и истраживачких прилога о Бањевићу и његовој поезији. *Ана Мумовић* са Института за српску културу Приштина - Лепосавић прва је наступила дајући општи осврт (*Поезија Мирка Бањевића*), назначујући да је у питању прилог поетолошким истраживањима. Она је истражила и скупу презентирала „најзначајније поетичке одлике поезије Мирка Бањевића, у развојном луку од збирке *Побуне ума*, преко песме *Тужба Светом Василију Острошком* до поеме *Сутјеска*, све то доводећи у везу са ауторовом биографијом, те тако скупу представила сажету а свеобухватну слику о песниковој поетици. *Софија Калезић* са Факултета за црногорски језик и књижевност – Цетиње у свом реферату *Poetika Banjevićeve poete Brijest*, најпре је нагласила да је Бањевић „jedan od najpoznatijih crnogorskih pesnika između dva rata“. Ауторка „panoramskim pristupom tretira najznačajnije razvojne faze u Banjevićevom djelu, od kojih je jedno od najznačajnijih, ali i najmanj proučavanih ostvarenja njegova poema nastala prije Drugog svjetskog rata – Brijest“. Друга гошћа из Црне Горе, *Олга Војучић-Коматина*, дошла је из Никшића, са тамошњег Филозофског факултета а у свом реферату „*Desakralizacija kao element avangarde u Banjevićevom djelu Pobune uma*“ бавила се „sljedećim istraživačkim aspektima: harmoničnom organizacijom cikličnih motiva, simplifikacijom izraza koji predstavlja potencijal asocijativnosti, rasprostranjenosti indeksnog znaka u kojem

dominira subverzivni lirski subjekt, kao i upotrebom elipse i figura konstrukcije kojima se najsuggestivnije postiže efekat emotivne raspoloženosti“.

Голуб М. Јашовић, са Филозофског факултета – Приштина - Косовска Митровица, представио је реферат *Ономастичке јединице и земљописна лексика и терминологија у поеми Сутјеска Мирка Бањевића*. Сам аутор је истакао да је „ово један од првих покушаја да се проговори о једном лексичком слоју једне Бањевићеве књиге... Па како радова ове врсте уопште о језику неког писца има мало“, у закључку је изразио наду „да овај текст може бити подстрек језичким стручњацима да се позабаве и другим лексичким слојевима и уопште језичким особинама свеукупног Бањевићевог дела јер оно то свакако заслужује“. Са истог факултета су још два прилога који се баве овом проблематиком, сваки на свој начин. Душан Р. Стефановић се овом тематиком (језичком) бави на нешто општији начин, како је и насловио свој рад (*Језиком поезије Мирка Бањевића*), док су се Милица Ј. Дејановић и Емилија Д. Реџић, у коауторству, у свом прилогу бавиле неологизмима (*Неологизми у поезији Мирка Бањевића*).

Организатор, медијатор научног скупа и уредник зборника др Предраг Јашовић може бити задовољан и одзивом својих колега са високих школа струковних студија. Три реферата, укључујући и његов, су из Алексинца и један из Врања. Даница В. Столић се у свом прилогу позабавила стилским фигурама (*Функционалност звучних стилских фигура у поезији Мирка Бањевића*) а Милутин Ђуричић је дао прилог о томе како је књижевно дело прошло код књижевне критике (*Мирко Бањевић у књижевној критици*). Милорад Ж. Филић се у сарадњи са Милорадом Ј. Богавцем бавио животним и библиографским прегледом Бањевићевог дела, уз закључак: „Међу његовим предратним песмама, посебно социјалним, издваја се *Тужба светом Василију Острошком*, жалопојка необичне, смеле метафорике чији су извори у народним молитвама и клетвама. Најбоље су му поеме, а међу њима нарочито *Сутјеска* (1946), дело херојског, епског замаха, надахнуто најславнијом партизанском битком.“

Мимо високих школа и факултета, на овом научном скупу су се појавила само два исстраживача – књижевника. Славица Д. Јовановић (Пожаревачка гимназија) позабавила се садржајем Миркове поезије и то својеврсним ламентирањем над судбином свога племена и самог себе, уз општи закључак: „Поезија Мирка Бањевића страсно нагиње танатосу као фаталној заводници.“ Ђорђе С. Петковић је дао *Прегршт (не)обичних узредица уз читање и разгледање књига Мирка Бањевића из параћинске Библиотеке*.

Предраг Јашовић из пажње и захвалности гостима што су се одазвали на његов позив и својим рефератима омогућили да се научни скуп одржи, свој прилог *Ка поетици структуре песме Мирка Бањевића*, оставио је за крај зборника, испред Арендixa, где је још само преузети текст *Академика Жарка Ђуровића*. Јашовић је, након анализе Бањевићеве поезије, дошао до следећег закључка, да се ова поезија „потврђује на синтагматској и парадигматској равни као остварена поезија са тежњом да постане велика. У оквиру структуре песама проналазимо подструктуре које додатно одређују песничку структуру, усложњавају је и чине је читљивом и лирском истовремено.“

Укупан напор параћинских посленика културе на овом пројекту заслужује пажњу и подршку. Као свакој првини, треба се радовати.

II.1.4. (*Зборник радова Конференције Развој Астрономије код Срба X*, Београд 22-26. април 2019, уредник Милан С. Димитријевић, Астрономско друштво „Руђер Бошковић“, Београд 2019.)

Ове конференције се одржавају већ две деценије, с тим што су у принципу држане на две године, једне године се одржи скуп, друге године се објави зборник. Ја сам овде био присутан у континуитету на њих седам. Више пута ми је постављено питање од куда ја овде, међу астрономима и астрофизичарима Балкана, јер конференције имају међународни карактер. Како је конференција конципирана тако да једним својим скромним делом прима у госте ауторе прилога других струка, под условом да се они на било који начин односе на астрономска питања, односно да су одраз заглавности аутора у макро, па чак и микрокосмос, прихватили су ме и као аутора текстова из историје књижевности и књижевне критике, али и песника. То није за чуђење, пошто је уредник Милан С. Димитријевић, астрофизичар са међународном научном репутацијом али и песник, некадашњи уредник популарног часописа „Васиона“, у којој је објављивао и пригодну поезију, од које је касније саставио познату и популарну антологију *Космички цвет*. На том делу посла, пуну братску подршку имао је од Николе Цветковића, универзитетског професора књижевности и песника. Радио је он на Косову али је радну каријеру завршио као професор Педагошког факултета у Јагодини. Отуда и позив учесницима из Поморавља, не само књижевницима, који су се ангажовали на остваривању Културолошког пројекта „Јухорско око“, чему је и он својим учешћем својевремено дао подршку, него и другима. Тако сам и ја од четворке ушао у то коло.

Обиман материјал од 800 страница rasporeђен је у неколико одељака. Најпре су прилози из уже стручних области: *Астрономска опсерваторија у Београду, прилози за историју са радовима: Милан С. Димитријевић, Сарадња групе за астрофизичку спектроскопију са Енглеском; Предраг Јовановић, Лука Ч. Поповић, Наташа Бон, Еди Бон, Марко Сталевски, Весна Борка Јовановић, Душко Борка и Марко Стојановић, Истраживања галактичких и вангалактичких гравитационих појава на Астрономској опсерваторији (2017-2019);* Влада А. Срећковић, Милан С. Димитријевић, Љубинко М. Игњатовић и Дарко Јевремовић, *Истраживања радијативних и сударних атомских процеса у астрофизици: сарадња Института за физику у Београду и Астрономске опсерваторије; Војислава Протић Бенишек и Софија Чолаковић, Звездано наслеђе: Очување парка и вегетације у оквиру комплекса Астрономске опсерваторије; Милан С. Димитријевић, О астрономској пошти и интернету на Астрономској опсерваторији; Милан Радованац, Аутор чувених фотографија Комисије за подизање опсерваторије на Фрушкој гори је Чедомир Кошевић; Милан Јеличић, Шта се збило 1887. у години када је основана Астрономска и метеоролошка опсерваторија у Београду.*

У другом одељку (*Астрономска друштва, установе, популаризација и образовање*) налазе се следећи прилози: Анђелка Ковачевић, *Катедра за Астрономију у универзитетском наслеђу Републике Србије; Олга Атанацковић, Бојан Арбутина и Анђелка Ковачевић, Катедра за Астрономију 1999-2018; Сања Видојевић и Слободан Нинковић, Додатна настава и такмичења из Астрономије 2017. и 2018.; Зоран Томић, Милош Станковић, Ксенија Кањо, Стефан Анђелковић и Дарко Јовановић, Активност Астрономског удружења „Еурека“ у периоду 2018.2019.; Јарослав Франциси, Изградња и опремање мале астрофото опсерваторије у Гложану у периоду 2011-2016. године; Вера Прокић, Астрономија у нишкој Гимназији „Светозар Марковић“; Наташа*

Тодоровић и Ивана Милић Житник, *Изложба „Астероиди, мали камени светови“ њен повод, садржај и последице*. Снежана Вељковић има два прилога: *Учешће у пројекту „WORLD SPACE WEEK“ 2017. и у 2018. год. и у основним школама Крагујевца и Ниша; Пројекат „Сусрет светова“ 2017. и у 2018. год.*

Трећи одељак (*Научници, педагози, популаризатори и њихово дело*) има 8 прилога са разноврсном историјском астрономском садржином: Бојан М. Томић и Милица М. Томић, *Општа класификација „васионске енергије“ код Ђорђа Станојевића*; Надежда Пејовић и Жарко Мијајловић, *О једном прилогу Михаила Петровића Аласа Астрономији*; Славко Максимовић, *Милутин Миланковић по други пут међу Србима*; Милан Миљушевић, *Миланковић српски Аристарх*; Радомир Ђорђевић и Слободан Нинковић, *Из наше научне и филозофске мисли: Миливоје С. Добросављевић (1875-1950)*; Милан С. Димитријевић, *Георги Манев, оснивач Теоријске физике у Бугарској*; Петар Вуца, *Коста Сивчев*; Виктор Радовић и Надежда Пејовић, *Дигитализовани универзитетски уџбеници Проф. Захарија Бркића*. Овим одељком је испуњена половина Зборника. Друга половина је испуњена садржајима којима се Астрономија повезује са другим научним, филозофским и духовним садржајима уопште. Она је такође груписана у три одељка.

Најобимнији је први (четврти) одељак, *Култура, друштвене науке и Астрономија*, са десет прилога: Милорад Стојић, *Симболика сунца и месеца на коштаном фигуринама са простарчевачког и винчанског локалитета у Грчцу*; Александра Бајић, *Да ли је песма „Хераклов штит“ космогонички мит или мала лекција из Астрономије*; Гордана Костић има два прилога: *Златоруни крилати ован из мита о Аргонаутима – симболички прелазак услед процесије у ново доба, доба Овна*; *Аглаоника, прва жена астроном старе Грчке*; Константин Калаханис, *Евстратије Теодосију и Милан С. Димитријевић, Критика Јована Филопона аристотеловског етра и његови погледи на кретање небеских тела*; Живојин Р. Андрејић, *Условљеност оријентације римских царских палата у Тимоку, храмова и консекративних објеката према сунцу*; Александра Бајић и Милан С. Димитријевић, *Феликс Ромулијана – дворац ни на небу ни на земљи*; Љубинка Бабовић, *Компоненте календара – календари, реализовани у нумеричком концепту представа и структури орнамената богослужбених тканина са везом од XIV до XVIII века, са подручја Пећке Патријаршије*; Jaroslav Francisty, *Реконструкција изгледа велике комете C/1769 P1 на небу Новог Сада (Петроварадинске тврђаве) 5. септембра 1769. године у 03 ч 30 м на основу списка Ј. Рајића „Астролошког описанија о кометах и својствима теже“*, *цртежа чувеног француског астронома Шарла Месијеа и ефемерид израчунатим РС програмом „Sky Tools 3 Professional Edition“*; Милан С. Димитријевић, *Астрономија у „Бачком напретку“*. Овде ваља скренути пажњу на два аутора који имају велике заслуге за афирмацију праисторијске прошлости Јухора и његове околине, мислим на Милорада Стојића (књига о праисторији Поморавља, филм о келтским коњаницима) и Живојина Р. Андрејића („Гривне живота“, о шакастим гривнама типа „Јухор“).

Књижевност, уметност и Астрономија, као наслов, указује на садржај другог (петог) одељка, где се налазе Светлана Лујак и Никола Цветковић са по два и Зоран Илић са једним прилогом. Светланини су: *Звезде у речницима (страха, добрих бића и бајки)*; *„Корење неба“ или „Приче са облака“: Генеалозија неба*. Цветковић, на чију смо везу са Поморављем указали напред, је приложио: *Космички цвет разговора и промишљања; Сликовно-визуелна симболика у одабраним илустративним прилозима Аратонових појава (феномена)*. За нас је Илићев прилог (*Звездозна и звездозналац Зоран Ивановић*) посебно занимљив јер је у питању веома успела анализа космичког са слика познатог параћинског сликара и универзитетског професора.

Трећи (шести) одељак Зборника (*Космичко – инспирација поезије*) садржи три студијска прилога о поезији и четири текста са циклусима песничких остварења и коментарима приређивача. Радослав Милошевић је приложио обимну студију *Његошева космологија*, Никоа Цветковић занимљив прилог *Елементи аутопоетике Слободана Ракитића и видови космичког*, док је моја маленкост присутна са *Прилогом проучавању космичких иусказа и симбола код Мирка Бањевића: 50 година од смрти*. Милан С. Димитријевић наставља серију антологијских избора песама бугарских песника са космичким темама („*С Геом не редују“ пред звезданим вратима II*), приказао је мој фанзин (*Преселили се међу звезде II*), у којима су моји деконструисани сонети с репом и са акростихом у огледалу и песнички сусрет са Конференције („*Космички цвет“ поезије III*), док је Тамара Лујак приложила рад на тему *Свемир и хаику*. На крају је дат Индекс аутора и прегршт фотографија са Конференције.

II.1.5. (Предраг М. Јашовић, *Монографија Основне школе Радоје Домановић*, Основна школа „Радоје Домановић“, Књижевно-уметничка асоцијација „Артија“, Параћин, 2019.)

Од четири параћинске градске основне школе, само она која баштини традицију прве градске основне школе (ОШ „Ђура Јакшић“) нема своју монографију, или је бар ја до сада нисам видео. ОШ „Радоје Домановић“ добија, захваљујући Предрагу Јашовићу, и другу (прву је написао Мирослав Димитријевић и публиковао је на крају прошлог века). Професор Јашовић се и на овај начин одужује за своје прво професорско радно место, по дипломирању на Групи за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Приштини. Но, има ту још нешто што ваља поменути. Његово троје деце је овде стекло основношколско образовање, за троје је образовање у току, а најмлађе ће сјесени 2021. постати прваче. Још док је радио у овој школи, крајем прошлог и почетком овог века, Јашовић се постарао да овде остави свој стваралачки траг, покренуо је и уређивао школски лист, приредио је зборник ђачких радова, дао је прилог за познату крагујевачку монографију о српским основним школама које носе име овог великог српског писца. Уз све то, приредио је из заоставштине Николе Вићића, збирку песама *Моја звезда*, некадашњег учитеља и помоћника директора ове школе, али и учитеља у Својнову.

Пошто није у питању, као што је речено, прва монографија ове школе, разумљиво је што се аутор није држао уобичајене садржајне шеме оваквих публикација, већ је покушао да школу представи на један нов и посве оригиналан начин, што му може само служити на част и што се, у неку руку, од њега и очекивало. На то су с правом указали њени рецензенти, посебно Милутин Ђуричковић. При томе, треба имати у виду и чињеницу да је у години објављивања нове монографије, Школа желела да обележи свој јубилеј – 70 година свога постојања. Настала је одмах да живи у згради предратне Самоуправне ниже гимназије и то као осмогодишња, чиме у неку руку баштини и њену гимназијску прошлост. До тога је пуно држао њен први директор Момир Јездић, познати и признати не само педагошки већ и културни радник Параћина. Његовом заслугом је при школи створена прва параћинска археолошка збирка, основица садашњег Завичајног музеја. Његовом иницијативом је покренут први

парафински основношколски лист *Венчић*. Он је иницирао а ја сам реализовао прву првوماјску изложбу слика парафинских сликара која је десетак година давала значајан замајац ликовном животу нашега града. Но, вратимо се монографији и њеном садржају.

Прву трећину монографије заузела су, након уводних напомена, три прилога који на студиозан начин презентирају: први - личност којом је именована школа и његов значај за српску књижевност, други - развој школства у модерној Србији, с посебним освртом на Парафин и, на крају, ту је и мој прилог о Парафинцу, српском професору и школском надзорнику за средње школе Николи Ракићу, који се као пензионер здушно ангажовао да се оствари давнашња идеја о изградњи школске зграде за Самоуправну гимназију, што је и реализовано 1939. године. У прва два ауторска текста, дошла је до пуног израза Јашовићева компетентност на плану српске књижевности, код прилога о Домановићу, а његово педагошко искуство код другог текста. Рецензент Даница Столић с правом каже: „Колико сам упозната, радио је (аутор) и у овој школи. Стога сматрам да, као што изворе његове стручности треба тражити у широкој лепези његовог научног ангажовања, тако је могуће ту тражити изворе топлини исказа у садржини монографије.“

Друга трећина монографије је углавном фактографска, уз ауторов напор да спретно повеже прошлост и садашњост (слављеничку): хронолошки преглед директора; наставно и ненаставно особље (1949-2019.); списак наставног и ненаставног особља у јубиларној седамдесетој години; лексикон наставника у јубиларној 2019. години; успешни ђаци наше школе; списак најбољих ђака у јубиларној години. „Посебан методолошки захват чини спој добрих ученика некад и сад. То саму школу потврђује као живи расадник знања, посвећених интелектуалаца, који су увек спремни да одговоре изазовима који су постављени пред њих.“ (Даница Столић)

Трећа трећина монографије обухвата разновстан материјал којим се употпуњава слика школе у трајању, у њеној просветарској вертикали, као средишњој просветној установи у локалној заједници, све представљено не само речју него и сликама и документацијом са разноврсним садржајем. Ту су: признања школи; организација школе и организација њеног рада; школски објекти; трајање школе у записима и књигама; дарови граду; секције у школи.

Ту су и изводи из рецензије Данице Столић и рецензија Милутина Ђуриковића у целини, из које се даје општи закључак о монографији: „Сматрам да је и овом *Монографијом*, аутор показао своју стручност и стваралачку оригиналност. Он је практично направио књигу која је за све узрасте. Може се читати као својеврсна историјска читанка о једној школи у унутрашњости, као лексикон, као белетристичко штиво, али и као методички и методолошки утемељена Монографија.“

II.1.6. (Мр Томислав Петровић, Светислав Петровић, *Прешево, историја и судбина*, V допуњено издање, СЗР „Графика Трумпих“, Јагодина, 2019.)

Браћа Петровићи су се удружила и направили, како сам у наслову рецензије рекао, „нешто између монографије и мемоара“. Књига је изашла прошле године и промовисана маја месеца у Нишу, на дан, када се традиционално окупљају Пршевљани из целог света, где су отишли на „привремени рад“ и тамо остали. Говорио сам и, одмах по окончаној промоцији, отишао, да хватам воз за Парафин. Аутори су, наравно, остали на дружењу. Два дана касније, јавио ми се Томислав. Продаја књиге је лепо кренула и текла све док неко није обратио пажњу на корице и одмах јавно реаговао. Карта Пршевске долине је била на албанском језику. Не само да је обустављена продаја већ су и купљени примерци враћени. Дакле, издавач – штампар је читав тираж препаковао у нове корице и ово је мој примерак у тим новим корицама. Сада имам оба примерка, што се може сматрати библиофилским раритетом. Посвета је једноставна и само од Томислава: „*Ђоки Петковићу, мом рецензенту, колеги и пријатељу*, Томислав, Јул 2020. Јагодина“.

II.1.7. (Томислав Петровић, *Мемоари и друге приче*, Самиздат, Јагодина, 2020.)

И ова је књига са посветом: „*Старом добром другу Ђорђу, књижевнику и историографу а и песнику сонета, мом рецензенту, захвалан Томислав*. 15. Јул“. Захвалан је за рецензију коју сам написао за ову књигу, и то двоструку, а он је објавио на њеном крају под насловом *Прегледан животни ток уз прегршт патриотских емоција*. Она друга је насловљена прозаично (*Рецензија у стиху*), у питању је деконструисани сонет са репом и обостраним акростихом у огледалу, чији акростих гласи: *Мр Томи Петровићу о деконструкцији*. Нисам пропустио да на почетку рецензије не опишам актуелне догађаје у вези са својом књигом „Тмини у таласе“, од пре педесет година, када се нисмо познавали а он је приказао у јагодинској „Узданици“. Потом сам истакао: „Томислав Петровић се окушао на више поља јавног ангажовања и отуда стекао право да се огласи и својим мемоарским записима. Рано се определио за учешће у јавном животу, просветном, културном, књижевном. У нашем времену, то је значило обавезно и учешће у политичком животу, пошто су сви људи од пера, а он је и професионално и успутно био то, третирани као друштвено-политички радници, чак и независно од тога да ли су и формално били чланови Партије.“ Он је одмах, по завршетку студија Српскохрватског језика и југословенске књижевности у Скопљу почео да ради у завичају – Пршеву, а потом је дошао у Јагодину, где је био професор на оба нивоа и директор школа, основне и средње, и Градске библиотеке. По доласку у Јагодину, магистрирао је на тему идеалне драге у српској поезији. Мени се допало, што је својим мемоарским записима, придружио и своју аутобиографску прозу, приче из детињства и младости, коју је провео у међунационалној средини. Закључио сам је 20. марта 2020. речима: „Ова рецензија, ако то уопште јесте, писана је у првим данима изолације од КОВИДА 19 (Корона вируса).“

Мој колега са студија Социологије Града Обрадовић, други рецензент, извршио је ширу анализу текста и с правом је закључио: „Тома Петровић је имао богати породични, културни и друштвени живот који је, по мом сагледавању, у двадесетак области углавном успешно приказао. Тамо где је, поред личне исповести натопљене тугом за прошлим временима детињства, настојао да своје доживљаје прикаже у ширим културолошким и друштвеним оквирима постојања, његови Мемоари добијају шири друштвени значај, као слика једног времена и једне епохе.“

II.1.8. (*Топлички зборник*, Часопис за друштвено-хуманистичке науке, Година IV, бр 4, Главни и одговорни уредник Дарко Жарић, Историјски архив Топлице, Народни музеј Топлице, Прокупље, 2019.)

Две године раније у Прокупљу је одржан тродневни Међународни научни скуп поводом стогодишњице познатог Топличког устанка у време када је ова територија била под бугарском окупацијом у Првом светском

рату. Овај број је, дакле, тематски број и у њему се налазе прилози учесника тог скупа, пристигли из разних крајева света, укључујући и научнике из Софије. На скупу су поднета 34 реферата, 27 је у часопису публикувано. Даје се преглед публикованих радова: 1. Дарко Жарић, *Опис терена у Топлици на коме су се водиле борбе у Топличком устанку 1917. године, из аспекта једног историчара и планинара*; 2. Слободан Анђелковић, Жељко Лазић, Драган Станар, *Морална оправданост Топличког устанка*; 3. Радеивоје Костић, *Геноцид бугарских окупатора у Топлици 1915-1918.*; 4. Добросав Туровић, *Страдање села Гајтана у Јабланици 1917. за време Топличког устанка*; 5. Саша Марковић, *Бугарска окупациона политика као коректив мађарске острашћености према Србима у „Великом рату“*; 6. Зоран Стевановић, Александар Никезић, *Страдање народа Алексиначког и Моравског среза за време окупације од 1915. до 1918. године*; 7. Копилов Николај Александрович, *1917. година и словенско национално формирање на примеру чехословачког корпуса (на руском)*; 8. Милан Мицић, *Српски добровољачки покрет – облик отпора аустроугарских Срба аустроугарској власти у време „Великог рата“*; 9. Јарослав В. Вишњаков, *Србија и Руска армија 1917.*(на руском); 10. Милош М. Дамјановић, *Портрети хероина Топличког устанка 1917. – Вукосава Пилетић и Веселинка Вељановић*; 11. Ђорђе С. Петковић, *Темнишки трагови аустроугарског капетана Јулиуса Једличке, учесника у гушењу Топличког устанка*; 12. Саша Д. Станојевић, *Прота Радеивоје Вучинић – прилог биографијама топличких устаника*; 13. Калин Крумов, Иван Сапунџијев, *Voivoda Tane Nikolov versus voivoda Kosta Milovanovich (на енглеском)*; 14. John Paul Newman, Resurrecting Lazar: modernization, mediavalization and the chetniks in the 'classikal south' the classical south (на енглеском); 15. Сузана Петровић, Милана Јовановић, *Контраверзности вође устанка Косте Пећанца и Косте Војиновића*; 16. Александар Динчић, *Четничка организација у Топлици и Косаници пред народни (Топлички) устанак*; 17. Иван Брборић, *Активности устаника на простору Жупе и Копаоника*; 18. Предраг М. Видановић, *Пиротски комитетски одред Јована Радовића*; 19. Мирољуб Стојчић, Божа Јањић, *Поход на Ристовац и бугарска одмазда*; 20. Zvezdan Ćurčić, *Refuglee crisis in upper Kosanica in aftermath of the 1917. Toplica uprising (на енглеском)*; 21. Јован Ј. Алексић, *Север Косова и Метохије (1915-1918): Живећу у аустро-угарској окупационој зони*; 22. Зоран Стевановић, *Страдање свештеника Алексиначког намесништва за време бугарске окупације од 1915. до 1918. године*; 23. Алексеј Тимофејев, *Совјетска теорија партизанског рата између два светска рата и Топлички устанак као пример народног устанка*; 24. John Dayton, *Guerilla insurgencies in the American civil war and world war I Serbia: two cases of miscarried occupier reprisals (на енглеском)*; 25. Никослав Станојловић, *Топлички устанак у новинским текстовима и белешкама Станислава Кракова*; 26. Бошко М. Бранковић, *Топлички устанак у уибенику “Историја за 9. разред основне школе” у Републици Српској*; 27. Љубодраг Поповић, *Јабланици и Топлици, у спомен на 1917. годину*. На крају, дата су два текста са организационим подацима о учесницима и пригодна реч са отварања скупа.

II.1.9. (*Саборник*, часопис за књижевност, уметност и културу, година XXV, 2020, 12-13. број нове серије, Јубиларни двоброј зборника са Колоније XXV, Главни и одговорни уредник Предраг Јашовић, Удружење за културу “Логос”, Параћин - Својново).

Најпре су дата два пригодна текста, први је свечарски и бележи сиже четвртвековног опстајања и остваривања Културолошког пројекта “Јухорско око”, оног дела који се одвија у Својнову, где му је с(р)едиште, док се други текст односи на оснивање и активности Удружења за културу “Логос”, у којем су дати основни подаци о оснивању, програмској оријентацији и раду у сва три сегмента: Књижевна колонија, Уметничка колонија и Научни скуп, укључујући и зборник “Јухорске зоре”, са којим сам и почео овај преглед својих библиотечких принова. Следе два текста из почетних година излагања, док сам га ја уређивао а односе се на основну тему са Отворене трибине Књижевне колоније (*Литература судбина и(ли) избор*), како је своје излагање насловио Слободан Жикић (Јагодина) и прилог Љубисава Милићевића из Бијелог Поља (Црна Гора) под насловом *Између Орфеја и Вејнемејнена*. У текућој рубрици Отворена трибина, дати су прилози Небојше Ђокића и Ђорђа Петковића. Ђокић је исцрпно изложио историјат и актуелно стање *Црквених храмова у Својнову*, док је Петковић приредио документе из своје архиве који указују на идејну подлогу настанка КП “Јухорско око” с краја 1994. и с почетка 1995. године, као и неколико докумената из актуелног обележавања јубилеја писмености у Темнићу. Омашком ту се нашло и његово излагање са промоције књиге “Ода до Ш” Слободанке Бебе Радић, који је био планиран да се нађе међу приказима књига.

У рубрици *Огледи* налазе се текстови: Предраг Јашовић, *Однос религије и поезије*; Русија Маринковић, *Осврт на писање поезије за децу*; Томислав Ђокић, *Топоними села Скорице*; Голуб Јашовић, *Женски ликови у књизи Метохијске ледене јабуке учитеља Петра Димитријевог Петровића*. Следи излог *Нове књиге*, где су фотографијама и кратким пригодним инсертима представљене књиге Томислава Ђокића (*Муња над Нијагаром – мицке приче, Ђачке буре и авантуре*), Предрага Јашовића (*Живот и књижевно дело Мирка Бањевића – зборник радова, чији је Јашовић уредник; Монографија Основне школе Радоје Домановић; Ка поетици српског романтизма; Небеска љуљка*) и Слободанке Бебе Радић (*Ода до Ш*). Гости из света у овом броју су поетесе: Тамкио Л. Дулеј (Американка), Ламиа Макадем (Тунижанка у Холандији) и Варда Зергин (Алжирка). Њихове прилоге добили смо у преводу: Анђелка Шћепановић, С. Сотировски и М.Ђ.

Међу приказима је доста и аутора и још више њихових приказа. Први је Голуб Јашовић са три приказа: *Необична бајка Рала Трифуновића; Приче и паучине, други роман Зорана С. Пиљевића; Српски учитељи из Гњилана и околине учесници ослободилачких рљатова од 1912. до 1918.* (о књизи Милорада Живкова Филића). Софија Калезић пише о књизи Зорана Паневског “Сара и заборављени трг” (*Чаробни свет детињства*) а Даница Столић о књизи графита “Поруке на зиду” Милутина Ђуричковића под насловом *Где год нађеш згодно место, ти графит напиши*. Славица Јовановић је најзаступљенија, чак са пет приказа. Њени прилози су под следећим насловима: *Поводом књиге Пут незнанца у свет Прилужанина Слободана Машића; Црно-бели свет љубави* (о књизи Томе Недића, Српска и ромска деца у загрљају Светог Саве); *О песмама Миодрага Вукомановића у збирци Колашински корени; Благодат аутокогнитивног сећања у Небеској љуљци Предрага Јашовића; Каледоскоп сећања у Новим метохијским кажмама Голуба Јашовића*. Марина С. Грујић, учесница наших првих колонијских дружења у Својнову, дала је за јубиларну годину *Саборника* приказ под насловом *Над прозним рукописом “Од Белаћевца до Обреновца”, аутора Страхиње Вукше: Заробљен у лавиринту мисли или путник косовског поднебесја* а Милица Утвић: *Голуб Јашовић, Књиге и књижевници о језику и белетристици на страницама*

приштинског Јединства. Томислав Ђокић је приложио своју рецензију (*Од Прешева до вечности*) на књигу “Ране и позне песме” Томислава Петровића, који је пре 50 година написао приказ моје прве књиге (Тмини у таласе). Милутин Ђуричковић је приложио свој разговор са књижевником Оливером Ољом Јелкић а насловио га: *Пишем, јер имам потребу*. Гордана Леж Лазић под насловом *Чаролија знања у поезији за децу Русије Маринковић*, говори о својим погледима на иновативни начин писања ове поезије. Уредник овај двоброј из јубиларне године закључује својим приказима књига двојице аутора из трстеничког краја. Под насловом *Вашар љубави* даје нам приказ књиге поезије *Љубованке* Милоша Милошевића Шике а под насловом *Дискретно саопштавање истине* пише о другом издању књиге *Одисеја 29 дана* Милутина-Миће Бабића.

Добро је што је овај двоброј окупио доста нових сарадника и показује нешто о чему сам при покретању пре четврт века могао само сањати. Оно што је уочљиво и на први поглед, часопис се све више одваја од формалне везе са претходном Колонијом. Треба му (можда), бар у прелазном периоду, на корицама назначити да су у питању текстови колоније која је била и колоније која се очекује, ако већ не може да се обезбеде текстови за колонију и објаве унапред, као код научних скупова.

II.1.10. (*Светосавски сабор*, Зборник радова од 2017. до 2020., Главни и одговорни уредник Хаџи Гордана Војиновић, Књижевни клуб “Мирко Бањевић”, Параћин, 2020.)

У предговору (*Светосавски сабор*), уз потписе председнице Клуба Олге Манчић Ружић Лодике и уреднице Зборника Хаџи Гордане Војиновић, дато је сажето образложење овог првенца: “Књижевни клуб ‘Мирко Бањевић’, у сарадњи са Културним центром Параћин, двадесет седам година у континуитету успешно остварује саборност песника и публике око Савиндана, организујући ‘Светосавски песнички маратон’ – духовну манифестацију јединствену на духовном простору Србије. Последњих година, као млади изданак истог породичног стабла, све више добија на значају ‘Светосавска светковина’ – манифестација која доноси невиност и лепоту ученичког поетског и прозног израза, награђујући најбоље радове ученика основних и средњих школа у општини Параћин. Од прошле године још један раскошан пулољак се развија на овом породичном стаблу – мултикултурна манифестација ‘Петрушни књижевни сабор’, осмишљена да повезује науку, књижевност и издаваштво. Манифестацију су осмислили др Предраг Јашовић, Гордана Војиновић, уредник књижевно-уметничког програма у Културном центру Параћин и Олга Манчић Ружић, председница КК ‘Мирко Бањевић’.”

У наставку се ближе образлаже садржај зборника, у којем су прилози разврстани у четири целине: *Награђени, похваљени и одабрани радови; Учесници фестивала; Уважени гости; Почасни председник*. Прва целина је у два низа песама: најпре су песме са Светосавског песничког маратона, други низ обухвата радове ученика основних и средњих школа са Светосавске светковине (конкурса). Следе песме учесника *Петрушког књижевног сабора* (Мирку Бањевићу у походе 2019.), испред којих се налази песма Ратка Белића из Суботице, састављене од стихова Мирка Бањевића из збирке “Побуне ума”, сложених тако да образују обострани акростих: Мирко Бањевић Побуне ума. У рубрици *Уважени гости* налазе се биографије са стиховима Новице Соврлића, председника Друштва књижевника Косова и Метохије и Владимира Александровича Бабошина, научника и песника из Русије. Четврта рубрика *Почасни председник* је посвећена мени, објављена је шира биографија и један деконструисан сонет са обостраним акростихом у огледалу (акродексоном). Акродексон ЈУ-ОКО је посвећен 25. годишњици од када је настала идеја о Културоошком пројекту “Јухорско око” а написан је 20. маја ове године уочи дана када је о томе разговарано у мом родном месту и у саставу је циклуса песама “Са Кореном битка, Ускршња честитка или Ковид уза зид”, чијих се првих седам песама налази на Сајту “Поезија СРБ” Љубодрага Обрадовића, песника из Крушевца. Остаје из овога више дилема које тек треба да разјасним. У сваком случају, хвала им не само за ову почаст него и за *Повељу* коју су ми 25. октобра уручили на Грзи за допринос развоју културе у Поморављу. Да не заборавим, ако то негде напред нисам поменуо, хвала и *Логосу* за јубиларну *Захвалицу* поводом четврт века *Јухорског ока*. Додајем при коначном редиговању: Књижевни клуб “Ђура Јакшић” из Јагодине, уручио ми је 19.11. своју *Велику Повељу* поводом 65 година постојања и рада за изузетан допринос њиховом раду и афирмацији.

ПОЧАСТ

Почаст – духовни жар али пређутан скуп!
Отвори ли се ћуп: адићар ил' чепар?
Смисаони неред са те балустрада
Тражи с моје браде да свитне месец сед!
Ако се с висине преусмерава крес,
Достојанствен је бес и са чисте глине.
Очерупани клон, уз преусмерен след,
Хоће ли тећи јед ил' се винути дрон?
Песми узеше слик – реч у метафори
Остаје да твори својствени праоблик.
Чачкати ритуал, раскринкавати лек,
А са пркоса шмек тражити под егал,
Све је то пораз груб да оствари шалу!
Ни по огледалу тражукати ју-тјуб!
Игра је то чиста духовнога смера,
Искушна химера, створена да блиста!
На чију ће страну и о чији ће стуб,
Срозати поруб груб за чију ајману?!
Ако разлучим лук а буде карамбол,
Чији ће бити бол, чије ће млеко смук?
О томе у души преусмераван рак;
Па збрка ми се зрак и сав сам у тмуши.
Храбрио сам пилад на орловски нишан,

Одступих упишан али доживех с(к)лад.
Девети поче крос са земаљске трасе,
А докле ће, зна се, и ја сам рођен бос!
Тражити превиде а пандемија свуд,
Само је ветар луд док јури ковиде!
Отвори ли се ћуп: адићар ил' чепар?
Почаст – духовни жар, ако прећутан скуп!

Параћин, 17.10.2020.

II.2. Публикације – поклони са посветом (аутографом).

- У питању су публикације с потписима (аутографима) аутора, приређивача, уредника. У овом низу их је приказано само шест. Публикације из овог књижног низа, раније добијене, већ се налазе у посебном фонду Библиотеке “Др Вићентије Ракић” у Параћину.

II.2.1. (Предраг Јашовић, *Небеска љуљка*, Доситеј, Горњи Милановац, 2019.)

Високошколски професор, научник и песник, настоји да, уз континуирану предавачку активност и научни рад, прати и откуцаје свога срца и претаче их у дубоко искрену интимну поезију. У пратећој биографији забележио је 13 својих књига из области науке о књижевности и књижевне критике, као и пет песничких. Наслови првих: *Књига о Ђорђу*, 2003; *Књижевне притоке*, 2005; *Реч и значење*, 2006; *Рецепција књижевног дела Доситеја Обрадовића*, 2007; *Књижевне притоке II*, 2008; *Транспозиције књижевности за децу*, 2008; *Живот и дело Милорада Радуновића*, 2008; *Притоке књижевности Косова и Метохије*, 2010; *Veritas banatske ravnice Radovan Vlahović u književnoj kritici*, 2012; *Писци српског реализма као књижевни критичари*, 2012; *Књижевне притоке 3*, 2013; *Увод у доситејологију*, 2016; *Ка поетици модерне*, 2017. Ово је његов шести песнички наслов, после: *Парадокс смислу*, *Ружа од ножа*, *Горди изгргаји*, *Узлетишта* и *Житије Никовића из Ништића*. За наше подручје је од значаја и његово публицистичко дело “ОШ Радоје Домановић”. Ових дана му је изашла из штампе и књига о српском романтизму. Тридесетак књига је приредио, сам или у коауторству, а по стручним и књижевним часописима велики број прилога, нарочито оних у зборницима са домаћих и међународних научних скупова. Добитник је бројних награда, међу најзначајнијима је она за књигу о књижевности за децу - “Сима Цуцић” а за књигу поезије - “Поморавски Орфеј”. Највише признање је свакако почасни докторат педагошких наука које је добио од Педагошког института “Шевченко” из Кијева (Украјина). Ми наглашавамо да је добио и сва признања која се додељују у оквиру Културолошког пројекта “Јухорско око”. Он је најзначајнији изданак међу књижевним ствараоцима који су се од самог почетка нашли на Књижевној колонији и у “Саборнику”, пењући се од студента књижевности и професора до магистра и доктора наука, универзитетског професора. Истина, има мишљења по којима наука о књижевност и књижевност сама не могу да се негују успешно упоредо, али од Умберта Ека и нашег Милорада Павића, све озбиљнију позицију заузима професорска књижевност, као нешто што врхуни у тој духовној сфери, о чему сведочи и аналитичко (професорско), о чему је напред већ писано, и поетско дело Предрага Јашовића, обзнањивано четврт века (1995).

Јашовићево песничко дело има свој разложни континуитет, али усуђујемо се да изрекнемо, ова најновија збирка песама се најнепосредније ослања на збирку *Житије Никовића из Ништића* која му је донела прву значајнију песничку награду (*Поморавски Орфеј*). Стихови из ове збирке су му већ награђивани, па и лепим признањем (*Хаџи Драган*) а ових дана ће му бити уручена и прва награда за ову књигу “Багдале” (Крушевац) која носи име *Бранка Л. Лазаревића*. Садржи пет цилуса, неједнаких по обиму и значају, углавном провокативних и за најнеосетљивије читалачко ухо: *Речи и утваре*; *Трилогија о Оном коју је ту*; *Тестаментарне*; *Балкански фолклор*; *Тричарије о богу, љубави и смрти*. Можемо се сложити са рецензентом Милутином Ђуричковићем (*Лирски врхунац*): “Ово је до сада најпотпуније и најрепрезентативније поетско издање Предрага Јашовића, карактеристично по одређеним изражајним, стилским и типолошким одликама, а то су, пре свега, следеће: наративни начин казивања, одсуство риме, изражавање у првом лицу једине, ауто-биографски детаљи, разноврсна тематика, стваралачки преображаји, уметничка/артистичка надоградња, етичко и животно сазревање.”

Осмишљавајући позицију лирског субјекта ове поезије, рецензент збирке успешно разоткрива поетику, слој по слој, доводећи читаоца на позицију да му се у сазнајном поимању без неких зачакљаних резерви приклони: “Тражећи равнотежу између рационалног и сомнабулног, односно између сумње и вере, песник се залаже да свој лични свет усклади са параметрима и етичким моделима вањског/историјског света, па отуда потичу извесни родољубиви, социјални и интимистички мотиви. Другим речима, Јашовићеви лапидарни стихови представљају даље развијање и артистичку надоградњу опсеивних тема, од којих издвајамо следеће: историјске и духовне реминисценције (Косово, Библија), завичајне слике и мелодије (Метохија, Морава), родољубиви тонови и заноси (Српство, Петрова црква), интимистичко-емотивне исповести (исповест о оцу, породици, деци) етичко и естетичко осмишљавање света (животна и виртуелна стварност)...”

Заслужује да се у овом прегледном садржајном осврту, нагласи и ова садржајна одлика збирке: “Животна и унутрашња драматика, као и егзистенцијална стрепња, дати су као одређене слике и детаљи из свакодневног живота, које су уздигнуте до општих порука и етичких спознаја. Лирска реторика Предрага Јашовића поседује богату и разноврсну скалу меланхоличних и емотивних исказа, у којој препознајемо устаљени и одвећ инаугурисани песнички образац, односно стваралачки поступак и начин обраћања. У том смислу, он читаоцу не саопштава интегралну слику света, него је транспонује само у један индикативан детаљ, апстрахујући тако свет личних и конкретних представа.”

Пошто природа рецензија јесте и да привуче читаоца, па и читаоца-критичара, погледајмо утиске са једног од таквих читања. При ручи ми је приказ објављен у нашем Саборнику из пера критичарке Славице Јовановић (*Благодат аутокогнитивног сећања у Небеској љуљци Предрага Јашовића*).

Пошто га је у уводном слову представила као занимљиву личност – човека који се може посматрати из различитих углова и на различите начине, уводи читаоца у срж Јашовићеве поетике која је, по њеном мишљењу, дошла до пуног изражаја у његовој најновијој књизи:

“У овом својеврсном покретном, малим ноћним разговорима са својом душом, Предраг Јашовић доноси своје

завештање, кофер својих успомена кишовских, један породични циклус дифузне експресије и сенза. Његова поетска књига *Небеска љуљка*, његов је бревијар, сеница за птице, фантазмагоричне ласте и сновиђења вечно устрепталога ума. У једној станци, после много лутања и жудног погледа упућеног животу, он пише своје недоумице и трвења духа, даје нам међаше своје онтолошке ситуације, резонерске и истините заставе свога *sreda*. Своју легитимацију и легализацију својих снатрења и лебдења, својих атериранања пружа нам песник Предраг Јашовић. Саму есенцију, до сада скривену и можда затајну овде је дао огољену у версу интимистичком и блиском. О свему што га држи на свету проговорио је храбро, искрено. И једноставно, у оној првотној безазлености и лепоти непретенциозних, мирних мисли. О, колико смо чезнули за тим мирним мислима и мирним данима.”

Пошто је на пар страница анализирао и коментарисао Јашовићеве стихове, тражећи им животну и сновну потку и основу, закључила је језгровито и подстицајно за даља читања, промишљања и домишљања ове посве необичне а искрене поезије:

“И тако Предраг Јашовић пише стилски и семантички добро оркестриране стихове свог животног созерцања. Но, више него умом, он сагледава срцем својим и артеријама својим болним. Притом следи Чеховљевоу поуку да и у поезији и у прози треба тежити једноставности. Поставио је једно мало огледало и све своје речи и мисли је пресликао у алтруистичко светло којим обасјава животне меандре и драге ликове у њему. Лирски изражајан и самосвестан, он црта једну линију и мелодију иманентну његовој души и поимању света. Извор његовог гласа је у емпиријско-егзистенцијалном и самоспознајном.”

Посвета на овој књизи је новогодишња честитка, кратка и више него јасна: “*Ђорђу од Предрага са искреном жељом да нам што дуже живи*. П. Јашовић – 01.01.2020.” Користим свој деконструисани сонет с репом и са обостраним акростихом у огледалу да му на честитку, после скоро годину дана, узвратим и честитам њему и његовом јату Нову 2021. годину, уз то и плодотворних 50 година живота:

ПРЕУМЉЕНО ИМЕ

Преумљено име као духовни чин:
Речја маса је сплин исписане риме!
Емоције чисте изазивају руб,
Да нам утрне зуб с читалачке писте.
Руга се брујни знак: У значењском је ас!
Ако је песма спас, нека је угриз јак!
Гутам пљувачки рој, и није ми лако,
Јер време опако налаже (ч)уман спој.
Астрално у лету засени људски муљ,
Шта год да јесте жуљ, следи комету!
Овенчан сваки коц и по челенки маљ,
Време је скок у даљ и уз отрпљен глоц.
Именовати рај у тој вертикали,
Ђаскање у шали преусмери на кај.
У огледалу ће са те исте тачке,
Украш наглавачке у заумно снуће!
Ђирилица мами у завичајни рој:
Искри са чела зној, да заспим у тами!
Вилене жуљ и жељ, као да причам виц,
Онај од јуче блиц као стихокрпељ!
Шта ли је ту водвиљ, шта вуче у драму,
Акростисну јаму, а шта је кусом циљ,
Јесте оно право питање-неспокој!
Годи ми људски спој а руга се ђаво!
Акростихован бес не изазива рак,
Римујем сваки знак који не мами стрес!
Докле год трне зуб с читалачке писте,
Емоције чисте изазивају руб.
Речја маса је сплин исписане риме,
Преумљено име јесте духовни чин!

Параћин, 20.11.2020.

II.2.2. (Љубица Ненезић, *Срећа је чесма што споро тече*, (повратак причању), Мали Немо, Панчево, 2019.)

Била нам је драгоценца при остваривању Културолошког пројекта „Јухорско око“, нарочито Књижевне колоније, чије је с(р)едиште у Својнову, пошто је као агилна председница Подружнице Друштва књижевника просветних радника за Расински округ, долазила са својим члановима, говорила о новим књигама, али и сама у више места свога краја, примала нас у госте, не само у Дворану, свом родном месту. Била нам је више пута чланица различитих књижевних жирија (наш конкурс за прву књигу, на пример). Пленила је пажњу својим одмереним приказима и занимљивим причама, нарочито оним из свога сеоског детињства. Било је ту пуно женске топлине и присних загрљаја. Пошто је велики број учесника сусретних књижевних манифестација био пореклом са села, а више нас је било са њеном сродних генерација, то је и разумљиво.

Седамнаест прича, разврстаних у три циклуса, у прва два (*О блискости*, *Припитомљавање бола*) са по шест прича а у трећем („*Пре него што почнете да тражите срећу, проверите можда сте већ срећни*“) са пет прича. Наслов збирке је зналачки изабран, а што је још важније, праћен је у загради једном едукативном опаском (повратак причању). „Палчићи“ с почетка овог века су започели ојпасну авантуру бекства од разговора и књига, пренели су се у мобилне телефоне и преселили на друштвене мреже. Живе виртуелни живот. То се као зараза, актуелна нам је Ковид 19, шири светом. Вратите се причи, разговарајте, читајте, као да чујем њене професорске

савете. Читалац је већ приметно назив њеног трећег циклуса, благородан, какав је у основи најснажнији део њеног књижевног потенцијала.

Челно место заузима прича *Дукат*, коју сам запазио још кад се својевремено појавила у крушевачкој *Багдали*. Читава једна људска драма одиграла се у вези са тим дукатом који је чуван од баке да га као поклон од изгубљене мајке сиротица добије када се буде задевојчила. Нећу да откривам судбину, ако вам ова књига дође до руке, прочитајте је, макар ову причу.

Ја сам ову књигу читао знатижељно али на необичан начин. Пошто сам, стицајем околности, имао прву верзију рукописа будуће књиге, погледао сам садржај, да видим да ли је шта избачено и шта је ново убачено. Зашто сам почео од *Цветине одлуке*, више се не сећам. Кад сам дошао до краја, почео сам од већ познатог *Дуката*. *Изненађење ме је чекало у причи Поклони*. Прича садржински не доноси ништа ново, реч је о времену инфлације када су се и писци довијали, не само да преживе, већ и да објаве своје првенце. Тако сам и ја уведен у причу:

„Она се сети: месец дана пре тога је учествовала на књижевним сусретима у Параћину и тамо су причали о неком издавачу који ради добро. Позва колегу Ђорђа из Параћина за број, он све зна, а издавача замоли да дође и понесе неку књигу коју је штампао да се договоре око цене и ако може да буде одштампана за Сајам.“ Наравно, ово је прича и ја сам само узгред поменути, али ми је било мило и хвала јој и за толико.

Посвета је прјатељски искрена и породична: „Породицама Петковић и Јашовић за пријатељство. 11.12.2019. Крушевац. Срдачно, Љ. Ненезић.“

II.2. 3. (*Вуковим трагом на Косову и Метохији*, уредник Проф. др Голуб Јашовић, Филозофски факултет Универзитета у Приштини с привременим седиштем у Косовској Митровици, Градска библиотeka „Вук Караџић“, Косовска Митровица, 2019.)

Зборник научних радова објављен поводом 200 година од објављивања првог издања *Рјечника* Вука Стефановића Караџића (1818-2018). Заступљено је 16 научника са 15 прилога, пошто један коауторски, с тим што се Недељко Р. Богдановић појављује и са пригодним свечарским уводним текстом (избором текстова) *Речавање о Рјечнику*, чија је основна порука: „Онима који су спремни да уче овде преносимо занимљиве оцене умних људи српског народа и науке, који су се на Рјечнику учили.“ Следе оригинални научни прилози следећих научних радника: Недељко Р. Гвозденовић, *Српска дијалекатска лексикографија*; Јована Д. Бојовић, *Једно искуство дијалекатског лексикографа*; Рајна М. Драгићевић, *О човеку у Вуковом Рјечнику*; Мирјана К. Илић, *Пастирска лексика Старе планине и Пећког Подгора*; Драгана М. Исаиловић, *Именослов власника имања у Латковцу Великој Врбници од 1844. до 1886.*; Голуб М. Јашовић, *Колебања и недоумице у дефинисању неких одредница у речнику Глише Елезовића и њихово значење у данашњим говорима Северне Метохије*; Ана Ж. Јовановић, *Записи Поменика Хоче*; Драган В. Лилић, *Дефинисање лексема нелекскичким средствима у Српском рјечнику Вука Караџића*; Софија Р. Милорадовић, *„Не да се, али ће се дати!“: Вуков Српски рјечник из 1818. као извор првога реда за новију српску културну историју*; Милица П. Мимовић, *Турцизми у збирци приповедака Мој Колашин Григорија Божовића*; Првослав Т. Радич, *О србистичким међама и размеђама и нашој савременој збиљи: Од В. Караџића до А. Белића и назад*; Драгана И. Радовановић, Милица Ј. Дејановић, *Из одвне лексике у Вуковом Рјечнику*; Емилија Д. Реџић, *Обредна храна и пиће мештана Сиринићке жупе*; Ана Р. Савић-Грујић, *Призренски говор – судбина и наука*; Душан Р. Стефановић, *Ратарска лексика села Трњана код Алексинца*.

При читању, посебну пажњу сам поклатио својим познаницима-цама, као и оним текстовима који су имали историографске секвенце, уз пажљиво читање уводног текста. Драгана М. Исаиловић (Народна библиотека Крушевац) ми је у више наврата помагала око потребне литературе из области интересовања, бавила се у свом прилогу именима власника имања два насеља из крушевачког краја с краја 19. века. Једном од њих (Великој Врбници) посветио је хронику учитељ Томислав Милетић, сада почивши, с којим сам лепо сарађивао у оквиру остваривања Културолошког пројекта „Јухорско око“. Драгана је навела његову књигу у литератури уз свој рад. „На основу спискова власника у периоду од 1884. до 1886. године у земљишној књизи општине Латковац дошли смо до битних антропонимских података. Забележена су лична мушка имена, јер су пописане „главе“ породица и домаћинства. Стиче се увид у заступљеност словенских и несловенских имена, као и у њихову лексичко-семантичку анализу. Представљена је грађа забележених презимена и разврстана по патронимијским основама од којих су презимена изведена.“

Голуб Јашовић је један од оних књижевника и научника који су на Књижевној колонији скро од самог њеног очетка и континуирано све до данас, на чему му се и овом приликом захваљујем. Захваљујем му се и на књигама које ми је поклатио, па и о лепим речима када је о њој и мени писао. Не знам да ли је икад пропустио да ми, одмах по доласку, односно изласку из штампе, нову књигу поклати. Предмет расправе Голуба Јашовића у овом зборнику, су извесна колебања и недоумице које је имао знаменити Глиша Елезовић при изради *Речника косовско-метохијског дијалекта*. „Ексерпирани су примери оних одредница у којим аутор поменутог речника изричито каже да не зна шта тај облик значи, или где се то место налази (код ономастичких одредница), или није сигуран шта одређени појам значи, када само претпоставља његово могуће или његово могућа значења. И на крају урађене су и неке компаративне анализе оних лексема за које смо претпостављали или знали да имају нешто друкчија значења у данашњим говорима северне Метохије (у Пећи и околини) од оних којима су дефинисане у анализираном Елезовићевом двотомном речнику.“

Софија Р. Милорадовић нам је својим присуством и активним учешћем на Књижевној колонији у Својнову дала значајан допринос свеукупној афирмацији Културолошког пројекта „Јухорско око“, у почетним годинама његовог остваривања, што је сматрала својом научничком него и завичајном обавезом. На нашој Отвореној трибини је више пута говорила о различитим аспектима језика овдашњег краја. У овом зборнику, Софијин прилог је рађен као својеврсна ретроспектива интелектуалног ангажовања српских умова који су полазили од Вуковог Рјечника, што она сама овако објашњава: „За пригоду обележавања двестоте годишњице од објављивања овога знаменитог дела, које је много више од великог лексикографског подухвата, замислили смо наш прилог као колаж сачињен од тридесетак извода појединих српских лингвисту новитој српскојта, историчара и теоретичара књижевности, фолклориста и етнолога, али не ни само њихових навода, који сведоче о богатству и разноврсности садржаја, о улози и значају Вуковог *Српског рјечника* (1818), сведочећи на тај начин једновремено о његовом

престижном месту у новијој српској културној историји.“

Примерак ове књиге добио сам на традиционалном Светосавском песничком маратону, који је одржан јануара 2020. године, уз кратку, за мене значајну, посвету: „Пријатељу Ђорђу Петковићу, песнику и знанственику срдечно Јашовић Г. Параћин 2020.“

II.2.4. (Каја Николић Стојановић, *Прелет*, Нова књига БСМ, Ниш, Ражањ, 2019.)

Каја Николић Стојановић припада оном кругу књижевних стваралаца која је дала значајан допринос остваривању КП „Јухорско око“. Као председница Књижевног клуба „Десанка Максимовић“ имала је пуну иницијативу да колонијски рад и маратонске песничке сусрете преузима и одржава у селима ражањске општине. Добитница је бројних песничких признања, а и Скупштина општине Ражањ јој је додељивала највиша своја признања за активно ангажовање у култури. Њена књижевна и публицистичка активност садржана је у десетак књига разноврсног садржаја, поезије, прозе, од којих је најзначајнија монографија о некада популарном фрулашу Сави Јеремићу. Ова збирка прича, уз четири непослата исма пријатељима и једну репортажу, њена је девета књига, уз то књига у којој је она као прозаиста нружила највиши домет свога умећа на овом плану. Ево како је то њено умеће видео најбољи познавалац њеног књижевног дела Књижевник Томислав Ђокић:

„Сада је дошао прави тренутак да их синтетизује у целину и она управо то чини и она управо то чини овом збирком, названом *Прелет* у којој се на величанствен начин преплићу рођење и смрт, срећа и туга, нада и очајање, нада и незнање, понос и стид... Кроз ових тридесетак прича Каја је надахнуто дала целу панорам живота, углавном завичајно колорисаног, али обавезно и са универзалном поруком, важећом за све људе и све меридијане. Књигу отвара прича *Сузе*, везана за најраније детињство књижевнице. То је, заправо, судар суровости живота и наивности и безазлености детињства. Успут сликајући ентеријер старе сеоске куће, списатељица открива чистоту дечје душе која није свесна смрти као крајњег исходишта сваког људског живота. Али кад она неумитно дође, прати је искрена, топла дечја суза и туга за чије мерење још није измишљен 'кантар'. Једна од уметнички најубедљивији јесте прича *Бокал*. Необична по заплету, ипак има логичан расплет. То је узбудљиво казивање о деди који је из напуштене куће банатског фокдојчера донео прекрасан порцелански бокал за вино. Над том лепотом ипак лебди сенка проклетства отетог, па зато тај лепи бокал, из кога су на европским баловима пили и грофови и цареви, на крају, логично, 'без поклопца и напуклог дна', 'чачма на полици у дневној соби'.“ Довољно је као позив на читање оних до чијих руку дође ова Кајина књига.

С моје стране једна узгредица. За разлику од Љубичине књиге, где сам поменуто 'виртуелно', у Кајиној репортажи о прослави 80. годишњице школе у Пардику има ме стварно: „Придружује му се врли пријатељ Пардичана, Параћинац Ђорђе Петковић, износећи нове моменте из богате прошлости овога краја...“ Нисам тамо био случајно, већ као уредник пардичког листа „Завичајац“ у коме је била објављена монографија пардичке школе Мирослава Гагића.

Њена посвета је једноставна и, делимично, старинска: „Мом дугогодишњем другу и пријатељу Ђорђу Петковићу, Срдачно Каја. 04.03.2020.“

СЛИКОВАНИ ПРЕЛЕТ

Отворим ли *Прелет*, уз читалачки крос,
Годи ми: Трчим бос акродексонов сплет!
Ђорђев се речји рој пресипа у слово,
Из старог у ново, уз постмодерни крој.
Каја сеоски звон младалачких дана,
Астралних ајмана, подиже с дна на трон.
Јесте већ пао кров, опустело село,
Име му увело, чека се прилив нов.
Неки се нови птић јавља да обнови
Име у основи: голф уместо попић!
Корално острво наследило хаос,
Очистило наос: Подижи се, мрво!
Лајковане слутње за демонски екран;
Искаче нови дан из заумне ћутње.
Ђирилица опет кренула у инат,
Ћутке чисти доклат за еколошки смет.
Истрајава несан историјске муве,
Лије сузе суве, уздах чека пресан!
Остварује се плус кроз (ч)умно цедило;
Колеба се гњило, подржава га кус!
И у тој се маси преображава злић,
Назире ново ић а старо се гаси!
Ишчилиће ило, стиже поуздан плов;
Јури нас живот нов: сеоско појило!
Акропоезија кроз сликовани чун
Користи сваки жбун да опет исија!
Из старог у ново, уз постмодерни крој,
Ђорђев је речји рој пресипан у ново.
Годи ми: трчах бос акродексонов сплет;
Отворих њен *Прелет*, уз читалачки крос!

Параћин, 2.12. ковидске 2020.

II.2.5. (Голуб Јашовић, Славица Јовановић, *Ономастика Малог Црнића*, Филозофски факултет, Косовска

Митровица, Библиотека „Србољуб Митић“, Мало Црниће, 2020.)

Ову обимну књигу о ономастици општине Мало Црниће сам, признајем, само прегледао, пошто она и није за уобичајено читање. Био сам само у седишту општине два пута, први пут као гост на ФЕДРАС-у, седамдесетих година прошлога века, као секретар Општинске заједнице културе у Параћину, а други пут смо почетком овог века Предраг Јашовић и ја тркнули до Ане Дудаш, уреднице „Стига“. Зато ћу се овом приликом задовољити речима уважених стручњака за ономастику, а верујем да ће и евентуални читалац-знатижељник тиме задовољити своје интересовање. Ако су професорска мишљења изнета и на корице књиге, значи да су одабрани они длови рецензија који најбоље одражавају квалитете ове књиге.

„Будући да је ономастика овог подручја мало истраживана, монографија 'Ономастика Малог Црнића' представља вредан допринос бољем упознавању пре свега топонимије, али и антропониимије северног дела косовско-ресавског лингвистичког дијалекатског подручја. Осим синхронијске димензије – попис садашње ономастичке грађе – мо нографија има делимично и дијахронијску димензију, јер су аутори навели имена становника истражених насеља записана у разним документима из XIV-XV века, чињеница која монографији придаје додатну вредност, јер омогућава стручњацима (и нестручњацима) увид у демографска кретања на овом подручју током неколико векова, односно увид у међуетничке односе и њихове последице на лингвистичком плану.“ (Проф. др Михај Н. Радан)

„Овај обиман рукопис доноси драгоцену, пре свега теренску грађу и то је његова највећа вредност. Имајући у виду чињеницу да је грађа најчешће прикупљана од најстаријих становника, оних који још увек памте микротопонимске, али и друге називе којима прети заборав, веома је важно конзервирати ову грађу у штампаном облику и тиме је сачувати као извор бројних података за будуће генерације. Ти подаци говоре о становништву тога краја, његовом начину живота и његову историју и они су непобитно сведочанство о прошлости и садашњости одређеног краја. (Проф. др Јордана Марковић)

„Презентована богата ономастичка грађа у раду Ономастика Малог Црнића значајан је прилог ономастици, али и другим наукама које ће у њему наћи материјал за разноврсна истраживања.

Не треба сметнути с ума да се и на истраживаном подручју, као и на многим другим просторима српског језичког простора, поготово у сеоским срединама, свако бележење, па и бележење ономастичких чињеница одвија у 'последњем тренутку', будући да се села услед миграције млађих у градове у потрази за послом, а нестају и поуздани информатори. (Проф. др Драган Лилић)

II.2.6. (Ана Митић Стошић, *Мириси раја*, Удружење књижевника, Врање, 2019.)

Чињеница да је уредник књиге Благоје Савић, знаменити косовско-метохијски песник, који нам је свјевремено чинио част својим учешћем на Књижевној колонији у Својнову, додатно ме је обавезала да се и на њу осврнем. Ту је, као један од рецензента, песник Анђелко Заблаћански, чију сам књигу песама добио и прочитао, захваљујући руском песнику Бабошину, приликом његовог боравка у Лешју 2019. године. Дакле, с његовом оценом Анине поезије ћу и почети овај приказ:

„Лепота поезије Ане Митић Стошић је, пре свега, у томе што је сваки стих откинут из најдубљих ходника њене душе. То није поезија уличног речника и псовки чему тежи најсавременија српска, али, са друге стране, њене песме по својој изразу не спадају у стереотипе давно прошлих времена. Мотиви у песмама Ане Митић Стошић су разноврсни, а најчешће је то обраћање Богу и љубави. Она нема сумње да ли постоје Бог и љубав, већ је уверена у то, као и у чињеницу да их може пронаћи искључиво у себи.“

На први поглед, за читаоца у мојим годинама, за кога уствари и није писана ова поезија, изузетан је напор да се нешто о њој каже а да се не повреди лирски субјект, једна изузетно нежна и као струна осетљива душа. Обећао сам да ћу нешто написати и написаћу, знам то. Прелистаћу је још једном и одабрати неколико целовитих песама довољно инспиративних и за другачије уво од оних које су огласили рецензенти. Прочитајмо пажљиво мото збирке: „Треба стићи до онога што прогласиш самом себи као светињу или проклетство.“ Први рецензент је у целој збирци видео само светиње, Бога и љубав, што је у основи једно, јер и Бог је љубав. Само, не треба заборавити да се иза термина љубав крије безброј могућих истина, не само у поезији. Има ли овде и неко проклетство, не мора да је лични терет самог лирског субјекта. Може да буде и литерарни нанос, јер, не треба занемаривати чињеницу, да је у питању ревносни читалац (критичар) белетристике и њен професор – тумач? Ко је лирски субјект *Пред светом*, како је насловљена прва песма, да ли се ту свуда осећају *Мириси раја*, како је насловљена збирка, када, примера ради, у четвртој строфи закључује: *Не плачи пред светом/ Утробу дај Богу/ Светлост је далеко/ А очи слепе/ Не знаш које је време/ Унутра си затворен?* Да ли је мушко лице једине у ком је исказана песма само успешна камуфлажа лирског субјекта? За читаоца је, и треба да буде, отворено питање, пошто је читалац онај ко песму доживљава, промишља, па и домишља. Ко ме то поручује, када у другој песми (*Пупољак*) каже: *Покупи лишће/ И ћути?* Или, погледајмо крај треће веома успеле мисаоне песме (*Сличности*): *Једног ћеш дана разумети/ Језик којим ти саопштава/ Сећање.* Да ли је ту цвет лирски субјект или је лирски субјект цвет, да парафразирам прастарог Чуанг Цеа. Ови стихови су намењени младима, моје уво је за тај говор постало глуво, признајем. Нека се уче, за мене је касно. Они нека одговоре, одговориће и песнициња, када прође још која година и од илузије раја остану само сећања. Уклетост песника је, најблаже речено, њихова (не)моћ пред белином хартије.

У овим тренуцима, лирском субјекту је песма (*Одбрана*) све, и Бог и љубав, наравно. Ево је у целини: *Само ми песму не дирај!// Не узимај ми лек/ Не отимај ми грех/ Песма је одбрана// Њу ми не дирај!// Ти што немаш своју/ Не разумеш моју/ Пусту нек лира свира// Светињу ми не дирај!// Вера се не објашњава/ Нада се не разуме/ Али храни// Песма/ Уме да оваплоти/ Љубав// Ништа ме не питај/ Ништа не брани!* Ту би требало стати, јер забрана је изричита, са усклицима четири пута, остатак је без интерпункције. Но, ја не могу да станем. Још при првом читању запазио сам песму диогеновску, оног античког, из бурета, који је с упалењим фењером тражио усред бела дана човека а човека никако да нађе. Како је наша поетеса, уз то професорка, разрешила ту античку енигму у својој песми *Људи*. Она је двадесет стихова, започетих истом насловном именицом, разврстала у пет катрена. Ово разврставање има значаја само визуелно, може да разбије монотонију, да скрене пажњу знатижељном оку читаоца. Након сваке поновљене а стиху почетне одреднице, дата је сентенциозно иза раставне цртице, по која одлика људи (*гримасе лица, згрчена тела, постиђени поражени; од крви и меса, од*

блата и песка, незнани далеки, свети и проклету; од људи удаљени, са собом посвађани, горки чемерни, мали уплашени; у групама гомилама, наслови у новинама, непријатељи душмани, послушни успавани; у свету изгубљени, у неког заљубљени, патници грешници, људи промашени). На овако садржајно богатих а неиздиференцираних пет катрена, долази на изненађене читаоца (ето мене, на пример), као хладан туш, потпуно равнодушан дистих: Људи – ко људи/ А најмање – људи. Оно што смо знали још од времена Диогена, зар не?! У духу наше народне: *Колико људи, толико ћуди*. Али, Диоген је отворио неку перспективу, наставио је да трага за човеком, није остао равнодушан. Верујем да није ни наша поетеса, односно лиски субјект, пошто су у овој поезији углавном једно.

Но, наша поетеса (наш лирски субјект) није још изградила о било чему чврст доследан став. Јер тек што у песми *Препород* рече: *Нико није усамљен ако има себе*, у песми *Дарежљивост* сва се предаје другима: *И би дан/ И би светлост/ Дарежљивост се усели међу људе// Делећи љубав – множимо је/ Дајући себе - растемо/ Ширимо руке случајним сусретима// Дограђујемо још један спрат/ У згради живота*.

Као што то често бива, у првим збиркама се често појављују и младалачки изданци, који, истина, лепо звуче али често немају неки дубљи значај. Ближи су исписима у девојачким споменарима. Сваки строжији избор би их ставио под знак питања, добро би размислио да ли да их остави у збирци. Има таквих песама и у овој збирци, захваљујући бољећности аутора према својим првенцима, што је општа појава, и не треба јој замерити. Таква је песма *Пробуди се сутра*, узимам је као пример: *Кажеш/ Мир ти недостаје/ Кажем ти/ Недостајеш себи самом// Кажеш/ Тешко је живети/ Кажем ти/ Уживај у малом// Кажеш/ Почео би из почетка/ Кажем ти/ Пробуди се сутра*. Песма одражава конверзационо шапутање на јастуку, младих, наравно. Или њена нешто дужа претходница *Реч на В*. Ја не поричем да овакви стихови могу да придобију читаоце међу младима, али то је већ нешто друго, води ка сладуњавај другоразредној поезији, какве су стихозбирке преплавиле духовни живот код нас. А од наше песникиње се очекује нешто далеко озбиљније, пуно је стихова у овој збирци који то обећавају, те и ја се ни мало не устручавам да јој то и пожелим. Верујем чак, да је већ кренула у добром правцу, чим је и књижевном критиком почела да се бави. Сама чињеница да се опробала и у сонету, што чини сваки озбиљнији стихотворац. Ретко ко одоли том систему (4-4-3-3). Има их два, један је доследно римован (*После сна*), као и класичан. Ево га у целини: *Грлим лептирицу напетим чулима/ Из очију ми капље жеља за близином/ Као уплашен миш шћућурен у мислима/ Грицкам старе књиге на рафу прашњавом// Док тражим у мраку њено бистро око/ Као угашена светиљка стојим на улици/ И чекам, чекам до ње путе високо/ До незнаног места на њеној Ибици// Сав да се сакријем под скуте њене/ Илузијом створим миловања проста/ А душа ће вечно бити жељна госта// Име њено на уснама као молитва/ И шта ми после сна овог јутра оста/ Наше топле риме као војна заклетва*. Други (*Мирише цвет*), на исту тему, иста је кључна реч *лептирица* као симбол љубави за којом се чезне, одликује се скраћивањем стихова, све друго је у истом замаху и размаху: *Лептирица крилом шара/ Милује непознати цвет/ Какав је то свет/ Који се отвара пред њом?// Она вене, осећа то/ Она се рађа, осећа нови живот/ Пољуби ме, не љуби ме/ Узми ме, не дирај ме// Који је то цвет/ Који тако далеко/ Мирише?// Можда је лаж истина/ А истина обмана/ Обмана у нама и ништа више?*

Као што сам почео цитатом једног рецензента, тако и завршавам цитатом другог: „Подарила нам је благод једне чежње за оним Заувек, за спознајом себе, па чак и ако морамо да се одрекнемо душе и такви уђемо у калупе живота, на кратко. Песма је, за Ана – окрепљење, висина Раја, његови цветови који су посебни и разликују се међусобно, иако, на први поглед – сви изгледају исто. Од првих до последњих стихова ове поезије, Ана је своја, посебна, одлучна у ономе што говори. Ту снагу преноси и на читаоца, што је редак дар најталентованијих.“ (Бранка Марковић) У сваком случају, живи били па видели, неће она престати са писањем, то је уклетост песника, мора се писати, зар не, Ана? Ја јој желим успешан развој и достигнућа за понос.

Њена посвета је одмерена и, вероватно, већ стандардизована: „*Поштованом Ђорђу за дуг и радостан живот, С љубављу*, Ана: У Својнову, октобар, 2020. лета Господњег.“ Хвала јој, уз овај акродексон и жељу да допринесе афирмацији будућих зборника еиције *Јухорски запис*:

ИЗДАШАН НАУМ

Аниној љубави, уз издашан наум,
Нишају чумни ум, стих да се прослави;
Акростисни жири тражи уклету жар,
Мелпомена је чар испред харикири.
Изражајној моћи нуди се речји спас,
То је зауман глас слушан о поноћи.
И сва устрептала главиња там-овам,
Ћутке јој нудим рам, он зја као ала.
Слетела је птица, стиховани псалтир,
Тражи од мене пир иза зазубица.
Остарела душа неће умилан пој,
Шушти јој словни рој, дреновину куша.
И док сасвим сува, чека коначан пад,
Ћаскању увек рад, Ковид ме још чува.
У огледалу жир постаће врлуд жар,
Увојак пада - чар да не ремети мир.
Ћелији свакој рад, стих ми исклијава,
Издашна је јава за сновни променад.
Шеви у житу рај, у гнезду га сања,
Овој души с пања приличи завичај!
Трећину чека збир иза паравана,
Стих – духовна храна кад се распрсне чир.

Гаскање грам по грам: мора се до краја
Испричати шта ја спрам ње могу да дам.
Мелпомена је чар испред харикири,
Акростисни жири даде уклету жар.
Нишчица - чумни чум: стиховано слави,
Аниној љубави, уз издашан наум!

Параћин, 21.11.2020.

III. Уместо закључка. - Мојих осамдесет година живота (1940.-2020.) обележени су и пристиглим књигама за моју библиотеку, те нисам пропустио прилику да их у овом прилогу представим. Представио сам их у два низа, најпре оне у којима су и моји прилози (10) а потом и оне са поветима - аутографима аутора (6). Садржај публикација је разноврстан али значајно је оно што их повезује - то су аутори и њихово дружење на Књижевној колонији и научним скуповима у Својнову. Мени је пуно срце, што је, мада због Ковида 19 скромно, у Својнову, 24. октобра 2020. обележено четврт века од покретања и остваривања Културолошког пројекта „Јухорско око“ (1995-2020). Пригодним текстовима у часопису „Саборник“ и тематском научном зборнику *Јухорска чтенија Звезде над Јухором* дао сам скромни допринос подстицају да до сада започете мултидисциплинарне активности у Својнову и шире опстану и даље се садржајно богате и гранају.

Параћин, 22.11. ковидске 2020.

ЗАХВАЛНИЦА УРЕДНИКУ ЉУБИ

Хоће ли овај сврб у сонетно слово
Винути шта ново за *Поезију СРБ*?
Акростисна плима није обичан хир,
Луцкасти речји пир, да опстане рима?!
Ако је сонетно пронашло речји склад
Где је духовни жад, уплетено спретно;
Љути неспокоји умину као врв,
Умилостиве крв – дух се оспокоји!
Бити у покрету, као што је то птић,
Одиграти попић, пољубити фоту?!
Доживети све то за у словни калуп,
Речја маса за скуп пронађе решето.
А онда Љубин сајт засија са гране,
Где песма осване за продуховљен бајт.
У заумној речи и у њеној снази
Ума се налази која душу лечи.
Где год место нађе да украси сонет,
Акростихом донет, од сновне је грађе.
Распрши ли се сноп, испразни се слово:
Дајеш нешто ново а оно бедан троп.
Обрисати је моћ и по свом сигналу
Бацам све на шалу, преспавам лаку ноћ.
Ујутру стрв и јав више нису исти:
Љути мазохисти, ако ми образ плав.
Годи ми (ч)умна ћуд за поетско ткиво,
Ако буде живо избачено на спруд.
Луцкасти речји пир, да опстане рима?
Акростисна плима није обичан хир!
Винух нешто ново за *Поезију СРБ*:
Хитнух сопствени сврб у сонетно слово.

Параћин, 29.04. ковидске 2021.

ПИСМО АУТОРА ЗА УРЕДНИКА „ПОЕЗИЈА СРБ“

Уважени, Извршио сам редиговање, па и скраћивање, текста и додао захвалницу. Одустао сам од слања фанзина. Даље нисам могао (то је болест свих родитеља – аутора). Пријатељски Те молим, ако се определиш да текст објавиш али га скраћујеш за објављивање, онда то чини овим редом:

1) Прво избаци последњи прилог (II.2.6.) зајено са песмом, остави само најаву и додај напомену: II.2.6. (Ана Митић Столић, *Мириси раја*, Удружење књижевника, Врање, 2019.).- Текст је изузет из приказа, пошто је укључен у *Јухорска чтенија Звезде над Јухором*, 2020. Тиме се скраћују три странице.

2) Затим избаци текст о књизи Каје Николић Стојановић а остави белешку: II.2.4. Каја Ниолић Стојановић, Прелет, Нова књига БСМ, Ниш, Ражањ, 2019.).- Приказ је преузела Г-ђа Каја да га објави у зборнику радова о свом књижевном раду.

С ова два најблажа скраћивања, текст био остао са 23 странице.

3) Ако наставиш са скраћивањем, избаци приказ по свом избору, али остави најаву текста и кратку белешку: Избацио уредник из техничких разлога. У сваком случају, моје извињење стоји због непријатне ситуације у коју сам Те довео. Што се тиче фанзина, имам предлог да их, када се договоримо, пошаљем заједно са онима из два ранија београдска зборника, тако да би их било четири, по две странице осам. Ту су песме за укупно двадесет песника и публициста из Поморавља, умрлих последњих десетак година, од којих се многе познавао, а неки су и Теби, не само мени, били сарадници: из Јагодине су Драгица Обрадовић, Милорад Радуновић, Слободан Жикић, Бајо Џаковић, Никодије Спасић, Томислав Петровић, Миомир Лакићевић и Василије Трумпић; из Ђуприје су: Злата Живадиновић, Милка Ижогин, Радивоје Миладиновић Пацко и Борислав Бора Благојевић; из Параћина: Гордана Љ. Миљковић, Драгана Филиповић и Предраг Вучковић; из Ражња: Животије Поповић Поп и Радан Ж. Марковић; из Бачине: Михаило Крсмановић; из Крушевца: Миломир Стевић и из Зајечара: др Љубиша Рајковић Кожељац. Ја их написао белешку од једне странице коју би Ти, уз редиговање и измене и допуне, потписао, а која би послужила као нека врста предговора.

Поздрав, уз најлепше жеље за првомајске и ускршње празнике, Ђорђе!

Саша Милетић, Крушевац - АФОРИЗМИ

- * У мојој кући влада демократија. Ко шта хоће то и ради.
- * На муци се познају просјаци.
- * Решили су да га удаве. Пустили су га низ воду.
- * Ко је дигао руку на себе, тај је потценио конкуренцију.
- * Многи неорганизовани требали би да се угледају на криминал.
- * Са чистом биографијом се не долази на власт.
- * У жељи да пронађу посао радници су нам већ изгорели. Неки су се и пушили.
- * Гладне је лако истребити. Само им баците коску.
- * Лекари су нам већ у ЕУ. Они динаре више не примају.
- * Будале имају своје мане, што их чини посебно срећним.
- * Американци се и даље чешу тамо где су Срби.
- * Продала је своје тело за блуд зашто.
- * И коњи нису људи па их насамаре.
- * Радиоактивни отпад не зрачи топлином.
- * Кућа нам је изгорела. Али смо темељ успели да сачувамо.
- * Није он баш толики зависник од лепка. То је надувена ствар.
- * Ледина је задњици последњи ослонац.
- * Јавна је тајна да се запослио у јавном предузећу.
- * Оптужили су га за силовање, а он каже да је невин.
- * Плата полиције биће повећана. Чим се појаве први демонстранти.
- * И даље живи дух наших дедова. Кад су избори увек се појаве.

Драгиша Павловић Расински, Крушевац

БРИСЕЛСКЕ ВЕРИГЕ

Једни правду преговором траже,
аргументе стављају на вагу,
преговори за друге не важе,
уздају се у силу и снагу.

Путин и Бајден за престиж се боре,
један гаси, други разгорева,
кобојаги желе преговоре,
а у ствари само фол Милева.

А ми стално за нешто "између",
хватамо се, некако за пола,
па смо тако у својој прошлости
место краве често музли вола.

Два власника, а Косово једно,
које Брисел кува на вериге,
преговори биће очигледно
нова страна Гинисове књиге.

Та се прича на нов слоган свела,
што је старог истоветна слика,
трле бабе лан у сред Брисела,
уз присуство европских моћника.

Чим се један преговор заврши
Федерика већ нови зивка,
ал' изгледа преговори биће
окончани на светога Живка.

Србија ће сад са собом сама
и њен народ цели,
да расчисти у својим главама
са Косовом шта бисмо хтели.

Не дође ли у скоријем добу
преговором до решења кризе,
Лазар ће нас проклету у гробу,
за Косово штампаће нам визе.

КОТРЉАМО ЖИВОТ КАО ФУДБАЛ

О, Господе Боже, иже јеси,
смилуј нам се са вишњега неба,
у фудбалу стање нам удеси,
дај нам фудбал, ако не даш хлеба.

Нек будемо без здравља јуначког,
без протезе и кука вештачког,
у још веће проблема нас ћушни,
само фудбал даруј нам насушни.

Нек Ад прождре читаву планету,
ко прах нек одлети којекуде,
само фудбал нека нам остане,
макар парче, место родне груди.

Властодршци нове фразе трубе,
биће хлеба, ал са десет кора,
фудбал дајте, с њим се народ храни,
фудбал дајте, хлеба и не мора.

Фудбалери државнога тима
обављају припрему обимну,
не вежбајте како да играју,
већ како ће да певају химну.

Док муж гледа пренос са дербија
у кафани и пивом се слади,
код куће му комшија супрузи
два фудбала у недрима глади.

Син хулиган, после утакмице,
на улици лупа аутобус,
тамо негде на самиту неком,
моћне силе шутирају глобус.

Котрљамо живот као фудбал,
у аут ће и тај наш иметак,
кад животна заврши се игра
и судија одсвира свршетак.

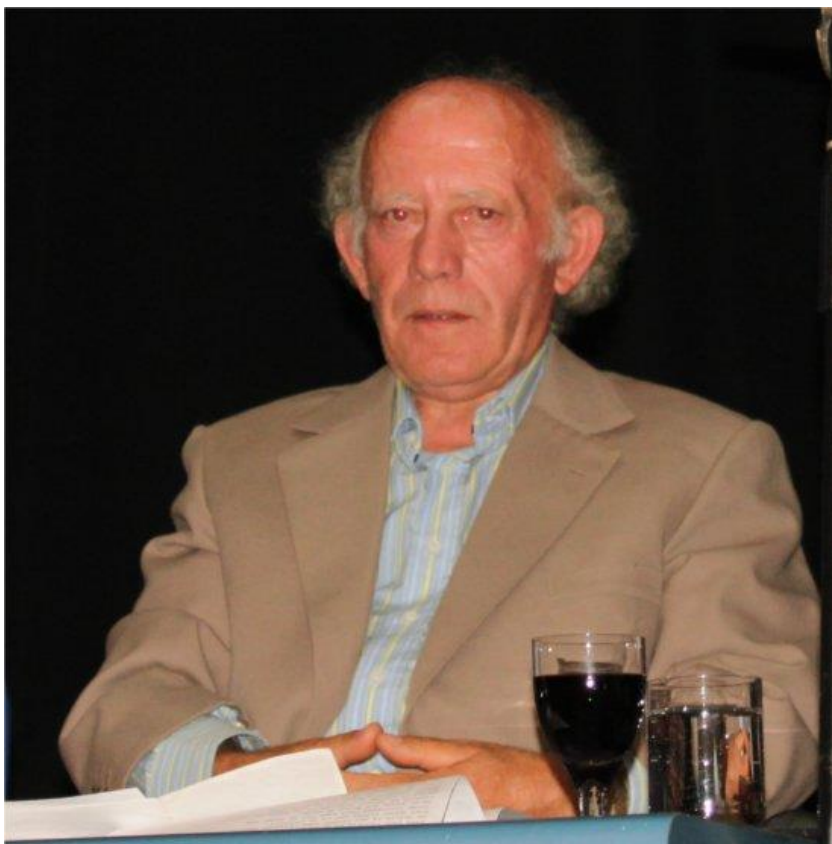
Др Михајло Ћирковић - Ћ и р а, Крушевац - АФОРИЗМИ

1. "Шта те тера да пијеш" - "Већ попијено";
2. Руке су ми држале узде, и не миловах;
3. Коме припада награда, победника, у трци кентаура?
4. Могао бих да оставим вино, када би ме мисли оставиле;
5. Творче, направи комотну обућу, да прими и њену и моју ногу;
6. "Много сте попили. Осећа се алкохол". "Не, то је од просутог";
7. Моја љубавна писма читала је као лектор;
8. Постала си самоубица. Убила си себе у мени.;
9. Прељуба боли јер је поређење;
10. Навике су опасност, јер их чува филозофија која их није створила;
11. Лаж може да ојача љубав, као што љубав ослаби лаж;
12. Часно стечено богатство обично се срамежљиво показује, да не надјача част;
13. Друштво психијатара - тајац, нико не сме да проговори;
14. Атеисти, ако сте се одрекли вере, нисте побили Божове;
15. Зашто не победи Добро или Зло, да будемо сви једнаки?
16. Тек када сам њу срео, осетио сам колико је самоћа тешка;
17. Има тренутака који трају дуже од живота;
18. Делили су нам фотеље, столице су биле ретке;
19. Да ли је Рај једно говорно подручје?
20. Да ли за атеисту победа или пораз ако се преобрати у верника?
21. Војна обука ствара стрелце, али и мете!

Драган Матејић, Крушевац - А Ф О Р И З М И

- Плитка власт – дубока држава.
- Србија нема обилазницу зато је сви газе.
- Како држава не ваља? Ваља и она.
- Шиптари тврде да су манастири и цркве на Косову њихови само су их изнајмили Србима на осамсто година.
 - Како да се окупимо више кад нас је све мање.
 - Време није било лудо а онда се угледало на нас.
 - Све је више народних казана. Има се може се.
 - Има нас и поштених. Нисмо ми сви политичари.
 - Уместо воћа држава цеди сељаке-
 - Уместо ракета, противградна одбрана је испалила сељаке.
 - Не само да нам криминал цвета него даје и крупне плодове.
 - Држави бих опет дао део пензије само да ми буде боље.
- Зашто се полицајци баве криминалом? Шеф полиције зна зашто.
 - Купујте само домаће: политичаре, докторе, професоре...
 - Они који другачије мисле сами су криви.
 - Нема више морала. Криза је то.
- Доста ми је прича о болестима. Хајде мало да причамо о апотекама.
 - Моје детињство појеле су овце. Сад овцама то раде мобилни.
 - Бадава су га скратили за главу. Он се њом није ни служио.

Јован Арсић Јовче, Боботе, Александровац – АФОРИЗМИ

- Путујем аутостопом, јер су ми лађе потонуле.
 - Нема хлеба без мотике, рече будак.
- Нама само мало фали, а и то мало много је.
 - Пљују се у лице, јер су пљнути исти.
 - Жалопојка је наше стваралаштво.
- Нисмо дошли до дувара, ми смо на зиду плача.
 - Више не тапкамо у месту, у глибу смо.
 - Они потпаљују фитиљ, а ми уфитиљили.
 - Све док се краде, има се.
- Образ нам показују пре избора, а право лице после.

Ивко Михајловић – Крушевац - АФОРИЗМИ

Тешко оном коме је паметни телефон
најбољи пријатељ.

\$

Заштитите своје очи и свој нервни систем.
Избегавајте свако вођино обраћање јавности.

\$

Нису тачни,
али нам померају казаљке у глави.

\$

Није све тако црно.
Беле се бубрези.

\$

Можда је корона вештачки производ,
али је зато глупост потпуно природна
и аутохтона појава.

\$

Наше безнађе изгледа импресивно.

\$

Смор је твор на висини задатка.

\$

Рупе у памћењу кратери су нашег заборав.

\$

Сачувао сам весели дух,
али сам боцу негде затурио.

\$

Можемо се ми љутити на муве,
али оне тачно знају на шта насрћу.

\$

Кад гњида дође на свој терен, она се улогори.

\$

Досада се лечи устајањем са столице.

\$

Најтеже се исплива кад се психички потоне.

\$

Када се дотакне дно,
гласови подршке губе се на површини.

\$

Кад је човек жива ватра,
сви на њега бацају песак.

\$

Црв сумње је најотровнија бургија.

\$

Наш Аладин нема чаробну лампу.

Он има медије!

\$

Паметнији је попустио.
И завршио на психијатрији.

\$

Будимо одговорни.
Насадајмо само на убедљиве лажи.

\$

Ударен је. Патриотским блоком у главу.

\$

Празан новчаник је моја банка података.

\$

Корона је од нас направила
изолациони материјал.

\$

Људску крпу гужва и развлачи ко стигне.

\$

Медијски рат је ватрено надлагивање.

\$

Између немила и недрага,
ми смо, за сваки случај, изабрали обоје.

\$

Свака духовна сплачина нађе своју свињу.

\$

Ко мисли својом главом, тај је,
у најмању руку, својеглав.

\$

Наћутасмо се. О свему и свачему.

\$

Ако нас послужи магарећа памет,
ми смо на коњу!

\$

Кад паднемо ниско,
ми све чинимо да ту и останемо.

Братислав Костадинов – Крушевац - АФОРИЗМИ

- Више ни вољу не смете да ишчупате реп. Штити га посланички имунитет.
 - Демократија се отказује због слабог интересовања народа.
 - Млади су успешни на свим пољима. Зато и одлазе напоље.
 - Затамњена стакла ципова су прозор у свет подземља.
 - Прогледаћемо и вама кроз прсте ако нас купите за шаку долара.
 - Само су рупе у закону правно обавезујуће.
- Некада се знало где зека пије воду, а онда су дошле мини хидроелектране.
 - У Србији смо примљени за стално, рекоше Курта и Мурта.
 - Сигурносне камере у Србији увек знају када да зажмуре.
 - Балкан – како то рафално звучи.
 - Пајсер и прангија су првобитна акумулација капитала.
 - Да ли и струку треба послати на експертизу?
 - Комшији није цркла крвава, а пристижу и друге лоше вести.
 - Следећи мандат у ово време бићемо милионери.
 - Тапкамо у месту. По предвиђеној динамици.
 - Једино што нас повезује су покидани живци.
 - Уздај се у се и у свој кичма-транс.
 - Мозак се укључује стављањем прста на чело.
 - Не мешајте бабе и жабе. Оне се опорезују засебно.
 - Мене нико не може да купи, рече потрошачка корпа.
 - Немаштина је наша једина породична баштина.
 - Полиграф је као преварени муж. Увек последњи сазна истину.
 - Ко рано рани, ноћас није био у проводу.
 - Потребан програмер за штап и канап.
 - Земља је равна плоча, а Сунце је равна рингла.

Дејан Ристић, Крушевац - АФОРИЗМИ

- Кад би се њему одвезао језик,
многима би се везале руке.
- Таман сам се питао на шта су потрошили паре,
кад ми неко рече да су купили време.
- Док је био на власти, остали су били уз њега.
Кад је пао, остали нису остали.
- Политичари су велика вредност једне земље.
Неки тврде да код нас влада систем поремећених вредности.
- Власти, оваква каква је, ништа не фали.
Фали народу.
- Гласачка кутија је провидна работа.
- У тазбини су ме дочекали као цара.
Аустроугарског у Сарајеву.
- Глуп у паметном не види узор, већ конкуренцију.
- Буџет нам је као ролна тоалет папира.
Исти је само има све већу рупу.
 - Успех му је ударио у главу.
Имао је мождани удар.
 - Остварили смо своје снове.
Оне најгоре.
- Одговорни обично не одговарају.
- Збијањем шале добија се афоризам.

Дарко Михајловић, Крушевац - АФОРИЗМИ

Неки народи расту,
неки никада да одрасту.

*

У родном крају
рад ти за живота не признају.
Драги моји, никада ми не морате признати.

*

Веома сам цитиран.
Више него што сам написао.

*

Неки рукописи се одмах препознају,
зависи од службе.

*

Наш рад има медијску покривеност,
„од уста до уста“.

*

Појединци све прикажу све како није.
Онда видимо како нам је.

*

Ставља му се на терет што је прочитао
„Сумњиво лице“.

Отежавајућа околност - „смеје се“.

*

Срећа наша што постоји електронска пошта.
Без тога би професори камионима довозили
администрацију у школу.

*

Пуцају од среће што други пуцају од муке,
а у свему „пукоше сви заједно“.

*

Оштар језик сече около,
а на крају и власника.

*

Он је афористичар.
За њега је писање песма.

*

Неозбиљни су брже напредовали.
Нико их није схватио озбиљно.

*

Ко чини, њему много чине,
тако да му се само чини да ће успети.

*

Да би успео међу нама, не смеш бити наш.
Најбоље је да ниси ни сав свој.

*

Не разумем се много у вакцине,
али серум истине би ного помогао овом народу.

*

Ко нема став, он има.

*

Они што иду по своје мишљење,
ужасавају се оних који га имају.

*

Топло време, али хладни људи...
Има и оних којима је „ладовина“ да се смрзнеш.

*

Када се партијским кључем пише историја,
прошлост је закључана за народ, а установе за
најбоље.

*

Понављамо историјске грешке.
Нисмо још утврдили градиво.

*

Своје великане често не признајемо.
Тражимо само да их призна свет.

*

Не морате бити против нас,
можемо ми то сами.

*

Поштенем човеку остало је само да „краде Богу
дане“.

*

Што више радим, више каријерно тонем.
Пробудићу се једног дана као кинески
историчар.

*

Кажу да долази наше време,
Ваљда ће доћи када ми прођемо.

*

Од када сам се ућутао,
пажљиво ме слушају.

*

Слободно ме цитирајте.
да поделимо терет и опасност.

*

Ми хумор,
они сатиру...

*

На крају,
опет смо на почетку...

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

ДУША ТРОМОРАВЉА 2020.

Поетско-музичка манифестација „ДУША ТРОМОРАВЉА“, уместо на месту где се састају Јужна и Западна Морава и чине Велику Мораву, највећу домаћу реку, одржана је по четврти пут 2.10.2020. год. у седишту ОО СПС у Ђићевцу, који је био и организатор манифестације. У организацији је помогао и МО СПС-а Сталаћ, а традиционално у припреми награда манифестације помогли су и Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и КК Душан Матић из Ђуприје. Програм је осмислио и водио Боривоје Бора Видојковић, а награде је уручио Борисав Бора Благојевић. Учесници овогодишње манифестације „ДУША ТРОМОРАВЉА били су: Сабах Ал Зубеиди, Мирослав Митровић, Милошевић-Шика, Сава Миодраг Радивојевић, Звездана Милосављевић, Ненад Накић, Борисав Бора Благојевић, Хранимир Храње Милојковић, Љубиша Вељковић, Мирослав Мића Живановић, Градимир Карајовић, Мирослава Мира Смиљанић из Град Сталаћа, Боривоје Бора Видојковић, Мирослав Кркић из Ђићевца и по први пут Лидија Бајкић из Град Сталаћа и Милош Јовановић из Плочника. У музичком делу учествовали су невероватни: Мирослав Стаменковић-Линда са својим наследником унуком Ђорђем, чувени гитариста Дејан Живковић, као и изванредни певач Зоран Бајкић из Град Сталаћа. Гости су били: Сениша Максимовић – председник ОО СПС-а за Расински округ и др Новица Савић из Витошевца. Програм је осмислио и водио Боривоје Бора Видојковић, а награде је уручио Борисав Бора Благојевић.

На манифестацији „ДУША ТРОМОРАВЉА 2020.“су додељене следеће награде и похвале:

ПЕСНИКИЊА И ПЕСНИК ТРОМОРАВЉА ЗА 2020. ГОДИНУ:

Звездана Милосављевић из Ђуприје

ПРИЧА О НАМА

Ово је прича о нама.

Не замери што мирише на младост,
на време кад су нас љубиле руже и смиље

Љубодраг Обрадовић из Крушевца

ЦРВЕНО ИЛИ ЦРНО

Ново је доба,
све се тако брзо мења!
Зашто и ти полетео не би?
Тај рулет, црвено или црно,
окреће се и у теби.

и кројили нам снове кариране,
а ми их кротили ко младе хртове,
ко папирне змајеве низ ветар кад запове,
кад ни кише, ни снегови нису успели
да сперу наше жеље и снове.
Кад били смо само луталице,
комете две на небеској цести
Две луталице на млечном путу,
које су слутиле да ће се срести.
Ово је песма о нама.

Опрости што мирише младост...

Ово је босонога елегија моравских маглина
кад су падалице звезде призивале жеље
ко изгубљена јагњад свога чобанина.
Кад били смо само незрели пупољци
с' небом у очима модрином што расте,
две одбегле обале, два отока небеска
у меандрима времена залутале ласте.

Кад били смо само луталице,
комете две на небеској цести.
Две луталице на млечном путу
које су знале да ће се срести.

© Звездана Милосављевић

Ђуприја

Срце своје, зато осети.
Ту искру за животом новим, запали!
Нек брод са роботима, одлети
у свој виртуелни свет мали.

Погледај у душу,
шта то, ти, стварно желиш?
Да ли вечно лутање у магли,
или да те љубав развесели?

Ошишај се зато на нулу
и зажмури...
Живот ти из дана у дан
неосетно цури.

Обриј главу,
снове потисни.
Урежи крст на чело
и слободно врисни!

Нек урлик заледи васиону,
нек пукне зора.
Ти ниси још на том броду,
али укрцати се мораш.

Обуј чизме црне,
обуци кожно одело
и кад ти срце утрне,
гас стисни смело.

Harley Davidson Cosmic Starship
нек се пропне,
провалије нек избледе.
Судбину кроте они,
који своје срце следе.

Окрени се око себе:
Са сновима пустим
живот ти у тачку измиче.
Зато смело у будућност крени...
Спокој кад жудиш,
друго те и не дотиче.

Нека ти девојка руке око паса обавије,
додир дојки нек' ти страст пробуди.
Да са њом љубав откријеш,
одјезди у космос, далеко од људи.

Да се осетиш величанствено,
у пустињи нађеш своје зрно!
Црно или црвено,
црвено или црно?...

© Љубодраг Обрадовић

Кондир госпође Јелене

Данијела Јевремовић из Крушевца

ПОВЕДИ МЕ

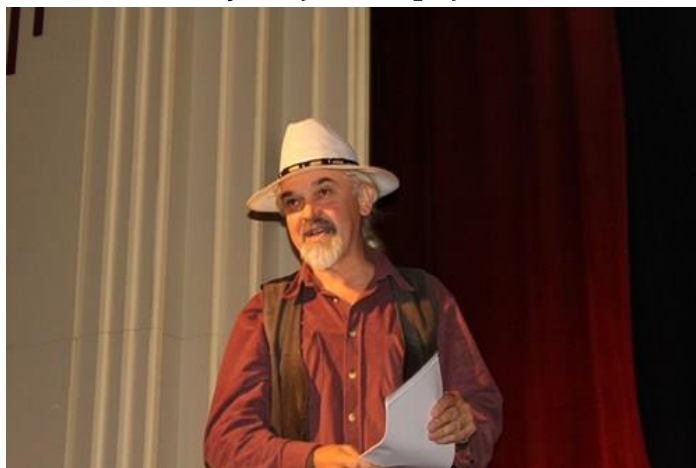
Моја душа иште мало воде
са планинског извора
доброте,
жубор реке,
песму птица,
жеље неке
од мене сада
тако далеке.

Поведи ме за руку
видиш да се бојим
и да дрхтим
док крај тебе нема стојим
и по неку сузу
у оку ти бројим.

Поведи ме тамо
где Сунце сија,
где ми дашак ветра
на лицу баш прија,
где су ливаде пуне
мразовца најлепшег,
дар лепоте свевишњег.

Поведи ме тамо
где су људи бољи,
где је све у Божјој вољи,

Топуз војводе Пријезде:

Милош Милошевић – Шика из Трстеника

ПЛАНИНСКЕ БРАЗДЕ

Задњим орачима у Лободеру

Како сте седи драги моји старци.
По лицу вам од бора развалине.
Све сте у животу искусили и доживели,
све вас је стизало, па стигоше и године.

Сви ратови и јади овоземни,
вас планинце и село су разбијали,
а слично вама, класови овсени,
у заборавној се прабини повијали.

Где сте волове појили, корита су пресушена.
Како орати кад рала су по јендецима?
Лажна обећања су вашим потомцима давана,
док су бразде заливане старачким јецајима.

Плачете над браздама ваше младости,
јер су то сада врзине и парлози.
Нема ту више животних радости,
самоћи и вама исти су брлози.

Еј браздо, браздо, планински јаду,
да ли си своме дошла крају?
Одоше јаки орачи ка граду,
а бразде жељне младости старцима остају.

Како сте стари очеви наши,
а како сте некада млади били,
када сте сами бразде орали
и волове на извору младости појили.

где ми се очи смеше
и доброте теше.

Тамо где могу
опет да снивам
да она иста бивам
и ране са срца откивам.
Да се радујем зори
и онеме што нови дан доноси,
да се вратим својој суштини,
медној чаши,
насупротив горчини.

© Данијела Јевремовић

Преостала старост рђа и гробљима се спрема.
Разговор водите једино са птицама.
Најмилијих више у селу нема,
село је њима пуно једино о Задушницама.

У граду ваша деца, децу стекоше.
Тракторима браздају нека поља проста.
Браздама завичајним збогом рекоше,
а ви још само попа чекате, вашег задњег госта.

И звона Љубостињска јавиће се тада,
да поздраве још једном старога орача.
Затим ће се угасити огњишта за свагда
и више неће бити ни смеха, ни песме, ни плача...

© Милош Милошевић Шика

Додељене су и друге награде!

Великоморавска повеља:

- Боровоје Бора Видојковић из Ђићевца,
- Сава Миодраг Радивојевић из Трстеника,
- Љубиша Вељковић из Соко Бање.

Моравска повеља:

- Мирослав Стаменковић – Линда,
- Новица Савић – доктор, Витошевац,
- Синиша Максимовић – пред. ОО СПС-а за Расински округ.

ЉУБАВ И ВИНО – ВЕЧИТА ИНСПИРАЦИЈА 2021 - Одлуке жирија

Ове године, 13-та манифестација ЉУБАВ И ВИНО – ВЕЧИТА ИНСПИРАЦИЈА по први пут је одржана виртуелно на сајту www.poezija.rs. И гласање жирија било је виртуелним путем, преко мејла или телефона. Жири је радио у саставу: Љубодраг Обрадовић; песник – председник, Светлана Ђурђевић, песник – члан; Живорад Милановић Маки, академски сликар – члан; Мирослав Живановић, песник – члан; Латинка Ђорђевић, песник – члан; Саша Милетић, песник – члан; Слађана Бундало, песник – члан и Драгојло Јовић, песник – члан, донео је следеће одлуке:

ПОЕЗИЈА:

Средње школе и Студенти:

1. место равноправно деле: Бранка Драгосављевић из Београда за песму ПЕСМА О НАМА и Јована Марковић из Љубаве за песму ОПРОСТИ,
2. Јована Живковић из Крушевца за песму ЉУБАВИ,
3. Искра Дејановић из Београда за песму ВИНО НАШЕГ ДЕТИЊСТВА.

Одрасли

1. Милко Стојковић из Смедеревске Паланке за песму МОЖДА СИ ТИ МЕНИ РОД,
2. место равноправно деле: Живота Трифуновић из Кобиља за песму ПРИЧАО МИ МОЈ ДЕДА и Јован Бундало из Београда за песму РАЈСКИ ВРТОВИ,
3. место равноправно деле: Милан С. Марковић из Семедража за песму САН и Милосав Ђукић Ђука из Крушевца за песму ЉУБАВ И ВИНО.

ЛИКОВНИ КОНКУРС

1. – Александар Милановић из Крушевца
2. – Даница Николић из Крушевца
3. – Марина Крстић из Крушевца

Похвалу ПоезијаСРБ за квалитет поезије добили су:

- Марина Крстић из Крушевца
- Радосав Јовандарић из Краљева
- Милица Ђорђевић из Крушевца
- Јелена Спасић из Новог Београда
- Симона Укај из Београда
- Бранка Благојевић из Републике Српске
- Снежана Поповић из Крушевца
- Богдан Јевтић из Крушевца
- Љиљана Тамбурић из Крушевца
- Јелена Трајковић из Зајечара
- Бранко Ђировић Ђиро из Ђићевца
- Дејан Милошевић из Крушевца
- Данијела Јевремовић из Крушевца
- Миле Лисица из Републике Српске
- Јасмина Димитријевић из Загреба
- Боривоје Видојковић из Ђићевца
- Драган Поп Драган из Кикинде
- Живојин Манојловић из Крушевца
- Градимир Карајовић из Крушевца
- Стефан Кнежевић из Крушевца
- Радојка Радонић из Врњачке Бање
- Славица Лазаревић из Лесковца
- Александар Ђурић из Пожаревца
- Александра Соколовић из Ђуприје

Бранка Драгосављевић, Београд

ПЕСМА О НАМА

Ми смо као два таласа
Што у сусрет један другом журе,
А када се споје, тога часа,
Грубо се разбију услед буре.

Ми смо као ружа и пчела,
Различити, ал' обе боду.
У слатком часу се грле тела.
Душе на своје стране оду.

Без љутње, и са мало сете,
Кажем ти у овоме трену,
Да смо две птице које лете,
А на очима имају мрвену.

Ми смо као поноћ и зора,
Једно друго увек следе.
Нисам рекла да се отићи мора.
Наши дани много вреде.

И још смо као зумбул и лала.
Миришемо лепше уплетени.
Од срца сам ти љубав дала.
Исто си је дао и ти мени.

© Бранка Драгосављевић

Студенткиња мастер студија историје на
Филозофском факултету у Београду.

Јована Марковић, Крушевац

ОПРОСТИ

И Месецу опет исте јади певам
како више не знам о теби да сневам,
како више не слушам шта ми срце збори-
пригушени вапај што каже да воли.
Да воли, да пати, да боли, да жали,
у тој причи љубави анђели смо пали.

И не знам да л' венем ил' поносно ћутим,
Пирова је победа-можда, само слутим,
јер љубав је чудна, због ње губим себе.
Споменух је...Одмах помислим на тебе.
И лажем се, кажем ништа вечно није
(изнад срца мога небо сузе лије),
И лажем се, кажем, сутра биће боље,
али јутра нема, ни животне воље.

Твоје клето име биће туга моја
поражене стране немилога боја,
поражени душа и срце и памет,
поражена остављам песму у аманет.

© Јована Марковић – Гимназија Крушевац

Милко Стојковић, Смедеревска Паланка

МОЖДА СИ ТИ МЕНИ РОД

Можда си ти мени род
још из живота прошлог
кад си ми толико мила
па ми се преплићеш у ход
из сећања надошлог
можда си исто што и ја била.

Можда си ми љубав била
заклета хлебом и сољу
на верност до гроба
оно кад си и ти снила
зору, сунчану бољу,
па откупила мене одбеглог роба.

Можда, можда сам те некад давно
у неком постојању другом
заклањао од кише, опасивао дугом
или пренео преко кућног прага
кад си ми толико мила и драга.

Или смо бреза и храст били,
једно крај друго у неком
расли шумарку над реком
где су двоје љубав крили,
шумили над љубавном устрепталошћу
па их од погледа злог крили,
дрхтали са њима и њиховом страшћу,
можда смо бреза и храст били.

Можда нешто блиско и топло бесмо
у животу пре, у облику другом,
али знам да своји јесмо
нахрањени истом тугом,
можда си живот мој била
кад си ми толико драга и мила.

Или си ти била дрхтава срна,
а ја, лица смркнутог, ловац зао
и погледом где ноћи ноћ црна,
можда, можда сам ти живот дао,
па ми срце крваво оста невино, чисто,
ја знам, ја знам,
ми јесмо једно те исто.

Или трава пролећна, нежна,
што расте стидљиво под глогом
и чека миловања летња неизбежна
разголићена под звездама и богом,
о ја не знам шта бесмо,
ја не знам шта сам ја, а шта ти била,
али оно што сада јесмо
знам да много си ми драга и мила.

© Милко Стојковић - Др Чомбе
Смедеревска Паланка

Здравка Бабић, Билећа

*„Сјаси Госјоди људи твоја и блајослови гостјојаније твоје,
љобједи всјем љавославним Христјијаном нашим,
на сојројшћивнаја даруја, и твоје сахрањаја крестјом твојим
житјелјство“ Воздвижење Часној крстја*

МИТРОПОЛИТУ АМФИЛОХИЈУ

Теби
који си опомињао одметнике
газио отровно трње
носио крст за небо закачен
размицао литице опомињућих путоказа
служио хљеб и вино,
шапатам молитвеним прије сванућа
са Анђелом на рамену
љубећи благодарјем
оне, што су чекали рађање сунца
загледани у небо
вођени тајним пламеном чистог срца.
Из Божијег ока сјеме жеравно
на небо у нама посијао
да спасиш родно поднебесје.
Оплодио зору вјечности гласом љубави
да се очи наше златним сјајем напоје.
Кад стигнеш Горе... отшкрини прозор
да сви запалимо своје звијезде
изнад амбиса мркле недоумице.
Ко ће да нам преда отворено небо
док чекамо да сване прије раног мраза
између самоће и неспокоја
у молитви да се препознамо?
Мирише тамјан у обоженој постељи.
У неутјешно предвечерје
док звоне звона Светосавска...
Видјех Госпде
свијеће су најљепше огњиште.
Било и биће.

ТАМЈАНИКА

Понеси цвијет који мирише на тамјан
да посјетиш светилиште мога срца
и пробудиш сва моја чула!
Отворићу ти Небеске двери
да утолиш причесну жеђ.
И чујем звона твоје душе
док дрхтиш пред олтаром љубави!
Свети јеванђелиста Лука
нацртаће пасторалу.
Тајанствена жена
са ореолом на глави,
привија икону и тихо се моли.
Познаћеш је по мирису босиљка
кад побјегнеш од људског бездана
и неке " Тајне вечере " .

СВЕТИ ЗАРУЧНИЦИ

У златном сутону септембарске ноћи
трепере двије звијезде на небу -
у њима двије дубоке тајне,
Свети заручници.
Ноћас, небо се Твојим именом зове, ЈоАкиме!
А ја сам Ана!
Најблаженија од свих, невина,
бремена у ванвремену.
Потписала благовјест, трен ухватила да Ти љубим очи!
Пожаром шапата, пламеном молитвом,
повијам уснама риме Твоје самоће!
Уз звук црквених звона
шапућем Ти тајну вјечности.
Моја нијема силуета буди ти сјећање на загрљај првог
сусрета.
Ја ноћас бдијем над Твојим лицем литургијским,
док на дну олтара кадиш, исконски, бол.
Искри грозница мојих усана
у храму Твоје божанствене душе!
У ћутању твојих прстију, расипам арију
свилених додиралубавним криком ...
Врати се ЈоАкиме!
Додиром Адамовским, обој бакарном бојом
моје зреле винограде.
У откосу дјетелине, на мојим сазрелим њедрима,
исконским угризом мудрости повиј небеску дјевојчицу.
Во вјеки вјеков ...
Амин !

ОД ПРАИСКОНА

Од жедних гутљаја праискона
И свете водице са твојих усана
Очи су моје постале извори
У мору твојих зјеница

МИЛО МОЈЕ

У тамнини твојих очију,
у невино поспалим звјездама
сузе моје су препознале рај.
Међу умрлим пупољцима надања
мирише цвијет васкрсења
и моје мило шапуће,
да све што је твоје, моје је.
У плаветнилу ненаписане књиге,
у једној јединој пјесми
гдје станује срећа...

ЧЕЗНЕМ

Чезнем да ти уберем
небо изнад Херцеговине.
Од предива плавих облака
изаткам ти кошуљу.
И да се утоплим
у свиленом загрљају
твога погледа.
Чежња ми на тебе мирише!

КОШНИЦА

Сунце ће препричавати
колико уздисаја
препраних росом,
од дуге и звијезда
уткаше пчеле
у медно саће
скупивши немире...
Из нектара пољупца
једног лептира,
заспалог на лучи
поленовог спектра
са наших усана.
Кћерка сам неба.
Душа ми етерска, часна...
У рукама грумен воска.
На уснама мед.
У коси бреза.
Боже!
Буди милостив!
Небеска смо варница вјечности.

БРОЈАНИЦА ОД МРТВИХ

Земља Херцегова, Корићка јама,
ризница мука и јаука.
Изнад, окамењено небо...
Ђути, Земљина утроба скамењена...
Ђути, и камен светосавски, љути... Ђути!
Твоје врело, Господе, слуги прославу смрти!
Звијезде су наједном протрнуле,...
Мајчине усне заувјек утрнуле,...
Укопане сузе... Само бол куца...
Преточио Господ тугу у прах,
Јудине знакове смрти
у смирај и љубље Христово.
Оплођена јама, јецају дамари.
Отврдла уста од молитве.
Блажен је ко овдје клекне!
Овдје је прошло стољеће
сахранило најљепше прољеће.
У таму дубљу од мрклог амбиса.
У њедрима брда
сјевер снажно дува,
вјетар успомене у бездану чува.
Сунце милује плочу од мермера.
Анђели тихо зборе... тише од Свете Горе.
А ја... Господе!
Стојим смјерно, стојим са страхом!
Из ока ми ласте одлетјеле.
Има нас још, Господе, има,
са очима што зборе вјековима!
Молим ти се, Господе,
и Теби Свети Јоване Кроштански!
Помилуј нас! Читај нам житије!
Пошаљи нам мирис цвијета Назарета
и безгласне громове Синаја,
лахор вјетра са горе Кармил,
у духу пророка Илије.
Да поникне Синајска купина –
црња од црне свиле
и чува име корићких анђела.
Подари ми, Господе, рајске љествице
и одоре од црног сомота, да обиђем угасле свице
разбацане по небеској равници!
У вртлозима суза
човјек овлада паклом своје душе.
Пуцкета воштаница, грли тишину.
У Божијем винограду,
у сну цвјетова, ноћ је бесмртна...!
Удостоји ме, Господе, у музеју покојника,
да Ти се молим уз бројаницу од мртвих!

ОН МЕ ВОЛИ ЋИРИЛИЦОМ

Ко то везе златовезом?
Свако слово свој рај тражи,
„О, Анђеле“... Драги пише -
ћирилицом чежњу блажи!
Чије руке в'јенац плету,
сунчев сјај на длану носе?
„Најљепша си на свијету!“
Пламене ми мрси косе.
Свака ријеч уздах плоди,
мјесечари у свом сјају.
Романтични развигори
к'о драгуљи свјетлуцају.
Ко шапуће тако њежно?
„Да те волим рећу свима,
златним љубљем - златовезом
љубићу те док нас има!“
Чије зјене тако чедне
моје мисли проналазе?
То мог драгог очи чарне
цјелују ме у образе!
Ко љубавне баца чини,
сонет кити златним сјајем,
свјетлост краде мјесечни,
ћирилицу кити мајем?!
Драги срце отворио,
од извора па до ушћа.
Крвљу својом, загријаном -
писмо стигло до сванућа.
Записао златовезом.
Свако слово свој рај тражи,
„Чезњо моја!“... Драги пише -
ћирилицом душу блажи.

МЈЕСЕЦ ЈЕ ВАЈАО ЖЕНУ

Не призна Требишњица
да је чежња слама, док наше сјенке
под платанима љубав воде.
Не призна Леотар
вјетру... витраж звука
кад само проћарлија и... оде.
Не дају моје зјенице
пламену твога погледа
да пали у њима
звјезде шуњалице, кад не знаш
да лажеш... слађе од меда
и сунцем да ми милујеш лице.

Не вјерује пјесма
ријечи,
док се јецај у њој
не претвори у пјену.
Умјесто тебе,
под Леотаром,
мјесец је вајао жену.
Њежно...
Њежније...
Најњежније...
Гасио нашу жеђ.

СРПСКИ ВИТЕЖЕ

Куда то журиш, српски витеже,
док сипи киша лед'на?
У кући остави мајку будну вјечно.
Нечујна и сјетна да плаче и пости.
Одкад ти оде из топлот дома
сузе су јој једини гости.
Цијели јој живот у уздах стао!
Куда то журиш, ратниче?
Гмижеш и ропћеш,
док планином ходиш,
да вратиш земљи украдена брда!
Да ли те боле табани
од хода по беспућима?
У грудима ти истина јечи,
Свето Тројство и вјера тврда
рањене груди ти лијечи!
Анђели плачу, последњи витеже,
и јеца крсна свијећа,
али тамјан у кући мирише.
Ти васкрснуо из црног праха
грлиш крваво сунце,
док јечи гробна тишина.
Ја сузом задојена
грлим твој крик у осами...!
Куда то журиш, витеже?
Путе ти квасе уснуле кише,
покривач ти црно небеско платно,
шума ти конак.
Гребеш и стењеш,
али не узмичеш пред силом.
Под главом ти јастук кофер успомена.
Реци ми, јуначе,
да ли те лијече сјећања
док негдје те чека вољена жена?
Њен зов у вјетру одлијеже.

ЧЕЗНЕМ

Чезнем да ти убере
небо изнад Херцеговине.
Од предива плавих облака
изаткам ти кошуљу.
И да се утоплим
у свиленом загрљају
твога погледа.
Чежња ми на тебе мирише!

БИЛА САМ СЕСТРА ЛАЗАРЕВА

Кажу да сам
у прошлом животу
била сестра Лазарева.
У земљу орлова
као звијезду малу
донијеле ме ласте.
Са ожиљком од трна
из Христовог тијела рођена!
Пчелице ме поленом задојиле.
Вољом мајке Божије, вођена,
да свијем гнијездо
под кровом који волим.
"Свјати Боже, Свјати Крепки
Свјати бесмртни..."
У Твоје име са усана
ријеч ми утекла.
Са очима боје свјетлости
к'о анђео сломљеног крила,
у молитви заспала
Док се Господ јави!

РАСПУКЛИ НАР

И кад ћутимо
Ја чујем шапутање
магије исконског даха.
Из распуклог нара
влажног пољупца
љубав је васкрсла.
Као чедна птица из раја
додирнула нас њежно.
Липе су процвале
због тебе, мили.
Док ћутимо...
Са твојим дахом
у маслини
мога осм'јеха.

КОШНИЦА

Сунце ће препричавати
колико уздисаја
препраних росом,
од дуге и звијезда
уткаше пчеле
у медно саће
скупивши немире...
Из нектара пољупца
једног лептира,
заспалог на лучи
поленовог спектра
са наших усана.
Кћерка сам неба.
Душа ми етерска, часна...
У рукама грумен воска.
На уснама мед.
У коси бреза.
Боже!
Буди милостив!
Небеска смо варница вјечности.

СНОВИЋЕЊЕ

Усних... Манастир Раковица,
крај Љубичиног конака, заспала...
Изнад мене распукла се небеска пучина.
Хладне ми руке.
Лице Васељенско.
Са усана молитва утекла.
Нигдје никог нема, само пјев птица
и вуч'ји зов.
Маме ме дубине.
Одједном ти...
Што родослов пишеш од искона.
Носиш ми воду са извора Свете Петке.
Уснама од меда црташ
фреске на лицу мом.
Причаш ми о души и царству небеском.
Да ми вратиш вид у очне дупље.
Омамљена мирисом тамјана,
будим се...
Заплакале кошуте у мојим очима.
Љубим ти руке.
Само свјетлост је вјечна.
И љубав...
По вољи Божијој

Лајош Мате Лазар, Лозница, Нови Сад,
Stuttgart...

ЕКЛИПТИКА

Трчимо за слободом
а обилазимо путању око заједничког Сунца
свако у привиду своје галксије
Пристали смо на ову многострукост
да би смо укинули законе Еуклдове
геометрије. И сад' трчимо истовремено по
једанаест Универзума, различитих
И не срећемо се никад
мада у истим временима живимо
Зато што пратимо космичку судбину
и само њу,
за овај парадокс у својим животима кривимо.
Одлучио сам да застанем, да пропустим овај
Мултиверзум кроз Сопство
Заједно са нама, што трчимо
по Римановим сферама
Одлучио сам да укинем ово
Еуклидово тродимензионално ропство
побеђујући Хроноса у свим Универзумима
Везујући се само,
само са часним Херама.
Питам се, ако би сада кренули
једно ка другом, да л' ћемо се на овом путу
међусобно спотаћи
у својим различитим нам, намерама?

ЛИРА

У неке вечери, када пожелим да си ту
Свирам лиру
То није антички инструмент, чак и не личе
Он је посебан, због тебе сам га смислио
Има више од осам октава
Има могућности анђеоских гласова
Крешендо који ти омогући да путујеш галак-
сијама, кроз време
Доње регистре сам намерно укинуо, ту му-
зику сфера збијања
Где љубав прелази у патњу
Иако је првобитно постојала,
свесно сам је укинуо
Ипак
Недостаје ми само један тон, који откључава
свих седам капија
Упорно га тражим, данима
Кључ за тебе, сакривен дубоко у мени.

АМАЕ

Јапанска чежња за спајањем
Носиш је кроз себе, инкарнацијама
Сусрети на светој планини Фуџи
Посете рибарским селима
Цветни дезени кимона, што лако склизну са
твојих рамена
При сваком сусрету
Наго и глатко тело девојчице, без ожиљака
без трагова старења
Иако, срећемо се инкарнацима
Та твоја сулуда жудња за спајањем, та АМАЕ
Оставила је у мени знак потраге
у другима које сам сретао
На својим лутањима по Јапану.

Присуство одсуства или МА
 У Јапану је празнина
 којом се дочекују догађаји
 У тишини се распростре наша близина
 Осећај долази из сопства,
 остало су само покушаји.
 Твоје одсуство присуства или НА
 Пуноћа је коју не надокнађују смираји
 Као и пут свиле, то је даљина
 Стање нам наметнуто
 Остају само немира трептаји.
 Тако се у ритмовима циклуса ових крећемо
 МА и НА, једно ка другом
 док тајне живота својих скивамо.
 Нестају читави простори, њихови садржаји
 моћима се размећемо
 док празнином, сами бивамо.
 Као да свему што нас сусретне, пркосимо
 Не додирују нас више ни света овог догађаји
 МАНА, та примурдијална божанска храна
 заувек, са собом што је носимо
 нестаће
 као и сви наши промашени
 космичких нам душа, преображаји.

МИМЕЗИС

Онаква, каква би требала да будеш
 Замишљам те
 То јеси ти
 Осећам
 Фестивал цветања трешње у Јапану
 Хладне улице мегаполиса
 Хук Нијагариних водопада
 Сlike прате догађаје,
 изнутра градим целину
 У одразу лика док себе гледам
 тебе видим
 Присећам се одавно записаних мисли
 "почетак и крај истовремено..."
 Сваки наш трен, нови је космички почетак
 Кроз тебе, крај не постоји
 Спојени, смислу придодајемо увећање.

Ако пожелиш да се заљубим у тебе
 пиши песме.
 Ако желиш да будем вечно твој
 пиши их само мени.
 Како год, само пиши.
 Пиши за почетак, све више и све брже
 због себе саме.
 У тој брзини, направи пун круг
 и претекни ме у свему... у животу.
 Нека твоја брзина
 буде двоструко већа од моје
 да ми сустигнеш године.
 Тако ћеш проживети два живота,
 један наш и један само свој.
 Знам да ти то можеш
 пишући обема рукама, истовремено
 као када грлиш свет.
 У том кругу што, твоје руке творе
 нака буде место што ствараш за нас.

Rođen u Pančevu, diplomirao na FTN u Novom Sadu.

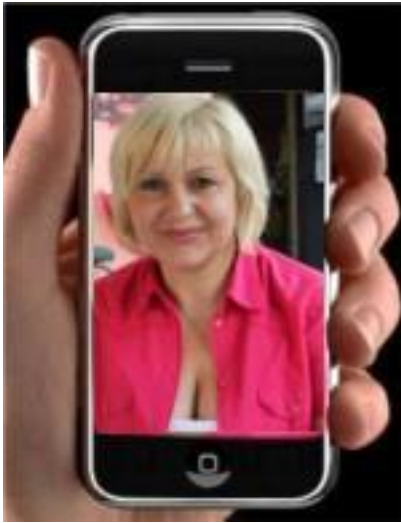
Najznačajniji Art projekti:

1. Kulturno leto-Novog Sada 1997.god ("Obredi svetlosti"-performans, autor muzike)
2. Otvoreni ateljei 2000- Novi Sad (performans, muzički saradnik)
3. EXIT festival- Novi Sad, 2005.god ("Ruts and Flovers stage"-autor muzike)
4. "KUNST UBER ALLES"-2006-2008, Schwenningen-Villingen, Nemačka (slikarske radionice- učesnik, gradski projekat)
5. "Two leakes" I and II (2009-2012), Mali Zvornik-Zvorničko jezero (multimedijalni projekat)
6. "AD DRINUM"- 2015.god; Mali Zvornik (multimedijalni projekat-koautor)
7. "ARKADIJANCI"- 2017.god; Mali Zvornik (multimedijalni projekat-autor)
8. "KAMENA DEVOJKA" - 2018.god; Niš-Mali Zvornik (duo drama-autor)
9. "PSIHA I EROS"- 2018.god; Loznica (poetski kabare)
10. "AMOR FATI"- 2019.god; Loznica - Beograd - Zvornik (poetski kabare)
11. "AURORA"-2020.god; Budišić (Art performans)

Izlagao je na brojnim samostalnim i kolektivnim izložbama a takođe je učesnik brojnih likovnih kolonija u zemlji i inostranstvu.

Sajtovi sa projektima:

- www.matelajos.weebly.com
- www.kamenadevojka.weebly.com
- www.erosipsiha.weebly.com

Лепа Симић, Цирих

Стихови за душе ДВЕ

Сваку сам рану
сашила
нитима
од племенитог сјаја свиле
благим покретима руку
око душе

И све су зарасле осим ДВЕ
што се провиде
које ће надживети мене

Те ћу понети са собом
као задње сузе
неисплакане
у мом непреболу

Кад ме поведу Анђели
кроз мирну ноћ
тихо
да одлетим
у бескрај бескраја
и сретнем њих
које сам жељна остала

И колико год да је Небо далеко
у мом срцу живе
као да се виђамо
свакога дана.

30.12.20

Милош Ристић, Крушевац

КАД

кад не знам шта да радим
ја се кладим

кад не знам где да бдијем
ја пијем

кад не знам шта да мувам
диваним дуван

кад не знам како да завршим
убиство песме извршим

* * *

Како смо мали
Како смо мали
Јуче смо знали
Јуче смо знали

Како смо туђи
Како смо туђи
Све мање луђи
Све мањи луђи

ИСПОВЕСТ

Сви су
Од мене
Тражили
Да будем
Машина

А ја сам хтео само да будем човек

Снежана Марко-Мусић, Земун

СЕЋАЊА НА НЕВИНЕ НАТО ЖРТВЕ

Ни једна годишњица бомбардовања,
ма колико округла, и значајна била
неће примицањем избрисати сећања,
ни вратити изгубљене за живот,
у наших скромних кућа крила.

Тражиће забрађена мајка вечно,
засвагда свог изгубљеног сина,
његовим именом звати у себи
сваког сличног њему, одмила,
не би ли се бар мало насмешила.

Трајаће црна туга док јој је века
јер се брисати из рањеног срца не да
ни чистина, мост, ни река, а камоли
чистотом узаврела крв рођеног детета;
залуд чека, остаје јој само сета.

НЕПРАВДА

Неко климавим прстом,
неко речју,
неко конкретним делом,
указује на правду
у списку неправди
подебелом.

Стањити се тај грчевито не да,
ако се шта избрише
ето места да се нова
неправда на ту позицију придода.

Људи су често склони
само ону блиску себи да виде,
а шта их се лично не тиче
за тим мождане вијуге не бриде.

ЗЛОСЛУТНЕ ПРОДОРНЕ ПРОЛЕЋНЕ СИРЕНЕ

Моје се жељено треће дете у колицима дечјим околом возило,
1999-е тек је годину и који месец једва напунило,
а већ је од звука сирена и авиона страх добрано у себе упило,
и показало се касније, није се тог страха лако ослободило.

Рефлектовао се он и на затворен простор, на вожњу лифтом,
још ми је у сећању слика кад у небо упире маленим прстом
док авиони непријатељски настројени
лете изнад наших глава и несносну буку
и страх сеју, уместо да оставе сунчевим зрацима
чист простор да нас греју.

Шта је скривило то невино дете
да му авиони с бомбама изнад главе лете,
да се на кући од детонације отварају затворена улазна врата,
да малтер око штока у великим комадима на спрату отпада,
чему је било криво, белилом свог млађаног лица свима мило?

Тврдим, ни у чему није било криво за то густо сивило,
својом невиношћу је новонасталој ратној ситуацији пркосило,
свило се уз мајчино сигурно крило и било је - како је било,
бомбардованима без изузетка, туга се крије иза сваког ретка.

Моје се вољено треће дете у то доба колицима дечјим околом,
по земунским улицама Горњег града обазриво возило,
1999-е кад је тек годину и који месец имало, беба било,
а већ од звука сирена и авиона страх
добрано у своје биће упило.

Уместо да је само песмице дечје
њено уво раздрагано слушало,
жртва је тврдох неспоразума одраслих занавек постало,
данас се препородило, пунолетно постало, у девојку стасало,
а многи њену срећу нису имали,
и у ратном вихору неправди су нестали.

МИЛОСРДНИ ИЗАЗОВ

Не бледе из сећања звуци сирена
ни сада кад бомбардовања нема,
остало је да виси у ваздуху
ко је био с ким против нас у дослуху.

Чији су моћни бомбардери
товар зла на нашу децу усмерили,
колико њих су драматично усмртили
јесу ли олако заборавили?

ПЉУШТИ КЛЕВЕТА СУДАРА КОМЕТА

Аутентична рана болећив круг истине
отвара, по леђима незаштићених
обелодањује суштинска питања,
скраћујући време до свитања,
праћено стегама додира два света
достојно судару двају комета.

Фластер на уста оста жеља пушта,
изгнаник из своје коже
свашта, чувањем ватре у себи још може
и кад се пат позиције множе,
ако се жеље и могућности
у јединство остваривог сложе.

Усудим се да поглед дигнем,
да га бацим преко крова,
преко бола, да затрем злотвора
што рушилаштвом вођен,
не беше молбом за мир
деце и народа погођен.

Заћем у друге земље рањиве,
арсеналом убојитог оружја погођене,
чујем, бомбе су бачене,
нуклеарна опасност појачана,
озонска рупа повећана,
жеља за борбом охрабрена.

Играти на сигурну карту ћутње
за: пссссст, нема љутње;
грешка - не оправдава,
осећај одговорности појача, не јењава,
потера за бољим се наставља,
поглед унапред помало забрињава.

СМРТ

Кобни пут
само једном
се деси. Довољно!

СТРАДАЊЕ НАРОДА

Крхка примирја,
нови сукоби,
артиљеријска ватра,
авионски напади,
рушење зграда,
граната пада,
народ страда.

Крвљу је некад
мир натопљен
и радост дечјег ока,
на другој страни сироче,
мајка без ноге,
кућа нестала,
туга остала.

Слика присилних мобилизација
под бомбама страдања,
по шумама спавања,
рањавања,
у заклоне склањања,
све у циљу мењања поретка
а као последица
генерацијама остају само тужна сећања.

СКАМЕЊЕНИ

Опрљи смрт и кад није из истих окова,
опхрва бол честицама непребола,
слама се срце што јаче туче,
у глави кошмар од олова,
снага тиња, храброст окаменила.

Поглед ће морати оштрији бити,
и другима вредносноу ноту улити
не треба за пропуштеним жалити
јер се неће повратити, а души може
само мучно до суза бити.

ЖИВОТНА КУШАЊА

Са руба смрти лекар врати,
у телу живот наставља да веје
и благодет своју околу сеје.

Још може штошта дати,
ако, ипак, не ускрати
време што на путу је.

Пољубац дану нема ману,
рука у поздрав замахнута,
нада у боље одшкринута.

Захвала човека човеку,
у пуном јеку - ревносно
никада одвикнута.

Осећај добра не смета,
уздигнеш мисли високо,
да лете вешто, полетно.

Иза тебе нек' остане сетно
и по тебе евидентно штетно,
нек' се рађа само успешно.

Јер, ако си са руба смрти враћен,
у телу живот настављаш да вејеш
и берићет другима око себе сејеш.

Занемарујеш сваки лош дан
у пакет животни упакован;
остајеш целодневно радостан.

У ехо који те прати
целокупна ће радост
века бивствовања стати.

ХАИКУ:

*

Тело се грчи
живот од смрти чупа
последњи трзај.

*

Даљина смрти
животу знана није
баш обећана.

*

Штитом природе
смрти леђа окрени
привремено бар.

НИТИ РАСТАНКА

Игра светлости!
Као водоток реке заустављен
живот часове клавира не узима,
руши најдебље зидове,
мемлу временом поприма,
олуци се под теретом уруше,
фишеци суволисја мирис
у етар испусте,
на растанак алудирајући,
птице селице са земље
на небрушен дијамант личе,
опомињући; сан о капи наде
у мрачном стаде,
одбрамбена линија утихну,
ћутња сузног ока завлада.
Мук над гробом.
Низ наковањ божјег гласа
смртном часу нема спаса!
Жуч, и крст, у оку прст.

ИСТИНА СЕ НЕ МОЖЕ САКРИТИ

Окупационе борбене формације,
делови припремљене ратне мисије,
карте судбине подељене у виду опреме
операцијама намењене,
шемом смрти распоређене
у пакленом плану
који нуди есенцијалну ману
да га није требало ни бити.

ОЗЕЛЕЊЕНЕ МИСЛИ

У пролећном дану
осунчана мисао
трепери од среће,
зна шта хоће,
зна шта неће,
шта је мање,
где је веће...
зна она, прва
штитећи иницијале
за ствари праве
до рингишила смрти
који лепоту живљења мути
до суптилног брисања свега
одреда.

Звездана Милосављевић, Ћуприја

ПИСМА НЕПОСЛАНА

ПИСМО I

„За мене је љубав Забрањени траг“

Ко сте Ви Господине Л.
што куцате на врата Забрањеног града
где дрхти промрзло срце,
ко срце војника под опсадом Петрограда.
Зар су Вас дозвали промрзли ветрови
кроз ову степену, кроз ратне буре,
где студ и немир марширају,
а дани убоги ко тројке јуре.
Јесу ли Вас призвала промрзла јутра
ко зачаране виле у бајковитом сну,
да ослоњени на сопствене ране
у очима мојим огледате самоћу сабласну?
Ко сте Ви господине Л.
Што куцате на врата Забрањеног града,
где гранитне ноћи стрепе ко
пред стрељачким стројем, иза барикада?
Јесу ли Вас кроз кишу бомби призвале
ледене зоре узглавље док кроје,
ил речи Ане Ахматове
„Да ми птице смрти у зениту стоје“,
или су Вас дозвала недошла пролећа,
завејана снегом у аскетском посту,
или ове наде, смрзнуте ми ласте
што плачу с' Чајковским на Аничковом
мосту?

Ви дођосте Господине Л.
где осама ко мећава пада
да као по Невском проспекту газите
све стрепње ове и сећања злурада.
Да белим ноћима ко криновима
у очима душе где још зора грца,
цветове кедрове проспете
у пукотине једног залеђеног срца
Ал' прекасно је Господине Л.!
Чак и да Ваше у молитви
изговарах име,
о коме сањах
и кога призивах
увек када би се прејела горчине.
Касно је, касно, Господине Л.
мени је љубав Забрањено воће,
касно је, прекасно Господине Л.
ја сам се превише напила самоће.

ПИСМО II

Нисам Вам писала писма
као Оњегину Татјана,
а свака је зора
несаном осликана
имала Ваш лик,
и корак јутра
кроз овај крајолик
на Ваш ме сети ...
Бојим се нећу умети,
нећу пронаћи речи које ће рећи
колико сте ми драги,
Ви који пробудисте
заспала пролећа
и уснулих грлица глас,
мене је љубав само кушала
док нисам срела Вас.

Нисам вам писала писма
као Оњегину Татјана,
ни кад је чежња као срна гањана
од рањених дана тражила уточиште,
близину Вашу, луку, коначиште.
Нисам пронашла речи...
Нема те речи која би знала,
Вама, ког сам по срцу препознала
рекла
да сам крај Вас и извор, и водопад
и поток и река,
она којој суђено би
да на Вас чека,
да би реч "љубав" дотад несувисла
Само крај Вас имала смисла.
Нисам пронашла речи...

Слободан Цвитковић, Шид

ГАСТАРБАЈТЕР

Оног дана кад је на пут крен'о
у далеки, стран и непознат свет,
родбина га до капије испратила,
са жалом к'о да је увенули цвет.

Да се назад никада не би вратио
на капији затворише тешка врата,
са тугом у оку само кер га глед'о.
Чинило се да нема ни сеју ни брата.

Тамо где хладан поглед крв леди,
потроши снагу жуљевитих руку.
Мислећи на остављену очевину,
тек у туђини спозна горку истину.

Бесане ноћи на уво му шапућу;
„Не надај се да те странац воли,
ту где си, никад срећан нећеш бити.
Ти си гастарбајтер, то ћеш и остати“.

Жељан осмеха и братске речи,
са надом се родном крају враћа.
Ником није важна, не жели да зна
цена новца коју својим знојем плаћа.

Очију уперених у торбе што носи,
ожиљке на души нико не опажа,
нити пита за проживљене муке.
Гледа само руку која дарове пружа.

НЕВИДЕЋИ И НЕЧУЈУЋИ

250 година од рођења Филија Фишњића

У размаку од два и по века
са освитом сваког дана,
сусрећу се два човека.
Срца пуних тешких рана.

Невидећи гуслар гусле носи.
Душману храбро пркоси.
Са гудалом битке војује.
И без очног вида побеђује.

Нечујући песник уместо нотама,
оштрим пером поеме ствара.
Отворених очију, дању и ноћу,
тугу у радост стихом претвара.

Невидећи гуслар песме испевао,
да их чује, и памти сваки човек.
Не чујући песник песме записао
да остану потомцима за навек.

Гусле у крилу не видећег гуслара
снагу и понос сваком Србину дају.
Перо у руци не чујућег песника,
Српску тугу и радост записују.

Два човека, невидећи и нечујући,
из вечите таме, и тишине,
тражећи спас за напаћене душе,
снагом ума све окове руше.

СУЗА У ПРАШИНИ

Говорила је да воли,
да сам њена срећа.
Да ми вечно жели
бити љубав највећа.

Али она волела није.
Само кад сунце сија
хтела је моја бити.
А мене наткри олуја.

Са кишом што пада
снови ми се руше.
Уместо да даје наду,
заједно нисмо више.

Када дунуше ветрови
није била поред мене.
Угашене жеље и снови,
послаше је у успомене.

Само понекад њен лик
као суза из ока изрони,
клизећи низ образе,
изгуби се у прабини.

Жељко Поштић, Смедеревска Паланка

ПОВРАТАК

Давно, угашени сузама моје мајке
једино наши прозори не светле,
док озвездало село, ко из бајке,
чека на зору и прве петле

У прах и пепео огњиште згасло,
опустелом дому затро се праг
и увео венац ђурђевданског цвећа
На поду срча, последњег пијанства траг,
а болну душу и ову кућу
откад те нема, није походила срећа

И нема више пољубаца кише,
ни осмеха – Сунца,
ни ведрине из твог ока
Испуцало ми срце к`о земља,
а било је, уз мало љубави,
човек из њег да роди

Самоћа ми оста једини друг
Путеви моји трњем су посути,
док те тражих у осмеху других жена
Песмом о теби, ето затварам круг,
јер сваки стих и суза о теби ћути
и не живи се, већ мре од успомена

МОЛИТВА

У пусто срце као у цркву ме дозови
Дођи и клечи да заједно молимо
Или ме прокуни или благослови
Умемо ли ми и сада да волимо?

Не можемо да се састанемо
осим у мом бдењу над твојим сном
Ево нас где ћутимо заједно
и као у магновењу руке и очи
нам се траже

Издаја речи се спрема
Док стиховима разгоним мук
у нама се нема таложи тишина
Са неуслишене усне оде ми реч,
к`о суза, нечујно
Препукле душе крик
Црна самоћа нас слути, а време бежи

Када ће најзад умрети и дуга?
Има ли мира, и`л мелема?
Враћа се бол, обнавља туга
Не љуби мање, ко много ћути,
а од сваке речи и ћутања, јача је љубав

СВЕТА ЉУБАВ

Вратићу се из даљина
и после времена дуга
пред тебе стаћу мила
Моје ће срце попут звона
пред зидинама Јерихона
звонити именом твојим

Издаће те гордост и сузе - издајице

И ти ћеш драга пасти
у загрљај моје душе,
док хорде дивљих страсти
пред собом светове руше

И гореће земља под нама
и Кумова слама гореће,
а у нама ће пролеће
да се расцвета као никада пре
Као да месец крошње стреса
падаће звезде са небеса
у косе твоје као свици

У име Бога, ја љубав славим,
клечећи пред тобом молим
да ти на усне печат усана ставим
О, буди покров свети
на распећу мог тела,
док прекривена латицама цвета
блиста твоја пут бела

Срећом си ме напојила
Сузом ме бистром прекрсти,
Нека твоји нежни прсти
исплету шапата венце
о љубави нашој непреболној
а онда пусти да одем,
овај пут заувек, међу свеце.

Љиљана Андрић, Мачкат

ДОК СТАСАВАМ МЕЃУ ЉУДЕ

Насмејано док корачам,
стазама детињства ходим,
моја мама одабрала
да баш њој се ја догодим.

Родила ме, живот дала,
за мене се увек брине,
нико као она не зна
да ми даје сноп ведрине.

Нико нема такве очи,
без речи ми љубав деле
и топлином милују ме,
погледом ме увеселе.

Срце јој за мене куца,
љубављу ме својом храни,
док постоји моја мајка
срећа је на мојој страни.

Нико нема такве руке,
загрљаје нежне нуде,
подршка ми, охрабрење
док стасавам међу људе.

О СВЕМУ

Земљиште је кућа глисти,
водом жеђ утоли биљка,
ношен ветром соко лети,
сунце свима је светиљка.

Шума крије плаху срну,
пут на наше стопе чека,
звезда је да тајну чува,
мостови су прсти река.

У јату је птица срећна,
океаном делфин кружи,
уокрас ливаде је лептир,
рука служи да се пружи.

Поносна на поглед стена,
траг је велик кад процвета,
пустиња је за оазу,
а дете је центар света.

ПОМОЋ АЗБУЦИ

Нашу је азбуку
срамота од себе
кад јој неправилно
слова употребе.

Циљ себи зададох,
одлучно и часно,
нетачне гласове
исправљаћу јасно.

Од шока кад **сечу**
или **печу** нешто,
језик се развезе,
дам одговор вешто:

Слова су погрешна,
јер се дрва **секу**,
док се у шпорету
колачићи **пеку**.

Кад **тучу** ил` **вучу**,
у стресно ме стање
у трену доведу,
одмах дам на знање:

Другари се прави
никада не **туку**,
нити се свађају,
нит за уши **вучу**.

Свима пример дају
док се лепо друже,
културом говора
да се увек служе.

Александра Жуњанин, Почковина - Трстеник

Чудан лутак

Имам једног чудног лутка
знај дрвена то је справа,
без ципела, без капута
никад уста не отвара.

Али ипак прича приче,
видиш да је чудан он,
те су приче врло смешне
има слика, нема тон.

И језике непознате
уно, дуе, нине анд тен,
сви се чуде како може
кад је лутак стално нем.

Питате се како лутак
живи живот препун среће,
како прича, како ради?
Па машта га то покреће.

Мој тата

Питам се питам да ли на свету,
постоји још неки као мој тата?
Доручак спрема, полива цвеће
и грли маму око врата.

Његова срећа, љубав и душа
све важно на свету што постоји,
знам да све то ја сам,
мој тата свет по мени кроји.

Хвала ти тата за бескрај пажње
играчке, кућу на три спрата,
али те једно највише молим
поклони мени сестру ил' брата.

Машта

Дечијој машти краја нема
увек нека нова тема.
Одакле им тол'ки дар
кад би само знали бар.

Свет је њихов сав у боји,
ничег се дете на свету не боји.
Војник је храбар, принцеза важна
њихова машта много је снажна.

Пустите децу да машту кроје,
од снова дечијих бољи не постоје.
Они би могли и свет да воде
уз помоћ маште до слободе.

Оливера Цветић, Трстеник

ПЕСМА БОГУ

Све твоје жеље разуме
твоје мисли да чита уме
молитве твоје помно прати
и увек може да те схвати

Једном ти је живот дао
маму тату још ниси знао
од Њега све дарове примаш
дугујеш му све што имаш

Стално пази на добро твоје
присети се знаш ли ко је
пут увек нађе до срца твог
јер Он је љубав Он је Бог

САЊАМ – САЊАЈ

Дечак

За кога плетенице
чудесну тајну крију
а очи боје мора
певају арију

Девојчица

За слатки осмех
за звуке виолине
за трептај погледа
за трен близине

Дечак

Коме руке пружаш
и мисли поклањаш
песмама кога љубиш
за кога снове сањаш

Девојчица

За љубав прву
и пољубац снова
за дрхтај нежни
у наручју изазова

Дечак

И само сањај

Девојчица

И само сањам

Дечак и девојчица
у улици свитања
на љуљашци маштања

НЕК ЉУБАВ ЦВЕТА

Поглед је твој
најлепши сан,
плаветно море
и сунчан дан.

А осмех твој
радошћу злати,
неприметно
моје мисли прати.

Додир је твој
месечев прах,
пролећног ветра
мирисни дах.

Волим те ја
волиш ме ти,
шапуће срце
заједно смо ми.

Нек све је јун
нек срце сја,
кад сијаш ти
сијам и ја.

Волим те ја
волиш ме ти,
око у оку
то су наши сни.

Нек песма пева
нек трају лета,
нек љубав живи
расте и цвета.

Зорица Матицки, Трстеник

ДВА ПРАЗНА ЛИСТА

Оловка чека мишљење моје,
два празна листа преда мном стоје!
Док ми се дланови сопствени зноје,
нема те нема, око моје!

Сликар нисам као Гоја,
да твоје очи насликам смело,
једино оловком да прикажем мисли,
онако смело, док душу тишти,

У трену пишем два три стиха,
да их оловка не повреди,
уздахнем дубоко до крајника,
А твоје око ,бледи ли бледи!

4.7.2020. *јогине*

СТАРОСТ

Гледам смело руке твоје, баш као и ове моје!
Поготово боре своје, разређену косу моју,
старост стиже у повоју, чак и кожа мења боју!

Гледам тебе ,себе лично, није исто али слично.
Живот има више фаза, итекако нам доказа,
нађосмо ли себе сами, где одоше лепа дани?
Не дају се лако снови, потруди се па обнови!

Мало воље треба нама, благи осмех на уснама,
да проструји крв у нама усред ноћи, усред дана.
Окрени се сунцу, киши, нек се пева нек се вришти,
чује песма и балада, старо тело душа млада!

21.9.2020. *јогине*

У ЦВЕТНОЈ БАШТИ

У крошњи храста, у крошњи брезе
где птице радо лети се гнезде,
у цветној башти лептири слећу,
пажљиво лете, градећи срећу.

Сигурност жели птица и пчела
ту испод дуге, небеског вела.
где расте и цвета, цветак и грана,
где живот има врлина и мана.

Ослушни, погледај, живот иште,
где страст и нектар на живот мирише,
у цветној башти живота сласти
застани мало себе почастии.

21.9.2020. *јогине*

Миливоје Илић, Панчево

МАЧИЈА ПОСЛА

У топломе дому
Обично крај пећи
Задовољног брка
Маца воли лећи.

Пунога стомака
Док напољу снежи
Она сања како
Миш са сиром бежи.

Тада хитро скочи
Мислећ' да је јава
Видевши да није
Настави да спава.

Али мира нема
Сад је буве гризу
Почеша се шапом
Три пута у низу.

Мало грицну крзно
Где засврбе јако
Лизну длаку брижно
Улепша се тако.

Онда мирно леже
Вече да одрема
Јер јутро јој нове
Авантуре спрема.

СУПЕР ТЕТКА

Моја тетка из Словачке
Већ година има ала
И стално се плаши пљачке
Пензија јој врло мала.

Воли много трачарије
Од тече се стално крије
Али ни он цвећка није
Кад ракију кришом пије.

По читави дан се шминка
Кафу пије и трачари
И телефон стално типка
Атмосферу да не квари.

Моју маму када зове
По сат цели је задржи
Тако да јој рерна плане
Док за ручак месо пржи.

Драга моја, мила моја
Тетице без мана
Знам да ти је трачарење
Најважнија храна.

Хеклај, пери, спремај ручак
И не смишљај празне приче
Мајка мора да их слуша
А баш је се и не тиче.

Велимир Ралевић-Беране

ВОДИТЕ МЕ ДЕДИ

У стану сам сâм без воље
Са сузом што лице роси
Док деда низ родно поље
Цурицама свице носи.

Учим-стење срце младо
Давим се у страницама
А мој деда гони стадо
И ћаска са чобаницама.

Живим тако ради реда
Пустиња је у мом оку
Док деда из жбуња гледа
Дјевојчурке по потоку.

Види мама да већ горим
Тата хукће неумитно
А ја трошним гласом зборим
Водите ме деди-Хитно.

ПОНОЋ

У ноћном часу тамном
Мама - осјећам страх
- Не бој се - маштај са мном
Мисли на звјездани прах.

Мама - у овом тешком
Сату - шта тата ради
- Мисли на тебе са смјешком
Док руду из земље вади.

Мама - у овој тмуши
Куд задњи зрачак оде
- Послушај свице у души
Они нека те воде.

Мама - извини - праштај
Твој дјечак баш није јак
- Затвори очи - маштај
И побиједићеш мрак.

СУДАР

Копам мисли као рудар
У души ми бездан
Заказао с Ољом судар
А љубит се не знам.

Срце бије - лудо такће
Моје то не брине
Само деда с крова гракће
- Нападни је сине.

Немој да на бојном пољу
Уздаси зањеме
На јуриш заузни Ољу
И не брукај племе.

Нећу док се јадан снажим
Ољу ни да такнем
Али зато праћку тражим
Дедицу да смакнем.

Владислав Петковић, Ниш

НАЦРТ

Све своје нацрте сам скрио,
најпре онај најдражи да само за те знам
макар никад посећен, стално, крај Мораве, снио.
Лицем ти топлим чекам да обели се дан,
да риђан заmine
у део тиши, и јагорчевине
нежне као дрхтај и саме ко мој крај Мораве сан.
А онда, кад дођеш, на дланове,
остављам ти спомен и зумбула боје...
Прати ово време сву лепоту твоју
И сакупља трешње да јој венац скроје.

ЗОВ

Замакле зиме дана,
његовог последњег сата,
начинисмо пламичак кратке шетње.
Хладноћа нас баш није хтела.
Ти с капуљачом на пола ока,
два ока (и кад не би) весела,
те пренеше веселост на усне,
ко кад угледаше утврде града
с исклесаним лавом над пролазом
(с северне стране),
кроз који не баш да нам бране
да прођемо али нас баш, по доласку,
и не љубе у чело.
Знају они све.
Села су часна,
а они нам део називају селом.
Но смоква, ипак, даје једну дивну сласт.
Ја мало дуже гледах других сорти раст,
понајвише пратих храст и зову,
Нарочито сад кад нам се род таји,
скривају се воља, прилаз, загрљаји
са вековним хтењем да све дивно буде.

Једни су јој градове чували
(никад туђе),
једни рода веру без да да име нуде.
Њени, капуљаче на пола ока,
два ока (и кад не би) весела...

ТАЊА

Тек почетак јуна а ваздух већ пече,
и свет тражи наду у траве таласању.
Тога јутра никад да дочекам вече
и дођем где увек сачекивах Тању.
Још од подна кренух ка божичкој шуми,
без другијех мисли, свео у плакању,
сав у новој вести, без моћи да кумим.
Такав сам, пред вече, угледао Тању.
Зна и она за ту вест од скоро,
те се зато нежна примиче још тише.
Вест пренео сликар (син Јованов) с двора,
поручио селу да кнеза убише...
У своју је хаљину, све јаче,
крај плавих почела уносити и црвене нити.
Медено јој срце (као ждребе) скаче.
до јутра кад почне сан ко вино пити.
У јулу сам хтео похитати кнезу,
спремао се с коњем црвенога сјаја,
а Тања се беше сва предала везу
о словима знаним, са мараме краја.
И удари инат тупо, као плехом,
но гледасмо се мило, топлије нег увек,
приљубљених глава, под (од цвећа) стрехом,
осетих да Тањи предадох свој век.

Зора Митровић, Крушевац

САМОСПОЗНАЈА

Иди и не осврћи се на мене, а ја ћу остати сама у мору туге.
Где год се окренем, видим твоје одсјаје, осећам твоје мирисе.
Намећу ми се са свих страна елементи твог потоњег бића.
Ја копним, ја немам власти над собом. Све се одвија у мени, а
ван мене, све боли, а разум не може да контролише
неразумност.

Полако се растапам у магли себе бивше, тонем у поноре
свести, која извире из мене у непрепознатљивом облику.
Ово сам нека друга Ја.

Које све алтернативне облике свог бивства може да искуси
човек у ненаданим и неочекиваним животним ситуацијама?
Спознати себе, није ли то тежак еволутивни процес, управо
писан по истој књизи света, књизи постања.

БЕСПУЋА

Ти моју душу испитујеш, као ветар који би да проникне реку.
Као вода, која би да проникне извор.

И ти проналазиш моју душу, а ја се радо препуштам.
У исто време, ја уживам и мучим се.

Јер, ја тада схватам сву своју немоћ и слабост, и сва своја беспућа.
Ја сам себе никад не бих пронашао да нема тебе.

Моје су стазе у сумраку. Ти испитујеш и проналазиш моје унутрашње узроке,
који прете да ме полако одведу у пропаст.

И ја схватам, да бих без тебе морао поново да се вратим на стазе беспућа.

Стога, не иди, остани, и када сам груб, и када те вређам, и када кажем да те не волим.
И тада, ја те неизмерно волим, а задајем ти бол из страха да ћеш једнога дана ти то мени
учинити, ако ме оставиш заувек.

БОЛ

У ноћима без сна, рађаху се у пиščевој глави разноврсне мисли.
Али, једна мисао не даваше му мира. Опседала га је чешће и упорније од осталих.
Шта више боли, срце или тело?

Писац одлучи да изведе експеримент.
Пошто га је много пута болела душа, услед разних неправди овога света,
он реши да искуша физичку бол.

Намерно се разболе и паде у постељу. Отпоче агонија.
О, блажене муке срца и душе, завапи очајни писац. Где сте сада, да блажите праву бол?!

ЗАВИЧАЈ

Протекоше многе године од њиховог последњег сусрета.
Беху процвали нарциси. Ишчезнуше туробне боје јесени.
Котрљаху се облаци ветра, ношени носталгијом прошлости.
Завојите степенице живота водише у поткровље заборавља.
Низаше се сећања попут зрна бисера.
Рушевине старог моста сведочише о зубу времена.
На падинама лежаше раштркана сеоска имања.
Река Тиса хучаше причу из давнина.
То беше завичај сликара.

Уље на платну, 52x74.

Дејан Петровић Кенац, Крушевац

Између јаве и сна

О теби не знам ама баш ништа
И нисам неки чаробњак ни пророк
Ал кад те видим сав заблистам
Највећи сад си мој грех и порок.

И не знам шта ме ка теби вуче
То дуго траје а жеља већа
И док те гледам ја сам ко камен
Привидно хладан и пуно срећан.

Негде у себи тренутак тражим
Да могу рећи све што бих хтео
Ал ипак усне остану неме
Постајеш полако мог бића део.

И зато бежим од тебе дуго
Јер ниси сама нисам ни ја
Тренутак сневам ко да је јава
Жеља ме вуче а разум не да.

У смирај ноћи кад све утихне
Уђеш полако у снове моје
Шапатом нежно проговориш
Љуби ме сада једино моје.

А руке дрхте ко да су криве
Као да их разум на зло тера
И никако сада жељу да смире
У сновима бар да им се предаш.

Не желим ништа а све бих сада
И разум само заблуду ствара
Тренутак један ја бих желео
Тебе на јави и део сна.

Тренутак

Изгубим понекад себе на трен
И одем у своје снове свесно
Да тражим тренутке срећне
Који су од мене далеко...

Почнем да лутам мислима својим
Обиђем ретка места спокоја,
Обиђем жеље скривене у сенци
Црвеног месеца и тражим своја сећања...

Тренутак тог лудила што клиже по леду
Оставља утисак нормалног мене,
Мада сам свестан да време лудо
Краде ми светлост, узима време.

И на тренутак у тој секунди
Док разум своју битку води
Могу да будем само свој
Исправан човек на слободи.

Тишина спава

Ћутим, у себи проклињем тишину
Док звук бубњева бије све јаче,
Ћутим а знам да у тишини
Могу само да сневам и плачем.

Пуно се речи скупило у мраку
Руше проклету наду у мени
Свака од њих је упорна била
Да остави неку рану у вени .

Тишина спава а снови гризу
И свака бол је од боли јача
Како крај тебе да останем близу
Доста ми је у грудима плача.

Ноћ је увелико спустила капке
Више ни совин хук се не чује
Моје је село заспало цело
Мир влада само тишина, ту је.

Богдан Јевтић, Крушевац

АЛАРМ БЕСКРАЈА

Аларм у срцу звони,
дрхте сви дамари моји.
Сваког дана
душу ми обасјава,
окупирала ме до бескраја,
у мислима мојим
лепота њена уткана.
Навиру слатке,
бескрајне риме
док сав треперим
од љубави силне.
Дишем у ритму
њених погледа,
поклоних јој
златан кључ срца мога!

БЛАЖЕНСТВО ВРЕМЕНА

Нас двоје блаженство времена
струјиш ми у венама,
баријере се руше,
сакрио сам те у дубину душе.

Ноћна ведрина, пријатна тишина
заискрена нашим погледима,
сваки трептај је губљење времена,
волим кад си срећна и насмејана.

Нежна снага љубави
кроз лепоту ноћи шапатам говори
у мом видном пољу
блисташ само ти

Љубавна енергија нашег споја
приближила небо где звезде се роје,
да искрама својом пољупце нам броје
док уживамо у трајању чаролије.

НАЈБОЉИ ДРУГАРИ

У чаши вина утеха постоји,
испијам је до дна,
на столу већ друга пуна стоји,
настављам да љубим чашу ја.

У мислима и даље
борба са собом траје,
о бескрајној љубави
која судбину кроји,
на столу бокал вина се зноји.

Срцу сам свом верни слуга,
питама се да ли умире дуга?
Маестро са виолином
у души ми ватру пали,
вечерас смо бокал вина
и ја најбољи другари.

У фајронту бескрајне тишине
вино ми бива извор свежине.
Ноте емоција са виолине
воде ме кроз свемирске ширине,
кише лију по лицу,
у огледалу спознах
сломљених крила птицу.

Лутају мисли вином опијене,
када се снови остваре не мери се време.
И даље у души постоји нада,
права љубав где ли је сада?
Да ли и она у вину утеху тражи
и жељу за искреном љубављу снажи?

ОТВОРЕНА КЊИГА

Перфекција до танчина,
перо моје душу има,
не могу је
описати речима.

Визуелна лепота,
искрен поглед у очима,
застао сам испред ње
очи су проговориле.

Застала је
наравно и она,
за њу сам постао
књига отворена.

Деси се
експлозија у трену,
на својој сам
осетио усну њену.

Љубав траје,
књига се чита,
заједничка је
свака страница.

Дејан Милошевић, Крушевац

ГВОЗДЕНА КИША НАД МОЈОМ СРБИЈОМ

Шта то помути човеков ум
Да једно божанско небо
језивим звуцима пара
И шаље црне птице под облаке
Па чисте мисли у пакао претвара.

Што се именом анђела игра
И милосрђем назива безумље
Ко то на Бога хули и веру гази без брига
Ко човеково биће размамљује.

То само Бог свети једино зна
Зашто је невера црнило сејала
Једну земљу убијала до дна
Због чега сузу није пустила -
Но, наместо тога, се смејала.

Бог види, суди и прашта...

До века невера остаде
Стравичан ожиљак од црног плашта.

ТИ

Ти си постеља заласка сунца
Ти си јастук тишине сутона
Ти си топлина небеског плаветнила
Ти си необјашњиво велика васиона.
Ватра си распламсана мог ума
Нектар си с крвљу помешан
у мојим венама
Највећи талас у утроби љутог океана
Самилост си божја мојих осећања
Ти си вечити продужетак мог постојања!

ПОМИЛУЈ ГОСПОДЕ

На рубу мог сећања
Слетела некаква птица црна
То ваљда обасипа једна болна успомена.

Црна птица у зеницама
Ја призивам Божје светитеље
Спасење видим у облацима
Болном исповешћу смело да отерам мучитеље.

Знам да сам у души Бога следио
Знам да сам проклети грешник био
Нећу да ми вечност буде бледило
Јер грешно ми тело слабост
и одречење обузимало!

Знам да ће Христос једнога дана доћи
И да ће тад свако своја недела платити
Ал ја ћу већ у Јерусалим поћи
И душу своју истинољубиво предати.

Са руба мог покајања
Нек одлети птица најцрња
Ја бих да ме претворе у вечна клањања.
Да ми из душе нестану
прободи подмуклог трња.

УЛИЦА

Корачам улицом знаном
Том танком линијом
Наспрам чудесног универзума,
Остављам трагове, исписујем прошлост,
Тражим путоказ свог одбеглог разума.

Кишна је моја улица,
По трави јутарња роса,
А душа - сломљена крила недужних птица
И моја судбина влажна и боса.

Молим се, очи ми сузне,
Рука већ спремна са три стегнута прста.
На крају улице видим чудесну светлост
У облику крста.

Сад лакше је души,
Разлетеше се птице.
Душа не боли, не гуши.
То је тај крај улице
И вечност која се никад не разруши.

ТРАГ

Ја сам давао срце цело
љубав ми дане у неповрат носила
и нисам скривао да сам волео
душа ми твоју благост просила.
Сад,
широке прерије трњем обучене
крвави трагови - по телу бразде
мисли су ти сечивом пресвучене
ја сад газим густе крваве стазе.

Миодраг Шароџић, Александровац

МОЈА ЖУПА – СРПСКА ВИНСКА ЛЕПОТИЦА

Ту, где је вековима гргољи Пепељуша
где с јесени вино клокће и пенуша,
где се пуне бачве церакају скупа,
ту је лепотица винска- виородна Жупа.

Кад је лепша, кад је мириснија она,
кад је сјајнија и од медаљона?
Коме нуди сласти од грожђаних зрна,
било да су бела, црвена ил црна?

Има л јутра да Ступањска коса
не махне Жељину - планини поноса,
ил да са истока осунчана Варина
не ослушне песму коју пева
набрекла Расина?

Нема дана у години, ни месеца тога
да не зрачи Жупа даровима Бога.
ни вечери да се не осмехне Марко вина Ђави
и на брегу виноградима према Вељој Глави.

А кад подруме отвори уснула Лукаревина,
тада замиришу разне ракије и вина.
Уз точење вина увек песма крене,
па одјекне преко брда све до Вране Стене.

Чују је планинци, па с бисазима у пољане
сјуре
да отворе успавану бачву или буре,
да се слатко у подруму до гуше наките
уз сланину, чварке и од сира пите.

По планинском песмом
горњани доњане поздраве,
мешине напуне да славе преславе.
А кад им се зарумени и зажари лице,
у глас запевају:
Нама Жупо, српска винска лепотице.

ЖУПО МОЈА, МОЈ НАЈДРАЖИ КРАЈУ

Расула се Жупа доле од низина,
па горе високо до Гочких планина.
Поноси се она сваким новим даном,
Питома, ал раскошна, прочула се светом.

Сенокосе ливаде, потоци и врела,
красе њена сва планинска села.
А низини жупској цветној од давнина,
стражу будно чува седласта планина.

Баште, њиве и воћњаци млади
што их красе бујни виногради,
плодови им миришу сви у загрљају,
Жупо моја, моја најдражи крају.

Лепа си ми с пролећа у страни,
па и лети кад су гроздови ти врани.
А с јесени брекћеш од силнога рода,
лепотице винска древнога народа.

Кад ми Сунце сиђе у најлепшу причу,
ја помислим то зрикази зричу.
Тад Месец доваља под велики брест
празну винску бурад на јесењи тест.

Чим на брегу ујутру очешља се зора,
берба почне, ето с грожђем разговора.
Тада Жупа ноћима не спава,
Док у лојзу вијори та винска застава

Под њу се у пољане и планинци сјуре
да напуне празну бачву и буре.
С доњанима тада винска песма крене,
одјекује од Врбнице, па до Врање стене.

Подруме оживи сва берачка свита,
па потекне вино у каде ил корита.
А врапци заграје пољаном у гају,
Жупо моја, мој најдражи крају.

У теби су, Жупо и цареви били,
дивили се лепоти, твоје вино пили.
Тим је твојим пићем свих могућих боја
Кнез причестио војску пре Косовског боја.

Традиција живи, вечно ће да траје,
спојила је досад многе нараштаје
жупским колом и причом истинском,
песмом рабацијском и фонтаном винском

Чувај име, сваку тајну своју
за Србију и за љубав моју.
Нек јесење свечаности успешно ти трају,
Жупо моја, мој најдражи крају.

Анта Цамић, Александровац

ГОВОР ЖУПЕ

Прошао сам ја Србијом
сада скоро, а и пре,
само Жупа има наше
баш чувено – ајде бре!

Успорите бре другови
ја вам читам песму фину
саставих је бре ја данас,
а тема је бре о вину!

Има доста жупских речи
што нам душу ето лечи.
Да ли читаш брате Брано!
Дође неко време врано!

Друкче туђе беше ето
лане кусо – оде лето!
А чорицу и сад буде,
са овцама кад треба да буде!

Флашу оћу доброг вина,
Врано Жупско нека биде,
да пијемо нек сви виде,
а артија мени треба,
као лебац, па шта биде!

Књигу пише доктор Миша
и по Жупском он све шиша,
да, турцизма и ту има,
али зашто јасно је свима!

У Жупи је увек лепо,
увек лепо, скоро бајно,
не каже се – „дај ми мало,
већ се каже-мајно, мајно“

Свуд се бере виноград,
а у Жупи „Лојзе, лојзе“
свуд се каже грожђе,
а у Жупи „Гројзе, гројзе“!

СВЕТИ ТРИФУН

Ти то знадеш заштитниче,
да се твоје име слави,
постао си светац ето,
ореол ти сад на глави.

Један светац шест имена,
то је доказ да се слави,
и даље ти блиста круна,
ореол на светој глави.

Исцелитељ ти си био,
и имао многе моћи,
а сви они што те славе,
надају се и радују,
да ће лепо време доћи.

Орезују сад виноград,
а љубав је увек јача,
ту је свећа и колач,
крај везеног покривача.

Пун виноград посматрача,
за вином је жеља јача,
кадионицом сад се кади,
тек предстоји да се ради.

А уз љубав и уз вино,
биће деце, биће фино,
прорадиће жупске роде,
па ће деца да се роде.

ПОВОДОМ ДАНА
СВЕТОГ ТРИФУНА,
ЗАШТИТНИКА ВИНОГРАДАРА
И ДАНА ОПШТИНЕ

ЖЕЉА БОЕМА

У кафани ту за столом,
питаше боема,
стално пије и ужива,
али посла нема.

Нека каже сада јавно,
боемчина стара,
шта тај жели сад да ради,
за шта има дара.

Волим бити чувар пића,
јер то многи воле.
Чувао би и пио би,
од мрака до зоре.

Ставио би душек бели,
ту поред славине.
Бацио би ја све чаше,
због такве милине.

Тад би црево користио,
да ми гаси жеђ.
Из лончета кад сам пио,
ја оштетих глеђ.

МАЛИНА

А била је млада,
сукњица јој фина,
а име јој лепо,
звала се Малина.

Године су прошле,
иза мене fine,
ал` радо се сетим,
пре лепе Малине.

И због тога ето,
ја малину садим,
с уживањем радо,
волим да је радим.

Око мене редови,
баш малина доста,
а у мојој души,
и у моме срцу,
само једна оста.

БАШТА

Био сам у башти
Са хиљаду ружа
Али само једна
Диван мирис пружа

Миришу све руже
Ал мени њен годи
И тај дивни мирис
Ка срећи ме води

Прецветала ружа
Па мириса престаде
Да се дивно пружа
А жеља у срцу остаде

Прецветала ружа
Оста зелен пипак
Када пипак сазри
Добићемо шипак

Ал ипак да знате
Преко један век
Шипак се користи
Као добар лек

Живота Трифуновић, Кобиље

КРЧМАРИЦА

И ово вече крчмарица,
румено вино точи.
Испијам чашу полако,
ни сам не знам коју.

Крчмарицу меркам,
од главе до пете,
мислим на свој дом
и драгу жену моју.

Певачица око стола,
увија се, песме пева.
Док пријатељи моји,
то задовољство плаћају.

Време тече, поноћ се ближи,
весело је друштво цело.
Али очи моје нетремице,
само крчмарицу гледају.

Кафана се затвара, фајронт,
одлазимо свако на своју страну.
До следећег сусрета,
проћи ће још времена доста.

СТИЖЕМ СВОЈОЈ КУЋИ.
Забринута жена ме чека.
Ја је љубим и милујем,
крчмарица само успомена оста...

ТРБУХОМ ЗА КРУХОМ

Корачам наоколо, гледам, размишљам...
Ох, каква ли је та зла судбина?
Па зар је бели свет бољи и пречи,
него што је ова рођена домовина?

Јесмо ли ми нација, народ, друштво
које најмање брине за поколења своја.
И уопште не схватамо значење речи:
"Најдража је мени ДОМОВИНА моја."

Посматрам двориште пространо, напуштено,
и делове зграда размештене по њему.
Па ми се око срца нека зебња таложиле,
и кајем се што уопште начињем ову тему.

Протекао је прилично дуги низ година,
а да људска нога ту крочила није.
По оном корову, камењару, рушевинама...
ни Бог не зна шта се ту све крије.

На дрвљенику порасла бујна трава,
секира одбачена у земљу утонула.
Камара сламе спљескала се до земље,
а штала, некада пуна стоке се преврнула.

Обор и тор захватио тежак зуб времена,
стрче само бетонски делови зидина.
Кош зјаји празан, летве полумљене, труле,
а некад се ту складирала цела летина.

На бунару сантрч се потпуно распао,
већ га је заклопило шибље и трње.
А када погледам кућу, била је пуна чељади,
оцак пао, прозори разбијени, шта ћеш црње.

Оструга и бршљан већ доспели до терасе,
хватају се за преврнуте разбацане столице.
Сасушено цвеће још је у саксијама,
гелендери расклимани, пукле степенице.

На тавану и по дану и ноћу чује се лупа,
као да бал вампири и утваре одржавају.
Куне се ту већ давно уселиле и творови,
по кокошињцима лове и селом шпартају.

Још један тужан поглед бацим на све ово,
шпедитер, сејалица, алати разбацани свуда.
Размишљам па никако не могу да схватим,
каквих ли све у том лому има још чуда.

А он, породица, скупа отишли тамо у туђину
кућу му данима проглашавају да је пушта.
Није му пружена шанса да ради и заради,
да сачува свој дом и да им нису гладна уста...

ЈА И ЖИВОТ

Шта сам уопште ЈА, Е, то је судбина.
и ко сам ЈА? На то не могу утицати.
Одакле сам ЈА? А када буде увече.
Како је МЕНИ? Срећан сам.
Ја сам нико и ништа. Па преживео сам
Једно покретно, сићушно, још један дан...
живо, човеколико зрнце, А како ми је било?
са нешто мало памети, То остаје закључано
што тумара, у овом живом сефу.
овим пространима, Уопште не желим,
друмовима, шумама, нити да се хвалим,
рекама и морима... а ни да се жалим.
Борим се да преживим, Најважније је,
као већина становништва. да имам прилику,
Има и јаднијих од мене. да испратим залазак сунца,
Али сви ми делимо осетим мирис ваздуха,
исту и сличну судбину. да се дивим звездама.
Ја сам мученик, Да ме обасјају месечеви зраци,
сељачке лозе. пријатни али хладни.
Син, отац, деда, Слушам свирку инсеката,
па чак и прадеда. крештање ноћних птица.
Осуђеник на живот. И све тако
Да учим, радим, волим... од јутра до сутра.
Да се веселим и тугујем... И док не дође
Да чиним нешто корисно, и тај ДАН.
да се играм, ловим, пецам... Тада ћу последњи пут,
Разликујем добро од зла. видети излазак
Грешим и исправљам грешке, и залазак сунца.
Борим се против неправде. Задњи пут удахнути
Сиротан, скроман, и издахнути ваздух,
искрен у души и у срцу осмехнути или се заплакати,
и чистог образа. изговорити последњу реч.
Са радошћу чекам, Затим склопити очи.
сваку нову зору, И нестати ...
излазак сунца Са ових простора ...
и почетак новог дана. Ето, то сам ЈА.
А како ће протећи И то је МОЈ живот.
и шта ће се дешавати? Зато сам ЖивотА!

Милутин Мишко Пловић, Жабаре

ИЛИ ИДИ, ИЛИ ОСТАНИ

Или иди, или остани
Буди с њим, или ми се врати
Ал само знај нек ти је јасно
Добро пази да не буде касно...

Добро знај, ако одеш с њим
Ја и ти, готово је с тим
Разбиће се љубав наша
Ко пијанцу чаша...

У љубави нема компромиса
Има само среће или туге
Кад се двоје растају
Увек криве једни друге...

Нећемо моћи бити пријатељи
После љубави, нити другови
Остаће само нека сећања
И понека суза мања или већа...

Зато, или иди, или остани
Или буду моја, или одлази
Реши мала, нека се зна
Нећу више да те чекам ја.

ПЛАКАЛЕ СУ ОЧИ МОЈЕ

Плакале су звезде са мном
Плакао је месец млад
Плакао сам и ја за тобом
Ал се смејем сад...

Летеле су сузе из мога ока
Текле су као река
Чекало те срце до скоро
Ал те више не чека...

Биле су тужне очи моје
Тужне су биле годинама
Остало је срце само
Ал и ти си остала сама...

Нема плакања, нема више суза
Оставио сам све за собом
Никад више нећу плакати
И туговати ја за тобом...

Никад више очи моје
За тобом заплакати неће
Иако ти у животу
Желим пуно пуно среће...

Од сада ће на моме лицу
Само осмех сјати
Нек и мене у љубави
У будућности срећа прати.

СВАТОВИ

Чујем преко пута куће своје музика свира
Сватови су твоји дошли да те својој кући воде
Гледам те како излазиш са њим
Са осмехом машеш и руку под руку са њим оде...

Гледам за сватовима, одлазе лагано
Из ока ми полако суза креће
Ни твој осмех ни сва срећа твоја
Помоћи мени никако неће...

На лицу ми се сама туга јавља
Иако покушавам да ми осмех сија
Док излазиш музика нашу песму свира
Али први пут у животу она ми не прија...

Покушавам да не плачем, ал очи ми плачу
У хаљини белој одлазиш са њим
Данас нестаје најлепше што смо имали
Одлазиш, а ја никад нећу да те заборавим...

Погледала си у мене, у очима сам ти видео сузе
Немој да плачеш, желим ти сву срећу
Све најбоље што постоји на свету
Али, немој да се љутиш, преболети те нећу.

Градимиr Карајовић, Крушевац

МОЈА ПРВА ЉУБАВ

Када се птице с пролећа врате
и Сунце среће донесу с тобом
твоје мисли на путу ме прате
знам да ћу бити поново с тобом

Чекај ме, чекај кад прођу кише
још пуно тога пред нама стоји
сваког те часа љубим све више
сваког часа све више те волим

Не дај љубав да са ватром оде
небо што се ветром њише
не дај љубав да нам време
опет од заборава брише

Не дај љубав која у твојем оку сја
Не дај љубав наша да угасне
као тиха летња река

где се права љубав годинама чека

На тебе мислим о теби сањам
љубав ти своју песмама нудим
за тебе живим и теби се надам
са ликом твојим ликом се будим

Сваког те часа љубим све више
сваког часа те волим све више

НОЋАС ТИ ДОЛАЗИМ У СНОВЕ

Ноћас ти долазим у снове
сунчаном страном ћу доћи
да љубим те мазим и пазим
да загрејем душу своју

Љубав је за тебе искрена и чиста
вечна искра срца мог
још у мени пламеног жара има
љубав је када смо заједно
као молитва на твојим уснама

Пусти ме да уживам у сну
ништа не брине моја ћеш бити сва
бићеш вечна у наручју мом
јутром се срећна буди
нека сунце обасја осмех твој.

ЕЛЕГИЈА МОЈЕ МЛАДОСТИ

У смирају буктиња догорелог дана,
мирују у црвено црној позлати,
немирни и неуморни,
ратник и песник,
са пушком у руци.

Зацвилеше очњаци сумње,
ћутања над напрслим орнаментима трајања.
Капље умор у залеђеној ватри,
као отворена уста изгладнеле кобре,
крваво стакло, под војничким огртачем.

Огрнут копреном прохладне зоре,
стремиће даље, самотни ратник...
Са плавом птицом кроз звездане снове...
Плачем над њима уместо њихових мајки!

*Рајницима и њајницима, мојим друговима
који оставише своје животе на Косову 1999. године*

ЉУБАВНИ ПЛЕС

Ноћас пред свима отварам
целог себе за увек поклањам
овај љубавни плес нека траје за увек
твоја је љубав немиру мом лек

Моја си мирна лука на овом мору немира
а твоја нежна рука мом срцу постеља
и на крају света ја сам спреман за тебе
твоја љубав кап је воде усред пустиње

Ноћас си лепа, најлепша од свих
и све речи овог света стану ми у стих
ал довољан је само један поглед тих
наша љубав није, није од обичних

Загрли ме чврсто никад не пуштај
све док дишем, док ми свиће јутро
ова љубав нема крај.

Мирослава Смиљанић, Град Сталаћ

МОЈА КОМШЕНИЦА

Моја комшеница Ана
и њен муж Брана
свађају се сваког дана.

Из кафане не излази Брана,
а кући га целе ноћи нема,
на конак га чека Ана.

Брана некад за кафанским
столом спава, а кући је Ана сама,
друштво јој прави комшија Сава.
Сава седи до поноћи,
па мора кући поћи.

После Саве дође Ђира
понесе гитару да је утеши, он засвира.
Поче Ђира песму њену да запева
„Е, мој Брано, што те кући нема!“

ЗАШТО ТАТА?

Зашто тата си отишао?
Нас оставио,
у другу жену се заљубио.
Ја и мајка за тобом патимо.

Зашто си малог, оставио мене?
Значи, ја ти нисам пречи
од те друге жене.

Не могу да те, оче, замислим
поред друге жене
и да ниси више поред мене.
Много смо се тата волели
а зашто си отишао?
Знам да си ти као ја,
наш растанак тешко смо преболели.

Докле ћемо ја и мајка патити?
Да ли ћеш се једног дана вратити?
Како можеш да живиш
без нас?

А ми се надамо да ћеш доћи
и заувек да будеш поред нас.
Дођи, дођи тата из далека,
Твој син те на капији чека.

ОЧИ ПЛАВЕ

Када видим твоје плаве очи, светле,
као две звезде сјајне,
јаче су од сунчевог зрака
очи твоје бајне.

Топлије су од поветарца
који стиже са Јастрепца,
шири топлину на све стране.

Али твоја душа
од свега је јача,
јача је од материјалне стране,
материјална се страна
брзо потроши
а духовна вечно у себи
остаје да живи.

И сопствена душа
увек у корак с тобом иде,
где кренеш у стопу те прати
и никада неће нестати.

Зато се заљубих,
у твоје очи плаве,
зато што сам видела
кроз њих, твоју душу.

1.
Љубав је у животу нешто најјаче!
Ко је срећан у љубави, ужива,
а ко није срећан,
целог живота
због љубави плаче!

2.
Све што сам имала
све сам другом дала!
Само ми је моја Јужна Морава
и душа, искрена остала.

3.
У срцу су урезане успомене
у камену датум уклесан,
у души усађене лепе речи
а љубав све лечи.
Само мало среће
а она дође, једног дана!
Сама. Само сачекај.

4.
Ако једном одеш
повратка ти нема,
не тражи опроштај,
ни опроштаја нема!
Живећу без тебе.
Живећу без успомена.

5.
Опрости душо моја.
Немој да се трудиш.
Трудиш се цабе,
ја не могу бити твоја.
Не смета нам,
друго ништа.
Него смо два
света различита.

Драгош Павић.проф., Велико Градиште

ОСНУТАК СРЦА

Раскошно плаветнило зенита
даровни је росило зенице мојих очију
док се чула музика која ме
на крилима носила и љуљушкала
у ветровитом судару
са чудом небеског обзора.
Треперила су сазвучја
која су се негде рађала.

Постадох ветар,
осетих гушење, грч крвних судова,
притисак и лелујање у глави,
ватра у грлу,
неравномерна утрнулост,
чудновато таласање у срцу,
као да ми је пулс прекинут
а све повезано нитима нераскидивим.

Носио ме је дах вечности
и испуњава маестрално
просторе моје душе.

Вукла је снага незнања
у који сам хтео да упаднем.

Све је обавио величанствени облак,
топло треперио, раскошно, снено,
час јецаво час болно,
час ускликом у небо пловило.

Треперила су звездана огледала
која су се рађала и
мамиле зенице мојих очију
у ветровитом судару са чудом
небеског шара док је оснутак мога срца
носио ударје усклику
који се никада не замара.

НА ОЛТАРУ ЗАКЛЕТВЕ

Говорила си да ће живот да скрнави свакога
без клетве и заклетве у истину,
милосрђе.

Мислио сам да ће ме истина погодити
више, брже и лакше, али није...

У очима се нешто искрило обострано
без сунчаника у затамњеној просторији
а откуцаји тутњали двоструко-
наши су надјачали.

Постао сам ускличник
искрено омађијан
свежином новог таласа
који ме опловио
као изливена Морава у мојој дољи...

На олтару заклетве
коју не изговорисмо,
наслутио сам да се захуктава
блистава панорама новина
док мисли суновратно
изгубише равнотежу
у кривотвореној садашњици
мога писмопера.

Настаде нова ера која поче да потписује
заклетве дате, притискају печате
да овере низове
и изазове.

Иза леђа је, прохујало,
али да није...

Али је набујало,
досегло до узвисина недохватних,
кроз сунчаник дуге напојимо
умножене а неизрецивост ће
наставити да космополитски трага
за новим сванућима опојним...

Уверени смо да хоће...

Милена Вукоје Стаменковић, Бери

СВЕТ

Свет којим смо МИ бежали
Растегао се
Стаклене ноге
Посрћу
Ципеле им мале
Жеље велике
Колају мисли
Реком се плоте
Нас двоје
Барка
Плутајућа
А опет јака
Надајућа
Можемо све
И што се не може
С руком у руци

ЉУДИ

Дан ко бисер
Просипље се
Јутарње сунце
Облак и смех
У подне
Кашу с медом
Бацају кроз прозор
Питају се
Докле?

ПАУЧИНА

Заборавља
Колико вода
Још је у мени
И киша
Што наносе
Утапају
Заборавља и да гледам
Док око њега
Паучина преде
И паук љубављу израња

ПРОЛАЗНОСТ

У ходу
Измерено
Неизмерено
Никад није исто
У дрхтају тела
Изгубљеном кораку
Грчу на лицу
Коси на ветру
Лагано, полагаоније
Све нестаје
Пукотине царују
Неповратно

СРЦЕ

У срцу моме
Заледило се море
У оку
Месец заспао
На раменима
Клонуле руке
Зид зидом озидан
Скаменио
Свет окренут наопачке
Полако царује

Спасоје Ж. Миловановић, Крушевац - Ниш

ДОМАЋИНСКА

Немам ти ја кад
 Душо
 То
 Сат и два
 Ја сам ти домаћин човек
 Ако може петнаест минута
 Из опанака
 Уз дувар
 Уз дирек
 Па да се ради

ВЕЛИКИ ПРАСАК

велики прасак
 цвет на обзору
 калдрма
 око двора сума
 на зиду графит
 и таласи
 твој осмех
 случајни поглед
 и намерни додир
 волим те
 рекла си – ти си мој лавиринт
 прескачем
 измишљен разлог
 непотребно ћаскање
 и прозор
 мењам јутро тобом
 говорим
 кад се пробудим

Драган Годосијевић, Треботин

РЕПЛИКА

Нисам ја, за тебе, душо!
 Не могу ти ја то,
 онако с ногу,
 за пет, десет
 или петнаест минута...
 Ја сам за тиху летњу ноћ,
 звездану постељу,
 па натенане!
 А посо,
 посо није зец,
 па да побегне!

СПАВАЈ

Спавај у сенци моје душе
 Спавај у заветрини моје кише
 Спавај, ту, на левој обали Пепељуше
 Спавај у песми вредних ратара
 Спавај у песми ноћних птица
 Спавај у фијуку вејавица
 Спавај у мирису пољског цвећа
 Ту на левој обали Пепељуше
 Спавај село моје

Латинка Ђорђевић, Цирих – Крушевац

ОСТАВИЋУ ТИ ОСМЕХ

Кад кренем
Оставићу ти
Горчину и кајање
То је моје
Носила сам читавог живота
Ко поље невоље

Оставићу ти
Најлепши цвет
На столу
Нашег сећања
И осмех
Са окусом сете
Оставићу све
Нек нестане
У кањон
Судбине

СТВАРИ СВАКЕ ДУШЕ

Ниси сунчан дан
Да без бора
Устајем.
Ни тиха ноћ
Кад срећна лежем
Нити си славуј
Да песмом опијаш
Коморе
Срца мога

НЕ ТРАЖИ ЈУТРА

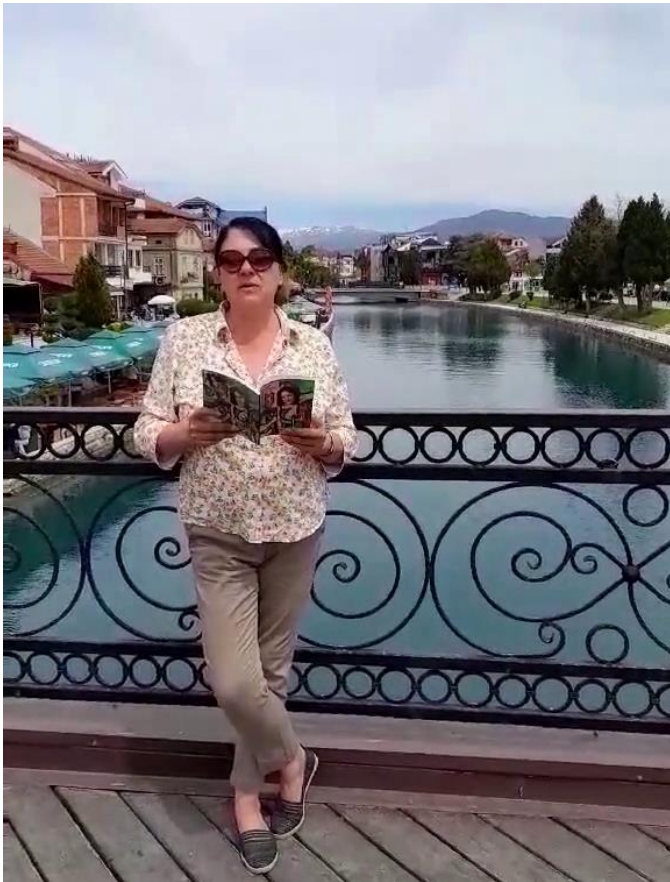
Не тражи јутра
Давно угашена
Нит очи бистре
У мору суза.
Не лови откуцаје срца
Залутале у пољу
Пустоши
Не плаши
Страховима

Већ кад сунце
Гране
Побегни од унутрашње
Драме
Загрли своја недостајања
Спусти стопала
Затворених очију
Појури за звездама

ДОЦКАН ЈЕ

Један је осмех
Заспао
На мом уморном лицу
Комадић јесени
Сачувао
Између сећања
Мојих
У душу спаковао
Избледелим листовима
Времена
Мирис нежности
Уткао

Ал, доцкан је
Љубав је светла
Погасила
У дворишту младости
Настала је
Тама

Светлана Ђурђевић, Крушевац/ У сусрет Струшким
вечерима поезије/

ЈА

У сиво свитање мрзим себе.
Двоумим се, ломим, кидам душу
и вапим за далеким, чврстим
и сигурним дланом безбрижности.

У том утрнулом часу бесне борбе
благословеног мрака и раздевиченог дана,
олуја бола струји и пустоши ме
и боли, како само сурово боли!

И боли, и носи, и губим,
губим највреднији део себе,
а подмукло кукавичко свитање
цери ми се у лице и
све више разголићује.

И осећам како ме бесна олуја бола
истискује из мирног мора спокоја
и одваја од усидреног брода
равнотеже и варљиве,
као кула у песку, изграђене среће.

У сиво свитање стојимо, голе,
једна наспрам друге –
истина и ја.

РАЗОЧАРАЊЕ

Немој ми само рећи да мислиш,
да ми је лако!

Да ли си уопште свестан вакуума у мени
који ме прогони и нагони на понижења.

Види, понекад осећам да се губим,
распадам се под гломазним теретом
ништавила, безосећања.

Не реци да је мени лако!
Како да спутам векове који
надлазе и окивају ме?

Како да останем прибрана и мирна
када ме одвлачи вртлог
сивих униформисаних ликова,
изобличених у својој себичности!

Зар не осећаш време и време
које плута између нас омеђено
храпавим туђим уснама?
Молим те, не реци то: да ми је лако.

Прогоне ме оне давно
изгубљене илузије
и умртвљују ме својом белином;
сене убијених и опустошених живих људи,
тела која битишу
без душе.

Шибају ме немилосрдно бесмисленим
речима без завршетака.

Газе ме и ломе машине смрти свести,
а ипак се не дам!
Постојим и даље.

Није ми лако.
Понекад покушам да се отргнем из
хаоса умирања,
тражим раме спаса... а све
дубље тонем.
Али се не дам!

Повлачим са собом сво трње које
се на ме накупило
и вриштим на сав глас.

Дозивам те!
– Тебе, једино спасење, једини идеал
који још битише у мојој залеђеној мисли!

И зато ми никад више не реци
да мислиш,
да је мени лако.

Драгојло Јовић, Крушевац

САН ОТВОРЕНИХ ОЧИЈУ

Отворених очију
Утонух у сан
Без сна
Сусрећем још један дан
Без дна.
Окраћали пусти дани
Необрани
А сновима никад краја
У ушима дечја граја.

Да ли и њих снови муче
Па у зрелост брзо трче
А не знају где су данас
Нити шта је било јуче.

Све у кругу и вртлогу
Живот своје замке спрема
Само мали вишак жеља
Ђаво своју шансу чека
Он не спава, само дрема.

А ја даље мозак мучим
Да ли живот беше јава
Ил су само прошли дани
Проћердани, необрани.

Ал не жалим
Нек су макар снови моји
Јаки као у младости
А потомци што долазе
Нека живе у радости.

Сањам отворених очију!

ЈЕДНОМ

Једном
Кад опет залутах
У моје снове
У снове мекане
Као свила
Схватићеш да никада
Ниси ни одлазила.

Једном
Ђу од таквих снова
Написати песму
За тебе
И само за тебе
А да је нико други
Разумети неће.

Једном
Ако те жеље моје
Доведу опет у моје снове
Па нам се очи сретну
Знаћу само ја и
Знаћеш само ти
Да се никада нисмо
Ни растајали.

Једном
Ако ти јаве
Да више моје срце
Не куца
Знаћеш само ти
Да смо то срце
Заједно уморили.

А онда
Онда само ћути
Пусти мисли нек путују
У нека прострaнства
Далека и плава.

Само
Нек суза не кане
Потопила би сва
Пролећа, лета, јесени и зиме
Једне љубави
Што је сјала и опстала
У прострaнствима
Ништавила и неморала.

Једном
Кад растанак се деси
Нек остане траг
На плочи хладној
Као печат што оставља
Један уздах
Пољубац и дах.

Једном
Кад завеса на
Сцени падне
Кад се погасе
Надања, жеље и страсти
Тада неће бити
Само нас
А деца ће и даље расти.
Једном...

КАД НЕСТАЈУ ДЕЧЈИ СНОВИ

Још сванућа мене буде
Као кад сам дете био
Кад небеса беху мала
За све што сам тада снιο.

Кад је први зрачак Сунца
Дечју главу миловао
И топлином руку мајке
На уво ми говорио.

Време ти је дете драго
Да сновима кажеш збогом
Да се послу руке лате
Даром Божјим све позлате.

И те дечје руке мале
Много могу да ураде
Бог нам неће милост дати
Ако му се време краде.

Није ми се тада дало
Да поруке све разумем
Али, данас кад остарих
Баш бих време да обрнем.

Па да опет зором раном
На испашу стоку пратим
Да слушајући зов природе
Опет дечју машту вратим.

Али време баш не прашта
Нит га брине људска машта
Тихо гази своје циљу
Корак по корак, миљу по
миљу.

Само човек у пролазу
Мисли, има дана за сва
хтења
Живот му се стално руга
И по некад опомене
Сутра су времена друга.

Живот нам је кратка прича
Зато узми све и сада
Знај сутра ће можда бити
Мало сутра, или никада.

Љубодраг Обрадовић, Треботин
– Крушевац

СМЕЈ СЕ

Смеј се,
док стојим
у тишини без дна,
а река односи
ваздух мисли у
космос?

Смеј се.
Желим твој смех,
ко земља сунце.

Смеј се.
Волим твој глас,
поруку из језика,
мача без сјаја.

Смеј се.
Убиј ме.

Хоћу ту смрт,
ко огањ суво дрво.

Смеј се.
Ко вода ватру,
угаси ми пепео снова
и иди на југ.

Празнина...
Куд ћу сад очајник?

У срцу ми зима
пара уздах врео,
копа раку бубањ у ноћи.
Севни муњо.
Одлепи мраку сузу из ока.

Не... Хоћу тишину.
Можда нисам друг.

Вулкану стишај се,
не троши узалуд лаву.

Смеј се...
Помози да победим
силу страсти,
кад име ти пали крв,
ствара сламу у мозгу.

Смрт – то је живот за тебе,
дај главу у старост.
То је казна..
Казна... Нема је за тебе.

Смеј се.
Хоћу твој смех,
додир, миловање,
руке, лице, усне,
вечност за час,
само још једном

Вени... Вени...
Бежите људи.
Оставите је стару.
Кад нећеш мени,
седа косо,
да сузе бар квасе
постоље животном олтару.

Смеј се.
Што да се не смејеш?
Ја ћу да урлам.
Да смрт оде из мозга.
Из игре звезда
вук да роди нову зору.

Убираш што посејеш,
па смеј се.

Смеј се,
тело без меса,
костуру, смрти.
Угаси врелину суза,
отвори ми очи
и иди у пропаст.

Љубавници и пена,
ломљење без пупољака,
стаза песка
у пустињи без циља,
то је твој пут.

Иди. Не знаш куд?

Жена си. Да те ломе, да сеју!
Ништа неће нићи. Не може!
Чиста је, без дима, моја...
моја...
Блиста без магле,
моја... моја...
Само моја љубав!

Па смеј се
и убиј ме!!!
Смеј се...

ЖЕНА

Жена је суза распукла
у освит јутра, са телом
сазданим да пламти.
Жена је река
која не пресушује,
вечно лепа и вечно млада,
уvek нуди оно
што не може дати.

Жена је драгуљ блистав,
насмејани отров слатки,
вечна тајна и сјајни заборав,
у ноћима врелим
и кратким.

ЛЕТО

Волела је лето и море.
Срео сам је на морском жалу.
Били смо тамо до зоре.
Нестала је на првоме валу.

На лицу осмех, у очима снови.
Знала је шта живот носи,
умела да се зеза и воли
и да животом, животу пркоси.

Били смо сами ту ноћ,
као да смо минус и плус.
И сад кад дуне лахор,
сета у мозгу направи куршлус.

Где је ноћас жена та?
Очи зелене, коса плава.
Сети ли се кад-кад мене, мора,
или та успомена у ној спава.

Или је све то за њу било игра,
трен који се стално понавља?
У животу увек важи правило,
да се живот увек наставља.

САДРЖАЈ

УМЕСТО УВОДА – Љубодраг Обрадовић	4
ДА СЕ ВИДИ.....	4
Одлуке жирија међународног конкурса “ВИДОВДАН – Поезија СРБ 2021.”.....	4
ВИДОВДАН Поезија СРБ 2021	5
Мирослав Живановић, Крушевац	5
ДАН ПОСЛЕ.....	5
Јована Марковић, Љубава	5
ВИДОВДАН.....	5
Јован Н. Бундало, Београд	6
ВИДОВДАН.....	6
Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац	6
КОСОВО И МЕТОХИЈА.....	6
Мирослав Мирко Стојадиновић, Макрешане – Крушевац	7
РАСПЕТО МИ КОСОВО.....	7
Душан Комазец	8
ЦРВЕНИ БОЖУРИ.....	8
Слађана Бундало, Крушевац	8
Песма у инат бесмислу.....	8
Мр Ратко Тодосијевић Баћо	9
ИЗ КОЛЕВКЕ НЕМАЊИЋА.....	9
Драган Тодосијевић, Треботин	9
ВИДОВДАН.....	9
Градмир Карајовић	9
ЕЛЕГИЈА МОЈЕ МЛАДОСТИ.....	9
Невена Терзић	10
ГДЕ?.....	10
Снежана Марко-Мусинов	10
Огледало будућности.....	10
Јасмина Димитријевић, Загреб – Крушевац	11
ОЈ КОСОВО.....	11
Данијела Јевремовић	11
ПОЉЕ БОЖУРОВА.....	11
Гордана Векић	12
О ВИДОВДАНУ.....	12
Алекса Јацић	12
НА ВИДОВДАН.....	12
Љиљана Тамбурић	13
ПОНОВО ЋЕ БОЖУРИ ЦВЕТАТИ.....	13
Невенка Алиспахић	13
ТИ ОСВАНУ ВИДОВДАНЕ.....	13
Марина Адамовић, Ниш	14
ГАЗИМЕСТАН.....	14
Богдан Јевтић	14
СВЕТА ЛАЗАРИЦА.....	14
Дејан Петровић Кенац, Крушевац	15
РЕЦИ МИ КНЕЖЕ ЛАЗАРЕ.....	15
Латинка Ђорђевић, Крушевац -Цирих	15
Ж И В О Т.....	15
У ОВОМ БРОЈУ ИЗДВАЈАМО	16
Стојан Жупљанин	16
КНИНУ.....	16
ХТИО БИХ ДА ЗАБОРАВИМ, АЛИ НЕ МОГУ.....	17
ОПЕТ ЋЕ ПРОЦВЈЕТАТИ РАВНИ КОТАРИ.....	18
Сава Радивојевић, Врњачка Бања	18
ПРОМЕТЕЈ.....	18
Љубиша Бата Ђидић, Крушевац	19
У ПОХОДЕ ГАМЗИГРАДУ.....	19
ПОЕМА КАО (О)ПОРУКА ЉУБАВИ.....	20
Андреја Ђ. Врањеш – Сремска Митровица	21
МАГИСТРАЛЕ.....	21
ОНИ ШТО СУ ЗНАЛИ.....	21
УКОЧЕНО ВРИЈЕМЕ.....	21
ОСВРТ НА ПЈЕСМУ УКОЧЕНО ВРИЈЕМЕ.....	21
ВИНО ВЕРА У РЕЧИ.....	22
ДО РАЈНИХ ТИШИНА.....	22
ЖИТИЈЕ ЛАЗАРЕВО.....	22
О БОЖЕ ДА ЛИ ЗНАШ.....	22
ИГУМАН.....	22

МИЛЕШЕВСКЕ ДУБИНЕ.....	22
МАНАСТИР БЕШЕНОВО.....	22
ПЕТКОВИЦА ФРУШКОГОРСКА.....	22
ВЕЛИКА РЕМЕТА.....	22
НЕПРИЈАТЕЉИМА.....	22
НА АМВОНУ.....	22
АНАТОМИЈА БОЛА.....	22
ВИДОВДАН.....	23
ВЕРЕ ПАЛИСАДИ.....	23
ФРУШКА ВЕЛИКА ТАЈНА.....	23
ИСТОК.....	23
МОЛИТВА.....	23
МОНАХ.....	23
Драгослав Граочанкић, Београд.....	24
ДОБРА ВЕСТ.....	24
Из циклуса НОРДИЈАНЕ*.....	24
ДОГАЂАЈ У ХЕЛСИНГОРУ.....	24
ДОКАЗ (1898.).....	24
НЕБЉЕ.....	24
МЕДНА СЕКИРА.....	24
ИЗУВАЊЕ.....	25
ОНИ.....	25
РИДАЊЕ ПЕСНИКА КОМЕ СЕ ПЕСМА ЗАУСТАВИЛА.....	25
Премијера драме Антона Павловича Чехова УЈКА ВАЊА; Југословенско драмско позориште, Београд, 8. децембар 2018. Режија, адаптација и сценографија: Егон Савин. ...	26
ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ.....	28
Оливера Миловановић – Пршић, Крушевац.....	28
Изводи из биографије.....	28
Фотографије.....	28
Бранислав Бане Кљајић, Крушевац.....	30
ДРУГИ ПИШУ TV PLUS - ИН МЕМОРИАМ: БРАНИСЛАВ КЉАЈИЋ.....	31
СЛИКЕ СА МАНИФЕСТАЦИЈЕ СТИХОЉУБЉЕ – ПоезијаСРБ 2019.....	31
Борисав Бора Благојевић, Ђуприја.....	32
БИОГРАФИЈА – Борисав Бора Благојевић, Ђуприја.....	32
МОЈА БРАЋА.....	32
ДРУГИ ПИШУ: РАДИОТЕЛЕВИЗИЈА ПОМОРАВЉЕ.....	33
ПРЕМИНУО ЂУПРИЈСКИ ПЕСНИК БОРА БЛАГОЈЕВИЋ – 17.12.2020.....	33
Бан Моравски - Боривоје Бора Видојковић.....	33
Кад оду песници – Горан Минић.....	34
Бора Благојевић је један од најбољих песника Србије... - Љубодраг Обрадовић.....	34
Мр Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац.....	35
Аутобиографија.....	35
RTK KRUSEVAC IN MEMORIAM: Ratko Todosijević Ваћа.....	36
На вест да је преминуо мр Ратко Тодосијевић Баћо.....	36
ДРУГИ ПИШУ: Kurir.rs.....	37
U KRUSEVCU PREMINIO RATKO TODOSIJEVIC:.....	38
IZJAVE SAUCESCA.....	38
НОВЕ КЊИГЕ.....	39
ПИЈЕМ ЦРНО - мр. Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац.....	39
ПРОЂЕ ЖИВОТ.....	39
ПИЈЕМ ЦРНО.....	39
Мр Ратко Тодосијевић Баћо – ПИЈЕМ ЦРНО - Све пролази, а уметност остаје, Љубодраг Обрадовић.....	40
Интервју са пуковником, сликаром и песником - Сликаство и поезија не мењају свет, али га чине лепшим – Љубодраг Обрадовић.....	42
„МОРАВСКО ЧОВЕЧАНСТВО“ ЈЕДНОГ БАЋЕ, Љубиша Ђидић.....	43
У трагању за добрим вјетром, Вељко Стамболија.....	44
БАЋО – Велики бoем, песник, сликар..., Латинка Ђорђевић.....	44
РАТКО ТОДОСИЈЕВИЋ – ПИЈЕМ ЦРНО, Чекај ме и ја ћу сигурно доћи, само ме чекај дуго, Мирослав Мића Живановић.....	45
НЕДОСАЊАНИ СНОВИ, Саша Милетић.....	46
БАЋО, Боривоје Бора Видојковић.....	46
РАТКО ТОДОСИЈЕВИЋ – БАЋО: ПИЈЕМ ЦРНО, Драгојло Јовић.....	47
ОДЛАЗАК - Ратко Тодосијевић Баћо, Светлана Ђурђевић.....	49
БЕСЕДА С БАЋОМ, Мирослав Мирко Стојадиновић.....	49
РАТКО ТОДОСИЈЕВИЋ - ВИЗИОНАР, Милан Марковић Лака.....	49
ТЕБИ ПОКЛАЊАМ – Мирослав Мића Живановић, Крушевац.....	51
ТЕБИ ПОКЛАЊАМ.....	51
ДОК ПРОЛАЗИШ ГРАДОМ.....	51
АКО СИ ЈОШ САМА.....	51

О аутору.....	52
О песнику, Љубиша Бата Ђидић.....	52
СВА ТА ПОЕЗИЈА ИЛИ ДАН ПОСЛЕ, Небојша Лапчевић.....	53
ЕПСКА ШИРИНА СВАКОДНЕВНОСТИ, Милош Ристић.....	54
ПТИЦА КОЈА НЕПРЕСТАНО ЛЕТИ - Латинка Ђорђевић, Крушевац - Цирих.....	55
МОЈА УЛИЦА.....	55
Непрестани лет чаробне птице живота - Александра Стојаковић.....	56
ЕХО СА ГОЛИЈЕ – Првослав Пендић Пенда, Крушевац.....	58
ГРУДВО ЗЕМЉЕ ЗАВИЧАЈНЕ.....	58
Осврт аутора.....	58
ПОКРАДЕНИ ДАНИ.....	58
Аутор: Реч, две о себи.....	59
Ехо са Голије одјекује у срцу аутора - Љубодраг Обрадовић.....	59
ОЛУЈНИ ПЛЕС – Милосав Ђукић Ђука, Крушевац.....	61
Предговор аутора.....	61
СЕЛО МОЈЕ.....	61
НА КЛАДЕНЦУ.....	61
Биографија о аутору - Милосав Ђукић Ђука.....	62
Кратки приказ књиге Милосава Ђукића Ђуке "ОЛУЈНИ ПЛЕС" - ОЛУЈЕ НАС ШИБАЈУ, СУДБИНА НОСИ – Љубодраг Обрадовић.....	62
ДА НИЈЕ ТЕБЕ - Лидија Бајкић, Град Сталаћ.....	63
ДА НИЈЕ ТЕБЕ.....	63
ЧИТАЋЕ СЕ МОЈЕ ПЕСМЕ.....	63
ШАПНИ МИ НАЈЛЕПШЕ ЉУБАВНЕ РЕЧИ.....	64
ДА НИЈЕ ТЕБЕ, НЕ БИ БИЛО НИ МЕНЕ.....	64
ИЗ ДУШЕ – Лидија Бјелица, Крушевац.....	66
ЗВЕЗДЕ.....	66
О КЊИЗИ ИЗ ДУШЕ Лидије Бјелице Шљивић.....	67
Чика Шпанац Жика.....	67
Лидији, из душе у душу, Снежана Марковић 27.2.2021.....	68
Сања Младеновић.....	68
ЛИНИЈА ЖИВОТА – Даница Рајковић, Крушевац.....	69
ЛИНИЈА ЖИВОТА.....	69
ЖИВЕЛА ЈЕ СА НАДОМ.....	69
Даница наставља свој ход, линијом живота – Љубодраг Обрадовић.....	70
ДАМАРИ ТИШИНЕ - Љиљана Тамбурић, Крушевац.....	72
ДАМАРИ ТИШИНЕ.....	72
СТИХОВИМА ДАЋУ КРИЛА ДА ЛЕТЕ, Љубодраг Обрадовић.....	72
АМАТЕРСКА РОЕЗИЈА ИЗ SRCA I DUŠE – Vitomir Ristić, profesor, Zagreb.....	75
Gospođa Ela.....	75
Za jednu Slobodanku iz Donje Dubrave.....	75
Beleške o autoru.....	76
Biografija – Ristić Vitomira.....	76
Recenzenzija knjige "АМАТЕРСКА РОЕЗИЈА ИЗ SRCA I DUŠE", Jasmina Dimitrijević.....	77
ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА – Јасмина Димитријевић&Даница Димитријевић-Петровић.....	78
ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА.....	78
Трамвај жеља поетске душе или ПЕСМЕ ИЗ ТРАМВАЈА – Љубодраг Обрадовић.....	79
РЕЧ О ПЕСМАМА Данице Димитријевић Петровић – Мирослав Стојадиновић.....	80
НА ХЛЕБУ И ВОДИ – Драган Величковић.....	81
НЕКО ПЕВА.....	81
ДВА БЕЛУТКА.....	81
ПУСТА БОЉКА.....	82
ЧУВАР ЈЕЗИКА – Слободан Ристовић.....	82
МОЈЕМ НЕПРЕБОЛУ, БОЈАНУ – Мимица Стефановић Костић.....	83
ТВОЈЕ БЕЛЕ РУЖЕ.....	83
ВАГА ЖИВОТА.....	83
ГЛУМАЦ.....	83
Мимица Стефановић Костић - Уместо биографије.....	84
РЕЦЕНЗИЈА – Ана Х. Јовић, професор књижевности.....	84
ОД ПЕСМЕ ДО БОЛА.....	84
ОД РАДОСТИ ДО ПЕСМЕ.....	84
Ђорђе Петковић, Параћин - ПРИНОВЕ У МОЈОЈ БИБЛИОТЕЦИ ЈУБИЛАРНЕ 2020.....	86
I Уводна напомена.....	86
II.1. Публикације са мојим прилозима (ауторски примерци).....	87
ПОЧАСТ.....	93
II.2. Публикације – поклони са поштом (аутографом).....	94
ПРЕУМЉЕНО ИМЕ.....	95
СЛИКОВАНИ ПРЕЛЕТ.....	97
ИЗДАШАН НАУМ.....	99
ЗАХВАЛНИЦА УРЕДНИКУ ЉУБИ.....	100

ПИСМО АУТОРА ЗА УРЕДНИКА „ПОЕЗИЈА СРБ“	100
ХУМОР И САТИРА	101
Саша Милетић, Крушевац - АФОРИЗМИ.....	101
Драгиша Павловић Расински, Крушевац.....	102
БРИСЕЛСКЕ ВЕРИГЕ.....	102
КОТРЉАМО ЖИВОТ КАО ФУДБАЛ.....	102
Др Михајло Ђирковић - Ђ и р а, Крушевац - АФОРИЗМИ.....	103
Драган Матејић, Крушевац - А Ф О Р И З М И.....	104
Јован Арсић Јовче, Боботе, Александровац - АФОРИЗМИ.....	105
Ивко Михајловић - Крушевац - АФОРИЗМИ.....	106
Братислав Костадинов - Крушевац - АФОРИЗМИ.....	107
Дејан Ристић, Крушевац - АФОРИЗМИ.....	108
Дарко Михајловић, Крушевац - АФОРИЗМИ.....	109
МАНИФЕСТАЦИЈЕ	110
ДУША ТРОМОРАВЉА 2020	110
ПЕСНИКИЊА И ПЕСНИК ТРОМОРАВЉА ЗА 2020. ГОДИНУ:.....	110
Звездана Милосављевић из Ђуприје.....	110
ПРИЧА О НАМА.....	110
Љубодраг Обрадовић из Крушевца.....	110
ЦРВЕНО ИЛИ ЦРНО.....	110
Кондир госпође Јелене.....	112
Данијела Јевремовић из Крушевца.....	112
ПОВЕДИ МЕ.....	112
Топуз војводе Пријезде:.....	112
Милош Милошевић - Шика из Трстеника.....	112
ПЛАНИНСКЕ БРАЗДЕ.....	112
ЉУБАВ И ВИНО - ВЕЧИТА ИНСПИРАЦИЈА 2021 - Одлуке жирија	114
Бранка Драгосављевић, Београд.....	115
ПЕСМА О НАМА.....	115
Јована Марковић, Крушевац.....	115
ОПРОСТИ.....	115
Милко Стојковић, Смедеревска Паланка.....	116
МОЖДА СИ ТИ МЕНИ РОД.....	116
САВРЕМЕНА ПОЕЗИЈА	117
Здравка Бабић, Билећа.....	117
МИТРОПОЛИТУ АМФИЛОХИЈУ.....	117
ТАМЈАНИКА.....	117
СВЕТИ ЗАРУЧНИЦИ.....	117
ОД ПРАЙСКОНА.....	118
МИЛО МОЈЕ.....	118
ЧЕЗНЕМ.....	118
КОШНИЦА.....	118
БРОЈАНИЦА ОД МРТВИХ.....	118
ОН МЕ ВОЛИ ЂИРИЛИЦОМ.....	119
МЈЕСЕЦ ЈЕ ВАЈАО ЖЕНУ.....	119
СРПСКИ ВИТЕЖЕ.....	119
ЧЕЗНЕМ.....	120
БИЛА САМ СЕСТРА ЛАЗАРЕВА.....	120
РАСПУКЛИ НАР.....	120
КОШНИЦА.....	120
СНОВИЂЕЊЕ.....	120
Лајош Мате Лазар, Лозница, Нови Сад, Stuttgart	121
ЕКЛИПТИКА.....	121
ЛИРА.....	121
АМАЕ.....	121
МА.....	122
МИМЕЗИС.....	122
КАО КАДА ГРЛИШ СВЕТ.....	122
Najznačajniji Art projekti:.....	122
Лепа Симић, Цирих	123
Стихови за душе ДВЕ.....	123
Милош Ристић, Крушевац	123
КАД.....	123
***.....	123
ИСПОВЕСТ.....	123
Снежана Марко-Мушинов, Земун	124
СЕЃАЊА НА НЕВИНЕ НАТО ЖРТВЕ.....	124
НЕПРАВДА.....	124
ЗЛОСЛУТНЕ ПРОДОРНЕ ПРОЛЕЂНЕ СИРЕНЕ.....	124
МИЛОСРДНИ ИЗАЗОВ.....	124

ПЉУШТИ КЛЕВЕТА СУДАРА КОМЕТА.....	125
СМРТ.....	125
СТРАДАЊЕ НАРОДА.....	125
СКАМЕЊЕНИ.....	125
ЖИВОТНА КУШАЊА.....	126
ХАИКУ.....	126
НИТИ РАСТАНКА.....	126
ИСТИНА СЕ НЕ МОЖЕ САКРИТИ.....	126
ОЗЕЛЕЊЕНЕ МИСЛИ.....	126
Звездана Милосављевић, Ђуприја.....	127
ПИСМА НЕПОСЛАНА.....	127
ПИСМО I.....	127
ПИСМО II.....	127
Слободан Цвитковић, Шид.....	128
ГАСТАРБАЈТЕР.....	128
НЕВИДЕЊИ И НЕЧУЈУЊИ.....	128
СУЗА У ПРАШИНИ.....	128
Жељко Поштић, Смедеревска Паланка.....	129
ПОВРАТАК.....	129
МОЛИТВА.....	129
СВЕТА ЉУБАВ.....	129
Љиљана Андрић, Мачкат.....	130
ДОК СТАСАВАМ МЕЂУ ЉУДЕ.....	130
О СВЕМУ.....	130
ПОМОЋ АЗБУЦИ.....	130
Александра Жуњанин, Почековина - Трстеник.....	131
Чудан лутак.....	131
Мој тата.....	131
Машта.....	131
Оливера Цветић, Трстеник.....	132
ПЕСМА БОГУ.....	132
САЊАМ - САЊАЈ.....	132
НЕК ЉУБАВ ЦВЕТА.....	132
Зорица Матицки, Трстеник.....	133
ДВА ПРАЗНА ЛИСТА.....	133
СТАРОСТ.....	133
У ЦВЕТНОЈ БАШТИ.....	133
Миливоје Илић, Панчево.....	134
МАЧИЈА ПОСЛА.....	134
СУПЕР ТЕТКА.....	134
Велимир Ралевић-Беране.....	135
ВОДИТЕ МЕ ДЕДИ.....	135
ПОНОЋ.....	135
СУДАР.....	135
Владислав Петковић, Ниш.....	136
ЗОВ.....	136
НАЦРТ.....	136
ТАЊА.....	136
Зора Митровић, Крушевац.....	137
САМОСПОЗНАЈА.....	137
БЕСПУЋА.....	137
БОЛ.....	137
ЗАВИЧАЈ.....	137
Дејан Петровић Кенац, Крушевац.....	138
Између јаве и сна.....	138
Тренутак.....	138
Тишина спава.....	138
Богдан Јевтић, Крушевац.....	139
АЛАРМ БЕСКРАЈА.....	139
БЛАЖЕНСТВО ВРЕМЕНА.....	139
НАЈБОЉИ ДРУГАРИ.....	139
ОТВОРЕНА КЊИГА.....	139
Дејан Милошевић, Крушевац.....	140
ГВОЗДЕНА КИША НАД МОЈОМ СРБИЈОМ.....	140
ТИ.....	140
ПОМИЛУЈ ГОСПОДЕ.....	140
УЛИЦА.....	140
ТРАГ.....	140
Миодраг Шароњић, Александровац.....	141
МОЈА ЖУПА - СРПСКА ВИНСКА ЛЕПОТИЦА.....	141

ЖУПНО МОЈА, МОЈ НАЈДРАЖИ КРАЈУ	141
Анта Цамић, Александровац	142
ГОВОР ЖУПЕ.....	142
СВЕТИ ТРИФУН.....	142
ЖЕЉА БОЕМА.....	142
МАЛИНА.....	142
БАШТА.....	142
Живота Трифуновић, Кобиље	143
КРЧМАРИЦА.....	143
ТРЕУХОМ ЗА КРУХОМ.....	143
ЈА И ЖИВОТ.....	144
Милутин Мишко Плучић, Жабаре	145
ИЛИ ИДИ, ИЛИ ОСТАНИ.....	145
ПЛАКАЛЕ СУ ОЧИ МОЈЕ.....	145
СВАТОВИ.....	145
Градимиr Карајовић, Крушевац	146
ЕЛЕГИЈА МОЈЕ МЛАДОСТИ.....	146
ЉУБАВНИ ПЛЕС.....	146
МОЈА ПРВА ЉУБАВ.....	146
НОЋАС ТИ ДОЛАЗИМ У СНОВЕ.....	146
Мирослава Смиљанић, Град Сталаћ	147
МОЈА КОМШИНИЦА.....	147
ЗАШТО ТАТА?.....	147
ОЧИ ПЛАВЕ.....	147
1.....	147
2.....	147
3.....	147
4.....	147
5.....	147
Драгош Павић проф., Велико Градиште	148
ОСНУТАК СРЦА.....	148
НА ОЛТАРУ ЗАКЛЕТВЕ.....	148
Милена Вукоје Стаменковић, Берн	149
СВЕТ.....	149
ЉУДИ.....	149
ПАУЧИНА.....	149
ПРОЛАЗНОСТ.....	149
СРЦЕ.....	149
Спасоје Ж. Миловановић, Крушевац - Ниш	150
ДОМАЋИНСКА.....	150
ВЕЛИКИ ПРАСАК.....	150
Драган Тодосијевић, Треботин	150
РЕПЛИКА.....	150
СПАВАЈ.....	150
Латинка Ђорђевић, Цирих - Крушевац	151
СТВАРИ СВАКЕ ДУШЕ.....	151
НЕ ТРАЖИ ЈУТРА.....	151
ОСТАВИЋУ ТИ ОСМЕХ.....	151
ДОЦКАН ЈЕ.....	151
Светлана Ђурђевић, Крушевац/ У сусрет Струшким вечерима поезије/.....	152
ЈА.....	152
РАЗОЧАРАЊЕ.....	152
Драгојло Јовић, Крушевац	153
САН ОТВОРЕНИХ ОЧИЈУ.....	153
ЈЕДНОМ.....	153
КАД НЕСТАЈУ ДЕЧЈИ СНОВИ.....	153
Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац	154
СМЕЈ СЕ.....	154
ЖЕНА.....	154
ЛЕТО.....	154

ЗА ИЗДАВАЧА:

Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ
Крушевац, Цара Лазара 142
Уредник часописа: Љубодраг Обрадовић

Редакција часописа:
Љубодраг Обрадовић; Драгојло Јовић; Светлана Ђурђевић;
Мирослав Мића Живановић; Латинка Ђорђевић; Лепа Симић;
Живомир Миленковић; Зоран Јовановић

Лектор: Драгојло Јовић

Уводна реч: Љубодраг Обрадовић

Дизајн корица: Љубодраг Обрадовић

Слике на корицама:
Првослав Пендић

Дизајн знака *ПоезијаСРБ*: Зорица Бркић

Припрема за штампу: Љубодраг Обрадовић

Штампа: СаТЦИП - Врњачка Бања

Тираж: 100 примерака

Часопис излази два пута годишње

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82

ПОЕЗИЈА СРБ : часопис за поезију

/ уредник Љубодраг Обрадовић.

– 2014, бр. 1 (март)-.

– Крушевац :

Удружење песника Србије

Поезија СРБ,

2014- (Врњачка Бања : СаТЦИП).

– 29 cm

Два пута годишње.

ISSN 2335–0105 = Поезија СРБ

COBISS. SR-ID 205696012

Часопис је штампан уз помоћ града Крушевца

Ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо!
Ако сте са тим сагласни пошаљите нам свој рад на мејл: pesnik@poezija.rs